

ALLMENNKRINGKASTINGS- RAPPORTEN

KRINGKASTINGSÅRET

2004

Norwegian Media Authority

MEDIETILSYNET

November 2005

Til Kultur- og kirkedepartementet

Kultur- og kirkedepartementet ba i foreløpig tildelingsbrev av 15. november 2004 Medietilsynet om å gi en vurdering/analyse av tilstanden innenfor allmennkringkastingsområdet, og herunder utarbeide et eget allmennkringkastingsregnskap.

Medietilsynet har vurdert programvirksomheten for NRK, TV 2, P4 og Kanal 24 for kringkastingsåret 2004, og legger med dette fram sin rapport.

Fredrikstad, 4. november 2005

Tom Thoresen
direktør
(sign.)

Marie Therese Lilleborge
rådgiver

DELRAPPORT I	7
1 ALLMENNKRINGKASTINGSRAPPORTEN 2004.....	7
1.1 MEDIETILSYNETS TILSYNSOPPLEGG	7
1.1.1 Sanksjonsbestemmelser.....	7
1.1.2 Nærmere om innretningen på årets rapport.....	9
1.1.3 Programkravenes utforming	11
1.1.4 NRKs særstilling	12
1.1.5 Allmennkringkastingsprinsippene.....	13
1.2 SAMMENDRAG AV PROGRAMEVALUERINGENE.....	15
1.2.1 Programkravene i Kanal 24s konsesjon	15
1.2.1.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	15
1.2.1.2 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	16
1.2.1.3 Kultursendingene – Medietilsynets vurdering	17
1.2.2 Programkravene i P4s konsesjon.....	18
1.2.2.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	18
1.2.2.2 Nyhets- og aktualitetsdekningen – Medietilsynets vurdering	20
1.2.2.3 Kultursendingene – Medietilsynets vurdering	21
1.2.2.4 Målformer og dialekter – Medietilsynets vurdering	22
1.2.3 Programkravene i TV 2s konsesjon	22
1.2.3.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	22
1.2.3.2 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	23
1.2.3.3 Bruk av målformer og dialekter – Medietilsynets vurdering	25
1.2.3.4 Teksting for hørselshemmede – Medietilsynets vurdering	25
1.2.3.5 Dekningsgrad	25
1.2.4 Programkravene i NRKs vedtekter	25
1.2.4.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	26
1.2.4.2 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	28
1.3 LØPENDE TILSYN	31
1.3.1 Kanal 24	31
1.3.1.1 Nyhetsdekningen.....	31
1.3.1.2 Barneprogrammer.....	32
1.3.2 TV 2.....	34
1.3.2.1 Teksting for hørselshemmede	34

DELRAPPORT II	36
2 VURDERINGEN AV KANAL 24s PROGRAMVIRKSOMHET I 2004	36
2.1 VURDERINGSGRUNNLAG.....	36
2.2 KONSESJONSVILKÅR.....	38
2.2.1 Innledende bemerkninger	38
2.2.2 Kanal 24s kvantitative programløfter.....	39
2.3 PROGRAMKRAVENE I KANAL 24s KONSESJON	43
2.3.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	44
2.3.1.1 Tematisk og sjangermessig bredde	44
2.3.1.2 Brede og smale lyttergrupper	50
2.3.1.3 Styrke norsk språk, identitet og kultur	51
2.3.2 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	53
2.3.2.1 Nyhets- og aktualitetsdekningen	53
2.3.2.2 Kulturdekningen.....	56
2.3.2.3 Barne- og ungdomsprogrammene	59
2.3.2.4 Den flerkulturelle dekningen.....	63

2.3.2.5	Livssynsprogrammer	65
2.3.2.6	Krav til samiske sendinger	66
2.3.2.7	Musikkprofil.....	68
2.3.2.8	Verbalinnslag	70
2.4	GENERELLE, AVSLUTTENDE BEMERKNINGER	72
DELRAPPORT III		73
3	VURDERING AV P4 RADIO HELE NORGES PROGRAMVIRKSOMHET I 2004..	73
3.1	VURDERINGSGRUNNLAG.....	73
3.2	KONSESJONSVILKÅR.....	74
3.2.1	Innledende bemerkninger	74
3.2.2	P4s kvantitative programløfter	76
3.3	PROGRAMKRAVENE I P4s KONSESJON	79
3.3.1	Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	80
3.3.1.1	Tematisk og sjangermessig bredde	80
3.3.1.2	Brede og smale lyttergrupper – ulike aldersgrupper	85
3.3.1.3	Analytisk, kritisk og fordypende perspektiv	90
3.3.1.4	Styrke norsk språk, identitet og kultur	92
3.3.2	Nyhets- og aktualitetssendingene – Medietilsynets vurdering.....	93
3.3.2.1	Egen nyhetsredaksjon – Egenproduserte nyhetsbulletiner.....	93
3.3.2.2	Krav om analytisk, kritisk og fordypende perspektiv	95
3.3.2.3	Dekning av norske og internasjonale nyheter	98
3.3.2.4	Krav til samiske sendinger	99
3.3.3	Kultursendingene – Medietilsynets vurdering	100
3.3.3.1	Bredde og variasjon.....	100
3.3.3.2	Analytisk, kritisk og fordypende perspektiv	106
3.3.3.3	Dekke norsk og internasjonalt kulturliv	107
3.3.3.4	Norsk musikk	108
3.3.4	Målformer og dialekter – Medietilsynets vurdering	111
3.4	GENERELLE, AVSLUTTENDE BEMERKNINGER	112
DELRAPPORT IV		113
4	VURDERING AV TV 2s PROGRAMVIRKSOMHET I 2004	113
4.1	VURDERINGSGRUNNLAG.....	113
4.2	KONSESJONSVILKÅR.....	115
4.3	PROGRAMKRAVENE I TV 2s KONSESJON.....	117
4.3.1	Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	118
4.3.1.1	Tematisk og sjangermessig bredde	118
4.3.1.2	Brede og smale seergrupper	120
4.3.1.3	Styrke norsk språk, identitet og kultur	122
4.3.2	Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	124
4.3.2.1	Egenproduserte nyhetssendinger.....	124
4.3.2.2	Aktualitetsdekningen.....	125
4.3.2.3	Barne- og ungdomstilbudet	126
4.3.2.4	Norskpråklig drama	130
4.3.2.5	Kulturdekningen.....	131
4.3.2.6	Samisk tilbud.....	133
4.3.2.7	Tilbud til etniske minoriteter.....	135
4.3.2.8	Livssynsprogrammer	137
4.3.3	Bruk av målformer og dialekter – Medietilsynets vurdering	139
4.3.4	Teksting for hørselshemmede – Medietilsynets vurdering	140

4.4	DEKNINGSGRAD	142
4.5	GENERELLE, AVSLUTTENDE BEMERKNINGER	143
DELRAPPORT V		144
5	VURDERING AV NRKs PROGRAMVIRKSOMHET I 2004	144
5.1	VURDERINGSGRUNNLAG.....	144
5.2	NRKs VEDTEKTER	147
5.3	PROGRAMKRAVENE I NRKs VEDTEKTER	152
5.3.1	Kravene til NRKs kjernevirksomhet – Medietilsynets vurdering.....	154
5.3.1.1	Tematisk og sjangermessig bredde	154
5.3.1.2	Informasjonsprogram	162
5.3.1.3	Brede og smale publikumsgrupper.....	163
5.3.1.4	Norskpråklige sendinger og bruk av målformer	164
5.3.1.5	Bredde i den samfunnsmessige dekingen.....	166
5.3.1.6	NRKs rolle som utvikler og formidler av norsk og samisk kunst og kultur 167	
5.3.1.7	Teksting for hørselshemmede	168
5.3.2	Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering	170
5.3.2.1	Egenproduserte nyhetssendinger.....	170
5.3.2.2	Norskpråklig tilbud til barn under 12 år	171
5.3.2.3	Samisk tilbud.....	172
5.3.2.4	Aktualitets- og dokumentarprogrammer	175
5.3.2.5	Norskpråklig tilbud til unge.....	175
5.3.2.6	Samisk-språklig tilbud til barn og unge	177
5.3.2.7	Tilbud til nasjonale og språklige minoriteter	178
5.3.2.8	Kulturprogrammer.....	179
5.3.2.9	Livssynsprogrammer og religiøse programmer	181
5.3.2.10	Norsk drama	182
5.3.2.11	Norsk musikk	183
5.3.2.12	Underholdningsprogram.....	184
5.3.2.13	Sportssendinger	185
5.3.2.14	Scenekunst og musikk.....	187
5.3.2.15	Regional programvirksomhet.....	187
5.4	GENERELLE, AVSLUTTENDE BEMERKNINGER	188

DELRAPPORT I

1 ALLMENNKRINGKASTINGSRAPPORTEN 2004

1.1 MEDIETILSYNETS TILSYNSOPPLEGG

Tilsynet med at allmennkringkastingskanalene oppfyller sine programforpliktelser er fra og med året 2004 overført til Medietilsynet. Denne oppgaven var tidligere lagt til Allmennkringkastingsrådet, som var et eget råd opprettet for å bistå myndighetene med å vurdere hvorvidt NRK, TV 2 og P4 i sin programvirksomhet fulgte opp de intensjoner som ligger til grunn for de kringkasterne som har et allmennkringkasteroppdrag¹. Rådet var i virksomhet i årene 1996 – 2004 og la frem sin åttende og siste rapport høsten 2004. Rapporten omhandlet programvirksomheten i 2003.

Overføringen av tilsynsoppgaven fra det frittstående Allmennkringkastingsrådet, uten sanksjonsmyndighet, og til forvaltningsorganet Medietilsynet som har hjemmel til å ilegge sanksjoner, representerer et regimeskifte.

1.1.1 Sanksjonsbestemmelser

Ved lovendring av 17. juni 2005 ble det vedtatt en rekke endringer i kringkastingsloven, herunder innføring av nye sanksjonsbestemmelser.² Sanksjonsbestemmelsene ble blant annet

¹ Forslaget om å opprette et Allmennkringkastingsråd ble fremmet av Kulturdepartementet i St.meld. nr. 42 (1993-94) *Kringkasting og dagspresse m.v.* Forslaget ble fulgt opp av komiteen i Innst. S. nr. 190 (1994-95), og vedtatt av et flertall i Stortinget 13. juni 1995.

² Jf. lovforslaget om reviderte sanksjonsregler i Ot.prp. nr. 76 (2004-2005) *Om lov om endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting. Endra sanksjonsreglar mv.* og komiteens behandling i Innst. O. nr. 116 (2004-2005).

endret for å kunne sikre at vilkår om et visst programinnhold oppfylles av kringkastere som har fått slike programkrav i sine konsesjonsvilkår.

Innføringen av nye sanksjonsbestemmelser innebærer at Medietilsynet vil få følgende sanksjonsmidler til rådighet i forhold til brudd på konsesjonsvilkår³:

- § 10-2 Advarsel

Dersom kringkastingsloven eller bestemmelse eller vilkår fastsatt i medhold av loven er overtrådt, kan Medietilsynet gi den som er ansvarlig for overtredelsen en advarsel.

- § 10-3 Overtredelsesgebyr

Ved overtredelse av blant annet kapittel 2 i kringkastingsloven (som omhandler konsesjonsplikt mv.), samt forskrift eller enkeltvedtak fastsatt i medhold av bestemmelser i kapittel 2, kan Medietilsynet ilegge den som er ansvarlig for overtredelsen et overtredelsesgebyr til staten.

- § 10-4 Tvangsmulkt

For å sikre at plikter etter bestemmelsene i blant annet kapittel 2, eller forskrift eller enkeltvedtak fastsatt i medhold av bestemmelser i dette kapitlet, kan Medietilsynet ilegge den ansvarlige for oppfyllelsen en tvangsmulkt.

Vi vil i det følgende gi en nærmere orientering om disse sanksjonsmidlene, samt angi når de kan tas i bruk:

§ 10-3 om overtredelsesgebyr fikk ved ovennevnte lovendring et utvidet anvendelsesområde, slik at den nå også omfatter brudd på reglene om konsesjonsplikt mv. i kringkastingsloven kapittel 2. Ikrafttreddelsen av denne lovendringen er imidlertid utsatt i påvente av fastsettelse av nærmere regler om utregningen av gebyr i kringkastingsforskriften. En slik forskriftsendring vil kreve en særskilt høring før de endelige reglene blir fastsatt.

§ 10-3 kan per i dag kun anvendes ved brudd på reklame- og sponsebestemmelsene i kapittel 3 i lov og forskrift om kringkasting, samt ved brudd på lovens § 2-8 (*Viktige begivenheter*). Så snart lovendringen er trådt i kraft, kan imidlertid Medietilsynet ilegge allmennkringkastere sanksjon i form av gebyr for brudd på konsesjonsvilkår. Dette gjelder

³ Oversikten omhandler kun bestemmelser som har betydning for brudd på konsesjonsvilkår. Det finnes ytterligere sanksjonsbestemmelser i kringkastingsloven som ikke omtales. Omtalte bestemmelser får også anvendelse på brudd mot øvrige bestemmelser fastsatt i, eller i medhold av, kringkastingsloven.

både i forhold til brudd som avdekkes ved vårt løpende tilsyn, men også brudd som konstateres i den årlige evalueringen av allmennkringkastingsforpliktelsene.

Tvangsmulkt er i følge forarbeidene ment å være ”*et press for å tvinga fram handlingar eller for å avslutte ulovlege forhold*”. Tvangsmulkt skal ”*ikkje nyttast som etterfølgjande reaksjon på regelbrot*”⁴, men skal få virkning fremover i tid. Ettersom brudd på konsesjonsforpliktelser som omtales i Medietilsynets årlige allmennkringkastingsrapporter vil ligge tilbake i tid, kan sanksjonsmiddelet tvangsmulkt ikke benyttes i forhold til disse. Dersom Medietilsynet under sin løpende kontroll med allmennkringkastingsforpliktelsene oppdager brudd, vil vi imidlertid kunne benytte tvangsmulkt som et middel for å få den aktuelle kringkaster til å innrette sendingene sine slik at de er i tråd med pålagte konsesjonsvilkår. Reglene om tvangsmulkt i § 10-4 trådte i kraft 1. juli 2005 og gjelder således ikke for året 2004, som er det programåret denne rapporten vurderer.

I forhold til tilgjengelige sanksjonsmidler, er det med andre ord kun *advarsel* som kan benyttes ved brudd på konsesjonsforpliktelser som blir omtalt i årets rapport. Det vises i denne forbindelse til orienteringen nedenfor under pkt. 1.1.2.

1.1.2 Nærmere om innretningen på årets rapport

Medietilsynet vil med sin første årlige rapport tydeliggjøre innretningen for tilsynet med allmennkringkasternes programforpliktelser. Det grunnleggende målet med denne rapporten er således å gjøre allmennkringkasterne kjent med hvordan Medietilsynet vil innrette tilsynet med programforpliktelsene. Dette gjelder både i forhold til kravet til redegjørelsene og til våre forutsetninger for å konstatere at kravene innfris og fastslå eventuelle brudd på forpliktelsene. Medietilsynet har funnet at en slik tilnærming er riktig for å skape en forutberegnelighet for allmennkringkasterne, tatt i betraktning programvilkårenes innretning og de sanksjonsmidler som nå står til rådighet. På grunnlag av vurderingene i allmennkringkastingsrapporten for 2004 vil Medietilsynet følgelig ikke ilegge sanksjoner for de tilfeller der manglende innfrielse av programforpliktelsene konstateres.

Det at Medietilsynet har valgt å innrette sin første allmennkringkastingsrapport på denne måten er ikke å betrakte som at allmennkringkasternes programvirksomhet i 2004 ikke er

⁴ Begge sitat fra Innst.O. nr. 116 (2004-2005), pkt. 1.2.1.5, s. 3.

evaluert. Delrapportene II til V tar for seg hver enkelt allmennkringkasters virksomhet, både når det gjelder graden av innfrielse og redegjørelsen for hvordan allmennkringkasteren mener det aktuelle programkravet er ivaretatt. Hver enkelt delvurdering vil således klargjøre de programforpliktelser kringkasterne oppfyller og de forpliktelser kringkasterne ikke anses å innfri. Like fullt påpekes de områder redegjørelsen anses å være tilfredsstillende på og de områder den ikke er det. Ved neste års evaluering vil disse merknadene tas med i vurderingene, og i de tilfeller manglende innfrielse gjentas, vil det kunne tillegges vekt ved en eventuell utmåling av sanksjon.

Den første rapporteringen fra allmennkringkasterne bærer også preg av at det er et nytt tilsynsopplegg. Dette er forhold Medietilsynet i møter med de enkelte allmennkringkasterne har hatt en åpen dialog om. Det har vært enighet om behovet for en tilnærming fra begge parter side som gir et visst rom for prøving og avklaringer for å få etablert et rapporteringsopplegg som imøtekommer de behov som det nye tilsynsopplegget forutsetter. I tillegg til at alle allmennkringkasterne opererer på grunnlag av nye konsesjonsbetingelser eller retningslinjer, er det også en side ved dette at én av allmennkringkasterne er et nyetablert selskap. Etter Medietilsynets oppfatning er det rimelig å ta et visst hensyn til at nystartede virksomheter naturlig har en ”innkjøringsperiode”. Dette bekreftes blant annet i Kanal 24s allmennkringkasterregnskap, hvor det redegjøres om tekniske problemer i oppstartfasen og at rapporteringsverktøyet ikke har kommet fullt på plass i selskapet fra oppstart. Det er likevel ikke slik at de kringkastere som kan rapportere etter forutsetningene om sin programvirksomhet i 2004 og dermed ”eksponerer” eventuell manglende innfrielse av enkelte programkrav, vil underlegges en strengere vurdering som følge av at vurderingsgrunnlaget står klarere for Medietilsynet. Derimot vil det være slik at manglende redegjørelse for hvordan de enkelte programkravene ivaretas, er å anse som et alvorlig brudd på vilkårene.

Det grunnleggende kravet til hvordan Medietilsynet forventer at allmennkringkasterne redegjør for programvirksomheten, er at redegjørelsen tar for seg hver enkelt forpliktelse og beskriver hvordan denne er ivaretatt i det foregående året. Alt etter hvordan forpliktelsen er formulert, må redegjørelsen bestå av en kvalitativ og kvantitativ dimensjon. Medietilsynet mener det er avgjørende at allmennkringkasterne kommenterer eventuelle programforpliktelser/programplaner som ikke er realisert, forklarer hvorfor så ikke har skjedd og hvordan de tar sikte på å oppfylle disse i fremtiden. For de allmennkringkasterne hvor konsesjonssøknaden er gjort til en del av konsesjonsvilkårene, er det viktig at konsesjonærene

redegjør for hva som innholdsmessig følger når programmer og programtitler endres i forhold til de programbeskrivelser som fremgår av konsesjonssøknaden.

1.1.3 Programkravenes utforming

I denne forbindelse er det grunn til å bemerke at det er lagt til rette for et langt mer intensivt kontrollregime for de kommersielle radiokanalene enn for TV 2 og NRK. Dette følger av at programkravene er operasjonalisert ved kvantitative mål på ulike programleveranser. Det er Kanal 24 og P4 selv som gjennom konsesjonssøknaden har kvantifisert sine programløfter for de fleste programområder, og konsesjonssøknaden er gjort til en del av konsesjonsvilkårene. Det er således også de klassifiserings- og rapporteringsmåter som følger av søknadens beskrivelser som må legges til grunn for vårt tilsyn. At allmennkringkasterne gjennom konsesjonsvilkårenes ulikeartede innretning kan gjøres til gjenstand for mer eller mindre nærgående granskning fra myndighetene, følger av en tildeling basert på skjønnhetskriterier. Ved konsesjonstildelingen ble de mest forpliktende planene for å innfri allmennkringkasteroppdraget tillagt avgjørende vekt. Gjennom å innta søkerens konkrete programløfter i konsesjonsvilkårene, la departementet også opp til å øke graden av etterprøvbarehet av disse programforpliktelsene⁵, jf. også Ot.prp. nr. 76 (2004) som blant annet tok for seg endrede sanksjonsregler i forhold til innfrielse av konsesjonsvilkår.

En annen konsekvens av at Kanal 24 og P4s kvantitative leveransemål er gjort til en del av konsesjonsvilkårene, er at disse allmennkringkasterne kun rapporterer for deler av sin programvirksomhet. Dette følger av at de kvantitative programløftene ikke omfatter den totale sendetiden. NRK og TV 2 rapporterer i motsetning til Kanal 24 og P4 for hele sitt programtilbud. En slik forskjell i innretningen av allmennkringkasterregnskapene skaper åpenbare forskjeller i hvordan tilsynet kan etterprøve programforpliktelsene. For de tilfeller en allmennkringkaster ikke beskriver sitt totale programtilbud, gir det også visse begrensninger for vurderingen av hvordan de overordnede kravene til sendevirksomheten til en allmennkringkaster ivaretas.

I den forbindelse vil Medietilsynet imidlertid mene at det er avgjørende for legitimiteten i allmennkringkastingstilsynet at såvel Kanal 24 som P4 rapporterer i henhold til de

⁵ Se nærmere om dette i Delrapport II om Kanal 24, punkt 2.1 om vurderingsgrunnlag og Delrapport III om P4, punkt 3.1 om vurderingsgrunnlag.

kvantitative leveransemålene for både tematisk og sjangermessig bredde som ble presentert i søknadene. Slik konsesjonsvilkårene nå er formulert er det slik at både Kanal 24 og P4 er pålagt å oppfylle alle redaksjonelle planer og forpliktelser som følger av søknadene, men det er kun inntatt eksplisitt i P4s konsesjonsvilkår at selskapet skal inkludere tabellen over sjangermessig bredde i den kvantitative delen av allmennkringkasterregnskapet. Etter Medietilsynets vurdering er det nødvendig at Kanal 24 også rapporterer tilsvarende, spesielt tatt begrunnelsen for konsesjonstildelingen i betraktning.

1.1.4 NRKs særstilling

NRK har ifølge kringkastingsloven § 2-1 første ledd en rett til å drive kringkasting. Dette setter NRK i en særstilling i forhold til de allmennkringkasterne som må ha konsesjon for å drive kringkasting. Det fremgår også av kringkastingsloven at NRKs formål er å drive allmennkringkasting og virksomhet som har sammenheng med dette. Til forskjell fra de konsesjonspliktige allmennkringkasterne hvis programforpliktelser er nedfelt i den enkeltes konsesjonsvilkår, er presiseringen av allmennkringkasteroppdraget til NRK nedfelt i selskapets vedtekter. I statsrådens redegjørelse om NRKs allmennkringkasteroppdrag for Stortinget den 4. mai 2004, begrunnet Kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland beslutningen om å nedfelle programkravene til NRK i selskapets vedtekter med at departementet på den måten kan ”*kontinuerleg justera kursen m.a. gjennom vedtak i generalforsamlingar*”⁶. Statsråden ga også uttrykk for at dette begrunnet behovet for mer detaljert utformede krav for de kommersielle selskapene enn for NRK, samtidig som hun understreket at det måtte stilles strengere og flere krav til NRK samt at oppdraget måtte defineres så klart at ”*staten på ein enkel måte kan føra tilsyn med verksemda og føra ho i rett retning dersom noko går gale*” (redegjørelsen s. 2). Det å nedfelle NRKs programkrav i selskapets vedtekter har den konsekvens at NRK ikke omfattes av de nye sanksjonsreglene som er omtalt i punkt 1.1.1 ovenfor. For å kunne føre tilsyn med NRK på lik linje med de øvrige allmennkringkasterne, måtte NRKs programforpliktelser vært nedfelt i lov eller forskrift.

⁶ Det er Kultur- og kirkeministeren som utgjør NRKs generalforsamling. Kultur- og kirkeministerens redegjørelse for Stortinget den 4. mai er tilgjengelig per 30. oktober 2005 på <http://www.stortinget.no/stid/2003/s040504-01.html>. NRKs allmennkringkasteroppdrag er også nærmere omtalt i denne rapportens Delrapport V.

Kultur- og kirkedepartementet har likevel bedt Medietilsynet om å inkludere en vurdering av NRKs ivaretagelse av sine programforpliktelser i den årlige evalueringen av allmennkringkasterne. Departementet vil stå for eventuell videre oppfølging overfor NRK⁷. Medietilsynet vil i denne sammenheng gjøre oppmerksom på at selv om allmennkringkasteroppdraget til NRK er presisert ved en noe videre angivelse av hva oppdraget innebærer, er det samtidig slik at de konkrete programkravene gjennomgående er vagere formulert enn for de kommersielle radiokonsesjonærene. Om det er ønskelig å harmonisere tilsynet med allmennkringkasterne og endog vurdere hvorvidt NRKs allmennkringkastingstilbud omfatter mer enn tilbudet til de andre allmennkringkasterne, er det etter Medietilsynets oppfatning grunn til å se nærmere på vedtektenes innretning.

1.1.5 Allmennkringkastingsprinsippene

I forlengelsen av det som er sagt om kvantifiseringen av programleveranser innenfor ulike områder, er det samtidig slik at allmennkringkasting er noe mer enn tallfestede leveranssmål. Dette kan blant annet leses ut av konsesjonsvilkårenes utforming i overordnede og mer spesifikke krav til programvirksomheten. De overordnede kravene er rettet mot programvirksomheten som helhet, og er i hovedsak en gjengivelse av det som tradisjonelt betegnes som prinsippene for allmennkringkasting. De mer spesifikke kravene er rettet mot spesielle programområder, og omfatter også de konkrete og kvantitative målene for ulike programleveranser i de kommersielle radiokanalenes søknader.

En følge av at Medietilsynet har overtatt allmennkringkastingstilsynet, er at vi vurderer hver enkelt allmennkringkaster etter kravene som er nedfelt i konsesjon/vedtekter. Tilsynet får dermed en innretning som tar utgangspunkt i konsesjonsvilkårene som en kontrakt mellom myndighetene og hver enkelt aktør. Mens Allmennkringkastingsrådet vurderte hver allmennkringkasters virksomhet etter et sett av overordnede prinsipper for allmennkringkasting⁸, vil det i hovedsak være på et mer spesifikt, konkret nivå Medietilsynet vurderer graden av innfrielse. Sammen med de beskrivelser allmennkringkasterne selv gir av hvordan de ulike kravene ivaretas, vil summen av disse vurderingene kunne si noe om det

⁷ Opplegget fremgår av departementets brev av 10. november 2004 og 26. april 2005.

⁸ Allmennkringkastingsrådet laget et sett av presiseringer av de overordnede prinsippene for allmennkringkasting som dannet grunnlag for evalueringen av kringkasternes programvirksomhet. Presiseringene tok utgangspunkt i formuleringene om programprofil i konsesjonsvilkårene for TV 2 og P4 og understreket at disse prinsippene måtte forstås som minimumsmålsettinger for NRK, jf. Allmennkringkastingsrådets rapport for 1996 og 2003.

overordnede nivået. Samtidig er det slik at Allmennkringkastingsrådets presiseringer av hvordan de overordnede prinsippene for allmennkringkasting skal forstås og derigjennom også evalueres, utvilsomt har ligget til grunn for den innretningen departementet har hatt på konsesjonsutlysninger og etterfølgende konsesjonstildeling. I tillegg til at presiseringene gjenfinnes i konsesjonsvilkårenes utforming av allmennkringkastingsprinsippene, er det eksplisitt uttalt ved flere anledninger. Vi legger derfor til grunn at Allmennkringkastingsrådets presiseringer utgjør relevante og valide kriterier også for Medietilsynets vurderinger av allmennkringkasternes innfrielse av de overordnede prinsippene.

Samtlige av allmennkringkasterne er bedt om å rapportere hvordan de ivaretar de enkelte programkravene i henholdsvis konsesjonsvilkårene eller vedtektsbestemmelsene. Det er allmennkringkasterne selv som registrerer og kategoriserer sin programvirksomhet. Det betyr at det er allmennkringkasteren som selv gjør førstehåndsvurderingen av hvilke innslag og program som faller inn under de ulike tema- og sjangerkategorier. Videre betyr det at kringkasteren legger sin definisjon til grunn i forhold til hva som eksempelvis er et ”smalt” program versus et ”bredt” program. I forhold til tilsynsvirksomheten stiller dette krav til en åpenhet i forhold til hvordan innslag og program er kategorisert etter tema og sjanger. Det er likevel åpenbart slik at det vil ligge et element av ”ugjennomtrengelighet” for myndighetene i forhold til allmennkringkasternes egne klassifiseringer. Dette følger av at de interne rapporteringsrutinene for klassifisering av programinnhold ikke er gjenstand for kontroll, utover at det er stilt konkrete krav om at slike rapporteringssystemer skal være etablert. I den årlige evalueringen skal allmennkringkasterne gi sin beskrivelse av programvirksomheten. Medietilsynet vil, under forutsetning av at det gis tilstrekkelig informasjon om klassifisering og kategorisering av ulike program og innslag, fortrinnsvis legge kringkasternes egne klassifiseringer til grunn i den årlige vurderingen av programvirksomheten. Gjennom vårt løpende tilsyn vil denne klassifiseringen imidlertid kunne ettergås gjennom egne avgrensede stikkprøver av bestemte programområder.

1.2 SAMMENDRAG AV PROGRAMEVALUERINGENE

1.2.1 Programkravene i Kanal 24s konsesjon

1.2.1.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

Tematisk og sjangermessig bredde

Kanal 24s rapporterte tall for 2004 avviker fra søknadens leveransemål for flere programområder. Tallene viser at Kanal 24 i 2004 har levert færre sendetimer innenfor seks av de elleve definerte programområdene. Medietilsynets konklusjon er at den manglende oppfyllelsen av de kvantitative løftene på flere programområder klart forteller at Kanal 24 ikke kan sies å ha innfridd forpliktelsene konsesjonen og søknadsprofilen setter for den *tematiske bredden* i kanalen. Når det gjelder den *sjangermessige bredden* rapporterer ikke Kanal 24 i henhold til den struktur som ble etablert i konsesjonssøknaden. Medietilsynet har på bakgrunn av de opplysninger som fremgår av årsregnskapet, ikke tilstrekkelig grunnlag for å vurdere Kanal 24s innfrielse av denne delen av vilkåret.

Brede og smale lyttergrupper

Etter Medietilsynets oppfatning har Kanal 24 ikke innfridd forpliktelsen til variasjon i publikumshenvendelse i samsvar med det kanalen selv fikk spesifisere av programleveranser i konsesjonssøknaden.

Styrke norsk språk, identitet og kultur

Medietilsynets vurderinger av Kanal 24s innfrielse av de øvrige konsesjonskravene viser at Kanal 24 på flere områder bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Samtidig er det slik at manglende måloppnåelse på visse programområder samlet sett svekker dette. Kanalen innfrir for eksempel ikke egne leveransemål for programområdet *flerkulturelle*, som spesifikt er trukket frem i konsesjonssøknaden som et bidrag til styrking av norsk identitet og kultur.

1.2.1.2 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

Nyhets- og aktualitetsdekningen

Medietilsynet mener Kanal 24 har redegjort tilfredsstillende for at kanalen tilbyr *faste nyhetsbulletiner* gjennom hele dagen. Basert på Kanal 24s redegjørelse, legger Medietilsynet videre til grunn at kanalen ivaretar kravet om å ha *utvidede nyhetssendinger* fire ganger daglig. Medietilsynet har også vurdert *aktualitetstilbudet* til Kanal 24 til å tilfredsstillere kravene som fremgår av vilkåret i § 3-2 bokstav a) og i programplanene.

Vurderingen av om Kanal 24 innfrir kravet til dekning av *nasjonale og internasjonale nyheter*, herunder kommenterer både det norske og internasjonale nyhetsbildet, må ta utgangspunkt i søknadens beskrivelse av dette. Den måten Kanal 24 har lagt opp årets allmennkringkasterregnskap på gir ikke Medietilsynet grunnlag for å vurdere denne siden av kravet. Medietilsynet forutsetter at Kanal 24s fremtidige allmennkringkasterregnskap endres i tråd med de anbefalinger som fremgår av vår rapport.

Kulturdekningen

Medietilsynet konstaterer at Kanal 24 innfrir det forpliktende sendetidsomfanget, men forutsetter at neste års allmennkringkasterregnskapet redegjør for hvordan kanalen ivaretar kravene til program- og sjangermålene.

Barne- og ungdomsprogrammene

Medietilsynet konstaterer at Kanal 24 verken innfrir det kvantitative leveransemålet eller de konkrete programløftene i forhold til hyppighet og sendetidspunkt når det gjelder den yngste gruppen barn i alderen *4 til 8* år. Når det gjelder tilbudet til “mellombarnet” i aldersgruppen *8 til 12* år, gir ikke redegjørelsen i allmennkringkasterregnskapet Medietilsynet tilstrekkelig grunnlag til å kunne foreta en vurdering, men beskrivelsen gir indikasjoner på at kravet ikke innfris. Medietilsynet konstaterer også at *daglige nyhetssendinger* for barn ikke ble satt på programskjemaet i 2004, og at kanalen således ikke innfrir dette programløftet.

Kanal 24 har etter Medietilsynets vurdering innfridd kravet om et *ukentlig magasinprogram om sport og idrett* rettet mot barn gjennom programposten *Lilleputt* hver søndag.

Medietilsynet konstaterer at Kanal 24 har sendt mange flere timer ungdomsprogram enn det kanalen forpliktet seg til i konsesjonssøknaden. Med 451 mot lovede 250 timer er således leveransmålene klart innfridd. Det forutsettes imidlertid at Kanal 24 gjør de nødvendige grep for å innrette tilbudet i samsvar med egen konsesjonssøknad og konsesjonsvilkårets krav om hyppighet.

Den flerkulturelle dekingen

Medietilsynets konklusjon er at Kanal 24 klart ikke innfrir kravet om flerkulturelle programmer i 2004.

Livssynsprogrammer

Det fremgår av allmennkringkasterregnskapet at Kanal 24 kun leverer 29 av de 90 forespeilede sendetimene innenfor livssyn. Dette er et klart brudd på konsesjonsvilkårene.

Samiske sendinger

Medietilsynet konstaterer at Kanal 24 ved å sende en nyhetsbulletin på samisk alle hverdager, knapt kan sies å innfri kravet om *daglige* sendinger. Ved å levere bare 9 av 30 lovede timer innfrir Kanal 24 på langt nær leveransmålene for *daglige sendinger for den samisk-språklige befolkningen*. Dette er således et klart brudd på konsesjonsvilkårene. Vi tar til etterretning at Kanal 24 ikke kom i gang med de daglige kommentarene på norsk om samiske forhold før i 2005. Også dette representerer et brudd på vilkåret.

1.2.1.3 Kultursendingene – Medietilsynets vurdering

Musikkprofil

Medietilsynet merker seg at Kanal 24 mangler 4 prosentpoeng for å innfri kravet om 35 prosent norsk musikk i 2004, men har samtidig tatt til etterretning at oppstartsproblemer knyttet til dataverktøy og registreringssystemer i etableringsfasen kan ha påvirket Kanal 24s oppfyllelse av kravet. Kanalens utfyllende redegjørelse for den manglende innfrielsen tillegges vekt. Etter Medietilsynets vurdering kan Kanal 24 vanskelig sies å innfri den *sjangermessige bredden* i sitt musikktilbud slik den er beskrevet i konsesjonssøknaden.

Verbalinnslag

Fordelingsnøkkelen mellom verbalinnslag, musikk og reklame vil påvirke rommet som gis til fordypning og analyse i sendingene. En sammenligning med fordelingsnøkkelen hos andre allmennkringkastere, gir Medietilsynet grunnlag for å konstatere at Kanal 24 relativt sett har en høy andel *verbalinnslag* i 2004. Ettersom Kanal 24 ikke rapporterer om sjangrer som ivaretar kritiske, fordypende og analytiske perspektiver i henhold til de leveransemålene kanalen selv spesifiserte i søknaden, er det ikke mulig for Medietilsynet å vurdere denne dimensjonen av programtilbudet. Vi forutsetter at Kanal 24 innretter rapporteringen i tråd med våre påpekninger og vil følge utviklingen på dette området.

Medietilsynet finner ikke grunn til å stille spørsmål ved om begge de offisielle målformene er representert i kanalens sendinger. Kanal 24s redegjørelse for om kanalen har en bred sammensetning av *dialekter*, gir ikke Medietilsynet tilstrekkelig grunnlag for å vurdere graden av innfrielsen av dette kravet.

1.2.2 Programkravene i P4s konsesjon

1.2.2.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

Tematisk og sjangermessig bredde

Medietilsynet konstaterer at P4 leverer færre innslag innen sjangrene *debatter* og *kommentarer* enn det som ble spesifisert som minimumsproduksjon i konsesjonssøknaden. Medietilsynets konklusjon er således at P4 ikke kan sies å ha innfridd forpliktelsene konsesjonen og søknadsprofilen setter for den tematiske og sjangermessige bredden i kanalen. Temakategorien underholdning har et betydelig større omfang enn forespeilet i søknaden, slik at forekomsten av det som kan kalles lettere sjangrer er høy. Når P4 samtidig underleverer på flere av de tyngre sjangrene, indikerer dette en vridning bort fra den profilen som ble beskrevet i søknaden.

Brede og smale lyttergrupper - ulike aldersgrupper

Medietilsynet mener P4 på en tilfredsstillende måte har levert programstatistikk i tråd med det rapporteringsopplegget som ble beskrevet i selskapets konsesjonssøknad. De rapporterte tallene avdekker at P4 ikke innfrir flere av de forpliktende leveransemålene. Medietilsynet har

vurdert det slik at de stoffområdene dette gjelder for omfatter både det som tradisjonelt karakteriseres som brede og smale programområder. Vi har spesifikt omtalt manglende innfrielse av leveransemålene der målgruppene er barn, ungdom og flerkulturelle lyttergrupper. Også når det gjelder *nyheter på samisk, distriktsnyheter, programmer for religion og livsfilosofi, programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse; Utenriks, programmer med sport og idrett, samt daglige kultursendinger* har P4 en lavere dekning enn programløftene i søknaden tilsier. Det faktum at de kvantitative forpliktelsene ikke innfris, representerer åpenbare brudd på konsesjonsvilkårene. Medietilsynet har i vurderingen gitt klart uttrykk for at en rent tallbasert tilnærming ikke er tilstrekkelig, og at dette særlig illustreres av at P4 eksempelvis innfrir enkelte av programløftene i forhold til antall programmer/innslag, men samtidig ikke innfrir det konkrete sendetimeomfanget kanalen har forpliktet seg til eller omvendt.

Analytisk, kritisk og fordypende perspektiv

Medietilsynets vurdering av de rapporterte tallene er at det avdekkes et mønster i sendevirksomheten i 2004 som rimelig entydig forteller at P4 tenderer til å levere flere, og til dels et betydelig antall flere, verbalinnslag innenfor det som kan kalles lettere sjangrer i forhold til hva som fremgår av søknaden. Når P4 samtidig klart underleverer på de tyngre sjangrene, gir dette samlet sett en klar indikasjon på at den faktiske programprofilen er et resultat av en svakere satsing på den fordypende dekningen enn P4 forespeilet i søknaden. Den gjennomgående manglende innfrielsen av leveransemålene innenfor sjangrer som kommentarer og debatter er et klart brudd på konsesjonsvilkårene.

Medietilsynet vil på generelt grunnlag bemerke at rommet for analyse og fordypning påvirkes av fordelingsnøkkelen mellom verbalinnslag, musikk og reklame. Medietilsynet vil følge utviklingen på dette området nøye.

Styrke norsk språk, identitet og kultur

Medietilsynets vurdering er at P4 på mange områder bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Samtidig er det slik at manglende måloppnåelse på visse programområder samlet sett svekker dette. Kanalen innfrir for eksempel ikke egne leveransemål innenfor *distriktsnyheter* eller *flerkulturelle*.

1.2.2.2 Nyhets- og aktualitetsdekningen – Medietilsynets vurdering

Egen nyhetsredaksjon - egenproduserte nyhetsbulletiner

Medietilsynet mener P4 har redegjort tilfredsstillende for at kanalen gjennom egen nyhetsredaksjon tilbyr faste nyhetsbulletiner gjennom dagen, og at kanalen klart innfrir kravet.

Analytisk, kritisk og fordypende perspektiv

Medietilsynets vurdering er at P4s nyhets- og aktualitetstilbud inneholder analytiske, kritiske og fordypende perspektiv. Medietilsynet stiller seg likevel kritisk til at løftet om ukentlig innenriksprogram ikke holdes gjennom hele året.

Medietilsynet har også vurdert P4s virksomhet i forhold til de kvantitative leveransemålene på nyhets- og aktualitetsområdet. Tilsynets undersøkelser viser at P4 innenfor nyheter og aktuelt har levert et lavere antall verbalinnslag innen både *kommentarer* og *debatter* enn det som fremgår av leveransemålene i konsesjonssøknaden. Dette representerer klare brudd på forpliktelsene innenfor ett av P4s to sentrale programområder.

Norske og internasjonale nyheter og aktualiteter

Allmennkringkasterregnskapet viser at utenriksstoffet utgjorde 24,1 prosent av 19 473 nyhetssaker. P4 leverer således litt i underkant av den lovede andelen. Medietilsynet har imidlertid merket seg at P4 leverer godt over målet av antall nyhetsbulletiner i 2004, noe som bekrefter at kanalen har fokus på nyhetsdekningen.

To daglige nyhetssendinger på samisk

Til tross for at P4 har to daglige nyhetssendinger på samisk, når de verken målet for antall sendetimer eller antall nyheter på samisk. Underleveringen er på henholdsvis ni timer og 75 innslag. Medietilsynets konklusjon på dette punktet er at P4 delvis innfrir det grunnleggende kravet gjennom å sende to nyhetssendinger på samisk innenfor sentral sendetid. Ved å ikke klare leveransemålet om 400 nyhetssendinger i året, følger det imidlertid at P4 ikke innfrir kravet om å sende to samiskspråklige nyhetssendinger daglig.

1.2.2.3 Kultursendingene – Medietilsynets vurdering

Bredde og variasjon – smale kulturuttrykk

En sammenligning av de kvantitative leveransemålene og P4s tall for 2004 viser at det forligger klare brudd på forpliktelsene innenfor dette sentrale programområdet i P4s konsesjon. Samlet sett må Medietilsynet konkludere med at P4s kulturdekning ikke har den bredden og variasjonen som programplanene i konsesjonssøknaden la opp til.

Analytisk, kritisk og fordypende perspektiv

P4 har innenfor den samlede dekningen av kunst og kultur levert færre verbalinnslag i 2004 enn spesifisert i søknaden innenfor både *kommentarer* og *debatter*, noe som etter Medietilsynets vurdering begrenser rommet for de analytiske, kritiske og fordypende perspektivene. Det er samtidig slik at det kun er innenfor underkategorien *musikk*, at P4 innfrir leveransemålet for antall *kommentarer* og *innslag*. Her er det en klar konsentrasjon om sjangeren *innslag*, mens leveransemålet for *debatter* ikke innfris.

Norsk og internasjonalt kulturliv

Medietilsynet konstaterer at P4 inkluderer internasjonale saker i kulturdekningen. I tråd med det som er sagt om tematisk og sjangermessig variasjon i kulturdekningen ovenfor, er det grunn til å tro at denne er mer begrenset enn P4 forespeilet i konsesjonssøknaden. Medietilsynet vil derfor be P4 om å redegjøre nærmere for dette i neste års regnskap.

Norsk musikk

Medietilsynet konstaterer at P4 med en prosentandel på 34 prosent ikke innfrir kravet om 35 prosent norsk musikk. Samtidig som kanalen mangler ett prosentpoeng på i innfri prosentandelen norsk musikk, er imidlertid timeantallet hele 636 timer høyere enn spesifisert i søknaden. Andelen ”norsk på norsk” når heller søknadens løfte på 50 prosent da den i 2004 var 46,8. P4 sendte 750 timer mot løftet på 800 timer.

1.2.2.4 Målformer og dialekter – Medietilsynets vurdering

Styrke norsk språk, identitet og kultur

Medietilsynet mener omfanget av øst-norske dialekter er betydelig i P4s sendinger. Med en andel på 84,6 prosent (andelene for Østlandet og Oslo sammenlagt) er det rimelig å si at disse har en dominerende posisjon. Ut fra den statistikken P4 presenterer over dialektbruken i sendingene, er det klart at kanalen ikke innfrir kravet om en *bred sammensetning av dialekter fra hele landet*. Når det gjelder bruken av *nynorsk og bokmål* har Medietilsynet bedt P4 gi en mer konkret henvisning til hvilke innslag/programmer kanalen benytter de to målformene i sendingene, slik at det gir mulighet for etterprøving/kontroll fra tilsynets side.

1.2.3 Programkravene i TV 2s konsesjon

1.2.3.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

Tematisk og sjangermessig bredde

Medietilsynets vurdering er at TV 2s sendinger både har tematisk og sjangermessig bredde i 2004, men at enkelte programkategorier har et beskjedent omfang i sendeflaten. I forhold til kravet om at TV 2 skal ha en variasjon i programtilbudet påpeker Medietilsynet at det også omfatter en bredde i sammensetningen av tema og sjangrer innenfor den enkelte programkategori.

Brede og smale seergrupper

Medietilsynets vurdering er at TV 2 har et programtilbud som i beste sendetid i hovedsak er vendt til brede publikumsgrupper. Vurderingene av de enkelte programområdene viser at TV 2 tilbyr egne program for smale grupper, men at kanalen på visse områder har et stykke igjen før oppfyllelsen også ivaretar formålet med de ulike kravene til egne programtilbud for bestemte målgrupper. Som det fremgår i vurderingen av den tematiske og sjangermessige bredden er det også visse tema som får en beskjeden dekning i programtilbudet som helhet.

Styrke norsk språk, identitet og kultur

Medietilsynets vurderinger av TV 2s innfrielse av de øvrige konsesjonskravene viser at TV 2 på vesentlige områder bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur. I vurderingen har vi imidlertid understreket kravet om en sjangermessig bredde innenfor eksempelvis

dramatilbudet, som har et betydelig omfang i TV 2s programtilbud. TV 2s innfrielse av kravene til egne programmer for ulike minoritetsgrupper har også en betydning i vurderingen av om kanalen kan sies å oppfylle dette overordnede kravet. Medietilsynet vil følge utviklingen på dette området. Når det gjelder det kvantitative kravet om at minst 50 prosent av sendingene skal være norskspråklige, innfrir TV 2 klart dette kravet i 2004.

1.2.3.2 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

Egenproduserte nyhetssendinger

Medietilsynets vurdering er at TV 2 har redegjort tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet til daglige, egenproduserte nyhetssendinger, og at TV 2 innfrir dette kravet.

Aktualitetsdekningen

Etter Medietilsynets vurdering redegjør TV 2 tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar dette kravet ved at det både gis et bilde av innhold, regularitet og omfang i tilbudet. Vår konklusjon er at TV 2 innfrir kravet om å jevnlig sende aktualitets- og dokumentarprogrammer.

Barne- og ungdomstilbudet

Medietilsynet mener TV 2 redegjør tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet om sendinger for *barn*. Tilsynet konkluderer med at TV 2, ved å sende ti minutter barne-tv hver morgen alle hverdager og to og en halv time i helgen, tilfredsstiller kravet om daglige sendinger, selv om omfanget på hverdagstilbudet klart må sies å være på et minimumsnivå.

Når det gjelder kravene til sendinger til *unge*, er det etter Medietilsynet oppfatning ikke tvilsomt at store deler av TV 2s programtilbud appellerer til unge. Vurderingen av om TV 2 innfrir kravet slik det er formulert i § 3-3 nr. 4 må imidlertid ta stilling til hvilken grad av hyppighet som med rimelighet kan sies å tilsvare begrepet jevnlig og hvilken aldersgruppe som går inn under begrepet unge. Medietilsynet kommer i sin vurdering med noen betraktninger rundt disse forholdene, og slår fast at det er vektige grunner som tilsier at målgruppen "unge" ikke bør defineres aldersmessig vidt. Dette begrunnes med at den motsatte fortolkningen vil undergrave hele formålet med bestemmelsen. Medietilsynet vil i

årets rapport ikke sette et absolutt mål for hva som anses som tilstrekkelig hyppig til å tilfredsstille kravet om jevnlige sendinger.

Norskspråklig drama

Medietilsynets vurdering er at TV 2 har redegjort tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet om å sende norskspråklig drama i 2004. Dramasjangerens omfang i TV 2s programtilbud er stort, men det er grunn til å påpeke at tilbudet har en klar hovedvekt i lettere sjangrer som underholdningsdrama og komiserier. Medietilsynet vil følge utviklingen innenfor dette tilbudet, også i forhold til den intensjonen om sjangerutvidelse som TV 2 ga uttrykk for i konsesjonssøknaden. Medietilsynet konkluderer for øvrig med at TV 2 innfrir kravet om å sende norskspråklig drama i 2004.

Kulturdekningen

Medietilsynet konkluderer med at TV 2 samlet sett oppfylder kravet om å ha egne programmer som gjenspeiler norsk og internasjonalt kulturliv, men at kanalen ikke fullt ut kan sies å gjenspeile mangfoldet i dette kulturlivet.

Samisk tilbud

Medietilsynets konklusjon er at TV 2 ved å sende sju programmer tilrettelagt på samisk, innfrir kravet om å sende egne program, hovedsakelig på samisk, for den samiske befolkning i 2004. Når det gjelder omfanget av de egne programmene i 2004 er likevel Medietilsynet av den oppfatning at det er beskjedent og preget av produksjoner som allerede har vært sendt flere ganger før. Medietilsynet vil følge utviklingen i dette tilbudet på TV 2.

Tilbud til etniske minoriteter

Samlet sett konkluderer Medietilsynet med at TV 2 innfrir kravet om å ha egne program for etniske minoriteter i 2004, men at det begrensede tilbudet vanskelig kan sies å oppfylle formålet med bestemmelsen.

Livssynsprogrammer

Medietilsynets konklusjon er at TV 2 i 2004 innfrir kravet om å sende livssynsprogrammer. Det er også vår vurdering at kanalen har hatt en viss bredde i perspektivene, selv om redegjørelsen utvilsomt bekrefter at hovedinnretningen i TV 2s dekning er basert på den kristne trosretningen.

1.2.3.3 **Bruk av målformer og dialekter – Medietilsynets vurdering**

Medietilsynet konstaterer at TV 2s redegjørelse for hvordan kanalen ivaretar dette kravet er i samsvar med retningslinjene som fremgår av konsesjonsvilkårene. Vår konklusjon er at TV 2 innfrir kravet om å benytte begge offisielle målformer i sine sendinger.

1.2.3.4 **Teksting for hørselshemmede – Medietilsynets vurdering**

Medietilsynets vurdering er at TV 2 har redegjort tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet til teksting av sendingene i tidsrommet 18.00 til 22.00 og hvilke utfordringer som knytter seg til hva som er *teknisk og praktisk mulig*. Vår konklusjon er at TV 2 innfrir de formulerte forpliktelsene.

1.2.3.5 **Dekningsgrad**

Medietilsynet mener TV 2 har redegjort tilfredsstillende for hvordan kanalen oppfyller kravet om å opprettholde tilsvarende dekningsgrad via analoge bakkesendere som TV 2 hadde i forrige konsesjonsperiode, og konkluderer på bakgrunn av denne redegjørelsen med at TV 2 innfrir kravet.

1.2.4 **Programkravene i NRKs vedtekter**

Vurderingen av programtilbudet i NRK gjelder kjernetilbudet, som kan deles i henholdsvis de to riksdekkende fjernsynskanalene NRK1 og NRK2, og de tre riksdekkende radiokanalene P1, P2 og P3. I henhold til presiseringen i vedtektenes § 3-5 vil Medietilsynet legge det samlede programtilbudet i henholdvis radiokanalene og fjernsynskanalene til grunn for vurderingen av om de spesifikke programkravene innfris.

1.2.4.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

Tematisk og sjangermessig bredde

Medietilsynets konklusjon er at tilbudet innenfor henholdsvis fjernsyn og radio samlet sett må sies å ha en bredde i temaer og sjangrer. Samtidig er det slik at enkeltkanaler i NRKs kjernevirksomhet har en konsentrasjon av bestemte temaer og sjangrer som begrenser den variasjonen som allmennkringkasteroppdraget forutsetter. I vurderingen har Medietilsynet sett på den tematiske og sjangermessige bredden i NRKs samlede programtilbud både i radio og i fjernsyn, men vi har også sett på bredden av tema og sjangrer innenfor hver enkelt kanal for å avdekke komplementære og substituerbare strukturer i NRKs allmennkringkastertilbud. Vår vurdering er at NRKs virksomhet fordeler allmennkringkasteroppdraget mellom flere av sine kanaler. Med NRKs målgruppeinnretning av radiokanalene i kjernevirksomheten hvor tilbudet til ungdom er lagt til P3, kan det etter Medietilsynets vurdering være rimelig å legge til grunn at tilbudet i denne kanalen baseres på prinsippene for allmennkringkasting.

Informasjonsprogram

På grunnlag av programtitler og beskrivelser av tilbudet i NRKs kjernevirksomhet, herunder den store andelen *informasjonsprogram* i NRK1s tilbud og *samfunnsspørsmål*, *kunst/kultur/medier* og *vitenskap* i P2, har Medietilsynet konkludert med at NRK i sin virksomhet byr på slike programmer. Kravet om at NRK i sin kjernevirksomhet skal tilby program som er informerende og utviklende, og som øker befolkningens allmennkunnskap fordrer etter vår oppfatning kvalitative undersøkelser av innholdet i de programmer NRK angir bidrar til å innfri denne forpliktelsen. Medietilsynet har ikke gjennomført slike undersøkelser i 2004.

Brede og smale publikumsgrupper

Etter Medietilsynets vurdering har NRK redegjort for at kjernetilbudet innenfor radio- og tv-området har et tilbud som appellerer til brede lag av befolkningen. Når det gjelder kravet om også å ha et innhold som ivaretar interessene til minoriteter og særskilte grupper, fremgår det også av NRKs allmennkringkasterregnskap at det samiske tilbudet følges av store deler av den samiske befolkningen. Graden av ivaretagelse av denne forpliktelsen følger etter Medietilsynets syn i stor grad av vurderingene av de spesifikke programkravene om et tilbud til ulike minoritetsgrupper, og kan således leses ut av konklusjonene på disse punktene.

Norskspråklige sendinger og bruk av målformer

Medietilsynet mener det ikke er tvilsomt at NRK har en betydelig andel norskspråklige programmer i 2004. Dersom tilsynet skal vurdere innfrielsen av dette kravet mer spesifikt, forutsetter det imidlertid at NRK redegjør for hvor stor andel av sendingene som er norskspråklige, og hvordan NRK programsetter norskspråklige program i sendeflaten. Når det gjelder bruk av målformer er det kun P3 som innfrir kravet om at minst 25 prosent av verbalinnslagene skal være på nynorsk. P1 og NRK1 ligger tett opptil nynorskkravet, mens P2 og NRK2 klart ligger under.

Bredde i den samfunnsmessige dekningen

Medietilsynet har vurdert at NRK i sin samlede kjernevirksomhet har programmer som bidrar til en bred samfunnsmessig dekning. Det er henholdsvis NRK1 på fjernsynssiden og P1 og P2 på radiosiden NRK fremstiller som eksponenter for denne programvirksomheten. De regionale sendingene bidrar utvilsomt til at ulike deler av landet speiles i programtilbudet. I forhold til NRKs beskrivelse av hvordan dette kravet innfris, mener Medietilsynet at det tilligger NRK et særlig ansvar for å tilby et mangfoldig og bredt allmennkringkastingstilbud til ungdom.

NRKs rolle som utvikler og formidler av norsk og samisk kunst og kultur

Medietilsynets vurdering er at NRK i radio som i fjernsyn bidrar til å utvikle og formidle norsk kunst og kultur. Medietilsynet mener imidlertid at NRK ikke redegjør tilsvarende for hvordan kanalen ivaretar sin rolle som utvikler og formidler av samisk kultur.

Teksting for hørselshemmede

NRK har i supplerende opplysninger redegjort for at kanalen tekster alle program som er ferdigprodusert i så god tid før sending at de kan forhåndstekstes. I tillegg tekstes direkte sendte nyheter kl. 19.00 og 21.00, de fleste direkte sendte debattprogram og enkelte sportssendinger. Medietilsynets vurdering er at NRKs teksting synes tilfredsstillende innenfor de rådende tekniske rammebetingelser.

1.2.4.2 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

Egenproduserte nyhetsendinger

Etter Medietilsynets oppfatning innfrir NRK klart kravet om egenprodusert nyhetsproduksjon, som sendes daglig i både radio og fjernsyn. NRK har også redegjort tilfredsstillende for hvordan kravet ivaretas. Medietilsynet påpeker imidlertid at det i vilkårene til de kommersielle allmennkringkasterne på radiosiden stilles krav til at nyhetsdekningen skal presentere både nasjonale og internasjonale nyheter. I lys av at det må kunne stilles minst like sterke forpliktelser til NRKs programvirksomhet, vil det etter Medietilsynets oppfatning være rimelig å vurdere også denne dimensjonen i NRKs nyhetsdekning.

Norskspråklig tilbud til barn under 12 år

Medietilsynets vurdering er at NRK gjennom daglige norskspråklige program til barn under 12 år i NRK1 på fjernsynssiden og i P1 på radiosiden innfrir dette kravet i sin kjernevirksomhet. Redegjørelsen for hvordan kravet er ivaretatt er tilfredsstillende.

Samisk tilbud

Medietilsynet har vurdert at NRK har en regelmessighet i det samiske programtilbudet, men at tilbudet har et klart tyngdepunkt i nyhetssjangeren.

Aktualitets - og dokumentarprogrammer

Medietilsynet mener NRKs redegjørelse viser at tilbudet i radio og fjernsyn på aktualitets- og dokumentarområdet har en slik grad av hyppighet at det klart er på et jevnlig nivå. Vår konklusjon er også at NRK særlig gjennom NRK1 og P2, innfrir kravet til at slike programmer skal tilbys både i radio og fjernsyn.

Norsksspråklig tilbud til unge

Medietilsynet mener NRK innfrir kravet om å tilby slike programmer jevnlig i sitt radio- og fjernsynstilbud. Medietilsynet har knyttet kommentarer til målgruppeinnretningen av radiokanalene, og særlig til at NRKs tilbud til unge gis i P3. Her mener Medietilsynet det er viktig å se hen til formålet med å ha et spesifikt tilbud til unge, og at det stilles konkrete krav til de kommersielle allmennkringkasterne når det gjelder denne målgruppen.

Samisk-språklig tilbud til barn og unge

Medietilsynet mener det er tvilsomt om NRK gjennom et samisk-språklig tilbud til barn i fjernsyn og til unge i regionnett i P2, kan sies å innfri kravet om et slikt tilbud til barn og unge. Kravets ordlyd tilsier både at tilbudet skal finnes både i radio og i fjernsyn samt at tilbudet skal være riksdekkende. Medietilsynet mener dette er forhold som bør avklares, all den tid NRK tydelig legger opp til å ivareta forpliktelsen gjennom et regionbasert radiotilbud til unge og et fjernsynstilbud til barn.

Tilbud til nasjonale og språklige minoriteter

Medietilsynet mener NRK gjennom det faste programmet *Migrapolis* har et regelmessig tilbud som kan ivareta kravet om programmer for minoritetsgrupper i fjernsynstilbudet. NRK har ikke redegjort for tilsvarende tilbud i radio, noe som klart synes å være i strid med vedtektene. Medietilsynet kan ikke se at NRK har redegjort spesifikt for hvordan tilbudet til nasjonale minoriteter er ivaretatt i 2004.

Kulturprogrammer

Medietilsynets vurdering er at NRK har redegjort for en bredde i kulturdekningen både i radio og i fjernsyn. Samtidig bemerker Medietilsynet at konsesjonsvilkårene til de kommersielle allmennkringkasterne presiserer krav om dekning av bredden i internasjonalt kulturliv på lik linje med det nasjonale. Dersom det er ønskelig at tilsynet med samtlige av allmennkringkasterne skal harmoniseres på dette punktet, er det etter Medietilsynets oppfatning behov for en tilsvarende presisering for NRK.

Livssynsprogrammer og religiøse programmer

Medietilsynets vurdering er at NRKs redegjørelse bekrefter en hovedinnretning i NRKs dekning basert på den kristne trosretningen. NRKs redegjørelse går ikke nærmere inn på hva som inkluderes i kategorien *diverse religion/livsfilosofi*. En slik redegjørelse må til dersom Medietilsynet skal kunne vurdere hvorvidt NRK har en rimelig bredde i tilbudet innenfor *livssyn* og *religion*. Etter vår vurdering er det rimelig å legge til grunn at NRK har et særskilt ansvar for å speile et mangfold av religioner og livssyn i det norske samfunnet. NRKs redegjørelse indikerer etter vår oppfatning at dekningen av religioner og livssyn i 2004 ikke har en slik bredde.

Norsk drama

Medietilsynets vurdering er at NRK innfrir kravet om formidling og produksjon av norsk drama både i radio og i fjernsyn. Beskrivelsen av egenproduksjonene i NRK1 tilsier at dramatilbudet både speiler norsk samtid og historie.

Norsk musikk

Medietilsynet har vurdert at NRK innfrir kravet om minst 35 prosent norsk musikk i sitt radiotilbud. Det er P1 som rapporterer den høyeste andelen med 41 prosent, mens P3 ligger rett under prosentandelen med 33 prosent og P2 lavest med 30 prosent. Når det gjelder begrepet "norsk musikk" påpeker Medietilsynet at kravet er mer konkret og presist for de kommersielle allmennkringkasterne enn NRK, herunder krav om at tilbudet skal ha vekt på norskspråklig og norskkomponert musikk samt krav om en bestemt andel norsk på norsk. Det vil være opp til Kultur- og kirkedepartementet som eier å beslutte om eventuell ytterligere presisering av kravet til NRK er nødvendig. Kravet omfatter for NRK sendingene i radio som i fjernsyn, og det er således en mangel når det ikke redegjøres spesifikt for formidlingen av norsk musikk i fjernsynssendingene i 2004.

Underholdningsprogram

Medietilsynet mener NRK tilbyr underholdningsprogrammer på begge plattformer, gjennom flere av kanalene innenfor både radio og fjernsyn, og at redegjørelsen er tilfredsstillende.

Sportssendinger

Medietilsynet har vurdert NRKs redegjørelse om bredde i sportsoverføringene i NRK1, som bekrefter at *fotball* og *skisport* er satsingsområder samtidig som dekningen for øvrig inkluderer et antall ulike sportsgrener. Etersom fremstillingen ikke inkluderer de daglige sportsnyhetene, ordinær sportsrevy o.l., gir den imidlertid ikke grunnlag for å konkludere hvilken bredde NRK har i det samlede sportstilbudet. Når det gjelder radiodekningen har NRK i supplerende opplysninger redegjort for sportsprofilen i P1, som bekrefter satsingen i fjernsynsdekningen med *fotball* og *skisport*. *Diverse sport* utgjør en samlet prosentandel på 16, og i den andelen er de 13 timene sport som er sendt på P2 i 2004 inkludert.

Scenekunst og musikk

NRK har etter Medietilsynets vurdering redegjort for hvordan kravet allerede ivaretas gjennom kanalens radiosendinger, mens det for fjernsyn fortrinnsvis vises til avtalen med Den

Norske Opera. Medietilsynet vil følge opp NRKs iverksettelse av avtaler som ble inngått i 2004 om slik formidling i neste års vurdering av allmennkringkastingsvirksomheten.

Regional programvirksomhet

Medietilsynet finner at NRK oppfyller kravet om daglige egenproduserte distriktssendinger i radio og i fjernsyn, gjennom sitt tilbud i henholdsvis P1 og NRK1. Medietilsynets konklusjon er at NRK innfrir programkravet slik det er presisert.

1.3 LØPENDE TILSYN

I tillegg til den årlige evalueringen av hvordan allmennkringkasterne innfrir programforpliktelsene sine, fører Medietilsynet løpende kontroll med at konsesjonsvilkår og vedtekter blir overholdt. Dersom Medietilsynet ved denne kontrollen avdekker klare brudd på enkeltbestemmelser, tas dette opp i en egen sak på lik linje med brudd på bestemmelser i kringkastingslov og -forskrift. I 2004 fant Medietilsynet ved to tilfeller at Kanal 24 hadde overtrådt konsesjonsvilkårene. Disse sakene omhandlet kanalens nyhetsdekning og omfanget av barneprogrammer. Vi foretok også en vurdering av hvorvidt TV 2 oppfyller kravene til teksting for hørselshemmede.

1.3.1 Kanal 24

1.3.1.1 Nyhetsdekningen

I henhold til konsesjonsvilkårenes § 3-3 bokstav a), er Kanal 24 pålagt å ha ”*minst fire daglige utvidede nyhetssendinger på 15 minutter*”. Sommeren 2004, nærmere bestemt i perioden 21. juni – 15. august, unnlot kanalen å ha slike utvidede nyhetssendinger. Kanal 24 begrunnet dette med at nyhetsbildet erfaringsmessig er tregere og mindre interessant om sommeren når ferieavviklingen gjennomføres. Kanalen ga uttrykk for at de ikke ønsket å fylle en utvidet nyhetssending med ”*agurknyheter*” fordi det ville ødelegge troverdigheten som var bygget opp gjennom solid nyhetsdekning ellers i året. Ut i fra denne vurderingen mente Kanal 24 at det lå innenfor deres redaksjonelle frihet å velge en annen presentasjonsform på nyhetssendingene i sommerferien enn det som er beskrevet i søknaden og som fremgår av konsesjonsvilkårene.

Medietilsynet var uenig i denne vurderingen. Etter vårt syn er programkravet i § 3-3 bokstav a) absolutt, slik at etterlevelse av konsesjonsvilkår som stiller daglige krav til å kringkaste et visst innhold ikke kan gjøres avhengig av sesongbetonte betraktninger. Det vil være opp til konsesjonsmyndigheten, som i dette tilfellet er Kultur- og kirke departementet, å vurdere hvorvidt konsesjonsvilkår skal lempes. Medietilsynet la i sin vurdering også vekt på at det nettopp er i de lange nyhetssendingene Kanal 24 kan innfri den målsetting som har kommet til uttrykk i konsesjonssøknaden om å tilby sendinger med et analytisk og fordypende perspektiv.

På denne bakgrunn anså Medietilsynet at det forelå en overtredelse av bestemmelsen i konsesjonsvilkårenes § 3-3 bokstav a). Kanal 24 ble ilagt en sanksjon i form av advarsel for forholdet.

1.3.1.2 **Barneprogrammer**

Kanal 24 foretok store omlegginger av sendeskjemaet høsten 2004, og Medietilsynet fant grunn til å se nærmere på om omleggingen fikk noen innvirkning på oppfyllelsen av konsesjonsvilkårene. Nærmere undersøkelser viste at programmet for de minste barna, *Plankehytta*, ble sendt to ganger per uke (lørdag og søndag morgen) i perioden 26. juni til 11. oktober. I perioden fra 12. oktober og frem mot årsskiftet ble dette programmet i tillegg sendt kl 05.30-06.00 på hverdager. I henhold til konsesjonsvilkårenes § 3-3 bokstav c) er Kanal 24 forpliktet til å ha programmer for barn mellom fire og åtte år fem ganger ukentlig.

Ettersom kanalen kun hadde barneprogram for de minste barna to ganger per uke fra juni til oktober, fant Medietilsynet at det forelå et brudd på § 3-3 bokstav c). Medietilsynet var imidlertid av den oppfatning at det forelå et brudd mot denne bestemmelsen også i perioden fra oktober og ut året. Denne vurderingen ble begrunnet med at det reelle tilbudet til barn kun bestod av helgesendingene, da det var få, om noen, barn i aldersgruppen fire til åtte år som hadde anledning til å benytte seg av Kanal 24s tilbud kl 05.30 om morgenen. Fra Medietilsynets vedtak siteres følgende:

” I henhold til konsesjonsvilkårenes § 3-2 ”Overordnede krav til sendingene”, skal Kanal 24s sendinger ”baseres på prinsippene for allmennkringkasting”. Dette innebærer blant annet at

*sendingen skal inneholde en variert programmeny med program for så vel brede som smale lyttergrupper, herunder programmer for barn og unge. **For at de overordnede kravene som er omtalt i § 3-2 skal være meningsfylte, må mangfoldet i programtyper og publikumsorienteringer etter Medietilsynets oppfatning også finnes innenfor Kanal 24s sentrale sendetider.** Dette hensynet må etter vår mening tillegges særlig vekt når det er tale om en så viktig del av allmennkringkastingsforpliktelsene som barneprogrammer må sies å være.*

***Når programforpliktelser skal fortolkes vil Medietilsynet vise tilbakeholdenhet i å stille spørsmål ved sendetidspunkt for enkeltprogram, der hvor det ikke er tydelige forutsetninger i vilkårene.** Dette er først og fremst et forhold som må vurderes mer samlet ut fra årsoppsommeringen, i den grad det er relevant. Denne problemstillingen videreføres nærmere i forbindelse med årsrapporteringen.*

***Når det gjelder barneprogrammer, stiller det seg imidlertid annerledes. Barneprogrammer er rettet mot en målgruppe hvor det gjør seg spesielle forhold gjeldende.** Dersom denne typen programmer sendes på et tidspunkt hvor en meget begrenset del av målgruppen nås, er det Medietilsynets klare oppfatning at vi, som tilsynsmyndighet, har adgang til å ta saken opp til vurdering, uten at det kan ses på som et inngrep i den redaksjonelle frihet.” (vår utheving).*

Etter en helhetsvurdering og en fortolkning av konsesjonsvilkårene, fant Medietilsynet at å sette allmennkringkastingstilbudet til småbarn på sendeskjemaet klokken 05.30, var i strid med formålet med konsesjonsbestemmelsen. Kanal 24 ble på dette grunnlag ilagt en sanksjon i form av advarsel for overtredelse av konsesjonsvilkårenes § 3-3 bokstav c) fra og med 26. juni og ut året.

Kanal 24 hadde ingen innvendinger mot at det ble ilagt sanksjon for perioden da kanalen kun hadde program for de minste barna i helgene. De var imidlertid uenig i Medietilsynets fortolkning av konsesjonsvilkårene, og mente at det ikke forelå et brudd den etterfølgende perioden hvor barneprogrammet ble sendt klokken 05.30 på hverdager. Denne delen av vedtaket påklaget Kanal 24 inn for Kultur- og kirkedepartementet, som er klageinstans i slike saker. Kanalen anførte at sendetidspunkt for programmer er en vurdering som må ligge inn under den redaksjonelle ledelses ansvarsområde, og at en regulering av når barneprogrammer skal sendes må oppfattes som et inngrep i den redaksjonelle frihet.

Departementet tok i sin avgjørelse stilling til en rekke prinsipielle forhold vedrørende Medietilsynets tilsynsvirksomhet sett opp mot de ulike konsesjonærers redaksjonelle frihet. Departementet uttalte blant annet at myndighetene må utvise varsomhet med å håndheve konsesjonsvilkår som har berøringspunkter til prinsippet om redaksjonell frihet. Departementet presiserte imidlertid at ”Medietilsynets mandat mht. å føre tilsyn med

etterlevelsen av konsesjonsvilkårene, fordrer imidlertid i visse tilfeller at Medietilsynet må foreta en skjønnsmessig vurdering av om konsesjonæren innfrir de formål som ligger til grunn for konsesjonsvilkårene.” Begge disse betraktninger er i tråd med Medietilsynets vurderinger i saken (jf. ovenstående sitat fra vedtaket).

I forhold til den redaksjonelle frihet uttalte departementet at sendetidspunkt for programmer normalt sett vil bero på redaksjonell frihet. En radiokonsesjonær bør derfor etter departementets vurdering ha betydelige frihetsgrader med hensyn til valg av sendetidspunkt. Etter departementets syn har imidlertid Kanal 24 strukket denne friheten vel langt ved å legge sitt barneradiotilbud til kl 05.30 om morgenen. Departementet konkluderer med at Kanal 24 ikke oppfyller sine forpliktelser knyttet til barn når de legger tilbudet til et tidspunkt hvor det er en overveiende grad av sannsynlighet for at stort sett hele målgruppen sover. Kanal 24s klage ble således ikke tatt til følge og Medietilsynets vedtak i saken opprettholdt.

1.3.2 TV 2

1.3.2.1 Teksting for hørselshemmede

I september 2004 mottok daværende Statens medieforvaltning (nå Medietilsynet) en klage fra en gruppe hørselshemmede seere. Basert på egne observasjoner av omfanget av TV 2s teksting av programmer, stilte de spørsmål ved om kanalen faktisk oppfylte konsesjonsvilkårene på dette området.

Kravet til teksting av programmer fremgår av § 3-5 i TV 2s konsesjonsvilkår. Bestemmelsen lyder som følger:

”TV 2 skal tekste sendingene i tidsrommet 1800 til 2200 hver dag for hørselshemmede. Dette gjelder programmer der teksting er teknisk og praktisk mulig i forhold til produksjonstid. Lar det seg ikke gjøre å tekste hele sendingen skal enkeltinnslag om mulig tekstes.

TV 2 skal ta i bruk teknologi for automatisert simultanteksting av sine direktesendte nyhets- og aktualitetsprogrammer så snart slik teknologi er tilgjengelig og kvalitetsmessig tilfredsstillende. Inntil slik teknologi tas i bruk skal TV 2 tekste reprisene på direktesendte aktualitetsprogrammer.”

På bakgrunn av klagen henvendte Medietilsynet seg til TV 2 og ba om en orientering av hvor langt man er kommet med å utvikle et produksjonssystem for automatisk teksting, samt kommentarer til klagen i sin helhet.

Når det gjelder utvikling av et system for automatisk teksting, kunne TV 2 orientere om at de i samarbeid med NRK overvåket markedet nøye, men at man så langt ikke hadde funnet en leverandør som var villig til å ta på seg dette arbeidet. TV 2 begrunnet dette med at kostnadene knyttet til utvikling av en norsk språkmodell og dikteringsmotor er minst like høye som for en på engelsk, mens antallet potensielle brukere er mye lavere. Det gjør at arbeidet bare i begrenset grad er kommersielt interessant for teknologileverandørene. Videre kunne TV 2 opplyse at det verken er utviklet noen generell språkmodell eller generell akustisk modell for norsk, noe som betyr at basisen for utviklingen av et norsk talegjenkjenningssystem – en såkalt dikteringsmotor – ikke foreligger per i dag. Utviklingskostnadene knyttet til et slikt prosjekt dreier seg ifølge TV 2 om flere titalls millioner. Kanalen tror derfor at en utvikling av en generell norsk språkmodell ikke er realistisk med mindre det lar seg gjøre å etablere et utviklingssamarbeid mellom kringkasterne og staten.

TV 2 imøtegikk for øvrig klagens øvrige anførsler, og hevdet at de tekster alle program i tidsrommet 18.00-22.00 dersom disse ikke går direkte. Innslag i nyhets- og aktualitetsprogram ble ifølge TV 2 tekstet så sant dette var teknisk og praktisk mulig i forhold til produksjonstid. Reprisene av aktualitetsprogrammer ble alltid tekstet. TV 2 opplyste at de fra årsskiftet 2004/2005 skulle gå over til fulldigitalisert nyhetsproduksjon. Antakelsen var at dette ville forenkle logistikken rundt nyhetstekstingen og muliggjøre teksting av flere nyhetsreportasjer, ettersom tidsfristen for ferdigstilling i en digitalisert produksjon kan forskyves noe lenger frem mot sending.

Etter en vurdering av TV 2s redegjørelse og stikkprøvekontroller av kanalens teksting av programmer/programinnslag, fant Medietilsynet at TV 2s praksis på dette området er i tråd med konsesjonsvilkårene. Saken ble avsluttet med et orienteringsbrev til klager.

Medietilsynet er for øvrig av den oppfatning at teksting av programmer for hørselshemmede er en meget viktig oppgave for allmennkringkasterne å ivareta. Medietilsynet vil følge utviklingen på området, og komme tilbake til dette ved senere årsrapporter.

DELRAPPORT II

2 VURDERINGEN AV KANAL 24s PROGRAMVIRKSOMHET I 2004

Kanal 24 AS har konsesjon for riksdekkende, reklamefinansiert radio i det fjerde riksnettet for perioden 1. januar 2004 til 31. desember 2013.

2.1 VURDERINGSGRUNNLAG

Ved utlysningen av det fjerde riksnettet gjorde Kultur- og kirke departementet det klart at ”realistiske og forpliktende planer for oppfyllelse av allmennkringkastingsoppdraget” ville tillegges størst vekt ved tildelingen av konsesjon⁹. P4 Radio Hele Norge ASA (P4) hadde hatt konsesjon for det fjerde nettet i en tiårsperiode, og søknadsdokumentet kunngjorde at konsesjonen skulle tildeles for en ny periode. Departementet presiserte her at det ville stilles krav til en detaljert redegjørelse av søkerens plan for å innfri allmennkringkastingsforpliktelsene, og at samtlige programplaner kunne fastsettes som vilkår i konsesjonen. Den endelige fastsettelsen av konsesjonen skulle blant annet ta utgangspunkt i Allmennkringkastingsrådets og departementets presiseringer av P4s allmennkringkastingsforpliktelser i den første konsesjonsperioden. I søknadsdokumentet ble det opplyst at programprofilen i den nye konsesjonen skulle baseres på prinsippene for allmennkringkasting samtidig som det ble angitt hvilke *minimumsvilkår* som ville bli stilt for konsesjonen, herunder både overordnede og spesifikke krav til sendingene. De spesifikke inkluderte krav om daglige, egenproduserte nyhets- og aktualitetssendinger med nasjonale og

⁹ Søknadsdokument for radiokonsesjon av 31. mai 2002. Tilgjengelig den 2. september 2005 på <http://odin.dep.no/kkd/norsk/tema/medier/konsesjon/043061-990003/dok-bn.html>. Øvrig dokumentasjon om radiokonsesjonen, som Kanal 24s konsesjon, vedtak om tildeling og konsesjonsvilkår er også tilgjengelig på hovedsiden om kringkastingskonsesjoner: <http://odin.dep.no/kkd/norsk/tema/medier/konsesjon/043061-990015/dok-bn.html>.

internasjonale nyheter, daglige programmer for barn og unge, daglige programmer på samisk for den samiskspråklige befolkning, programmer med hovedvekt på eller innslag om livssyn, programmer med hovedvekt på eller innslag om etniske minoriteter, bruk av de offisielle norske målformer og dialekter samt et bredt spekter av norskspråklig og norskkomponert musikk. I tillegg ble det stilt krav til at en betydelig del av sendingene skulle bestå av verbalinnslag ikke medregnet reklame, sponsoridentifikasjon eller programinformasjon.

Da Kanal 24 fikk konsesjonen for det fjerde riksnettet, begrunnet departementet vedtaket med at Kanal 24 var den søkeren som i størst grad legger opp til å tilby et programformat som ivaretar kravene til allmennkringkasting, og fremhevet disse momentene i konklusjonen:

”...Kanal4¹⁰ legger opp til en større tematisk og sjangermessig bredde enn de andre søkerne. Søkerens programplaner fremstår som de som i størst grad vil gi både brede og smale grupper i befolkningen et attraktivt radiotilbud. Kanal4 har i større grad enn de andre søkerne dokumentert og underbygget en ambisjon og målsetning om å tilby sendinger med et analytisk og fordypende perspektiv. Kanal4 er dessuten den kanalen som har den mest forpliktende søknaden i form av konkret angivelse av antall innsalg og sendetimer for de fleste program- og stoffkategoriene. Dette gir sikkerhet mht. at søkeren vil følge opp egne redaksjonelle ambisjoner og fylle allmennkringkasterrollen på en god måte i konsesjonsperioden.”(vedtak av 20. desember 2002).

Konsesjonsvilkårene omfatter både programkrav og krav knyttet til driften. I Medietilsynets årlige gjennomgang av allmennkringkastingsregnskapene er det primært oppfyllelsen av programforpliktelsene som skal vurderes. Kanal 24s søknad, herunder programplaner og konkrete leveransmål, er gjort til en del av vilkårene for konsesjonen. Vi vurderer innfrielsen av de enkelte programkravene med basis i fem kilder:

- 1) allmennkringkasterregnskapet for 2004
- 2) supplerende opplysninger i Kanal 24s brev av 20. september 2005
- 3) planer og leveransmål i Kanal 24s søknad om konsesjon
- 4) myndighetenes uttalte formål med utlysningen av det fjerde riksnettet for radio, som også ble lagt til grunn ved tildelingen
- 5) Kanal 24s nettsider med programoversikter og annen programinformasjon

På punkter der kravene til sendevirksomheten bygger på kvalitative begreper, vil vi se på Kanal 24s refleksjoner, både i konsesjonssøknad og i allmennkringkasterregnskapet, over hvordan disse kravene kommer til uttrykk i programvirksomheten. I denne forbindelse vil

¹⁰ Kanal 4 endret sitt navn til Kanal 24 som følge av Fredrikstad tingretts kjennelse av 24.12.03. Siden oppstart er det navnet Kanal 24 som har vært benyttet, og det er dette navnet Medietilsynet gjennomgående vil benytte i denne rapporten, med mindre det dreier seg om sitater fra dokumenter fra før tidspunktet for navneskiftet.

også mediefaglige beskrivelser, herunder Allmennkringkastingsrådets presiseringer av allmennkringkastingsprinsippene, inngå som momenter i våre vurderinger. I utlysningen av konsesjonen gikk det som nevnt frem at den endelige fastsettelsen av konsesjonen blant annet skulle ta utgangspunkt i rådets presiseringer av allmennkringkastingsforpliktelsene.

2.2 KONSESJONSVILKÅR

2.2.1 Innledende bemerkninger

I tråd med utlysningen har Kanal 24s konsesjon både overordnede og mer spesifikke krav til programvirksomheten. Flere av de spesifikke kravene kan sees som konkrete og kvantifiserte uttrykk for de overordnede programkravene. Vurderingen av om de overordnede kravene er innfridd vil derfor langt på vei baseres på en samlet vurdering av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene, jf. også orienteringen om Medietilsynets tilsynsopplegg i Delrapport I.

Vi vil allerede innledningsvis presentere tabellen som i *antall sendetimer* tallfester de forpliktende programleveransene Kanal 24 la frem i søknaden, dette fordi tallene tydelig danner en basis for oppbygningen av søknaden. Samtlige programkategorier i denne tabellen er nærmere spesifisert og konkretisert i antall programmer, hvor ofte program/innslag skal sendes og programtype/-sjanger i søknadens detaljerte beskrivelse av redaksjonelle planer og ambisjoner. Når også programløftene i søknaden er gjort til en del av konsesjonsvilkårene, legger det noen premisser for tilsynsorganets oppfølging av programvirksomheten, jf. presentasjonen av Kanal 24s kvantitative leveranssmål i punkt 2.2.2 nedenfor. Ifølge konsesjonens § 1-9 andre ledd skal Kanal 24 basere den kvantitative delen av allmennkringkasterregnskapet på de planene om programleveranser som er gitt på side 10 i konsesjonssøknaden. Kanal 24 skal for øvrig også redegjøre for hvordan programkravene i konsesjonen er oppfylt og for kvaliteten på det materialet som er sendt.

Nedenfor vises tabellen fra konsesjonssøknadens side 10 om *forpliktende programleveranser* (tabell 1), som her er supplert med tallene fra Kanal 24s rapportering om programtilbudet i 2004. Medietilsynet vil presisere at tabellen ikke representerer en oversikt over den totale programvirksomheten til Kanal 24, men angir omfanget av sendetimer avgrenset til de spesifikke programområder som Kanal 24 gjennom konsesjonssøknaden har forpliktet seg på.

Etter det vi har forstått er leveranseemålene inkludert musikk, men Kanal 24 gir i søknaden uttrykk for at kanalens innretning vil gi høy verbalandel i sendingene. Målet formuleres slik i forbindelse med presentasjonen av tabellen med de forpliktende programleveransene:

”Kanal4 skal ta i bruk nye arbeidsformer og ny teknologi for å sikre effektiv bruk og gjenbruk av ressurser i egen organisasjon og hos samarbeidspartnere rundt i landet. Slik stoffet samles inn, i samarbeid med regionredaksjonene, vil langt mer stoff i alle programflater være produsert ute blant folk, og ikke bare som studiosnakk. Dette vil gi høyere verbalandel, uten at kanalen av den grunn får mindre oppslutning fra lytterne. ... Kanal4 har som en av sine absolutte hovedmålsettinger å gjøre verbale innslag i brede sendeflater så meningsfulle som mulig for lytterne.” (konsesjonssøknaden s. 10).

2.2.2 Kanal 24s kvantitative programløfter

I allmennkringkasterregnskapet rapporterer Kanal 24 de forpliktende programleveransene i følgende tabell:

Tabell 1

Forpliktende programleveranser	Antall timer /år	
	Søknad	2004
Nyhets- og aktualitetssendinger	800	728
Kulturprogrammer	620	772
Daglige sendinger for barn og unge	525	704
<i>Totalt små barn</i>	<i>125</i>	<i>106</i>
<i>Totalt tenåringer</i>	<i>125</i>	<i>147</i>
<i>Totalt ungdom</i>	<i>250</i>	<i>451</i>
Daglige sendinger for den samisk språklige befolkningen	30	9
Livssynsprogrammer	95	29
Programmer om og med det flerkulturelle Norge	77	15
Programmer for ”de nye eldre”	88	184
Programmer om natur, vitenskap & teknologi	87	20
Programmer om forbrukerstoff	50	178
Programmer om sport & idrett	336	216
Programmer med musikk for smale grupper	300	346
Totalt antall sendetimer*	3008	3201

* Tallene i søknads- og 2004-kolonnen er summert slik at undergruppene *totalt små barn*, *totalt tenåringer* og *totalt ungdom* ikke regnes med to ganger. Disse undergruppene er for øvrig ikke inkludert i konsesjonssøknadens tabell på side 10. Planene for barne- og ungdomsprogrammene er i søknaden nærmere spesifisert på s. 14f, og her er underkategoriene følgende: *programmer for barn mellom 4 og 8 år*, *programmer for barn mellom 9 og 12*, *programmer for unge 13 år og eldre*. I tillegg er det spesifisert programleveranser for *nyheter for barn*, *debatter*, og *montasjer*. Kategoriseringen Kanal 24 gjør innenfor barne- og ungdomstilbudet i allmennkringkasterregnskapet stemmer således ikke helt med søknadens spesifikasjoner.

Kanal 24 har i sin konsesjonssøknad spesifisert programleveranser på 3 008 timer per år. I allmennkringkastingsrapporten for 2004 har kanalen rapportert 3 201 timer sendetid innenfor de samme programområdene. Samtidig påpeker Kanal 24 at tekniske problemer har medført at det ikke kan rapporteres for 15 dager, totalt 360 timer, som er konsentrert i første halvår av 2004. Rapporteringsproblemene kan påvirke Kanal 24s oppfyllelse av de forpliktende programleveransene.

Medietilsynet vil peke på at det totale sendetidsomfanget for en 24-timers radio i 2004¹¹ var på 8 784 timer, hvilket betyr at 5 583 timer av virksomheten i fjor ikke kommer til syne i rapporteringen. I tråd med konsesjonsvilkårenes § 1-9 baserer Kanal 24 den kvantitative delen av allmennkringkasterregnskapet på denne tabellen (tabell 1 ovenfor), og rapporterer ikke fordelingen av samtlige programkategorier i sendeflaten som helhet. Dette skaper klare begrensninger i det vurderingsgrunnlaget Medietilsynet har for å vurdere Kanal 24s innfrielse av de overordnede kravene om at sendingene skal baseres på allmennkringkastingsprinsippene, og som gjelder for sendingene som helhet.

I denne forbindelse vil Medietilsynet understreke at allmennkringkasteroppdraget ikke alene dreier seg om tematisk bredde, men også om sjangermessig bredde, som dreier seg om en variasjon i måten de ulike temaene behandles på. Allmennkringkasterne har et særlig ansvar for å by på sjangrer som ivaretar kritiske, fordypende og analytiske perspektiver. Dette går frem av konsesjonsutlysningen, og departementet la vekt på de forpliktende planene om nettopp slike perspektiver ved tildelingen av konsesjonen. I søknaden satte Kanal 24 konkrete leveranssmål for *debatter*, *analyser* og *montasjer* i ulike sendeflater innenfor flere stoff-/temaområder. Leveransmålene ble presentert i en egen tabell, som så slik ut:

¹¹ 2004 var skuddår

Tabell 2:

Styringsmål i antall innslag eller programmer pr. år (eksklusivt repriser og nyhetsinnslag)							
Leveranser fra fire redaksjoner: Kulturredaksjon, Samfunnsredaksjon, Analyse & kommentarredaksjon(AK), Nyhetsredaksjon							
		Dagtid hverdager			Kveld/helg		
		Antall innslag/programmer			Antall innslag/programmer		
Stoffområder	Redaksjoner med leveransemål	Debatt	Analyse/kommentar	Radio-montasjer*	Debatt	Analyse/kommentar	Radio-Montasjer*
Kultur	Kultur/AK	50	250	100	50	150	100
Flerkulturelle	Samfunn/ Kultur/AK	25	25	20	50	25	30
Livssyn	Samfunn/AK	20	10	25	50	50	50
Etniske minoriteter	Samfunn/ Nyheter/AK	3	5	15	3	5	15
Kunnskapsformidling	Alle redaksjoner	10	250		20	50	50
Forbrukerstoff	Samfunn/AK	50		100			50
Natur & Vitenskap	Samfunn/AK	50		50			50
Barn	Samfunn/ Kultur/AK			250	50		250
Unge	Samfunn/ Kultur/AK	25		50	250	100	250
Eldre voksne	Samfunn/ Kultur/AK	50	25	250	25		50
Politikk	AK/Nyheter	250	150	50	50		
Utenriks	AK/Nyheter/ Kultur	50	150	10			50
Sport & Idrett	Nyheter/AK/ Kultur	50	250	50		50	50
Totalt		633	1115	970	548	430	995

* Radiomontasjer omfatter sammensatte programinnslag av ulik lengde, samt reportasjer og radiodokumentarer

Kanal 24 ga i søknaden følgende forklaring til tabellen:

”Tabellen gir ikke et utfyllende bilde av den sjangermessige variasjonen på kanalen, men er ment å være forpliktende leveransemål i sjangere som normalt er mangelvare i kommersiell radio. Dette er måltall for å sikre bredde, variasjon og analytiske perspektiver også i studiosendinger som henvender seg til brede lyttergrupper gjennom dagen.” (konsesjonssøknaden s. 8).

Disse sjangerspesifikasjonene er inkludert i konsesjonssøknadens beskrivelse av planene for det enkelte programområde, som nevnt ovenfor. Kanal 24 har ikke rapportert etter denne tabellen i allmennkringkasterregnskapet for 2004. I brev av 29. august i år ba Medietilsynet Kanal 24 om supplerende opplysninger til allmennkringkasterregnskapet, herunder også en oversikt/statistikk basert på leveransemålene beskrevet i tabell 2. I sitt tilsvarende av 20. september viser Kanal 24 til formuleringen i konsesjonsvilkårenes § 1-9 andre ledd, og at den er

”avgjørende for hvordan vi [Kanal 24] rapporterer oppfyllelsen av våre forpliktelser på” (vår tilføyelse). Videre redegjør Kanal 24 for at tabellen på konsesjonssøknadens s. 8 er operasjonelle mål, og forklarer dette slik:

”Det vil si at vi har prioritert i henhold til denne tabellen i den daglige utformingen av programmene og i måldokumentene for den enkelte sending. Systemene for rapportering gir pr i dag ikke særskilt statistikk ned på innslagsnivå, slik f.eks EBU-modellen Escorte gir (P4 benytter dette). Årsaken er at Kanal 24, i motsetning til P4, har forpliktet seg på programnivå i søknaden og i vilkårene. Derfor er også programmene gitt tydeligere form og er i større grad kategorisert i forhold til tabell 2 i søknaden. Dette sikrer at de operasjonelle målene blir ivaretatt i klart definert program, ikke ”gjemmes” bort på innslagsnivå i større og bredere flater.”

Medietilsynet ser at konsesjonsvilkårene ikke eksplisitt gir uttrykk for at tabellen fra side 8 i søknaden skal inkluderes i den kvantitative delen av Kanal 24s regnskap. Samtidig er det slik at Kanal 24s søknad er en del av konsesjonsvilkårene, noe som innebærer at Kanal 24 er forpliktet til å følge opp alle redaksjonelle planer og leveransemål som fremgår av søknaden. Det bør fremgå klart av begrunnelsen for konsesjonstildelingen til Kanal 24, som er gjengitt ovenfor, at et sentralt moment var at søknaden fremsto som den mest forpliktende ved at leveransemål for de fleste program- og stoffkategorier var konkret angitt. Dette betyr ikke at redegjørelsen for hvordan allmennkringkastingsoppdraget etterleves kan baseres på tall alene. Når kvantitative mål er utslagsgivende i en skjønnhetskonkurranse og gjøres til en del av konsesjonsvilkårene, er det imidlertid etter Medietilsynets oppfatning avgjørende at tilsynet med forpliktelsene nettopp etterprøver innfrielsen av disse tallfestede leveransemålene, jf. også våre beskrivelser i Delrapport I i punkt 1.1.3 om programkravenes utforming. Det forutsetter at konsesjonæren både registrerer og rapporterer i tråd med det opplegget som søknadens kvantifisering av programvirksomheten bygger på. I dette konkrete tilfellet gjelder tabellen forpliktende leveransemål for sjangrer som byr på analytiske og fordypende perspektiver, en dimensjon ved allmennkringkasterrollen som departementet la til grunn at Kanal 24 hadde ”dokumentert og underbygget en ambisjon og målsetning om å tilby” i sine sendinger (fra tildelingsbrevet av 20. desember 2002). Medietilsynet mener derfor at leveransemålene i tabell 2 må inkluderes i Kanal 24s fremtidige allmennkringkasterregnskap for at rapporteringen skal kunne gi et tilstrekkelig vurderingsgrunnlag for innfrielsen av de konsesjonsforpliktelser Kanal 24 selv har konkretisert gjennom sin søknad. Vi finner grunn til å minne om det som ble sagt i konsesjonssøknaden:

”Kanal4 vil etablere operasjonelle mål for å innarbeide allmennkringkastingsforpliktelsene i brede sendeflater. Mål og måloppfyllelse integreres med og presenteres i kanalens allmennkringkasterregnskap. Dette innebærer for eksempel at det settes helt konkrete mål for hvor mange analyser kanalen skal produsere årlig innenfor ulike stoffområder.” (konsesjonssøknaden s. 7).

Med basis i det tallmessige grunnlaget og de beskrivelser av virksomheten som Kanal 24 har levert for 2004, vil Medietilsynet vurdere om konsesjonæren innfrir de krav som fremgår av konsesjonsvilkårene, herunder om konsesjonssøknadens redaksjonelle planer og forpliktelser oppfylles.

2.3 PROGRAMKRAVENE I KANAL 24s KONSESJON

Formålsbestemmelsen i § 1-1 i Kanal 24s konsesjon lyder som følger:

”Konsesjonens formål er å fastsette plikter og rettigheter som bidrar til at konsesjonæren utøver sin rett og plikt til å sende riksdekkende reklamefinansiert radio på en måte som i størst mulig grad bidrar til at norske radiolyttere får et enkelt tilgjengelig, bredt og kvalitativt høyverdig radiotilbud som ivaretar hensynet til alle grupper i det norske samfunnet.”

Medietilsynet ser formålsbetraktningene i konsesjonens § 1-1 som en del av grunnlaget for å vurdere Kanal 24s innfrielse av programkravene i kapittel 3. Formålet speiler prinsipper som står sentralt i definisjonen av allmennkringkasting, slik som tilgjengelighet, variasjon i programtilbud og publikumshenvendelse samt innsikt og kunnskap om samfunnet vi lever i. Disse allmennkringkastingsprinsippene gjelder for programtilbudet i sin helhet og er nedfelt i konsesjonens § 3-2, som stiller følgende overordnede krav til sendingene:

”Konsesjonærens sendinger skal baseres på prinsippene for allmennkringkasting. Dette innebærer at:

- a) Sendingene skal ha tematisk og sjangermessig bredde både hva gjelder sammensetningen av programkategorier og innenfor den enkelte programkategori*
- b) Det skal være verbalsendinger og musikk tilpasset både brede og smale grupper*
- c) Sendingene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur”*

Presiseringene som fremgår av bestemmelsens bokstav a) til c) angir hovedkriterier for vurderingen av dette vilkåret, og danner strukturen for vår gjennomgang av dette *overordnede kravet* til Kanal 24s sendinger. De *spesifikke kravene* til sendingene fremgår av § 3-3 og

vurderes nedenfor i punkt 2.3.2. § 3-3 regner opp de mest sentrale forpliktelsene og presiserer de krav som stilles til de ulike programområdene samt til musikkprofil og verbalandel. I den delen går vi således nærmere inn på Kanal 24s beskrivelser i konsesjonssøknaden om hvordan de enkelte programområdene skal innrettes. Her er følgelig forholdet mellom søknadens leveransemål og faktisk programvirksomhet i forhold til det samlede bildet viet størst oppmerksomhet.

2.3.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

2.3.1.1 Tematisk og sjangermessig bredde

Det fremgår av konsesjonsvilkårenes § 3-2 bokstav a) at Kanal 24s sendinger skal ha tematisk og sjangermessig bredde.

Tematisk bredde dreier seg om å ta for seg et bredt utvalg av saker, interesser og oppfatninger innenfor ulike livs- og samfunnsområder, som natur, vitenskap, kultur, livssyn, sport, underholdning og samfunnsspørsmål, for å nevne noen. Innenfor disse temakategoriene skal det også være bredde i dekkningen. Det betyr eksempelvis at ulike kulturuttrykk og ulike livssyn skal vies oppmerksomhet. *Sjangermessig bredde* dreier seg om å ta i bruk et bredt utvalg av typer innslag/program eller måter å behandle og formidle temaene på. Eksempler på ulike sjangrer er nyheter, debatt, intervju, reportasje/dokumentar, dramatisering og underholdning. En veksling mellom sjangrer forutsettes både i programsammensetningen og innenfor den enkelte programkategori.

En følge av at Kanal 24s kvantitative programløfter ikke omfatter den totale sendetiden er at det gir et rom for frihet i programtilbudet. At friheten ikke er ubegrenset følger av ordlyden i konsesjonsvilkårenes § 3-2 som sier at Kanal 24s ”*sendinger skal være basert på prinsippene for allmennkringkasting*”. Vilkaaret er overordnet og gjelder altså for sendingene som helhet. Tabell 1 punkt 2.2.2 ovenfor fastsetter et nivå for bestemte programleveranser som Kanal 24 minst skal levere, og etterlater et sendetidsrom hvor Kanal 24 kan levere mer av det spesifiserte innholdet og/eller et annet programinnhold. Medietilsynet legger til grunn at den profilen Kanal 24 har beskrevet i konsesjonssøknaden, blant annet ved å definere bestemte leveransemål for en rekke program- og stoffkategorier (fortrinnsvis den tematiske bredden)

samt forpliktende leveransemål for utvalgte sjangrer, også trer frem i den programprofilen som registreringen av den faktiske programvirksomheten gir. De absolutte timetallene Kanal 24 har satt for de ulike programleveransene må sees i kontekst av søknadens beskrivelser av ambisjoner og mål for programvirksomheten, og som i sin helhet er gjort til en del av konsesjonsvilkårene. Ifølge konsesjonssøknaden er det mange redaksjonelle og organisatoriske grep kanalen legger opp til for å sikre den tematiske og sjangermessige bredden samt øke innhold og redaksjonell tyngde, blant annet ved at et forpliktende samarbeid mellom eierbedriftene og deres redaksjonelle medarbeidere, sikrer et bredt stofftilfang fra hele landet. I konsesjonssøknaden sies det blant annet slik:

“Tiltakene i brede programflater innebærer at vi systematisk arbeider med å sikre god variasjon av sjangre og tema og en mangfoldig representasjon av ulike geografiske sosiale og kulturelle grupper i sendingene.” (konsesjonssøknaden s. 7).

Videre skisserte Kanal 24 en programstruktur som plasserte ulike temaområder i ulike sendeflater:

”En moderne radiostasjon må tilpasse sine programmer og sitt redaksjonelle innhold til den normale døgnrytmen i befolkningen. ... Programmene om morgenen og på dagtid vil være vidtfavnende, med kortere, gjennomarbeidede verbalinnslag, der Kanal4 ønsker å overraske lytterne med ny og nyttig kunnskap – mens den ”aktive lyttingen” er størst etter klokken 18.00. På ettermiddags- og kveldstid gir programmene mer rom for fordypning, konsentrasjon og spesielle interesser. Kveldstid er spesielt egnet til innhold som krever stor konsentrasjon.” (konsesjonssøknaden s. 10).

Denne innretningen ble videre spesifisert i en oppdeling i 1) morgensendinger (06.00 til 09.00), blant annet beskrevet ved preg av regionale, nasjonale og internasjonale nyheter, sette dagsorden, skape samtale og ha en betydelig verbalandel, 2) tidlige formiddagsprogrammer (09.00 til 12.00) med lettere profil enn morgensendingene, ”servicejournalistikk i bred forstand”, diskusjon, interaktivitet og folkeopplysning, 3) øvrige formiddagsprogrammer (12.00 til 15.00) med varierte og bredt favnende kulturprogrammer, arena for reportasjer, debatt, analyser og anmeldelser, 4) ettermiddagsprogrammene (15.00 til 18.00) som skal preges av nyheter, aktualitet og debatt, utenriksstoff, fordypende samfunnsmagasin, 5) barnetimen (18.00 til 19.00) hvor barnetilbudet deles i to, den første halvtimen for aldersgruppen åtte til tolv år og den andre halvtimen for aldersgruppen fire til åtte år, 6) i timen mellom 19.00 og 20.00 vil det gis rom for den rolige samtalen med tid til refleksjon og resonnementer, ungdomstilbud (20.00 til 22.00) som skal være et særskilt tilbud til denne

målgruppen fra mandag til og med torsdag, 7) sendetiden mellom 22.00 til 24.00 skal tilby musikkprogrammer i ulike sjangrer, 8) helgesendingene skal preges av oppsummeringer og analyser av uken som gikk, dekning av kultur- og sportsarrangementer samt programmer for smalere lyttergrupper og 9) nattsendingene vil by på en rekke repriser av det daglige programtilbudet. (Samtlige beskrivelser er hentet fra konsesjonssøknaden s. 10f.)

Medietilsynet har sett på Kanal 24s måloppnåelse i forhold til de *overordnede kravene* til sendingene, slik den kommer til uttrykk i rapporteringen av de absolutte tallene i tabell 1 ovenfor. Tallene i søknadskolonnen kan betegnes som *søknadsprofilen* og tallene i 2004-kolonnen som *programprofilen*. Differansen mellom de absolutte tallene i søknaden og i allmennkringkasterregnskapet avdekker, der den er negativ, de områder der Kanal 24 ikke oppfyller sine kvantitative programløfter.

Tabell 3

Forpliktende programleveranser	Sendetimer		Differanse*		Profil	
	Søknad	2004	Timer	Prosent	Søknad	Program
Nyhets- og aktualitetssendinger	800	728	-72	-9,00	26,60	22,74
Kulturprogrammer	620	772	152	24,52	20,61	24,12
Daglige sendinger for barn og unge	525	704	179	34,10	17,45	21,99
<i>Totalt små barn</i>	125	106	-19	-15,20	4,16	3,31
<i>Totalt tenåringer</i>	125	147	22	17,60	4,16	4,59
<i>Totalt ungdom</i>	250	451	201	80,40	8,31	14,09
Daglige sendinger for samisk språklige	30	9	-21	-70,00	1,00	0,28
Livssynsprogrammer	95	29	-66	-69,47	3,16	0,91
Programmer om og med det flerkulturelle Norge	77	15	-62	-80,52	2,56	0,47
Programmer for "de nye eldre"	88	184	96	109,09	2,93	5,75
Programmer om natur, vitenskap og teknologi	87	20	-67	-77,01	2,89	0,62
Programmer om forbrukerstoff	50	178	128	256,00	1,66	5,56
Programmer om sport og idrett	336	216	-120	-35,71	11,17	6,75
Faste programmer med musikk for smale grupper	300	346	46	15,33	9,97	10,81
Totalt	3008	3201	193	6,42	100,00	100,00

*Differanse er målt som avviket mellom antall sendetimer spesifisert i søknaden og rapportert for 2004. Differansen målt i prosent er beregnet av antall timer spesifisert i søknaden for de ulike temaene. Søknadsprofilen uttrykker antall timer spesifisert i søknaden innenfor hvert enkelt temaområde målt i prosent av antall spesifiserte sendetimer i søknaden. Programprofilen uttrykker rapportert sendetid innen et tema målt i prosent av samlet rapportert sendetid.

En prosentvis sammenligning av søknadstallene og allmennkringkasterregnskapet tydeliggjør den faktiske programprofilen relativt til søknadsprofilen, ved at den tar hensyn til den delen av det uspesifiserte sendetidsrommet som er rapportert i 2004. Avviket mellom de to gir uttrykk for at faktisk programprofil er noe annerledes enn søknadsprofilen.

Tabell 3 viser at Kanal 24 ikke har levert et tilstrekkelig antall timer innenfor enkelte program-/stoffområder til tross for at den rapporterte sendetiden er høyere enn det antall timer som er spesifisert i søknaden. Generelt mener Medietilsynet at det er ikke er urimelig å forvente at minstemålene for det enkelte programområde nås når det rapporterte timetallet er høyere enn summen av de forpliktende programleveransene. Som nevnt har Kanal 24 opplyst om rapporteringsproblemer for 15 dager, totalt 360 sendetimer, noe som kan påvirke bildet av Kanal 24s oppfyllelse av de forpliktende programleveransene. Tatt i betraktning at de samlede forpliktende programleveransene kun utgjør i overkant av 34 prosent av total årlig sendetid, er det rimelig å legge til grunn en tilsvarende prosentandel for dagene med rapporteringsvansker. I så fall vil ikke de 15 dagene gi avgjørende store utslag i det samlede bildet av oppfyllelsen av de forpliktende programleveransene, selv om det kan ha påvirket de absolutte tallene noe.

Sammenligningen av de rapporterte tallene for 2004 med søknadens leveransemål for de ulike programområdene viser imidlertid betydelige avvik. I tabell 3 er de programområder der Kanal 24 ikke har avvirket det antall sendetimer som ligger i de forpliktende programleveransene markert med rødt. Tallene viser at Kanal 24 i 2004 har levert færre sendetimer innenfor seks av de elleve definerte programområdene; *Nyheter og aktuelt, livssyn, daglige sendinger for den samisk-språklige befolkningen, programmer om og med det flerkulturelle Norge, programmer om sport og idrett og programmer om natur, vitenskap og teknologi*. I tillegg viser tabellen at Kanal 24 totalt sett har sendt flere timer i kategorien *daglige sendinger for barn og unge* samtidig som kanalen ikke har sendt tilstrekkelig mange programmer i underkategorien *små barn*.

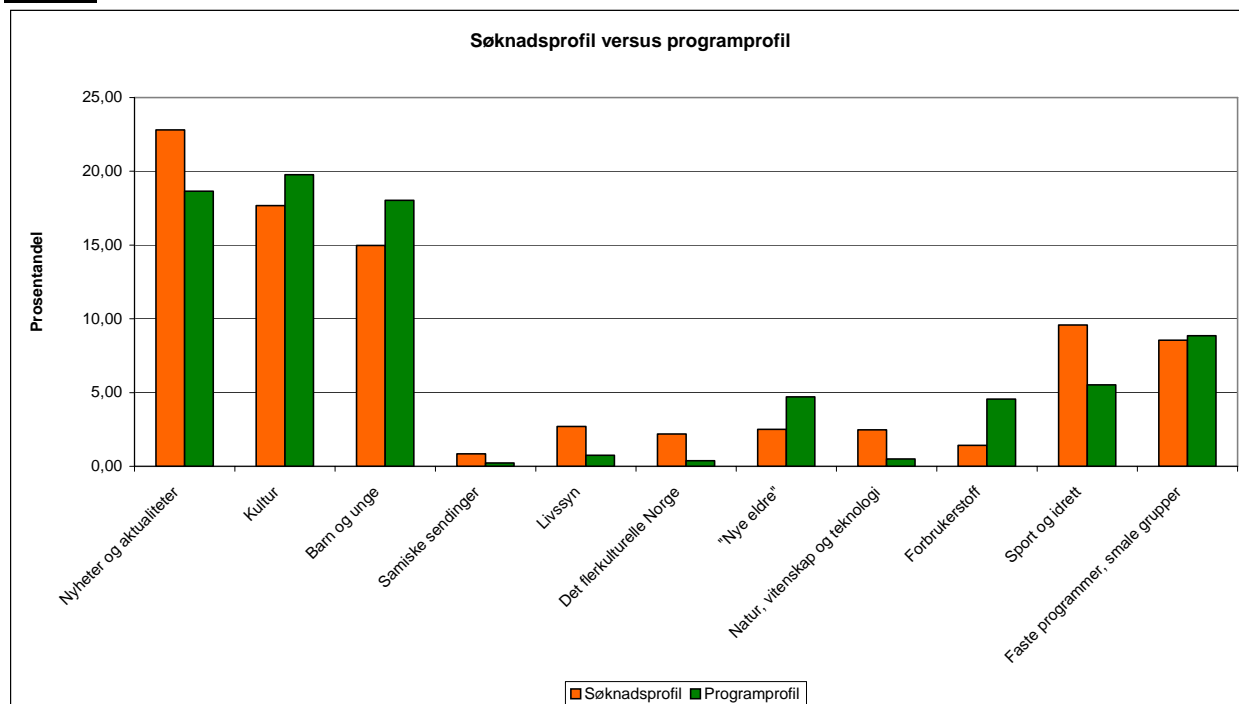
Tabell 3 viser at Kanal 24 kun har sendt 29 av de 95 lovede sendetimene innenfor kategorien *livssyn*, noe som tilsvarer en underlevering på 70 prosent. Innenfor stoffområdet *natur, vitenskap og teknologi* har Kanal 24 kun levert 20 av de 87 timene som ble angitt i søknaden, noe som gir en underlevering på 77 prosent. For programområdet *sport og idrett* ble det sendt 346 timer i 2004 mot 336 timer som lovet i søknaden. Innenfor *nyheter og aktualiteter* ble det avvirket 728 timer mot 800 timer som lovet i søknaden. I allmennkringkasterregnskapet

forklarer Kanal 24 de to sistnevnte underleveransene med at det ikke har vært noen form for registrering av enkeltinnslag i andre, brede sendeflater i 2004 (allmennkringkasterregnskapet s. 8 og 11). Nyhets- og aktualitetsdekningen blir nærmere vurdert i kapittelet om de spesifikke programkravene nedenfor.

Medietilsynets konklusjon er at den manglende oppfyllelsen av de kvantitative løftene på flere programområder klart forteller at Kanal 24 ikke kan sies å ha innfridd de forpliktelsene som konsesjonen og søknadsprofilen setter for den tematiske bredden i kanalen.

Tabell 3 viser også at Kanal 24 innenfor temaområdene *forbrukerstoff* og *kultur*, har levert henholdsvis 128 og 152 timer mer enn det som ble forespeilet i konsesjonssøknaden. Målt i prosent av søknadsspesifikasjonen har Kanal 24 levert spesielt mye mer innen forbrukerstoff, med en økning på 256 prosent relativt til søknadsspesifikasjonen. Kanal 24 har også avviklet flere sendetimer i programmer med *musikk for smale grupper* samt programmer rettet mot gruppene "nye eldre" og *barn og unge* (sistnevnte dersom vi ser på den samlede leveransen). Sett i lys av at Kanal 24 har rapportert 3 201 sendetimer og det i konsesjonssøknaden var spesifisert 3 008 timer av de forpliktende programkategoriene, er det interessant å sammenligne *søknadsprofilen* og den faktiske *programprofilen*. Med to så jevnbyrdige sendetidsomfang vil den relative fordelingen av programkategorier mellom de to kunne si noe om en eventuell vridning i profilen på sendingene fra slik den ble beskrevet i søknaden og til den som reflekteres i det som faktisk er sendt. Temaområdene der den faktiske profilen er lavere enn spesifisert i søknaden er igjen markert med rødt. Tabell 3 viser at det er de samme temaområdene som kanalen avviklet færre sendetimer i som også vektet ned i den faktiske programprofilen. Dette illustreres i figur 1.

Figur 1

Når det gjelder den sjangermessige bredden rapporterer som nevnt ikke Kanal 24 i henhold til den strukturen som ble etablert i konsesjonssøknaden. I allmennkringkasterregnskapet viser Kanal 24 til et mål om

”å forene allmennkringkastingens krav til tematisk og sjangermessig bredde med den moderne kommersielle medievirksomhetens behov for programmer som fenger større grupper, ... Kanal 24 har en høy egenproduksjon av reportasjer og vi henter inn eksperter, beslutningstagere og ”folket” i våre sendinger. Kanal 24 er ingen skvaldreradio, men bruker store deler av verbalandelen i sendingene til å orientere, analysere og kommentere. En undersøkelse gjort av Norsk Radiomonitor i mars 2005 viser at kanalen har nesten dobbet så høy reportasjeandel som P4, har gjester i studio i nær 18 prosent av verbaltiden og har magasinistoff tilsvarende 11 prosent av tiden. I kun 7 % av den verbale tiden har Kanal 24 kun ...en programleder i studio uten gjest e.l. Poenget her er at den verbale andelen i Kanal 24 brukes i stor grad til substansielt innhold og journalistiske vinklinger.” (allmennkringkasterregnskapet s. 4).

Uten den forutsatte kvantitative angivelsen av forekomsten av slike perspektiver gir det ikke tilstrekkelig grunnlag for vår vurdering av Kanal 24s innfrielse av denne delen av vilkåret. Dette representerer etter Medietilsynets oppfatning en alvorlig mangel ved rapporteringen i 2004. Vi finner grunn til å understreke at dimensjonen sjangermessig bredde, og da særlig analytiske og fordypende sjangrer, i søkerens programbeskrivelser ble tillagt avgjørende vekt

ved konsesjonstildelingen. Medietilsynet forutsetter at Kanal 24 innretter rapporteringen på en slik måte for fremtiden.

2.3.1.2 Brede og smale lyttergrupper

Ifølge konsesjonsvilkårenes § 3-2 bokstav b) skal sendingene til Kanal 24 bestå av verbalsendinger og musikk tilpasset både brede og smale grupper. En vurdering av Kanal 24s musikktilbud følger nedenfor under punkt 2.3.2.7. I dette avsnittet vil Medietilsynet vurdere hvorvidt kanalens verbalsendinger er tilpasset både brede og smale lyttergrupper.

I konsesjonssøknaden tallfestet Kanal 24 forpliktende leveransemål for ulike programtyper og oppsummerte disse i tabellen, som er gjengitt i tabell 1 under punkt 2.2.2 ovenfor.

Konsesjonsvilkåret dreier seg om en variasjon i publikumshenvendelse i betydningen ulike interesse- eller aldersgrupper. Hva som ligger i begrepene brede og smale lyttergrupper er presisert på en beskrivende måte av Allmennkringkastingsrådet i forbindelse med utarbeidelsen av kriterier for evaluering av allmennkringkasting¹² slik:

”Publikumshenvendelse: En variasjon i publikumsorientering som ligger innbakt i genre- og temamangfoldet. Det innebærer et krav om veksling mellom programmer som i prinsippet er henvendt til alle eller de fleste over en viss alder og programmer som er vendt til spesielle alders- eller interessegrupper (i betydningen ”med spesielle interesser”). De ”brede” programmene tenkes som brede enten fordi de omhandler forhold man mener i prinsippet angår alle, eller fordi de har et innhold man ut fra formodninger og viten om kulturell smak mener vil falle i smak hos et flertall eller i alle fall en stor del av befolkningen. ”Nisjeprogram” er sendinger/innslag der publikumspotensialet kan være begrenset.” (Allmennkringkastingsrådets rapport for 2003, s. 101.)

Som det fremgår av det som er sagt under vurderingen av den tematiske og sjangermessige bredden, forteller tabell 1 også noe om måloppnåelsen av de konkrete programløftene i forhold til ulike lyttergrupper. Tabell 1 har programangivelser for både brede og smale interesser samt for ulike aldersgrupper, og viser at programmer der målgruppen er *små barn* (den yngste målgruppen er i konsesjonssøknaden definert til alderen 4 til 8 år), *samisk-språklige* og *flerkulturelle* lyttergrupper, alle kommer svakere ut i faktisk sendetid enn programløftene i søknaden tilsier. Disse målgruppene er alle såkalt smale lyttergrupper.

¹² For en nærmere beskrivelse, se Allmennkringkastingsrådets rapporter i perioden 1996-2004. Tilgjengelig 30. oktober 2005 på <http://www.smf.no/sw2509.asp>

Kanal 24 har kun levert ni av de 30 lovede timene med *samisk-språklige* sendinger, et antall sendetimer som er 70 prosent lavere enn forespeilet i konsesjonssøknaden. Når det gjelder *programmer om og med det flerkulturelle Norge* har Kanal 24 sendt 80 prosent færre timer enn konsesjonens programforpliktelser tilsier, da kun 15 av 77 timer er avviklet.

Etter Medietilsynets oppfatning kan Kanal 24 således ikke sies å ha innfridd forpliktelsen til variasjon i publikumshenvendelse i samsvar med det kanalen selv fikk spesifisere av programleveranser i konsesjonssøknaden. Det som er sagt ovenfor i forhold til underleveransene på de definerte tema-/stoffområdene bekrefter Medietilsynets konklusjon om at Kanal 24 ikke innfrir dette kravet. Vurderingen viser også at det særlig er løftene for de smalere definerte programområdene som ikke innfris, selv om enkelte av underleveransene skjer på områder som vanligvis karakteriseres som brede, som for eksempel *nyheter*, *aktualiteter* og *sport*. De enkelte programområdene gis en inngående vurdering nedenfor i rapportens del om de spesifikke programforpliktelsene.

2.3.1.3 **Styrke norsk språk, identitet og kultur**

En viktig del av allmennkringkasteroppdraget er at sendingene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Dette kravet er inntatt i konsesjonsvilkårenes § 3-2 bokstav c).

Ifølge konsesjonssøknaden skal Kanal 24 ”bringe frem stemmer fra hele landet” og gjennom sin regionale forankring ”forme det nasjonale nyhetsbildet med utspring i et bredt tilfang av nyhets- og aktualitetssaker fra hele landet” (begge sitater fra side 5). Tilsvarende ambisjoner uttrykkes også for kulturdekningen:

”Særlig på dette feltet vil Kanal4s distriktsprofil være av stor nytte, fordi kanalen kan formidle kunst og kultur fra hele landet. En interessant og nyttig måte å løse dette på kan for eksempel være at to av våre journalister fra to vidt forskjellige deler av landet anmelder samme film, roman, diktsamling eller musikkutgivelse.... En slik måte å løse stoffområdene på skaper refleksjon og vil også bidra til å styrke norsk identitet og kultur.” (konsesjonssøknaden s. 14).

Kanal 24 har et kvantitativt mål om 35 prosent norsk musikk, og beskriver i søknaden et særlig ansvar for å ”slippe til norske artister og norskkomponert musikk i både smale og brede musikkjangere” (s. 22). Her har også kanalen et mål om å etablere et fast forum for

kunstmusikk, herunder med ”*kammerensembler fra hele landet*” og at minst 30 prosent av fremføringene i disse programmene skal være studio- eller konsertopptak i kanalens regi. Gjennom den flerkulturelle dekningen har kanalen ifølge konsesjonssøknaden også et mål om å belyse hvilket mangfold av kulturer og identiteter det norske samfunnet rommer (s. 17).

I allmennkringkasterregnskapet viser Kanal 24 til at slagordet fra konsesjonssøknaden om å bringe frem ”*stemmer fra hele landet*” blant annet etterleves gjennom samarbeidet med eieravisene og egne reportere rundt i landet. Språklig vises det både til at kanalen har flere programledere i primetime som har annen dialekt enn øst-norsk og at Audhild Gregoriusdotter Rotevatn har vunnet priser for sin bruk av nynorsk. For øvrig vises det til at Kanal 24 har en klar språkpolitikk. Kulturelt trekker Kanal 24 frem sin satsing på ”*ny norsk musikk*” og at kanalen bidrar til ”*større oppmerksomhet om norske kvalitetsartister*”. Samtlige sitater er hentet fra allmennkringkasterregnskapet s. 5.

Medietilsynets vurderinger av Kanal 24s innfrielse av de øvrige konsesjonskravene viser at Kanal 24 på flere områder bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Samtidig er det slik at manglende måloppnåelse på visse programområder samlet sett svekker dette. Kanalen innfrir som nevnt ikke egne leveranssmål for programområdet *flerkulturelle*, som spesifikt er trukket frem i konsesjonssøknaden som et bidrag til styrkingen av norsk identitet og kultur.

Tatt i betraktning de beskrivelser som finnes om denne siden ved allmennkringkasterrollen i konsesjonssøknaden, mener Medietilsynet at redegjørelsen ikke er tilfredsstillende. Først og fremst forventes det at Kanal 24 trekker frem de relevante beskrivelser fra søknaden og kommenterer hvordan planene har kommet til uttrykk i virksomheten. Når søknaden er gjort til en del av konsesjonsvilkårene, stiller det krav til at konsesjonæren også redegjør for iverksettelsen av de redaksjonelle planer som ikke inkluderer konkrete, kvantifiserte leveranssmål. Medietilsynet forventer også at Kanal 24 kommenterer eventuelle planer som ikke er realisert, og hvorfor og hvordan de skal oppfylles i den fremtidige virksomheten. Vi viser for øvrig til vurderingen av kulturdekningen i punkt 2.3.2.7 og musikktilbudet i punkt 2.3.2.7, herunder norsk musikk, nedenfor.

2.3.2 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

Konsesjonssøknaden er gjort til en del av konsesjonsvilkårene til Kanal 24. I tråd med konsesjonsutlysning og påfølgende tildeling av konsesjonen i det fjerde nettet, var realistiske og forpliktende planer for å fylle allmennkringkasterrollen det meste sentrale kriteriet for å tildele konsesjonen. Kanal 24 er således forpliktet til å oppfylle alle redaksjonelle planer og forpliktelser som følger av søknaden om konsesjon. I § 3-3 om spesifikke krav til sendingene er de mest sentrale programforpliktelsene regnet opp i bokstavleddene a) til i). I § 3-3 fremgår det at i de tilfeller *konsesjonsvilkårene* er mer omfattende enn det som fremgår av *søknaden*, er det forpliktelsene i *konsesjonsvilkårene* som skal gjelde. Forpliktelsene i dette vilkåret omfatter bestemte krav til nyhets- og kulturdekningen, barne- og ungdomsprogrammer, programmer for det flerkulturelle Norge, livssynsprogrammer, programmer særlig rettet mot den samiske befolkning, musikkprofil og verbalinnslag. I det følgende tar Medietilsynet for seg hvert enkelt programkrav som er fastsatt i § 3-3:

2.3.2.1 Nyhets- og aktualitetsdekningen

De spesifikke kravene til nyhets- og aktualitetssendingene presiseres i § 3-3 bokstav a). Bestemmelsen lyder som følger:

”a) Nyhetsdekning

Konsesjonæren skal ha faste, egenproduserte nyhetsbulletiner gjennom hele dagen. Det skal være minst fire daglige utvidede nyhetssendinger på 15 minutter. I tillegg skal det på hverdager være et aktualitetsmagasin av 30 minutters varighet med debatt, kommentarer, analyser og bakgrunnsstoff. En gang i uken skal aktualitetsmagasinet utvides til 60 minutter.

Nyhets- og aktualitetssendingene skal presentere både nasjonale og internasjonale nyheter og kommentere både det norske og det internasjonale nyhetsbildet.”

Konsesjonssøknaden har en utfyllende beskrivelse av hvordan Kanal 24 skal innrette nyhets- og aktualitetssendingene sine, med klare ambisjoner om fordypende dekning:

*”En overordnet målsetning for kanalens nyhets- og aktualitetsdekning vil være å bringe et **større mangfold** av saker på den nasjonale dagsorden ved den tilknytningen kanalen har til regionene, gi lytterne en sterkere og **mer engasjerende opplevelse** av nyhetsbildet og **bedre bakgrunn for å forstå** hendelser og prosesser i inn- og utland. Kanalen vil ha som mål å produsere en stor andel egennyheter og være nyhetsledende på en rekke områder. Det vil være mulig med de ressurser som vil bli stilt til*

disposisjon på dette området, og med de synergier som det er mulig å utnytte med eierbedriftene.

...

Analyser og kommentarer vil være viktig i utenriksdekningen. Ved å benytte denne sjangeren hyppig på utenriksstoff, vil vi på en forståelig måte sette fragmenterte nyhetsinnslag fra utlandet inn i en sammenheng for lytterne.” (s. 12f, søkerens egne uthevinger).

Søknadens spesifisering av programinnretningen samsvarer med konsesjonsvilkårets ordlyd, med faste nyhetsbulletiner gjennom hele dagen, fire daglige utvidede nyhetssendinger av 15 minutters varighet og en halvtimes aktualitetsmagasin alle hverdager, som utvides til en time hver fredag. Samlet sett skal nyhets- og aktualitetsdekningen i Kanal 24 årlig utgjøre 800 timer. Innenfor denne dekningen er det spesifisert konkrete leveranssmål for blant annet *analyser og kommentarer innenrikspolitikk* og *analyser og kommentarer utenriks*, begge med henholdsvis 150 stykk per år fordelt på tre hver uke. Kanalen skal også by på en radiomontasje i uken innen henholdsvis *utenriks*, *politikk* og *mediekritikk* (til sammen 160 per år).

I allmennkringkasterregnskapet viser Kanal 24 til at registreringen i 2004 kun omfatter nyhetsbulletiner og debatt- og analyseprogram. Det har ikke vært noen registrering av enkeltinnslag i andre sendeflater, eksempelvis i morgensendingen, noe Kanal 24 mener har betydning for at kanalen med et omfang på 728 timer ikke innfrir leveransmålet på 800 timer nyhets- og aktualitetssendinger. Kanal 24 viser til at nyhetsbulletiner gis gjennom *Nyhetspuls*, som sendes hver time i tidsrommet 06.00 og 24.00. Utvidede nyhetssendinger har vært sendt fire ganger om dagen, og fra høsten 2004 fem ganger om dagen med den siste ved midnatt. Kanal 24 redegjør for at *Nyhetspuls* i dekningen av nyheter ”forsøker å tenke utradisjonelt i form og innhold” og ønsker videre å ”bryte ned det unaturlige skillet mellom ulike stoffområder” (s. 8). Tilnærmingen beskrives slik:

”Vi skal formidle hendelser, sammenhenger og konsekvenser på en populærjournalistisk, men samtidig intelligent måte. Vi skal se nyhetene fra enkeltmenneskenes ståsted, og skal være maktkritiske. Vi skal være vesentlige, viktige og relevante for vår målgruppe og må derfor lage journalistikk fra deres hverdag.” (s. 8).

Sommeren 2004 kuttet Kanal 24 de lange nyhetssendingene gjennom sommeren, fordi ””agurksesongen” gjør det vanskelig å lage langsendinger av kvalitet” (s. 9), men kanalen

har tatt til etterretning Medietilsynets syn om at kravet om utvidede nyhetssendinger gjelder for hele året. Om målet å ha ”stemmer fra hele landet” sier Kanal 24 at dette hensyntas ved ansettelsesprosesser og at de ansatte i kanalens nyhetsredaksjon har spredt geografisk bakgrunn. Kanal 24 viser også til tett samarbeid med radioredaksjonene i henholdsvis Adresseavisen og TV 2 samt reportere i Tromsø, New York, Rio de Janeiro, Paris, London, Berlin og Tel Aviv. Fra sommeren 2005 har kanalen også en reporter i Roma. Dekningen av to saker omtales spesielt i allmennkringkasterregnskapet: Valget i USA og flodbølgekatastrofen i Asia. I forhold til førstnevnte sendte Kanal 24 et eget team til USA. Sistnevnte krevde dekning i form av en rekke ekstrasendinger.

Kanal 24 viser til at *aktualiteter* og *debatt* fortrinnsvis ble dekket i *Fokus* og *Nyhetspuls17* i 2004. Det ene programmet erstattet det andre; *Fokus* ble sendt fra januar til juli, mens *Nyhetspuls17* overtok medio august og sendes mellom klokken 17.00 og 18.00 alle hverdager. I programmet sendes ”*lengre reportasjer, analyser og debatter med gjester i studio*” (s. 10). Hver fredag sender Kanal 24 *Småpuls* i *Nyhetspuls 17*, hvor ”*barn inviteres til å forklare hvordan de opplever de store sakene i nyhetsbildet*” (s. 10). Kanal 24 mener programmet *Nyhetspuls17* er et tilfang til det øvrige tilbudet av debatter og politisk analyse i eteren.

Medietilsynet mener Kanal 24 har redegjort tilfredsstillende for at kanalen tilbyr faste nyhetsbulletiner gjennom hele dagen. Når det gjelder de utvidede nyhetssendingene har Medietilsynet, som også Kanal 24 nevner i allmennkringkasterregnskapet, i en egen sak fastslått overfor kanalen at dette kravet anses å være absolutt. Dette er nærmere omtalt i Delrapport I i punkt 1.3.1.1. Her vil Medietilsynet understreke at betydningen av at Kanal 24 etterlever kravet om de lange nyhetssendingene særlig ligger i at det er gjennom disse kanalen kan oppfylle den redaksjonelle ambisjonen om å tilby nyhetssendinger med bredere reportasjer enn i bulletinene og et større mangfold av saker (blant annet fra regionkontorene), slik konsesjonssøknaden bærer bud om. De utvidede nyhetssendingene kan således bedre ivareta de analytiske og fordypende perspektivene kanalen har forpliktet seg til å by på for å gi lytterne bedre bakgrunn og forståelse for det som skjer. For øvrig legger vi Kanal 24s redegjørelse til grunn for å anse at kanalen ivaretar dette kravet, og viser i denne forbindelse til at kanalen har økt antall utvidede sendinger fra fire til fem høsten 2004.

Når det gjelder kravet til aktualitetsmagasin alle hverdager på 30 minutter, som én gang i uken utvides til en hel time, viser Kanal 24s redegjørelse at kanalen ivaretar dette kravet ved å

sende én times magasin *Nyhetspuls17* alle hverdager. Ifølge allmennkringkasterregnskapet erstattet dette programmet *Fokus*, et halvtimes debattprogram som ble sendt første halvår. Medietilsynets vurdering er at aktualitetstilbudet til Kanal 24 tilfredsstillende de kravene som fremgår av vilkåret i § 3-2 a) og i programplanene og konstaterer at sendetidsomfanget er økt utover det som er påkrevet høsten 2004.

Vurderingen av om Kanal 24 innfrir kravet til dekning av nasjonale og internasjonale nyheter, herunder kommenterer både det norske og internasjonale nyhetsbildet, må ta utgangspunkt i søknadens beskrivelse av dette. I søknaden er det lagt opp til at Kanal 24 skal ha en solid dekning av nasjonale og internasjonale begivenheter, herunder at kanalen skal gi lytterne god bakgrunnsinformasjon for å forstå hva som skjer. Dette skal Kanal 24 gjøre ved ”*analyser og kommentarer fra egen redaksjon, supplert med sterke profiler fra kultur og samfunnsliv*” (s. 13). Som nevnt ovenfor har søknaden konkrete, forpliktende leveransmål for *analyser/kommentarer* og *radiomontasjer* i utenriksdekningen. Kanal 24 rapporterer verken i henhold til tabell 2 om forpliktende leveransmål for sjangrer som byr på analytiske og fordypende perspektiver eller i henhold til de konkrete leveransmål som hvert programområde i konsesjonssøknaden er beskrevet ved. Dette fører til at Medietilsynet ikke har grunnlag for å vurdere denne siden av kravet. Dette representerer en betydelig svakhet ved rapporteringen. Medietilsynet forutsetter at Kanal 24s fremtidige allmennkringkasterregnskap inkluderer en redegjørelse for hvordan Kanal 24 oppfyller helt konkrete mål for hvor mange *analyser/kommentarer* og *radiomontasjer* kanalen skal produsere årlig innenfor dette stoffområdet, både i forhold til nasjonale og internasjonale nyheter.

2.3.2.2 Kulturdekningen

De spesifikke kravene til Kanal 24s kultursendinger presiseres i § 3-3 bokstav b), og lyder slik:

”b. Kulturprogrammer

***Konsesjonæren skal ha daglige kulturprogrammer både for brede og smale lyttergrupper. Kulturprogrammene skal gjenspeile mangfoldet og bredden i norsk og internasjonalt kulturliv.*”**

I konsesjonssøknaden har Kanal 24 beskrevet en bredde i kulturtilbudet som skal ivareta både populærkultur og såkalt smalere kulturuttrykk. Kanalen har et mål om skape en interesse for en noe annerledes form for kulturjournalistikk, og beskriver dette slik:

”Kunst- og kulturuttrykk i form av film, litteratur, musikk, revy, teater, standup-show og billedkunst egner seg svært godt på radio når det formidles og presenteres av kreative og analyserende journalister med innsikt i stoffområdet. Særlig på dette feltet vil Kanal4s distriktsprofil være av stor nytte, fordi kanalen kan formidle kunst og kultur fra hele landet.” (s. 14).

Den redaksjonelle ambisjonen for Kanal 24s kulturdekning fremstår i søknaden å dreie seg om bredde, fordypning og å bidra med norske perspektiver og kulturuttrykk. Søknaden beskriver en rekke programsatsinger som blant annet skal formidle norske samtidsforfattere og utdrag fra forfatterskapet samt dramatiserte føljetonger av norske klassikere i roman og novelleform, et magasinprogram som skal *”videreføre gammel fortellertradisjon”*, et program viet musikk, billedkunst, litteratur og språkforskning basert på det 18. og 19. århundrets kulturpersonligheter, og et program om *”hvordan vi kan åpne større deler av kulturen for et bredt publikum”*. Programplanene er nedfelt i forpliktende leveransemål for kulturdekningen, som omfatter følgende poster: Faste program, populærkulturelt magasin, *radiomontasjer, analyser/kommentarer* og *debatter*. Ifølge disse leveransemålene skal Kanal 24 sende fem faste kulturprogrammer hver uke, som årlig skal utgjøre 250 stykk og 250 sendetimer; to faste populærkulturelle magasiner, som årlig skal utgjøre 200 stykk og 200 sendetimer; fire *radiomontasjer*, åtte *analyser/kommentarer* og to *debatter* i uken, som samlet skal opptre i sendeflaten 700 ganger og utgjøre 170 sendetimer i året.

I allmennkringkasterregnskapet bekrefter Kanal 24 at den norske kulturen gis stor plass i sendingene, både som enkeltinnslag i de store sendeflatene og i en rekke spesialsendinger. Her nevner Kanal 24 *Huset til Ingebjørg*, som tok for seg *”temaene litteratur, billedkunst, film og teater”* (s. 13), og som ble sendt to timer alle hverdager frem til mars 2004. Da ble programmet flyttet til helgen (lørdag og søndag). Det andre programmet som nevnes er den daglige formiddagsflaten *Walters Verden*, som også innholdt kulturstoff, *”men med et tydeligere populærkulturelt fokus”* (s. 13). Dette programmet ble i mars 2004 utvidet til tre timer alle hverdager, men høsten 2004 ble *Walters Verden* erstattet av magasinprogrammet *SAAB*. Dette programmet hadde en bredere profil og bød på andre temaer enn kultur i tillegg. Ifølge Kanal 24 er verken *Walters Verden* eller *SAAB* medregnet i timetallet for

kulturprogram i tabell 1 i punkt 2.2.2 ovenfor. Kanal 24 beskriver også et ukentlig litteraturprogram *Deichman*, hvor norske forfattere ble invitert til å fortelle om sine største leseropplevelser på Deichmanske bibliotek i Oslo. Programmet ble sendt én gang i uken, i 25 episoder, våren 2004. Kanal 24 forteller om god respons på programmet, men at det ble tatt av etter vårsesongen på grunn av lave lyttertall. *Deichman* er sendt i reprise to ganger senere, men reprisene er ikke medregnet i timetallet for kulturprogram i tabell 1. Våren 2004 sendte Kanal 24 også et ukentlig humorprogram *Wenches Salong*, som ifølge Kanal 24 omhandlet ”*de absurde sidene ved kulturbildet som skapes i media*” i form av dramatiserte innslag og samtaler. Programmet ble sendt i reprise høsten 2004, men reprisene er ikke medregnet i timetallet for kulturprogram i tabell 1. Et annet program som nevnes er *Norsk Retrokultur*, som ifølge Kanal 24 dreide seg om et tilbakeblikk på 70- og 80 tallet. Etter 25 uker på våren 2004 ble det produsert åtte nye episoder av programmet, som ble sendt i en miks sammen med repriser høsten 2004. Reprisene er ifølge Kanal 24 ikke tatt med i timetallet for kulturprogram i tabell 1. Kanal 24 nevner også andre satsinger innenfor det som kalles ”*retrospektiv kultur*” og som ble sendt ”*utenfor format og det normale programskjemaet*” (s. 16). Kanal 24 redegjør for nye programmer høsten 2004 under betegnelsen *humorprogram*. Disse er imidlertid ikke medregnet i timetallet for kulturprogram i tabell 1.

Ifølge redegjørelsen er både direkteoverføringen av *Nordic Music Awards*, en spesialsending om amerikansk kultur og musikk som Kanal 24 sendte i forbindelse med det amerikanske presidentvalget og en dramatisering av boken *Rødstrupe* inkludert i regnskapet (s. 17).

Medietilsynet merker seg at Kanal 24s kulturtilbud har gjennomgått betydelige forandringer i 2004 hvis vi tar utgangspunkt i utskiftningen i programsammensetningen. Mer enn eventuelle endringer i programtitler er Medietilsynets vurderingstema hva som innholdsmessig følger av programomleggingene. Det er innholdet i de ulike programmene som er av betydning i kvalifiseringen av om den faktiske programvirksomheten er i samsvar med programplanene som ble beskrevet i konsesjonssøknaden. Av de programmer Kanal 24 beskriver i sin redegjørelse om kulturdekningen i 2004, er det svært mange som ikke medregnes i timetallet for kulturprogram. Dertil ble de fleste av programmene som Kanal 24 først etablerte tatt av etter første halvår av 2004. Noen av disse ble sendt i reprise høsten 2004, men reprisene er ikke medregnet i timetallet for kulturprogram i tabell 1. Alt dette tatt i betraktning kan det synes noe pussig at programleveransene på kulturområdet kvantitativt likevel overstiger det Kanal 24 har forpliktet seg til gjennom konsesjonssøknaden. De forpliktende

programleveransene på kulturområdet beskriver imidlertid ikke bare omfang, men også formål og innretning på tilbudet. Medietilsynet konstaterer i denne omgang at Kanal 24 innfrir det forpliktende sendetidsomfanget, men forutsetter at neste års allmennkringkasterregnskap redegjør for hvordan kanalen ivaretar kravene til program- og sjangermålene.

2.3.2.3 Barne- og ungdomsprogrammene

Formuleringene i programkravene som omhandler barn og unge følger i stor grad de planer Kanal 24 beskrev for tilbudet i konsesjonssøknaden. Ifølge søknadens beskrivelser skal Kanal 24 ”utvikle barneprogrammer for tre årsklasser og med en musikkprofil som er tilpasset de tema som behandles og den målgruppe programmet henvender seg til” (s. 15). Kravene til barneprogrammene er formulert i § 3-2 bokstav c).

”c. Barneprogrammer

Fem ganger i uken skal det være programmer for barn mellom fire og åtte år. For barn i aldersgruppen åtte til tolv år skal det fem ganger ukentlig tilbys et eget aktualitetsprogram av og med barn. En gang ukentlig skal konsesjonæren tilby et magasinprogram om sport og idrett rettet mot barn.”

Konsesjonssøknaden deler *barn* inn i to alderssegmenter som skal få hvert sitt tilbud. For aldersgruppen 4-8 år sier søknaden at kanalen skal ”tilby daglige programmer med opplesning av barnelitteratur, radiofortellinger, føljetonger, dramatiseringer og barns egne fortellinger og reportasjer der barn selv kan snakke om det de synes er vanskelig, om mobbing, om det å være utenfor sammen med fortellinger om mot og det å overkomme vanskeligheter” (s. 15). Programmene skal inkludere klassiske og moderne barnefortellinger samt by på fortellinger fra andre land. Leveransemålene for tilbudet er at det skal sendes fem ganger i uken og årlig utgjøre 125 sendetimer og 250 programmer. For aldersgruppen 8 til 12 år er det et daglig aktualitetsmagasin som skal tilbys. Magasinet skal lages av og med barn, inkludere ”nyheter, intervjuer med referansepersoner, spørrekonkurranser, matinnslag, temadiskusjoner og humor” (s. 16). Leveransemålene for tilbudet er at det skal sendes fem ganger i uken og årlig utgjøre 125 timer og 250 programmer. I tillegg skal kanalen sende nyheter for barn, fem ganger i uken samt debatter og montasjer. Ifølge konsesjonssøknaden skal også kanalens sportstilbud inkludere en programpost som heter *Lilleputt*, og som tar for seg barne- og ungdomsidrett. Dette sportsmagasinet for barn skal utgjøre 50 timer årlig, og sendes en gang i

uken (50 stk). Ifølge beskrivelsen skal programmet ”*prøve å speile det frivillige arbeidet og det sosiale livet i klubber og idrettslag*” samt ”*gi unge idrettsutøvere anledning til å møte sine sportslige forbilder og snakke om sine håp og ambisjoner for fremtiden*” (s. 20).

I allmennkringkasterregnskapet viser Kanal 24 til avtalen med Barnekanalen AS om produksjon av daglige sendinger for barn, og som var på plass i sendeskjemaet allerede fra januar 2004. I timen fra klokken 19.00 til 20.00 sendte Kanal 24 programmene *Plankehytta* og *Rot*, hvor den førstnevnte henvendte seg til de ”*ynge lytterne*” og den andre henvendte seg til ” *tenåringer*”. Programinnholdet i *Plankehytta* var ”*opplesningsserier, dagstemaer, gjester, konkurranser og barnemusikk*” (samtlige sitater s. 18). Videre fremgår det at faste temaer våren 2004 var hagestell og trafikksikkerhet, og at programmene inkluderte holdningskampanjer og tematiske ukenserier. I programmet *Rot* redegjør Kanal 24 for at kanalen hadde kunnskapsrettede uketemaer for tenåringene, og nevner følgende temaer ”*Internasjonal uke*”, ”*Om kjærlighet*”, ”*Dette vil jeg bli*” og ”*Vann*” (s. 18). Andre ukentlige poster i programmet kommenterte ukens avisnyheter og bød på hørespill med temaet gjenbruk/skraphandler/økologi.

Ifølge Kanal 24 var erfaringene med denne innretningen på tilbudet med en halvtime til hver av målgruppen, ikke udelt positive. Høsten 2004 utvidet kanalen ”*tenåringsprogrammet til en time daglig*”. Programtittelen ble endret fra *Rot* til *Cathy* og ”*fikk en tydeligere profil med mer fokus på de unges fritidsinteresser*” (s. 18). Målet var ifølge Kanal 24 å skape en populær arena for tenåringer. Dette inkluderte mer av temaer som: ”*Moter, trender, idoler, dataspill, film og musikk*” (s. 18). Programtilbudet for den yngste målgruppen *Plankehytta* ble flyttet til helgen, med sendetid lørdag og søndag morgen. Programmet ble også sendt helligdager og i høytider høsten 2004. Høsten 2004 ble tidligere programmer av *Plankehytta* også sendt i reprise klokken 05.30 på morgenen, noe Kanal 24 i hovedsak begrunner med kanalens anstrengte økonomi. Sommeren 2004 ble tilbudet til de to yngste alderssegmentene kun sendt i helgen.

I allmennkringkasterregnskapet redegjør kanal 24 for at kravet om daglige nyhetssendinger for barn ikke ble innfridd i 2004, men at et nyhets- og sportsprogram med tittelen *Minipuls* kom på lufta fra januar 2005 (s. 18). I programmet forklares og utdypes nyhetsbildet, i tillegg til at spørsmål fra barn besvares. Programmet sendes alle hverdager fra klokken 18.30 – 19.00, og inkluderer sportsmagasinet *Lilleputt*.

Medietilsynet konstaterer at Kanal 24 verken innfrir det kvantitative leveransemålet eller de konkrete programløftene i forhold til hyppighet og sendetidspunkt når det gjelder den yngste gruppen barn i alderen 4 til 8 år. For det sistnevnte ble Kanal 24 ilagt sanksjon i form av advarsel av Medietilsynet. Vedtaket ble påklaget av Kanal 24, og saken oversendt til Kultur- og kirkedepartementet, som opprettholdt vårt vedtak. Saken er nærmere omtalt i Delrapport I punkt 1.3.1.2.

I vurderingen av om Kanal 24 i 2004 har ivaretatt tilbudet til de yngste alderssegmentene slik programplanene tilsier i konsesjonssøknaden, må vi også se nærmere på tilbudet til gruppen 8- til 12-åringer. Kanal 24 har i allmennkringkasterregnskapet gått over til å definere dette som et tilbud til “*tenåringer*”. Medietilsynet kan vanskelig se at alderssegmentet 8 til 12 år kan kalles tenåringer, og er følgelig kritisk til om innholdet i dette programmet ivaretar den påtenkte aldersgruppens interesser og behov slik søknaden forespeilet. Vi viser til at kanalen har forpliktet seg til å lage et daglig magasinprogram av og med barn, og således har en annen innretning enn det programmet som beskrives i allmennkringkasterregnskapet. Særlig er dette tydelig i beskrivelsen av innholdet i det nye programmet *Cathy*, som ifølge Kanal 24 skal “*skape en populær tenåringsarena*” og “*mer fokus på de unges fritidsinteresser*”. Denne beskrivelsen samsvarer mer med det som normalt vil kalles ungdomsprogram enn det tilbudet til “*mellombarnet*”, som beskrivelsen av den mellomste gruppen i det tredelte barne- og ungdomstilbudet søknaden legger opp til. Medietilsynet har ikke tilstrekkelig grunnlag for å kunne konkludere på dette punktet, og vil derfor her kun peke på de beskrivelser i Kanal 24s allmennkringkasterregnskap som gir indikasjoner på at kravet ikke innfris. Opptakene av *Cathy* som tidligere ble innhentet i forbindelse med Medietilsynets vurdering av Kanal 24s barne- og ungdomstilbud er heller ikke av et slikt omfang at det kan trekkes klare konklusjoner om programmets innretning. Den gjennomgangen Medietilsynet har foretatt av dette materialet støtter imidlertid den beskrivelsen Kanal 24 gir i allmennkringkasterregnskapet om at aldersgruppen tilbudet rettes mot er noe høyere enn den som konsesjonssøknaden definerte. Medietilsynet vil følge utviklingen i Kanal 24s barne- og ungdomstilbud, og vil i neste års evaluering vurdere tilbudet til “*mellombarnet*” i lys av disse merknadene.

Medietilsynet konstaterer også at daglige nyhetssendinger for barn ikke ble satt på programskjemaet i 2004, og at kanalen således ikke innfrir dette programløftet. Kanal 24 har etablert reportasjeprogrammet *Minipuls* i 2005. Kravet om et ukentlig magasinprogram om

sport og idrett rettet mot barn ble etter Medietilsynets vurdering innfridd ved at Kanal 24 sendte programposten *Lilleputt* hver søndag. Dette programmet er nå tatt inn i det nevnte *Minipuls*, som beskrives som et nyhets- og sportsprogram, og som sendes fra klokken 18.30 til 19.00 alle hverdager. Medietilsynet forutsetter at Kanal 24 i allmennkringkasterregnskapet for 2005 redegjør for hvordan de to kravene til henholdsvis daglige nyhetssendinger og et ukentlig magasinprogram om sport og idrett for barn forenes i dette nye programtilbudet.

Kravene til ungdomsprogrammene er formulert i § 3-2 bokstav d):

”d. Ungdomsprogrammer

Fem ganger ukentlig skal det være program som spesielt er rettet mot ungdom fra tretten og oppover.”

I konsesjonssøknaden er programplanene for ungdomstilbudet ”å tilby et debattforum som baserer seg på et fast tema som innledes med en reportasje, en kommentar eller en studioinnledning som følges av en debatt. Naturlig tema for en slik satsning vil være bl.a. familie, utdanning, fysisk og psykisk helse, seksualitet, teknologi og musikk” (s. 16).

Leveransemålene for tilbudet er at det skal sendes fem ganger i uken og årlig utgjøre 250 timer og 250 programmer.

I allmennkringkasterregnskapet viser Kanal 24 til flere programmer som har ungdom som målgruppe, men trekker frem programmet *Hei Rune* som det faste tilbudet til denne gruppen. Programmet inkluderer ifølge Kanal 24 ”temaer som sex og prevensjon, ekstremsport og idrett for unge, debuterende ungdomsband og festivaltips. ...et radioråd av elever fra ungdomsskole og videregående for å diskutere spørsmål fra lytterne” (s. 20). Programmet har sendetid klokken 20.00 til 22.00 fra mandag til torsdag. Hver fredag sendes programmet *Tut og kjør*, som ifølge Kanal 24 også har ”andre elementer utover ungdomsradio” (s. 20). Programmet er derfor ikke medregnet i andelen ungdomsprogram i allmennkringkasterregnskapet.

Medietilsynet konstaterer at Kanal 24 har sendt mange flere timer ungdomsprogram enn det kanalen forpliktet seg til i konsesjonssøknaden. Med 451 mot lovede 250 timer er således leveransemålene klart innfridd. Samtidig har kanalen imidlertid kun sendt det spesielt rettede programmet mot ungdom fra tretten og oppover fire ganger i uken, mens programmet som sendes den femte dagen (fredag) ifølge Kanal 24 ”også har andre elementer enn ren

ungdomsradio”. Medietilsynet forutsetter at Kanal 24 gjør de nødvendige grep for å innrette tilbudet i samsvar med egen konsesjonssøknad og konsesjonsvilkårets krav om hyppighet. For øvrig legger Medietilsynet Kanal 24s beskrivelse til grunn for at programinnholdet er spesielt rettet mot ungdom fra tretten år og oppover.

2.3.2.4 Den flerkulturelle dekingen

Kravene til Kanal 24s flerkulturelle deking finner vi i § 3-3 bokstav e):

”e. Programmer for det flerkulturelle Norge

Konsesjonæren skal ha et fast ukentlig magasin som tar opp aktuelle flerkulturelle temaer. Konsesjonæren skal rekruttere medarbeidere med fremmedkulturell bakgrunn. Konsesjonæren skal legge vekt på å inkludere flerkulturelle perspektiver i sin programvirksomhet generelt, og i nyhets- og aktualitetsdekingen spesielt.”

Kravet samsvarer langt på vei med beskrivelsen som gis i konsesjonssøknaden av hvordan Kanal 24s deking av det flerkulturelle Norge skal innrettes. Ifølge søknaden skal kanalen ha både et fast ukentlig magasin og innarbeide flerkulturelle temaer og perspektiver i kanalens øvrige programvirksomhet. Samlet sett skal dekingen gi et sendetidsomfang på 77 timer, som utgjøres av 50 timer ukentlig magasinprogram og 27 timer *debatter, analyse/kommentar* og *montasjer*. Sammen med sendetimeangivelsene inkluderes mål for hyppighet og antall leveranser gjennom året. Leveransemålene Kanal 24 har forpliktet seg til er; én *montasje* og én *analyse/kommentar* i uken, slik at det årlig sendes 50 av hver. Av *radiomontasjer* skal Kanal 24 sende 75 stykk årlig, med et gjennomsnittlig mål på én og en halv *montasje* i uken. I tillegg setter konsesjonssøknaden følgende mål for Kanal 24s deking av det flerkulturelle Norge:

*”Å drive kritisk journalistikk i forhold til politiske og praktiske utfordringer i integrasjonen av fremmedkulturelle i det norske samfunnet
Å granske utfordringer i møtet mellom fremmedkulturelle og norsk samfunnsliv /arbeidsliv i vid forstand
Å belyse hvordan ulike kulturer representert i det norske samfunnet påvirker den tradisjonelle norske måten å leve på, blant annet når det gjelder sosiale omgangsformer, matvaner, kulturuttrykk, trender og språk”. (s. 17)*

Kanalen skal rekruttere medarbeidere med fremmedkulturell bakgrunn og med en fast programpost *”tilby et program for nordmenn laget av fremmedkulturelle”* (s. 16).

I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at programmet *Vi i blokka*, som var en dokusåpe fra en boligbukk med beboere fra fem verdensdeler og 17 nasjonaliteter på Grønland i Oslo, ble tatt av etter kun 15 episoder. Kanal 24 viser til ”*tøffe økonomiske prioriteringer sent på våren 2004*”, og at det følgelig ikke ble etablert noe nytt program for det flerkulturelle Norge i 2004 (s. 21). Redegjørelsen fra Kanal 24 forteller også at konsesjonæren ikke fører en ”*aktiv rekruttering av medarbeidere med fremmedkulturell bakgrunn*”, men at svært mange av kanalens profiler likevel har slik bakgrunn. Her nevnes Andres Diaz, Mina Hadjian, Johan Golden, Sarah Natasha Melbye og Lisa Tønne. De to sistnevnte leder et nytt program *Helt Ali*, som Kanal 24 etablerte i februar 2005, og som beskrives som et ”*humoristisk program som bryter ned fordommer og unngår den typiske problematiseringen tilsvarende program ofte har*” (s. 21). Konseptet er ifølge Kanal 24 å ”*dyrke suksesshistoriene i innvandrere-Norge, lete frem hverdagsheltene og gi dem plass*”. I redegjørelsen er tilnæringsmåten i programmet, med gjester i studio, dramatiserte innslag med ”*figuren ”Ali Reza” og testen ”hvor norsk er du*”, trukket frem (s. 21).

Medietilsynets konklusjon er at Kanal 24 klart ikke innfrir kravet om flerkulturelle programmer i 2004. Dette bekreftes både av allmennkringkasterregnskapets beskrivelse av dekningen og av de rapporterte tallene i tabell 1 i punkt 2.2.2 ovenfor. Tabell 1 viser at kanalens flerkulturelle dekning utgjorde 15 timer mot det lovede omfanget på 77 timer. Dette representerer et avvik på 80 prosent i forhold til det forpliktende leveransemålet i konsesjonssøknaden. Som det fremgår av konsesjonssøknadens beskrivelser ligger det klare redaksjonelle ambisjoner for programtilbudet, som både ble tillagt stor vekt i tildelingen av konsesjonen og som Kanal 24 er forpliktet til å oppfylle. I så måte er det en åpenbar mangel i allmennkringkasterregnskapet når det verken redegjøres for hvordan Kanal 24 har ivaretatt kravet om å inkludere de flerkulturelle perspektivene i sitt øvrige programtilbud eller, som konsesjonsvilkåret foreskriver, i nyhetsdekningen spesielt. Det sendetidsomfanget som er rapportert tyder på at de leveransemålene som søknaden spesifiserte for spesifikke sjangrer i andre programflater, heller ikke innfris. Medietilsynet er svært kritisk til at det samtidig er slik at Kanal 24 ikke registrerer og rapporterer leveranser utover konkrete program, ettersom disse faktisk representerer viktige deler av tilbudet Kanal 24 samlet skal by på. Medietilsynet forutsetter at leveransemålene i tabell 2 inkluderes i Kanal 24s fremtidige regnskap, slik at de konsesjonsforpliktelser Kanal 24 selv har konkretisert for den flerkulturelle dekningen kan etterprøves.

Programtilbudet i 2005 er ikke gjenstand for vurdering i denne rapporten, og Medietilsynet ser Kanal 24s redegjørelse for dette som en beskrivelse av hvilke tiltak kanalen har gjort for å oppfylle kravet om flerkulturelle program i 2005. Dette er helt i tråd med hva vi forutsetter fra allmennkringkasterne i henhold til konsesjonens krav til hvordan det skal redegjøres for programvirksomheten i allmennkringkasterregnskapet. I denne forbindelse vil vi understreke våre merknader til tilbudet i 2004 om at kravet til den flerkulturelle dekingen har flere dimensjoner, noe Medietilsynet forutsetter at Kanal 24 kan redegjøre for i neste års allmennkringkasterregnskap.

2.3.2.5 Livssynsprogrammer

De spesifikke kravene til Kanal 24s livssynssendinger presiseres i § 3-3 bokstav f), og lyder slik:

”f. Livssynsprogrammer

Konsesjonæren skal ha ukentlige livssynsprogrammer samt debatter og analyser/kommentarer som tar opp temaet livssyn. Både det kristne og andre livssyn skal vies plass.”

Ifølge konsesjonssøknaden ønsker Kanal 24 en inkluderende profil på livssynsprogrammene, og fremhever samtaleprogram hvor *”to mennesker med ulike livssyn møtes i åpen og direkte samtale om eksistensielle spørsmål”* (s. 18). Gjennom tilstedeværelse i hele landet vil Kanal 24 også kunne *”presentere ulike miljø og personer...innenfor forskjellige livssynsgrupper”* ved hjelp av det kontaktnettet og kjennskapet journalistene har rundt omkring i Norge. Kanal 24 beskriver også et program om *”livshjelp”*. Samlet er det spesifisert både et *magasinprogram* og et *debattprogram* hver uke, som til sammen skal utgjøre 65, 5 timer. I tillegg kommer leveranse mål på til sammen 33,5 timer for *analyse/kommentar* og *montasjer*. *Analyse/kommentar* skal utgjøre 300 stykk og 15 timer.

I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at Kanal 24 etablerte programmet *D-dagen*, som var et ukentlig livssynsprogram, men som ble tatt av etter 25 programmer fordi de høye produksjonskostnadene ikke kunne forsvare lyttertallene (s. 22). Kanal 24 viser til at et nytt

livssynsprogram ble etablert i februar 2005, som fokuserer på etiske dilemmaer og moralske spørsmål i hverdagen.

Medietilsynet viser til vurderingen under § 3-2 bokstav a) om tematisk bredde, hvor det fremgår at Kanal 24 kun leverer 29 av de 90 forespeilede sendetimenene innenfor livssyn. Dette er et klart brudd på konsesjonsvilkårene. Kanal 24 er selv åpen på at vilkårene ikke innfris. Medietilsynet forutsetter at Kanal 24 iverksetter de nødvendige tiltak for å innfri kravet og at redegjørelsen for kravet i 2005 inkluderer en rapportering av bredden i de perspektiv som radioen tar opp, både tematisk og sjangermessig. Redegjørelsen skal fortrinnsvis utformes i henhold til den spesifikke programbeskrivelsen i konsesjonssøknadens s. 17.

2.3.2.6 **Krav til samiske sendinger**

Som P4 og NRK, har Kanal 24 krav til sendinger på samisk. Dette kravet er for Kanal 24s del inntatt i konsesjonsvilkårenes § 3-3 bokstav g):

”g. Programmer særlig rettet mot den samiske befolkning

Konsesjonæren skal daglig tilby nyhetssendinger på samisk. I tillegg skal konsesjonæren i samarbeid med samiske institusjoner presentere daglige analyser/kommentarer om samiske forhold på norsk språk.

Konsesjonæren skal legge vekt på å inkludere samiske perspektiver i sin programvirksomhet generelt, og i nyhets- og aktualitetsdekningen spesielt.”

I konsesjonssøknaden har Kanal 24 spesifisert leveranssmål for *programmer for etniske minoriteter* og forpliktet seg til å sende daglige nyhetssendinger på samisk, som ifølge tabellen vil utgjøre henholdsvis 250 stykk og 10 timer per år. Gjennom samarbeid med samiske institusjoner skal Kanal 24 i tillegg presentere en *analyse/kommentar* om samiske forhold på norsk etter nyhetssendingen. Disse vil dreie seg om nordsamer, lulesamer, sørsamer og kvener. Samme leveranssmål er tallfestet her med 250 stykk og 10 timer per år. I tillegg skal *debatter* og *montasjer* til sammen utgjøre 33 stykk og 9,5 timer. Kanal 24 sier i søknaden at kanalen *”vil legge vekt på å inkludere perspektiver fra ulike minoritetsgrupper i sin programvirksomhet generelt, og i nyhets- og aktualitetssendingene spesielt”* (s. 20).

Ifølge allmennkringkasterregnskapet sendte Kanal 24 daglige nyheter på samisk bestående av en daglig bulletin, med i hovedsak riks- og utenriksnyheter presentert på samisk. Første halvår ble bulletinen sendt klokken 17.30. Andre halvår ble den flyttet til midnatt. Den daglige kommentaren om samiske forhold på norsk kom ikke Kanal 24 i gang med i 2004. I januar 2005 er innslaget på lufta med Mikkel Gaup som kommentator.

Medietilsynet konstaterer at Kanal 24 ved å sende en nyhetsbulletin på samisk alle hverdager knapt kan sies å innfri kravet om *daglige* sendinger. Medietilsynet vil være tilbakeholdne med å påvise klare brudd på kravet til *daglige* sendinger dersom allmennkringkasteren byr på sendinger *alle hverdager*. Her er det imidlertid slik at tabell 1 over forpliktende leveranssmål viser at Kanal 24 på langt nær innfrir leveransmålene for *daglige sendinger for den samisk-språklige befolkningen*. Kanalen leverer kun 9 av 30 lovede timer, tilsvarende kun 30 prosent av det lovede sendetidsomfanget. Dette er således et klart brudd på konsesjonsvilkårene.

Kanal 24 sendte den samiske nyhetsbulletinen ved midnatt andre halvdel av 2004.

Medietilsynet vil generelt være varsom med å påpeke brudd på konsesjonsvilkår på grunnlag av valg av sendetidspunkt, som i stor utstrekning må betraktes å ligge innenfor den redaksjonelle uavhengigheten til den aktuelle kringkasteren. I tråd med det Kultur- og kirke departementet har understreket¹³ ligger det imidlertid til ”*Medietilsynets mandat mht. å føre tilsyn med etterlevelsen av konsesjonsvilkårene*” at Medietilsynet i visse tilfeller ”*må foreta en skjønnsmessig vurdering av om konsesjonæren innfrir de formål som ligger til grunn for konsesjonsvilkårene*”. I dette konkrete tilfellet mener Medietilsynet det er rimelig å stille spørsmål ved om sendetidspunktet midnatt kan sies å tilfredsstillende den grunnleggende forutsetningen om at dersom et tilbud til en bestemt målgruppe skal anses å være meningsfullt i et allmennkringkastingsperspektiv, må det også sendes innenfor et tidsrom hvor den aktuelle målgruppen har nytte av det. Tatt i betraktning at det samiske tilbudet er så begrenset med ni timer sendt i 2004, er det etter Medietilsynets oppfatning relevant å vurdere om midnatt fremstår som en tilfredsstillende plassering av den ene samisk-språklige sendingen kanalen har.

Vi tar til etterretning at Kanal 24 ikke kom i gang med de daglige kommentarene på norsk om samiske forhold før i 2005, og at dette representerer et brudd på vilkåret. Kanal 24s plan om en trinnvis realisering av de ulike programplanene omfatter det samiske tilbudet all den tid det

¹³ I brev av 28. juni 2005 som gjelder klagesaken vedrørende Medietilsynets sanksjon av Kanal 24 på grunn av brudd på programforpliktelsene knyttet til barneprogram. Saken er nærmere omtalt i Delrapport I, punkt 1.3.1.2.

inngår i de forpliktende programleveransene som kanalen la opp til å tilby fra oppstart (søknaden s. 10). I allmennkringkasterregnskapet går det imidlertid frem at Kanal 24 er i gang med slike sendinger. Medietilsynet forutsetter at Kanal 24 for 2005 redegjør for samarbeidet med samiske institusjoner. Her forventes det også at Kanal 24 redegjør for hvordan de flerkulturelle perspektivene inkluderes i den generelle programvirksomheten, og for innfrielsen av de øvrige delmålene innenfor *programmer for etniske minoriteter*.

2.3.2.7 Musikkprofil

Ettersom musikk er en del av den norske kulturarven, er det naturlig at det stilles visse krav til musikkprofilen til en allmennkringkaster. Et overordnet krav til sendingene er som nevnt ovenfor at de skal bidra til å styrke norsk kultur. En presisering av Kanal 24s musikkprofil finner vi i § 3-3 bokstav h):

”h. Musikkprofil

Konsesjonæren skal spille minimum 35 % norsk musikk, med vekt på norskspråklig og norskkomponert musikk.”

Kravet samsvarer med Kanal 24s løfte om 35 prosent norsk musikk i søknaden. Det henger også sammen med Kanal 24s henvisning til det særlige ansvaret for *”å slippe til norske artister og norskkomponert musikk både i smale og brede musikkjangere”* som pålegger en allmennkringkaster, og som i søknaden har nedfelt seg i ambisjoner om å trekke frem norske artister og komponister i hver enkelt kategori. Kanal 24 har mål om et fast program for kunstmusikk, blant annet med radiooverføringer av kammermusikk med ensembler fra hele landet, og at minst 30 prosent av *”fremføringene i disse programmene skal være studio- eller konsertopptak i kanalens regi”*. Musikkloftene omtales på konsesjonssøknadens side 21 og 22. Her fremgår det også at Kanal 24 vil tilstrebe en sjangermessig bredde i musikktilbudet:

”Kanal 4 vil derfor tilby et bredest mulig musikkpekter i de programmer som henvender seg til brede lyttergrupper. ...Kanalen vil også tilby spesialprogrammer med musikk for smalere grupper, herunder jazz, blues, roots, country og folkemusikk. ...I den redaksjonelle deknningen av musikklivet vil kanalen legge vekt på analyser, anmeldelser og presentasjon av opphavsmenn og artister både i brede og smale musikkjangere.” (s. 22).

Medietilsynet merker seg at Kanal 24 mangler fire prosentpoeng for å innfri kravet om 35 prosent norsk musikk i 2004. For kategorien ”norsk på norsk” har ikke kanalen ført statistikk i 2004, og Kanal 24 gir selv uttrykk for at den trolig ikke har utgjort en ”vesentlig andel” av tilbudet. Grunnen til dette er ifølge Kanal 24 et synkende antall utgivelser innen sjangrene *pop* og *rock* med norsk språk.

I allmennkringkasterregnskapet viser Kanal 24 til at årsaken til at norskandelen ikke er over 35 prosent ligger både i mangler ved registreringen og at eksternt produserte program ikke inneholder informasjon om hvilken musikk som spilles i programmet. Kanal 24 nevner spesielt det eksternt produserte programmet *Norsk RetroKultur*, men viser også til manglende registrering av musikken i program som *Svorsktoppen* og *Postboks Bjørvika* (s. 25). Når det gjelder registreringen kodet ikke Kanal 24 norsk musikk med ”norsk” de tre første månedene. Ettersom musikken senere er slettet, er det vanskelig å fastsette hvor mye norsk musikk som ble spilt i denne perioden. Kanal 24 har beregnet norskandelen med basis i antall norske låter spilt de siste ni månedene målt i prosent av det totale antallet låter i 2004.

Medietilsynet tar til etterretning at beregningsgrunnlaget for andelen norsk musikk inneholder så mange usikre momenter, og at dette kan ha påvirket Kanal 24s oppfyllelse av kravet om 35 prosent. Kanalens utfyllende redegjørelse for den manglende innfrielsen er tillagt vekt. Her vil vi også i rimelig utstrekning hensynta at Kanal 24 er en nyetablert virksomhet og at visse oppstartproblemer knyttet til for eksempel dataverktøy og registreringssystemer naturlig kan oppstå. Vi forutsetter imidlertid at Kanal 24 for neste års rapportering har de nødvendige registrerings- og rapporteringsverktøy på plass. Det betyr at Kanal 24 må kunne presentere prosentandelen norsk musikk samt hvor stor del av det norske musikktilbudet som er norskspråklig og norskkomponert.

Når det gjelder den sjangermessige bredden i musikktilbudet i sin helhet, fastslår Kanal 24 at kanalen har underlevert¹⁴ på spesialprogram om musikk i 2004.

Allmennkringkasterregnskapet redegjør for at flere spesialprogram ble etablert ved sendestart i tråd med programplanene i konsesjonssøknaden, men ikke alle (tre av seks). Ett av de nystartede programmene, countryprogrammet *Rodeo*, ble imidlertid tatt av lufta allerede

¹⁴ Medietilsynet gjør her oppmerksom på at tabell 1 om Kanal 24s måloppnåelse i henhold til antall sendetimer for de ulike programkategoriene, viser at Kanal 24 har avvirket 46 flere timer enn løftet i søknaden tilsier.

våren 2004. Et nytt roots- og countryprogram kom på lufta først i februar 2005 med *Ensomme Rytter*.

Etter Medietilsynets vurdering kan Kanal 24 vanskelig sies å innfri den sjangermessige bredden slik den er beskrevet i konsesjonssøknaden. I denne vurderingen er det ikke så mye at konkrete programtitler ikke er realisert som at konkrete planer om å dekke en rekke smalere musikkjangrer ikke oppfylles. Vi forutsetter at kanalen innretter virksomheten i tråd med søknadens planer, og at det rapporteres utfyllende om dette i neste års regnskap.

2.3.2.8 Verbalinnslag

I tillegg til at det stilles krav til verbalinnslagene i § 3-2 bokstav b) som omhandler de overordede krav til sendingene, stilles det spesifikke krav til verbalinnslagene i § 3-3 bokstav i):

”i. *Verbalinnslag*

Verbalinnslag som ikke er reklame, sponsoridentifikasjon eller programinformasjon skal utgjøre en betydelig del av sendetiden. Konsesjonæren skal benytte begge de offisielle norske målformene og skal tilstrebe bred sammensetning av dialekter fra hele landet.

Kanal 24 tallfestet ingen prosentangivelse eller annet kvantitativt mål for andelen verbalinnslag i konsesjonssøknaden. Som det fremgår i det tidligere nevnte sitatet fra konsesjonssøknaden, har imidlertid Kanal 24 en klar ambisjon om at den skal være ”høyere” uten at det er spesifisert hvem/hvilken den skal sammenlignes med:

”Kanal 4 skal ta i bruk nye arbeidsformer og ny teknologi for å sikre effektiv bruk og gjenbruk av ressurser i egen organisasjon og hos samarbeidspartnere rundt i landet. Slik stoffet samles inn, i samarbeid med regionredaksjonene, vil langt mer stoff i alle programflater være produsert ute blant folk, og ikke bare som studiosnakk. Dette vil gi høyere verbalandel, uten at kanalen av den grunn får mindre oppslutning fra lytterne. ... Kanal4 har som en av sine absolutte hovedmålsettinger å gjøre verbale innslag i brede sendeflater så meningsfulle som mulig for lytterne. (konsesjonssøknaden s. 10)

Medietilsynet vil på generelt grunnlag bemerke at rommet for analyse og fordypning påvirkes av fordelingsnøkkelen mellom verbalinnslag, musikk og reklame, jf. også omtalen av

konsesjonsutlysningstekstens formulering om at verbandelen skal være betydelig (punkt 2.1 ovenfor). Kanal 24 opplyser i allmennkringkasterregnskapet at verbalinnslagene utgjorde 38 prosent, musikk 47 prosent, reklame 13 prosent og *promoer/ID'er* 2 prosent i sendetiden mellom 06.00 og 24.00. Medietilsynet mener vurderingen av om de redaksjonelle verbalinnslagene utgjør en *betydelig* del av sendetiden naturlig må sees i relasjon til hvordan fordelingsnøkkelen er i andre radiokanaler som har en allmennkringkasterrolle og til utviklingen over tid. I denne sammenheng viser vi til at P4 for 2004 har rapportert en fordeling på 63 prosent musikk, 28,9 prosent redaksjonelt og 8,1 prosent reklame innenfor sendetidsrommet 06.00 til 18.00. Medietilsynet har ikke tilsvarende tall for NRKs radiokanaler, men konstaterer at Kanal 24 med 38 prosent verbalinnslag relativt sett synes å ha en høy andel i 2004. Vi vil følge utviklingen innenfor dette området.

Med slagordet ”*stemmer fra hele landet*” samt en organisatorisk struktur som legger opp til nært samarbeid med regionkontorer og journalister i ulike deler av landet, er det etter Medietilsynets oppfatning rimelig å forvente en bred sammensetning av dialekter i sendingene. Kanal 24 presenterer imidlertid ingen konkret oversikt over hvilke dialekter som benyttes i kanalen. Når det gjelder bruken av nynorsk og bokmål i sendingene, viser Kanal 24 til at Audhild Gregoriusdotter Rotevatn, som blant annet er å høre i nyhetssendingene, har fått flere priser for nynorskbruken sin.

Medietilsynet finner ikke grunn til å stille spørsmål ved om begge de offisielle målformene er representert i kanalens sendinger. Det er imidlertid ønskelig at Kanal 24 gir en mer konkret henvisning for omfang og til hvilke innslag/program hvor de ulike målformene brukes, slik at det gir mulighet for etterprøving/kontroll fra tilsynets side. Når det gjelder redegjørelsen for om kanalen har en bred sammensetning av dialekter, bør den klart innebære en form for statistisk oversikt over hvilke dialekter som benyttes og i hvilket omfang. Slik kanalen redegjør for dette i dag, kan ikke Medietilsynet se at det gir tilstrekkelig grunnlag for vurdere graden av innfrielse av dette kravet.

Merknadene på dette punktet knytter seg således primært til hvilken form redegjørelsen for innfrielsen av de to vilkårene skal ha. Dette temaet vil vi gjennom en dialog med Kanal 24 klargjøre før innleveringen av allmennkringkasterregnskapet for 2005.

2.4 GENERELLE, AVSLUTTENDE BEMERKNINGER

Kanal 24 har gjennomgående redegjort for årsakene til at de rent kvantitative leveransemålene ikke innfris. Der hvor kanalen har gjennomført tiltak for å kunne nå dette målet i den videre programvirksomheten, gir Kanal 24 også beskrivelser av dette. Medietilsynet vil tillegge slik redegjørelse vekt når det gjelder vurdering og utmåling av relevant sanksjon for konstaterte brudd på konsesjonsvilkårene de neste årene.

Allmennkringkasteroppdraget dreier seg både om tematisk og sjangermessig bredde i programvirksomheten. Kanal 24 må således inkludere de konkrete leveransemålene for sjangrer som byr på fordypende perspektiver i allmennkringkasterregnskapet for å redegjøre tilfredsstillende for hvordan programforpliktelsene innfris. Det er hvordan Kanal 24 innretter sin programvirksomhet i forhold til samtlige av de operasjonelle målene at måloppnåelsen kan vurderes. Dette understrekes etter Medietilsynets vurdering av at forpliktende planer om analytiske og fordypende perspektiver i programtilbudet var et sentralt moment i begrunnelsen for hvorfor Kanal 24 fikk konsesjonen i det fjerde nettet.

DELRAPPORT III

3 VURDERING AV P4 RADIO HELE NORGES PROGRAMVIRKSOMHET I 2004

P4 Radio Hele Norge ASA (P4) har konsesjon for riksdekkende, reklamefinansiert radio i det femte riksnettet for perioden 1. januar 2004 til 31. desember 2013.

3.1 VURDERINGSGRUNNLAG

Ved utlysningen av det femte riksnettet redegjorde Kultur- og kirke departementet for hvilke vilkår som ville bli stilt for konsesjonen, og at disse i den endelige konsesjonen både kunne presiseres og suppleres. Om programprofil fremgikk det at kanalens sendinger skulle baseres på prinsippene for allmennkringkasting, ”med egenproduserte nyhets og aktualitetssendinger og med en tydelig kulturprofil som reflekterer uttryksmangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv”¹⁵. Det var således klart at dekningen av nyheter, aktualiteter og kultur ville stå sentralt ved vurderingen av søkerens programprofil. Departementet opplyste også om hvilke kriterier som ville bli tillagt vekt i denne vurderingen: Analytiske, kritiske og fordypende perspektiver, dekning av norske og internasjonale saker på nyhets- og kulturområdet, nyhetstilbud på samisk, bredde og variasjon i dekningen av ulike kultursjangrer, andel norsk musikk, herunder andel norskprodusert og norskspråklig musikk i ulike sjangrer. Det gikk også frem av utlysningen at det ville bli lagt vekt på planer for en variert bruk av norske målformer og dialekter og i hvilken grad sendingene hadde ulike aldersgrupper som mål.

¹⁵ Søknadsdokument for radiokonsesjon av 28. februar 2003. Tilgjengelig den 2. september 2005 på <http://odin.dep.no/kkd/norsk/medier/konsesjon/043061-990048/dok-bn.html>. Øvrig dokumentasjon om radiokonsesjonen, som P4s søknad om konsesjon, vedtak om tildeling og konsesjonsvilkår er også tilgjengelig på hovedsiden om kringkastingskonsesjoner: <http://odin.dep.no/kkd/norsk/tema/medier/konsesjon/043061-990045/dok-bn.html>.

Da P4 fikk konsesjonen for det femte riksnettet begrunnet departementet vedtaket med at P4 hadde presentert de mest ambisiøse og omfattende planene for radiodriften:

”P4 har presentert en søknad som fremstår som mer nyansert enn Kanal 5s søknad. Dermed er søknaden i større grad etterpøvbar og forpliktende. P4 fremstår også som den mest ambisiøse søkeren når det gjelder variasjon og bredde, både mellom og innenfor de ulike programkategorier og –sjangre. Departementet vil tilføye at P4 i de generelle beskrivelser og konkrete programeksempel i søknaden har en gjennomtenkt og bevisst holdning til bredde og fordypning i radiotilbudet.”(Vedtak av 27. juni 2003)

Konsesjonsvilkårene omfatter både programkrav og krav knyttet til driften. I Medietilsynets årlige gjennomgang av allmennkringkastingsregnskapene er det primært oppfyllelsen av programforpliktelsene som skal vurderes. P4s søknad, herunder programplaner og konkrete leveranssmål, er gjort til en del av vilkårene for konsesjonen. Vi vurderer innfrielsen av de enkelte programkravene med basis i fem kilder:

- 1) P4s rapport om programvirksomheten
- 2) supplerende opplysninger i P4s brev av 13. september 2005
- 3) planer og leveranssmål i P4s søknad om konsesjon
- 4) myndighetenes uttalte formål med utlysningen av et femte riksnett for radio, som også ble lagt til grunn ved tildelingen
- 5) P4s nettsider med programoversikter og annen programinformasjon

I gjennomgangen av P4s allmennkringkasterregnskap vil Medietilsynet tydeliggjøre forutsetninger for tallmaterialet som presenteres og knytte tall og tekst sammen. På punkter der kravene til sendevirksomheten bygger på kvalitative begreper, vil vi se på P4s refleksjoner over hvordan disse kravene kommer til uttrykk i programvirksomheten. I denne forbindelse vil mediefaglige beskrivelser, herunder Allmennkringkastingsrådets presiseringer av allmennkringkastingsprinsippene, inngå som momenter i våre vurderinger.

3.2 KONSESJONSVILKÅR

3.2.1 Innledende bemerkninger

I P4s konsesjon er det både overordnede og mer spesifikke krav til programvirksomheten. Flere av de spesifikke kravene kan sees som konkrete og kvantifiserte uttrykk for de overordnede programkravene. Vurderingen av om de overordnede kravene er innfridd vil

derfor langt på vei baseres på en samlet vurdering av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene, jf. også orienteringen om Medietilsynets tilsynsopplegg i denne rapportens del I.

Vi vil allerede innledningsvis presentere de to tabellene som tallfester programløftene P4 la frem i søknaden. Dette fordi tallene tydelig danner en basis for oppbygningen av søknaden. Når også programløftene i søknaden er gjort til en del av konsesjonsvilkårene, legger det noen premisser for tilsynsorganets oppfølging av programvirksomheten. Ifølge konsesjonens § 1-10 andre ledd skal P4 basere den kvantitative delen av allmennkringkasterregnskapet på de tabellene som er på sidene 8 og 11 i konsesjonssøknaden. P4 skal for øvrig også redegjøre for hvordan programkravene i konsesjonen er oppfylt og P4s vurdering av kvaliteten på det materialet som er sendt.

Under punkt 3.2.2 viser vi tabellene fra henholdsvis konsesjonssøknadens side 8 om *forpliktende programleveranser* (tabell 1) og søknadens side 11 med *styringsmål for tema og sjanger, antall verbalinnslag per år* (tabell 2). Begge tabeller er supplert med tallene fra P4s rapportering om programtilbudet i 2004. Medietilsynet vil presisere at de to tabellene ikke representerer en oversikt over den totale programvirksomheten til P4. De to tabellene angir omfanget av innslag og programmer avgrenset til de spesifikke områder som P4 gjennom konsesjonssøknaden har forpliktet seg på. Noen kategorier i tabell 1 inkluderer musikk i leveransemålene, mens andre ikke gjør det. Tabell 2 er en oversikt over hvordan verbalinnslagene fordeler seg på tema og sjangrer innenfor de forpliktende programleveransene i tabell 1. Oversikten sier noe om antall innslag, og ikke om varigheten av de enkelte innslagene. Tallene i søknadskolonnen kan betegnes som *søknadsprofilen* og tallene i 2004-kolonnen som *programprofilen*.

Med utgangspunkt i tabell 1 utgjør de forpliktende programleveransene i konsesjonssøknaden sammenlagt 3 902 timer per år. I 2004 har P4 samlet rapportert en sendetid på 5 659 timer. Når det totale sendetidsomfanget for en 24-timers radio i 2004¹⁶ var på 8 784 timer, betyr det at 3 125 timer av virksomheten i fjor ikke kommer til syne i rapporteringen. Dette ga P4 i konsesjonssøknaden også uttrykk for: ”*Tabellen gir ikke et fullstendig bilde av kanalens sjangermessige variasjon, men angir våre kvantitative løfter.*” (s. 8 i konsesjonssøknaden). I tråd med konsesjonsvilkårene § 1-10 baserer P4 den kvantitative delen av

¹⁶ 2004 var skuddår

allmennkringkasterregnskapet på disse tabellene, og presenterer ikke en prosentvis fordeling av samtlige programkategorier i sendeflaten som helhet. Dette begrenser muligheten tilsynet har til vurdere programtilbudet i sin helhet, og gir således også visse begrensninger for vurderingen av de overordnede kravene som gjelder for sendingene i sin helhet. Når rapporteringen er innrettet på en slik måte at den ikke gir et fullstendig bilde av programtilbudet, er det heller ikke mulig å vurdere programtilbudet “samlet”, slik P4 ønsker i allmennkringkasterregnskapet. Her mener P4 at ”*programtilbudet i en levende radiokanal i stor grad bør vurderes samlet fordi dette viser en bredde, vilje og helhet man overser hvis postene granskes enkeltvis og statistisk*” (s. 8). Til dette vil også Medietilsynet tilføye at når kvantifiseringen av leveransemål for bestemte stoffområder, temaer og sjangrer er gjort til en del av konsesjonsvilkårene, vil tilsynet nødvendigvis bestå av en etterprøving av om de enkelte leveransemålene er oppfylt.

3.2.2 P4s kvantitative programløfter

P4 har i konsesjonssøknaden, i programvirksomheten og i allmennkringkasterregnskapet tatt i bruk EBU¹⁷ klassifiseringsverktøy *Escort 2.4*¹⁸. Dette verktøyet gir mulighet for å kategorisere programinnholdet langs flere dimensjoner, på innslags- og programnivå. P4 kategoriserer innholdet på innslagsnivå etter tema og sjanger, men benytter også dimensjonene *intensjon* og *målgruppe* i sin redegjørelse om programvirksomheten. I allmennkringkasterregnskapet rapporterer P4 de forpliktende programleveransene i forhold til tema- og sjangermessig bredde i følgende to tabeller¹⁹:

¹⁷ EBU står for European Broadcasting Union som er en sammenslutning av de europeiske allmennkringkasterne.

¹⁸ Tilgjengelig på http://www.ebu.ch/CMSimages/en/tec_EBU_escort2-4_tcm6-11889.pdf

¹⁹ Tabellene finnes henholdsvis på side 8 (tabell 1) og på side 9 (tabell 2) i allmennkringkasterregnskapet. Begge bygger på tabellene i P4s konsesjonssøknad av 30. april 2003, på henholdsvis s. 8 (Tabell 1) og s. 11 (Tabell 2).

Tabell 1): Forpliktende programleveranser

Forpliktende programleveranser	Antall programmer/innslag		Antall sendetimer	
	Søknad	2004	Søknad	2004
Nyhetssendinger	8200	8407	400	411
Nyheter på samisk	400	325	20	11
Distriktsnyheter	260	195	13	5
Sportsnyheter	1040	1285	52	39
Programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse; Innenriks	200	237	100	120
Programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse; Utenriks	50	43	25	43
Daglige kultur-nyhetssendinger	880	773	44	22
Daglig bredt kulturmagasin*	250	318	500	760
Kulturinnslag (ekskl. kulturnyheter i brede sendeflater	1300	5717	100	196
Programmer med smalt kulturfokus*	280	374	200	355
Programmer for smale musikksjangre*	320	485	200	422
Barneprogrammer (EBU-målgruppe 4.2.2)*	360	291	235	201
Ungdomsprogrammer (EBU-målgruppe 4.2.3)*	250	380	750	730
Programmer for religion og livsfilosofi*	310	116	51	95
Flerkulturelle (EBU-målgruppe 4.4.2)*	80	43	70	21
Programmer med sport og idrett*	400	126	325	389
Programmer rettet mot trafikanter*	300	511	640	1431
Programmer med smalt fokus, natur, vitenskap, medisin helse*	40	96	20	53
Natur, vitenskap, medisin, helse. Innslag i brede programmer	500	899	30	30
Forbrukerstoff/innslag i brede programmer	550	873	35	27
Medier, mediekritikk og satire*	40	99	40	99
Programmer tilpasset "eldre" lyttere*	52	199	52	199
Totalt			3902	5659

* Ifølge P4s konsesjonssøknad er musikk inkludert i timeantallet for samtlige temakategorier merket med *

P4 har korrigert²⁰ visse tall og opplysninger i forhold til søknadens tabell over forpliktende programleveranser. Dette gjelder for antallet *programmer/innslag* i kategorien *Daglige kulturnyhetssendinger* og antallet *sendetimer* i kategorien *Forbrukerstoff/innslag i brede programmer*, som henholdsvis ble redusert fra 2 640 til 880 programmer/innslag og fra 45 til 35 sendetimer. Når det gjelder kategorien *Natur, vitenskap, medisin, helse* ble den splittet i to

²⁰ I brev av 7. mai 2003 til Kultur og kirke departementet

kategorier for henholdsvis *program* og *innslag*. Dette ble gjort ved at linjen med leveransene for *innslag*, som var falt ut, kom i tillegg med henholdsvis mål om 500 innslag og 30 timer. I tillegg har P4 muntlig gjort oss oppmerksomme på at antall *sendetimer* for programkategorien *Programmer for religion og livsfilosofi* ved en feil ble oppgitt å være 510, mens det riktige antall sendetimer er 51. P4 har også presisert dette i allmennkringkasterregnskapet. Samtlige korrigeringer er innarbeidet i vår fremstilling av tabell 1.

Den andre hovedtabellen (tabell 2²¹) viser ifølge P4 minimumsproduksjonen av antall verbalinnslag i de program- og innslagsleveranser som fremgår av tabell 1. I tabell 2 krysser P4 de to dimensjonene tema og sjanger, og viser summen av de leveranssmål som for øvrig er beskrevet i konsesjonssøknaden.

Tabell 2): Styringsmål for tema og sjanger, antall verbalinnslag per år

Tema	Sjanger	Bulletin Nyheter, kultur, sport, samisk, vær, trafikk	Kommentar Analyse, anmeldelse, fordypning	Innslag Reportasje, montasje, intervju	Debatt Diskusjon, menings- brytning	Presentasjon Generelt programleder, lettere stoff	Dramatisert Skuespill, opplesning, sketsj	Underholdning Humor, show, konkurranser						
	Søknad/2004	Søknad/2004	Søknad/2004	Søknad/2004	Søknad/2004	Søknad/2004	Søknad/2004	Søknad/2004						
Nyheter og aktuelt	9555	13923	300	97	570	1211	390	29	40	383			0	51
Religion og livsfilosofi			170	3	270	507	70	35	370	18				
Samfunnsspørsmål			350	38	1770	2083	320	359	170	463			0	11
Sport, topp- og breddeidrett	680	1274	960	393	1440	2242	40	33	140	429	0	1	0	1
Forbrukersaker			95	16	393	728	40	14	115	108	0	1	0	1
Hjem og fritid			50	25	640	1719	10	92	80	1507	0	5	0	20
Kunst og kultur totalt	880	763	560	311	3030	3279	120	60	1570	1939	40	64	0	31
- musikk	273		200	217	1100	1609	20	8	1260	1520	0	45	0	17
- bildekunst	70		20	0	170	59	10	0	30	32			0	5
- teater og film	194		120	83	660	604	20	3	100	137	0	5	0	4
- media og mediakritikk	194		140	5	620	559	60	42	100	182	40	0	0	3
- litteratur	88		60	3	340	315	10	5	60	43	0	10	0	2
- historie	62		20	3	140	133	0	2	20	25	0	4		
Natur, vitenskap, medisin og helse			100	3	410	674	20	18	280	180	0	1	0	23
Drama					0	109			0	10	430	318	0	158
Underholdning			0	4	0	2372	0	3	0	1800	0	41	1670	2522

Med basis i dette tallmessige grunnlaget og de beskrivelsene P4 har gitt om virksomheten i 2004 vil Medietilsynet vurdere om P4 innfrir de krav som fremgår av konsesjonsvilkårene, herunder om konsesjonssøknadens redaksjonelle planer og forpliktelser oppfylles.

²¹ I P4s konsesjonssøknad av 30. april 2003, s. 11

3.3 PROGRAMKRAVENE I P4s KONSESJON

Formålsbestemmelsen i § 1-1 i P4s konsesjon lyder som følger:

”Konsesjonens formål er å fastsette plikter og rettigheter som bidrar til at konsesjonæren utøver sin rett og plikt til å sende riksdekkende reklamefinansiert radio på en måte som i størst mulig grad bidrar til at norske radiolyttere får et enkelt tilgjengelig, bredt og kvalitativt høyverdig radiotilbud som ivaretar hensynet til alle grupper i det norske samfunnet.”

I P4s rapport om programvirksomheten i 2004 (P4s allmennkringkasterregnskap²²) vises det til prinsippene i radioens programmanual om at *”radiokanalen fremfor noe skal være bred og allsidig, tilby programinnhold for hele befolkningen og ivareta norsk egenart, verdier, tradisjoner og normer.”* (s. 2). P4 uttrykker at de brede sendeflatene settes sammen for å ivareta hensynet til alle norske lyttergrupper, i tillegg til at kanalen har målgruppeinnrettede programmer og programmer som tar for seg spesielle temaer og musikk sjangrer.

Medietilsynet ser formålsbetraktningene i konsesjonens § 1-1 som en del av grunnlaget for å vurdere P4s innfrielse av programforpliktelsene i §§ 3-2 til 3-5. Formålet speiler prinsipper som står sentralt i definisjonen av allmennkringkasting, slik som tilgjengelighet, variasjon i programtilbud og publikumshenvendelse samt innsikt og kunnskap om samfunnet vi lever i. Disse allmennkringkastingsprinsippene gjelder for programtilbudet i sin helhet og er nedfelt i konsesjonens § 3-2, som stiller følgende overordnede krav til sendingene:

”Konsesjonærens sendinger skal være basert på prinsippene for allmennkringkasting, med egenproduserte nyhets- og aktualitetssendinger og med en tydelig kulturprofil som reflekterer uttrykksmangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv. Dette innebærer blant annet at sendeflaten skal

- a) ha tematisk og sjangermessig bredde både hva gjelder sammensetningen av programkategorier og innenfor den enkelte programkategori***
- b) inneholde programmer og musikk for både brede og smale lyttergrupper samt programmer som appellerer til ulike aldersgrupper***
- c) ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv***
- d) bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur”***

Presiseringene som fremgår av § 3-2 bokstav a) til d) angir, om enn ikke uttømmende, hovedkriterier for vurderingen av dette vilkåret, og danner strukturen for vår gjennomgang av

²² Når det senere i rapporten henvises til P4s allmennkringkasterregnskap er det P4 Radio Hele Norges rapport om programvirksomheten i 2004 av mars/april 2005 som omtales. Denne begrepsbruken er i hovedsak valgt for å unngå forvirring rundt henvisningene til allmennkringkasternes redegjørelser og Medietilsynets rapport.

dette *overordnede* kravet til P4s sendinger. De *spesifikke* kravene til sendingene fremgår av §§ 3-3 (nyhets- og aktualitetssendingene), 3-4 (kultursendingene) og 3-5 (målformer og dialekter). De spesifikke kravene vurderes nedenfor under punktene 3.3.2 til 3.3.4.

3.3.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

3.3.1.1 Tematisk og sjangermessig bredde

Det fremgår av konsesjonsvilkårenes § 3-2 bokstav a) at P4s sendinger skal ha tematisk og sjangermessig bredde.

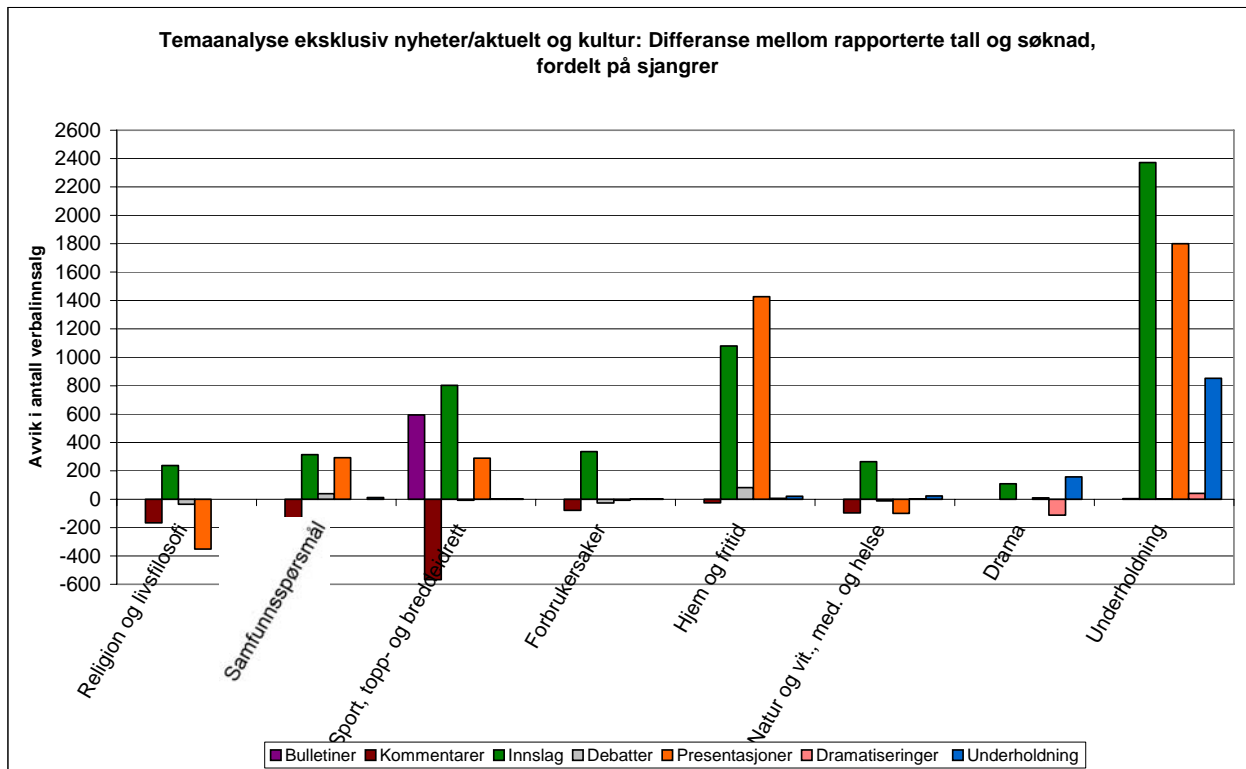
Tematisk bredde dreier seg om å ta for seg et bredt utvalg av saker, interesser og oppfatninger innenfor ulike livs- og samfunnsområder, som natur, vitenskap, kultur, livssyn, sport, underholdning og samfunnsspørsmål, for å nevne noen. Innenfor disse temakategoriene skal det også være bredde i deknningen. Det betyr eksempelvis at ulike kulturuttrykk og ulike livssyn skal vies oppmerksomhet. *Sjangermessig bredde* dreier seg om å ta i bruk et bredt utvalg av typer innslag/program eller måter å behandle og formidle temaene på. Eksempler på ulike sjangrer er nyheter, debatt, intervju, reportasje/dokumentar, dramatisering og underholdning. En veksling mellom sjangrer forutsettes både i programsammensetningen og innenfor den enkelte programkategori.

Med en del av sendetiden uspesifisert i konsesjonssøknaden, gir det P4 et rom for frihet i sitt programtilbud. At friheten ikke er ubegrenset følger av ordlyden i konsesjonsvilkårenes § 3-2 som sier at P4s ”*sendinger skal være basert på prinsippene for allmennkringkasting*”. Vilkåret er overordnet og gjelder altså for sendingene som helhet. Ved konsesjonstildelingen sto ”*rent kvalitative aspekter*” sentralt i vurderingen ettersom både P4 og den andre søkeren hadde ”*satt av et tilstrekkelig antall timer innenfor de relevante programkategorier til å oppfylle en allmennkringkasterfunksjon*”, jf. vedtaket av 27. juni 2003. Medietilsynet legger til grunn at den profilen P4 har beskrevet i konsesjonssøknaden, blant annet ved å definere bestemte leveranssmål og forholdet mellom ulike tema og sjangrer, også trer frem i den programprofilen som registreringen av den faktiske programvirksomheten gir. De kvantitative leveransmålene gir, slik P4 selv uttrykker det, verken ”*et fullstendig bilde av kanalens sjangermessige variasjon*” eller mer enn en angivelse av ”*minimumsproduksjon*” (søknaden

hhv. s. 8 og s. 11). De absolutte timetallene og det spesifiserte antall program/programinnslag må sees i kontekst av søknaden, som i sin helhet er gjort til en del av konsesjonsvilkårene.

Medietilsynet har derfor sett på P4s måloppnåelse slik den kommer til uttrykk i rapporteringen av de absolutte tallene i tabell 2 ovenfor. Tallene i tabell 2 gir grunnlag for å se nærmere på både den tematiske og den sjangermessige bredden i 2004. Figur 1 viser avviket mellom antall verbalinnslag/sendetimer i søknadsprofil og i programprofil (det P4 faktisk sendte i 2004) innenfor de ulike temaene, og kan slik si noe om P4s tematiske måloppnåelse. Figuren er eksklusiv tallene for *nyheter/aktuelt* og *kultur* som er underlagt særskilte vilkår i konsesjonen og således vurderes utfyllende i egne avsnitt nedenfor. For områdene nyheter, aktualiteter og kultur stilles særlige krav til tematisk og sjangermessig bredde, nasjonalt og internasjonalt stofftilfang og til fordypende, analytiske perspektiver i dekkningen. De øvrige tema-/stoffområdene P4 har knyttet kvantitative løfter til er beskrevet i denne figuren, og vil således i hovedsak gis en særskilt vurdering i tilknytning til konsesjonens § 3-2 om de overordnede kravene til P4s sendinger. Temaanalysen i figur 1, og avvikene som illustreres, må sees i sammenheng med de absolutte tallene for de ulike temaer og sjangrer i tabell 2. Tallene må også sees i lys av det relative forholdet mellom antall sendetimer og antall programmer/innslag presentert i tabell 1.

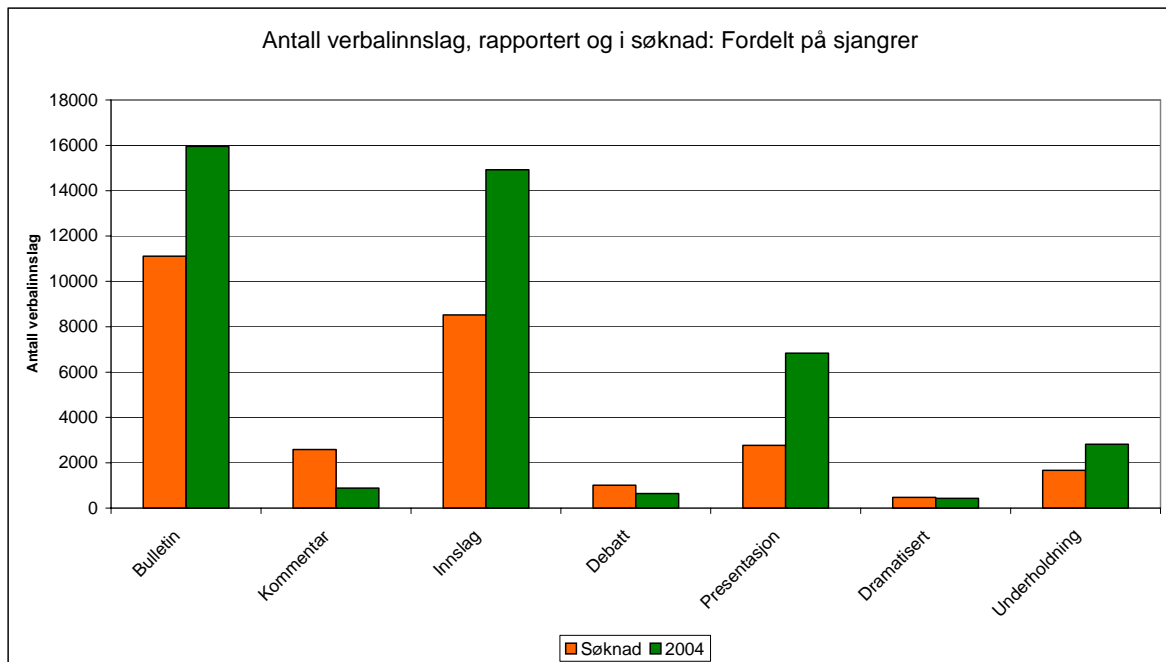
Figur 1

Figur 1 viser at temaområdene *Hjem og fritid*, *samfunnsspørsmål* og *sport*, samt til dels *natur/vitenskap*, gis en større dekning enn det P4 har lovet i søknaden i de fleste sjangrer. Til tross for at disse stoffområdene tydelig vies stor oppmerksomhet i P4s sendinger, viser figuren samtidig at minstekravet til antall *kommentarer* innenfor disse stoffområdene ikke innfris. At P4 ikke leverer i henhold til de kvantitative løftene om et bestemt omfang *kommentarer*, synes for øvrig å være et gjennomgående trekk på de fleste stoffområdene, noe som omtales nærmere nedenfor. Temakategorien underholdning har et betydelig større omfang enn forespeilet i søknaden. I forhold til temaanalysen er den betydelige overleveringen innenfor enkelte temakategorier interessant når den sees i relasjon til de temaer som P4 faktisk ikke leverer tilstrekkelig antall verbalinnslag på. Figur 1 viser at dette gjelder for flere temaer, noe som bekreftes i avviksanalysen i tabell 4 nedenfor.

Medietilsynet har også sett på P4s måloppnåelse knyttet til sjangermessig bredde slik den kommer til uttrykk i rapporteringen i tabell 2 ovenfor. Figur 2 viser antall verbalinnslag i søknadsprofil og i programprofil (det P4 faktisk sendte i 2004) fordelt på sjangrer.

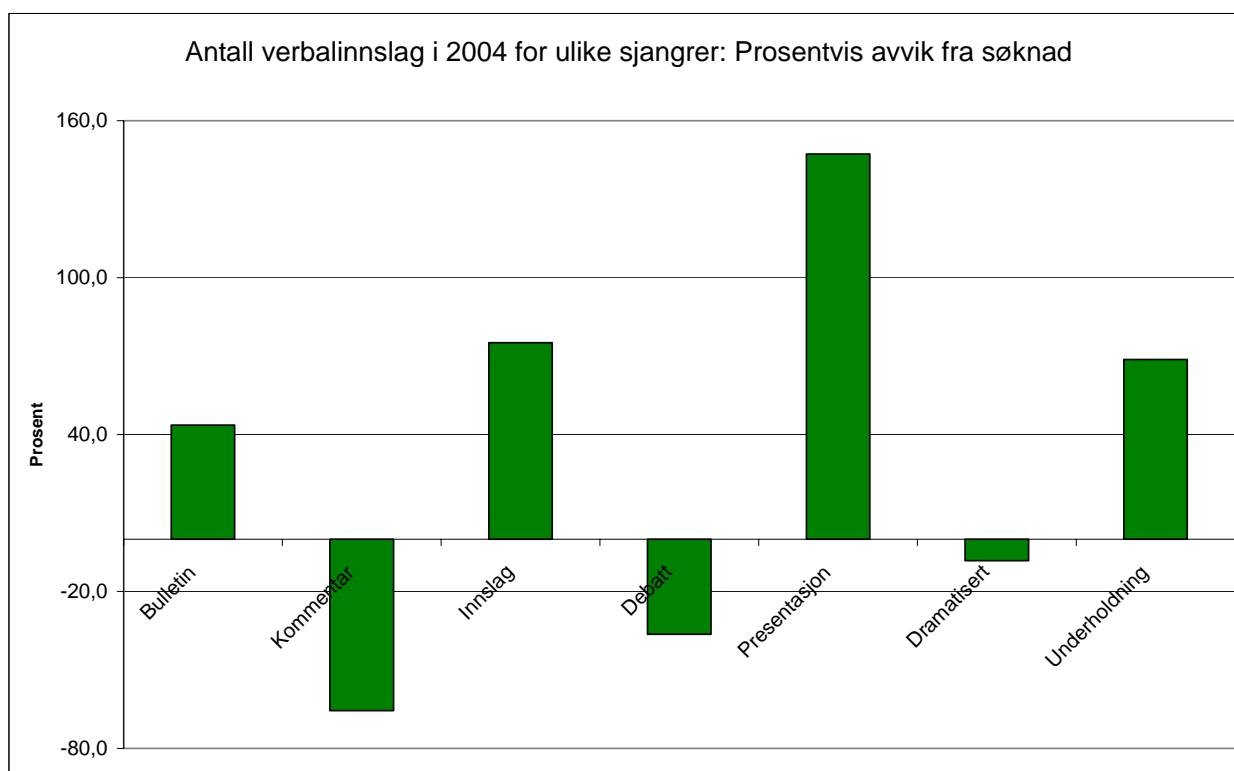
Figur 2

Figuren viser at P4 i 2004 både når det gjelder *bulletiner*, *innslag* og *presentasjon* har hatt et høyere antall verbalinnslag enn forespeilet i søknaden. Spesielt gjelder dette for kanalens bruk av sjangrene *innslag* og *presentasjon*. Videre er det slik at P4 har sendt et betydelig antall verbalinnslag innenfor temakategorien *underholdning*, som kun var spesifisert med innslag innenfor sjangeren *underholdning* i søknaden. Tatt i betraktning at antall rapporterte innslag er høyere enn det P4 spesifiserte i søknaden er et høyere antall verbalinnslag ikke uventet. Figur 1 viser imidlertid samtidig at P4 leverer færre innslag innen sjangrene *debatter* og *kommentarer* enn det som ble spesifisert som minimumsproduksjon i konsesjonssøknaden. Dette er klare brudd på konsesjonsforpliktelsene. Medietilsynet mener også det er grunn til å påpeke at denne fremstillingen av P4s måloppnåelse ut fra de absolutte tallene illustrerer den høye forekomsten av det som kan kalles lettere sjangrer. Når P4 samtidig underleverer på flere av de tyngre sjangrene indikerer dette en vridning bort fra den profilen som ble beskrevet i søknaden.

Figur 2 er som nevnt basert på de absolutte tallene P4 bruker i tabell 2. Ettersom det er så store forskjeller mellom de absolutte tallene er prosentvise beregninger egnet for å sammenligne måloppnåelse mellom de ulike sjangrene. Figur 3 viser differansen mellom antall verbalinnslag i konsesjonssøknaden og i virksomheten i 2004 målt i prosent av søknadstallene for de ulike sjangrene:

Figur 3

Figuren illustrerer måloppnåelsen i prosent av antall verbalinnslag spesifisert i søknaden. Avviket for sjangeren *underholdning* er spesielt som følge av at det eneste spesifiserte målet i søknaden var innenfor temakategorien *underholdning*. I de rapporterte tallene for 2004 er sjangeren *underholdning* benyttet innenfor flere av temaområdene. Figur 3 viser at P4s måloppnåelse prosentvis forverres for både *kommentarer* og *debatter* sammenlignet med de absolutte tallene. På samme måte gir kanalens hyppige bruk av *presentasjoner*, relativt til det moderate anslaget for bruk av denne kategorien i søknaden, et betydelig større innslag av denne sjangertypen i den faktiske programprofilen enn hva som lå til grunn i søknaden.

Etter Medietilsynets oppfatning kan P4 således ikke sies å ha innfridd forpliktelsene konsesjonen og søknadsprofilen setter for den tematiske- og sjangermessige bredden i kanalen. Det er imidlertid grunn til å fremheve at P4 for den kvantitative dimensjonen ved allmennkringkasterregnskapet presenterer programstatistikk helt i tråd med søknadens opplegg. Unntaket er fordelingen av tema innenfor sjangeren *bulletiner*, som ifølge Escort 2.4 (EBUs klassifiseringsverktøy) ikke skal kategoriseres etter tema. Årsaken er ifølge P4s allmennkringkasterregnskap at "en bulletin består av en rekke mindre meldinger/saker i

mange kategorier” (s. 9). Rapporteringen av dette stoffområdet er noe Medietilsynet vil drøfte med P4 før innlevering av neste års allmennkringkasterregnskap.

3.3.1.2 Brede og smale lyttergrupper – ulike aldersgrupper

I følge konsesjonsvilkårenes § 3-2 b) skal sendingene til P4 inneholde programmer og musikk for både brede og smale lyttergrupper samt programmer som appellerer til ulike aldersgrupper.

I konsesjonssøknaden tallfestet P4 leveransemål for ulike programtyper og oppsummerte disse i tabell 1, som er gjengitt ovenfor. P4 presiserte at tabellen ikke gir et fullstendig bilde av kanalens sjangermessige variasjon. I tabell 1 har P4, i tråd med EBU's klassifiseringsverktøy, brukt dimensjonen *målgruppe (target)* for å definere enkelte av programleveransene som er rettet nettopp mot spesifikke målgrupper. Dette gjelder eksempelvis aldersbestemte grupper og etniske- og språklige minoritetsgrupper. Konsesjonsvilkåret dreier seg også om en variasjon i publikumshenvendelse i betydningen ulike interessegrupper. Kravet er i sin ordlyd nært sammenfallende med ett av Allmennkringkastingsrådets kriterier for evaluering av allmennkringkasting²³, og som delvis er presisert på en beskrivende måte av rådet slik:

”Publikumshenvendelse: En variasjon i publikumsorientering som ligger innbakt i genre- og temamangfoldet. Det innebærer et krav om veksling mellom programmer som i prinsippet er henvendt til alle eller de fleste over en viss alder og programmer som er vendt til spesielle alders- eller interessegrupper (i betydningen ”med spesielle interesser”). De ”brede” programmene tenkes som brede enten fordi de omhandler forhold man mener i prinsippet angår alle, eller fordi de har et innhold man ut fra formodninger og viten om kulturell smak mener vil falle i smak hos et flertall eller i alle fall en stor del av befolkningen. ”Nisjeprogram” er sendinger/innslag der publikumspotensialet kan være begrenset.” (Allmennkringkastingsrådets rapport for 2003, s. 101)

Tabell 1 i punkt 3.2.2 har programangivelser for både brede og smale interesser, samt mål for innslag på ulike temaområder. Som nevnt ovenfor inkluderer timeangivelsene for flere av programmene musikk. Variasjonen i musikktilbudet er nærmere spesifisert i egen tabell på søknadens side 23. P4 viser også i sammendraget av programløftene på side 6 i søknaden til

²³ For en nærmere beskrivelse se Allmennkringkastingsrådets rapporter i perioden 1996-2004. Tilgjengelig 30. oktober 2005 på <http://www.smf.no/sw2509.asp>.

følgende programtilbud til ulike aldersgrupper: ”Daglige barneprogrammer med opplesning og norsk barnemusikk og aktuelle temaer, ukentlig sportssending for barn, flere typiske familieprogram, ukentlige barneprogrammer med dramatiserte temaer, daglige programmer med temaer spesielt for unge, daglige programmer for godt voksne og eldre lyttere”.

I allmennkringkasterregnskapet viser P4 fortrinnsvis til bredden i musikktilbudet under den spesifikke redegjørelsen for § 3-2 b). P4 utdyper for øvrig de ulike punktene i tabell 1 *Forpliktende programleveranser* fra side 10 til 17 i rapporten.

I vurderingen av dette overordnede kravet ser Medietilsynet nærmere på P4s forpliktende programløfter, slik de kommer til uttrykk i tallfestingen av program-/innslagsleveranser i søknad og allmennkringkasterregnskap. Kultur-, nyhets- og aktualitetsdekningen er underlagt særskilte konsesjonsvilkår og blir vurdert mer inngående senere i rapporten, herunder også P4s musikktilbud i 2004. I denne delen vil vi vurdere måloppnåelsen av de konkrete programløftene og i tillegg tilbudet til såkalt smalere definerte målgrupper, herunder tilbudet til etniske og språklige minoriteter, barn og unge.

Som nevnt ovenfor er en følge av at P4s kvantitative programløfter ikke omfatter den totale sendetiden at det gir et rom for frihet i programtilbudet. Tabell 1 fastsetter et nivå for bestemte programleveranser som P4 minst skal levere, og etterlater et sendetidsrom hvor kanalen kan levere mer av det spesifiserte innholdet og/eller et annet programinnhold. Ettersom P4 ikke rapporterer om den totale programvirksomheten gir det ikke et fullstendig bilde av kanalens faktiske programprofil. De rapporterte tallene i tabell 1 representerer imidlertid 64 prosent av det totale sendetidsomfanget for en 24-timers radio i 2004. Sett i forhold til søknadens samlede programløfter på 3 902 timer forteller således de rapporterte tallene for 2004 på til sammen 5 659 timer mye om innfrielsen av kravet om en variasjon i publikumshenvendelsen.

Medietilsynet har sett på P4s måloppnåelse slik den kommer til uttrykk i rapporteringen av de absolutte tallene i tabell 1 ovenfor. Differansen mellom de absolutte tallene i søknaden og i allmennkringkasterregnskapet avdekker de områder der P4 ikke oppfyller sine kvantitative programløfter. En prosentvis sammenligning av søknadstallene og allmennkringkasterregnskapet tydeliggjør den faktiske programprofilen relativt til søknadsprofilen, ved at den tar hensyn til den delen av det uspesifiserte sendetidsrommet som er rapportert i 2004. Avviket mellom de to gir uttrykk for at faktisk programprofil er noe annerledes enn søknadsprofilen.

Tabell 3) Forpliktende programleveranser: Differanse mellom søknadsprofil og programprofil, absolutte tall og prosentuell

Forpliktende programleveranser	Sendetimer		Differanse	Profil	
	Søknad	2004	Timer	Søknad	Program
Nyhetsmeldinger	400	411	11	10,25	7,26
Nyheter på samisk	20	11	-9	0,51	0,19
Distriktsnyheter	13	5	-8	0,33	0,09
Sportsnyheter	52	39	-13	1,33	0,69
Programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse: Innenriks	100	120	20	2,56	2,12
Programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse: Utenriks	25	43	18	0,64	0,76
Daglige kultur-nyhetsmeldinger	44	22	-22	1,13	0,39
Daglig bredt kulturmagasin*	500	760	260	12,81	13,43
Kulturinnslag (ekskl. kulturnyheter i brede sendefalter)	100	196	96	2,56	3,46
Programmer med smalt kulturfokus*	200	355	155	5,13	6,27
Programmer med smale musikkjanger*	200	422	222	5,13	7,46
Barneprogrammer (EBU-målgruppe 4.2.2)*	235	201	-34	6,02	3,55
Ungdomsprogrammer (EBU-målgruppe 4.2.3)*	750	730	-20	19,22	12,90
Programmer for religion og livsfilosofi*	51	95	44	1,31	1,68
Flerkulturelle (EBU- målgruppe 4.4.2)*	70	21	-49	1,79	0,37
Programmer med sport og idrett*	325	389	64	8,33	6,87
Programmer rettet mot trafikanter*	640	1431	791	16,40	25,29
Programmer med smalt fokus, natur, vitenskap, medisin og helse*	20	53	33	0,51	0,94
Natur, vitenskap, medisin, helse. Innslag i brede programmer	30	30	0	0,77	0,53
Forbrukerstoff/innslag i brede programmer	35	27	-8	0,90	0,48
Medier, mediekritikk og satire*	40	99	59	1,03	1,75
Programmer tilpasset "eldre" lyttere*	52	199	147	1,33	3,52
Totalt	3902	5659	1757	100,00	100,00

* Sendetimeomfang inkludert musikk

Differanse er målt som avviket mellom sendetimer spesifisert i søknaden og rapportert antall sendetimer. Søknadsprofilen uttrykker antall timer spesifisert sendetid i konsesjonssøknaden innenfor et enkelt tema, målt i prosent av antall spesifiserte sendetimer i søknaden. Programprofilen uttrykker rapportert sendetid innen et tema, målt i prosent av samlet rapportert sendetid.

Tabell 3 viser at P4 ikke har levert et tilstrekkelig antall timer innenfor enkelte stoffområder til tross for at den rapporterte sendetiden (5 659 timer) klart overstiger det antall timer som er spesifisert i søknaden (3 902 timer). På samme måte har P4 sendt flere timer enn lovet innenfor andre stoffområder. I tabell 3 er de programområder der P4 ikke har avviklet det antall sendetimer som ligger i de forpliktende programleveransene markert med rødt. Der differansen er negativ representerer det klare brudd på konsesjonsvilkårene. Når det rapporterte sendetidsomfanget er så mye høyere enn timeomfanget P4 spesifiserte i søknaden skaper det en rimelig forventning om at samtlige av de forpliktende programleveransene oppnås.

Medietilsynet vil også påpeke at en sammenstilling av leveransemål og måloppnåelse i forhold til antall *innslag/programmer*, som er spesifisert i tabell 1 i punkt 3.2.2, også avdekker at differansen er negativ i flere tilfeller. De kvantifiserte løftene på antall *innslag/programmer* som P4 ikke innfrir i 2004 er på følgende stoffområder: *Nyheter på samisk, distriktsnyheter, programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse utenriks, daglige kultur-nyhetssendinger, barneprogrammer, programmer for religion og filosofi, flerkulturelle samt programmer med sport og idrett*. Dette viser at P4s manglende innfrielse til dels er sammenfallende mellom begge typer leveransemål (antall timer og antall programmer/innslag), men ikke helt. Ifølge allmennkringkasterregnskapet leverer P4 mer enn det lovede antall *sportsnyheter* i 2004, men innfrir ikke det lovede omfanget i timer. Det samme gjelder for *ungdomsprogrammer og forbrukerstoff/-innslag i brede programmer*. Når det gjelder *programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse, utenriks, programmer for religion og livsfilosofi* og *programmer med sport og idrett* er forholdet motsatt: P4 leverer det lovede omfang i sendetimer, men innfrir ikke det lovede antallet programmer/innslag. For *nyheter på samisk, distriktsnyheter, daglige kultursendinger, barneprogrammer* og *flerkulturelle* innfrir P4 verken løftene om antall programmer/innslag eller timeomfang. Selv om måloppnåelsen for henholdsvis antall innslag/ programmer og sendetimer ikke alltid er entydig, representerer samtlige underleveranser brudd på konsesjonsvilkårene.

Medietilsynet vil påpeke at måloppnåelsen forutsetter at både antall innslag/programmer og antall sendetimer oppfylles. Ved å spesifisere leveransemålene langs to dimensjoner mener Medietilsynet at det relative forholdet mellom de to er av betydning. For eksempel sendte P4 hele 130 flere *ungdomsprogram* i 2004 enn kanalen hadde forpliktet seg til å sende i

søknaden. Likevel var antallet sendetimer 20 timer lavere enn det som var lovet i søknaden. Et annet eksempel finnes i *programmer for religion og livsfilosofi* hvor P4 sendte 44 timer mer enn lovet i søknaden, samtidig som kanalen sendte 194 færre programmer enn lovet.

Tabell 3 viser at programmer der målgruppen er barn, ungdom og flerkulturelle lyttergrupper, alle kommer svakere ut i faktisk sendetid enn programløftene i søknaden tilsier. Disse målgruppene er alle såkalt smale lyttergrupper.

P4 sa i sin konsesjonssøknad at ”... [det] *påhviler* [...] *allmennkringkasterne en forpliktelse å speile de ulike etniske miljøene i det moderne Norge. ...Nye P4 ser det som sin oppgave å lage programmer for og om det flerkulturelle Norge. ... Vi vil integrere denne kulturen på lik linje med annen kultur i de daglige programmene, og ikke registrere slike programinnslag spesifikt i våre rapporter. I tillegg vil vi fortsette vårt flerkulturelle magasin Zebra og lansere et nytt program med arbeidstittelen Schpaa.*” (s. 24). I allmennkringkasterregnskapet blir verken det etablerte magasinet *Zebra* eller det planlagte nye programmet *Schpaa* nevnt. P4 viser til et nytt tilbud til ”*det flerkulturelle Norge*” som P4 gir gjennom det nye programmet *Gelius og hvermann*. Programmet beskrives som et ”*samtaleprogram rundt et tema av spesiell interesse for lyttere med et annet utgangspunkt enn det etniske norske og er en spennende åpning for refleksjon og læring i P4s ukentlige sendeplan.*” (allmennkringkasterregnskapet s. 15). Mot et løfte om 80 programmer og et sendetimeomfang på 70 timer sendte P4 faktisk henholdsvis 43 programmer og 21 sendetimer i 2004. Dette representerer en betydelig underlevering på et programområde hvor P4 har uttrykt en klar bevissthet om forpliktelsen som særlig *påhviler* allmennkringkasterne. Tatt i betraktning at de kvantitative løftene klart ikke innfris, er Medietilsynet kritisk til at P4 ikke selv konstaterer og forklarer bruddet i allmennkringkasterregnskapet. I tillegg til den rent kvantitative siden, er det nødvendig for Medietilsynet å få en konkret redegjørelse for hvilke temaer og perspektiver som inkluderes i dette målgruppeorienterte tilbudet, for å kunne avgjøre om P4 innfrir sine programløfter. Hvilke titler P4 velger å sette på dette programtilbudet er følgelig av mindre betydning dersom det ikke implisitt medfører et helt annet programinnhold enn det som ble forespeilet i søknaden. Medietilsynet forutsetter at P4 innretter rapporteringen på en slik måte for fremtiden.

Barn og unge utgjør sammen med kategorien ”*Programmer tilpasset ”eldre lyttere*”” samtlige av de programmer som er definert ved at de henvender seg til ulike aldersgrupper. I 2004

sendte P4 nesten fire ganger så mange timer og antall programmer som er ”tilpasset ”eldre lyttere”” enn det som var forespeilet i søknaden. I søknaden uttrykte P4 et særlig ansvar for barn og unge, og nedfelte dette både i konkrete programløfter og kvantitative leveransemål. Når det gjelder den tematiske- og sjangermessige bredden i tilbudet til barn og unge gjør P4 det vanskelig å vurdere dette da den strukturen P4 etablerte i konsesjonssøknaden ikke følges i allmennkringkasterregnskapet, jf. konsesjonssøknaden s. 24 og allmennkringkasterregnskapet s. 14f. Konklusjonen på dette punktet må samlet sett være at P4 ikke innfrir kravet i § 3-2 b) om *programmer som appellerer til ulike aldersgrupper*.

De øvrige stoffområdene P4 ikke leverer de forpliktende leveransemålene²⁴ for omfatter både det som tradisjonelt karakteriseres som brede og smale programområder. Kanalen har som nevnt også sendt færre sendetimer enn lovet innen både *samiske nyheter, distriktsnyheter og sportsnyheter*. Antallet *kulturnyhetsendinger, religion og livsfilosofi, programmer med sport og idrett* samt *programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse, utenriks* er også for lavt. I allmennkringkasterregnskapet forklarer P4 underleveringen av det lovede antall sendetimer/innslag med at ”*enkelte nye programtilbud ikke lot seg sette på lufta umiddelbart ved årsskiftet*” (s. 8). Medietilsynet vil generelt bemerke at hovedhensikten med å forplikte allmennkringkasterne til konkrete programleveranser på ulike tema- og sjangerområder er at det etterfølgende tilsynet kan basere seg på et tilsvarende konkret vurderingsgrunnlag. Når P4 ikke innfrir de rent kvantitative leveransemålene forutsetter således Medietilsynet at kanalen for hvert konkret tilfelle forklarer hvorfor dette har skjedd og hvordan målet skal nås for fremtiden.

3.3.1.3 Analytisk, kritisk og fordypende perspektiv

Det er videre et krav til P4s sendinger at de skal ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv. Dette fremgår av konsesjonsvilkårenes § 3-2 bokstav c).

I konsesjonssøknaden uttrykker P4 især mål om slike perspektiver i kultur, nyhets- og aktualitetsdekningen. For samtlige av de spesifiserte temaområdene er imidlertid antall verbalinnslag innenfor de ulike sjangrene spesifisert i tabell 2 i punkt 3.2.2 ovenfor.

²⁴ Nyheter, aktualiteter og kultur vurderes mer inngående nedenfor under de særskilte bestemmelsene for disse stoffområdene

I allmennkringkasterregnskapet sier P4 om dette kravet at kanalen byr på en rekke slike perspektiver gjennom dagen (s. 3). Kanalen rapporterer også i forhold til tabell 2 om tematisk og sjangermessig bredde.

Medietilsynet mener P4s måloppnåelse i forhold til dette kravet illustreres godt ved en fremstilling av differanser mellom antall verbalinnslag i søknaden og de rapporterte 2004-tall. Tallene i rødt representerer de temaer/sjangrer der P4 har levert et lavere antall enn spesifisert i søknaden.

Tabell 4: Avviksanalyse. Differanse mellom antall verbalinnslag i rapport og i søknad. Fordelt på tema og sjangrer.

Tema	Sjanger	Bulletin	Kommentar	Innslag	Debatt	Presentasjon	Dramatisert	Underholdning
		Differanse	Differanse	Differanse	Differanse	Differanse	Differanse	Differanse
Nyheter og aktuelt		4368	-203	641	-361	343	0	51
Religion og livsfilosofi		0	-167	237	-35	-352	0	0
Samfunnsspørsmål		0	-312	313	39	293	0	11
Sport, topp- og breddeidrett		594	-567	802	-7	289	1	1
Forbrukersaker		0	-79	335	-26	-7	1	1
Hjem og fritid		0	-25	1079	82	1427	5	20
Kunst og kultur, Totalt		-117	-249	249	-60	369	24	31
Natur, vitenskap, medisin og helse		0	-97	264	-2	-100	1	23
Drama		0	0	109	0	10	-112	158
Underholdning		0	4	2372	3	1800	41	852
Totalt		4845	-1695	6401	-367	4072	-39	1148

Tabell 4 illustrerer at P4s manglende innfrielse har et tydelig tema- og sjangermessig tyngdepunkt innenfor *kunst og kultur*. Dersom vi ser på størrelsen på avviket utpeker *nyheter og aktuelt* og *religion og livsfilosofi* seg med høye, negative tall i flere sjangrer. For de to temaområdene *sport, topp og breddeidrett* og *samfunnsspørsmål* er det særlig i sjangeren *kommentarer* at avviket er stort. Ser vi på manglende innfrielse av et antall sjangrer innenfor hvert tema viser tabell 4 også at leveransemålene innenfor *forbrukersaker* og *natur, vitenskap, medisin og helse* ikke nås i flere sjangrer, selv om størrelsen på avviket varierer.

Tabell 4 illustrerer videre at P4 med få unntak underleverer innenfor sjangrene *kommentarer* og *debatter*, som er de sjangrene hvor forekomsten av analytiske, kritiske og fordypende perspektiver må antas hyppigst å forekomme. I vurderingene av de fordypende perspektivene i P4s faktiske kultur, nyhets- og aktualitetsdekning har Medietilsynet også inkludert sjangeren *innslag*, som i P4s gjengivelse av definisjonen i Escort 2.4 er: "Enhet" som omhandler et bestemt tema, som involverer beskrivelser, forklaringer, illustrasjoner, intervjuer, sitater, bilder eller annen dokumentasjon (allmennkringkasterregnskapet s. 22). Som beskrivelsen

viser, er det ikke gitt at forekomsten av de fordypende perspektivene er høyt innenfor denne sjangeren. Medietilsynet mener likevel det ikke er tvilsomt at de forekommer, men at sjangeren også representerer en del såkalt lettere sjangrer. I tabell 4 ser vi at P4 underleverer også innen sjangertypen *innslag* når det gjelder flere av underkategoriene på kulturområdet, mens antallet innenfor de fleste av de andre temagruppene er mye høyere. Eksempelvis er antallet *innslag* innenfor temakategorien *underholdning* på 2 373 i 2004 mot 0 i søknadsangivelsen. Tabell 4 avdekker noen mønstre i sendevirksomheten i 2004 som rimelig entydig forteller at P4 tenderer til å levere flere, og til dels et betydelig antall flere, verbalinnslag innenfor det som kan kalles lettere sjangrer. Når P4 samtidig så klart underleverer på de tyngre sjangrene gir dette samlet sett en klar indikasjon på at den faktiske programprofilen er et resultat av en svakere satsing på den fordypende dekningen enn P4 forespeilet i søknaden.

Medietilsynet vil på generelt grunnlag bemerke at rommet for analyse og fordypning påvirkes av fordelingsnøkkelen mellom verbalinnslag, musikk og reklame. I supplerende opplysninger til allmennkringkasterregnskapet fremgår det at musikkandelen er på 66,7 prosent i fordelingen mellom musikk, redaksjonelt og reklame. De to sistnevnte utgjør henholdsvis 26,9 og 6,4 prosent av den totale sendetiden. Dersom man ser på fordelingen innenfor sendetidsrommet 06.00 til 18.00 utgjør prosentandelene 63, 28,9 og 8,1 for henholdsvis musikk, redaksjonelt og reklame. Medietilsynet vil følge utviklingen på dette området.

3.3.1.4 Styrke norsk språk, identitet og kultur

En viktig del av allmennkringkasteroppdraget er at sendingene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Dette kravet er inntatt i konsesjonsvilkårenes § 3-2 bokstav d).

Konsesjonssøknaden oppsummerer programløftene som skal bidra til å innfri dette kravet i åtte punkter som omfatter: Høye andeler norsk musikk og ”norsk på norsk”, egen daglig nyhetssending med viktige regionale distriktsnyheter, utstrakt bruk av medarbeidere lokalt og regionalt i Norge samt bruk av P4s mobile studio, bred bruk av dialekter og målformer, bredt nasjonalt kulturmangfold og ”inkluderende flerkulturelle” (konsesjonssøknaden s. 6).

I allmennkringkasterregnskapet uttrykker P4 at ”*en bred norsk tilnærming*” har vært en viktig forutsetning for at kanalen har fått så stor oppslutning. Samtidig vises det til betydningen av å dyrke ”*felles opplevelser og nasjonale begivenheter innen sport, kultur, nyheter og underholdning. ...en stor andel norsk musikk, en levende språkdebatt i redaksjonen og daglig fokus på saker som opptar nasjonen.*” (begge sitater fra s. 3).

Medietilsynets vurderinger av P4s innfrielse av de øvrige konsesjonskravene viser at P4 på mange områder bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Samtidig er det slik at manglende måloppnåelse på visse programområder samlet sett svekker dette. Kanalen innfrir som nevnt verken egne leveranssmål innenfor *distriktsnyheter* eller *flerkulturelle*. Vi viser for øvrig til vurderingen av kulturdekningen og musikktilbudet i punkt 3.3.3, herunder norsk musikk i punkt 3.3.3.4, nedenfor.

3.3.2 Nyhets- og aktualitetssendingene – Medietilsynets vurdering

3.3.2.1 Egen nyhetsredaksjon – Egenproduserte nyhetsbulletiner

I tråd med beskrivelsen av konsesjonsutlysning og påfølgende tildeling av konsesjonen i det femte nettet skal nyhets- og aktualitetsdekningen stå sentralt i programvirksomheten. For dette området presiserer konsesjonen ytterligere kravene til sendingene. De spesifikke kravene til nyhets- og aktualitetssendingene presiseres i konsesjonsvilkårenes § 3-3:

”Konsesjonæren skal ha egen nyhetsredaksjon og skal tilby faste, egenproduserte nyhetsbulletiner gjennom hele dagen.”

Konsesjonssøknaden har en utfyllende beskrivelse av hvordan P4 skal innrette nyhets- og aktualitetssendingene sine. Her fremgår det blant annet at kanalen i tillegg til daglige, faste nyhetssendinger hele dagen, skal tilby to lengre nyhetssendinger, henholdsvis på morgenen og midt på dagen. Disse skal øremerkes ”*lengre reportasjar, kommentarar og analysar*” (s. 15). Om hyppigheten sier P4 at nyhetene skal sendes hver hele time, men at denne økes til hver halve time på morgenen og ettermiddagen. Videre skal P4 ha en omfattende egenproduksjon av nyheter for å sikre et bredt nyhets- og meningsmangfold, samt troverdighet som uavhengig nyhetsformidler. Følgende utdrag gjengis fra konsesjonssøknadens avsnitt om egne nyheter:

”Nye P4 vil øymerke journalistar til denne delen av nyheitsdekninga. I tillegg vil debatt- og samfunnsredaksjonen vår vere ein viktig bidragsytar i produksjonen av eigne nyheiter. Kanalen vil utfordre det generelle, tradisjonelle nyheitsbildet som i svært stor grad er definert av menn. Vi ønskjer for eksempel å inkludere nyheiter om kosthald og helse, livskvalitet, skole, etikk og samliv i større grad enn det tradisjonell nyheitsformidling har vore oppteken av.” (s. 15)

I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at P4 har en egen nyhetsredaksjon med ledelse og hovedsete på Lillehammer. Med dette mener P4 at ”den daglige stoffinnsamling, nyhetsovervåkning, desking og publisering” skjer på Lillehammer, mens den journalistiske produksjonen i hovedsak foregår i de andre byene (s. 10). P4 redegjør videre for at kanalen alle hverdager sendte nyheter hver hele time mellom 06.00 og 24.00, og hver halve time morgen og ettermiddag. Sendingene 07.30 og 17.30 var utvidet for å gi rom for kommentarer og analyser. I helger og på helligdager er nyheter sendt hver hele time i tidsrommet 08.00 og 24.00. Ifølge P4s registreringer omtalte kanalen 19 473 nyhetssaker i 2004. Av disse var 6,6 prosent såkalte ”eksklusive egensaker”. 26,3 prosent av dem hadde P4s ”egen vinkling” på en ”fellesnyhet”.

Medietilsynet mener P4 har redegjort tilfredsstillende for at kanalen gjennom egen nyhetsredaksjon tilbyr faste nyhetsbulletiner gjennom dagen, og at kanalen klart innfrir kravet. P4 leverer tallmessig 4 368 flere nyhetsbulletiner enn det leveransmålet som ble satt i konsesjonssøknaden. Omfanget av ”egenproduserte” innslag og kommentarer i nyhetssendingene er ikke kvantifisert, men P4 har i søknaden uttrykt at egenproduksjonen skal være *omfattende*. Et sentralt mediepolitisk mål med å etablere flere riksdekkende radiotilbud er å legge til rette for alternative tilbud. I et allmennkringkastingsperspektiv står nyhetstilbudet sterkt. Dette er bakgrunnen for at kriterier som *egen nyhetsredaksjon* og *egenproduksjon av nyheter* er tillagt så stor betydning at de kommer til uttrykk som konkrete konsesjonsvilkår. Samtidig viser flere mediefaglige studier at nyheter er en konservativ genre²⁵ hvor kriteriene for hva som er en nyhet vil være ganske sammenfallende i ulike nyhetsredaksjoner. Det er rimelig å anta at dette kan virke enda sterkere innenfor samme medium. Nyhetsdekningen i radio har ofte *bulletinformen*, noe P4s allmennkringkasterregnskap bekrefter, med korte og hyppig oppdaterte nyhetsinnslag²⁶. P4 har ifølge konsesjonssøknaden en plan om å utfordre de tradisjonelle nyhetskriteriene og derigjennom å skape et alternativt nyhetsbilde. En vurdering av om P4 når dette målet, krever

²⁵ Kf. blant andre Waldahl, Bruun Andersen og Rønning i boken *Nyheter først og fremst*, 2002 s. 34

²⁶ Waldahl, Bruun Andersen og Rønning i boken *Nyheter først og fremst*, 2002, s. 16

større grad av innsyn i hvilke saker som ligger bak denne fordelingen og hvilke redaksjonelle valg P4 tar i denne sammenheng. Tatt i betraktning prosentandelene for egenproduksjon, med 6,6 prosent ”*eksklusive egensaker*” og 26,3 prosent ”*egen vinkling*”, i 2004, kan det reises spørsmål om tilbudet reflekterer konsesjonssøknadens beskrivelse om ”*egne nyheter*”.

Videre gjelder følgende krav i § 3-3 for nyhets- og aktualitetssendingene:

”a) Nyhets- og aktualitetssendingene skal ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv

b) Nyhets- og aktualitetssendingene skal dekke både norske og internasjonale nyheter og aktualiteter

c) Det skal være minst to daglige nyhetssendinger på samisk”

3.3.2.2 **Krav om analytisk, kritisk og fordypende perspektiv**

Det fremgår av bokstav a) i § 3-3 at nyhets- og aktualitetssendingene skal ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv.

P4 sier i søknaden om konsesjon at kanalens nyhets- og aktualitetssendinger skal ”*formidle, forklare og gi bakgrunn for dei viktigaste nasjonale og internasjonale hendingane*” (s. 14). Søknaden har et eget underkapittel om den analytiske, kritiske og fordypende dekningen på dette området. Her går det frem at P4 har ambisjoner om å være en viktig arena for debatt og fordypning, og at dette målet skal nås slik:

”Den nye debatt- og samfunnsredaksjonen får ansvaret for at Nye P4 skal bli ein attraktiv arena for analytisk, kritisk og fordjupande dekning. Redaksjonen får ansvaret for alle aktualitetsprogram i Nye P4, og for kanalen si politiske dekning. Vår politiske kommentator blir ein sentral bidragsytar til både nyheitssendingane og dei andre programma.” (konsesjonssøknaden s. 16).

De planlagte aktualitetsprogrammene inkluderer det etablerte aktualitetsmagasinet *Sytten Tretti*, som fremdeles skal stå sentralt i ”Nye P4s” aktualitetstilbud. Kanalen skal dessuten ukentlig tilby både et innenriks- og et utenriksmagasin som skal ivareta de fordypende perspektivene. De faste utenriksmedarbeiderne vil bidra med saker til P4s utenriksmagasin, jf. vurderingen nedenfor under bokstav b).

I allmennkringkasterregnskapet viser P4 til at dekningen av den løpende samfunnsdebatten i hovedsak skjer i aktualitetsmagasinet *Syttentretti*, som sendes alle hverdager. P4 tilstreber at hver fjerde sak i dette magasinet skal ha et internasjonalt utgangspunkt, og viser til at det ofte er formålstjenlig å sette internasjonale saker inn i en norsk sammenheng. Videre anlegges slike perspektiv også i de brede sendeflatene. P4 viser særlig til *P4s Radiofrokost* og de utvidede nyhetssendingene. Det ukentlige innenriksmagasinet *UKA* ble sendt 17 ganger i 2004. Programmet ble tatt av i mai 2004 fordi P4 fant at det ikke tilfredstilte intensjonen om ”å speile norsk samfunnsliv i ukeperspektiv”²⁷. Dette ser P4 i sammenheng med at aktualitetsprogrammet *Syttentretti* har en oppsummerende innretning på fredager, slik at *UKA* fremsto som en repetisjon av stoffet som ble omtalt i *Syttentretti*. P4 viser også til at noe av stoffet som inngikk i dette innenriksmagasinet er innlemmet i det ukentlige utenriksmagasinet *Vi og verden*. Dette programmet ble sendt 43 ganger i 2004 og gir ifølge allmennkringkasterregnskapet en oppsummering av aktuelle internasjonale saker fra nyhetsuken som gikk. Programmet ble sendt kveldstid på søndager, henholdsvis fra klokken 21.00-22.00 i perioden januar til og med mars og fra 22.00 til 23.00 den resterende delen av 2004.

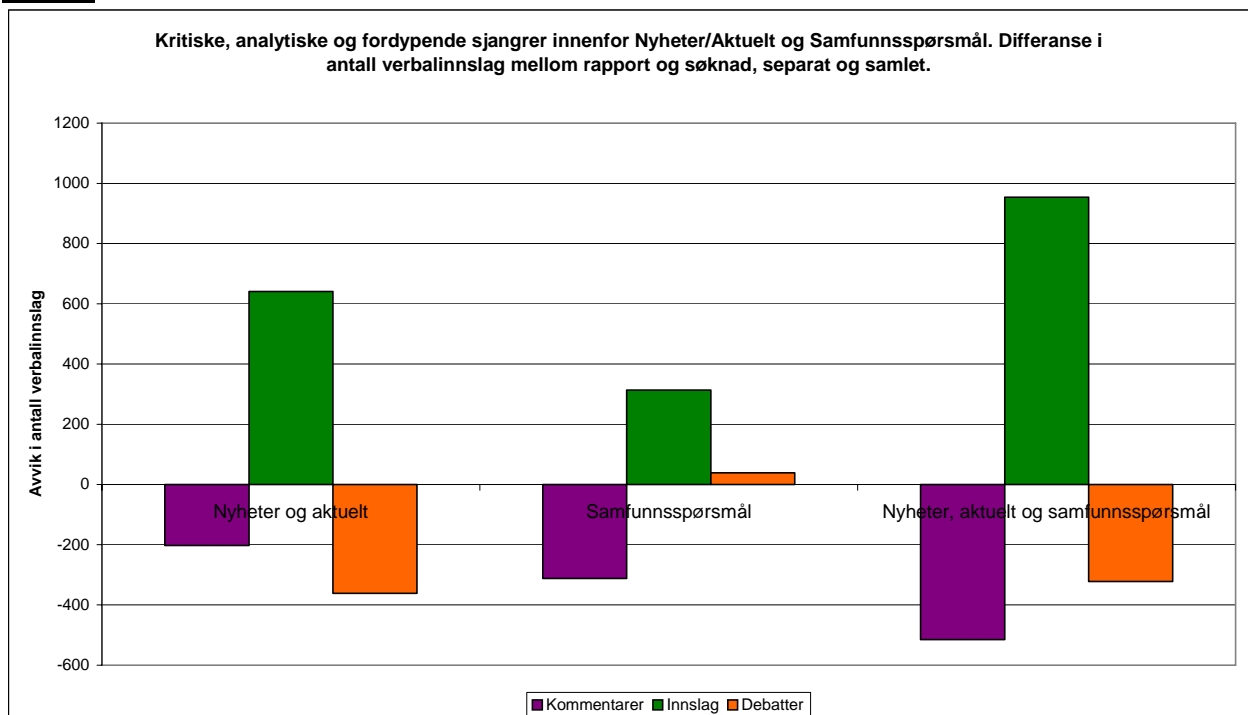
Medietilsynets vurdering er at P4s nyhets- og aktualitetstilbud inneholder analytiske, kritiske og fordypende perspektiv. P4s redegjørelse viser at det nye utenriksmagasinet er etablert i programskjemaet, men det må bemerkes at programmet ikke er tildelt plass innenfor sentral sendetid. Med videreføringen av *Syttentretti* alle hverdager har P4 et aktualitetsmagasin som er godt etablert i forhold til ivaretagelsen av disse perspektivene både i form og innhold samt at programmet har god oppslutning. Medietilsynet stiller seg likevel kritisk til at løftet om ukentlig innenriksprogram ikke holdes gjennom hele året. Slik konsesjonssøknaden beskriver stofftilfang og organisering av nyhets- og aktualitetsredaksjonen, kan vi vanskelig se at det ikke skulle gi tilstrekkelig omfang av saker til at repetisjon av fredagsutgaven av *Syttentretti* er unødvendig. Kritikken rører ikke ved programmessige grep innenfor P4s redaksjonelle frihet, men det faktum at P4s intensjon om å styrke nyhets- og aktualitetsdekningen gjennom løfter om nye program ikke fullt ut innfris.

²⁷ Brev av 13. september 2005 fra P4. Brevet inneholder supplerende opplysninger til allmennkringkasterregnskapet, og er utarbeidet av P4 på forespørsel fra Medietilsynet. Brevet vil heretter bli referert til som P4s supplerende opplysninger.

I lys av at de konkrete programløftene ikke innfris fullt ut, er det interessant å vurdere P4s virksomhet i forhold til de kvantitative leveransemålene på nyhets- og aktualitetsområdet. Fra tabell 2, som viser P4s tallfestede minimumsproduksjon i forhold til tema- og sjangermessig bredde, er søknads- og 2004-tall for temaområdene *nyheter/aktuelt* og *samfunnsspørsmål* på sjangerområdene *kommentarer*, *innslag* og *debatter* trukket ut. Sjangeren *bulletin* er ikke tatt med i denne fremstillingen av to årsaker. For det første er den dimensjonen av P4s nyhets- og aktualitetsdekning omtalt under første leddet av § 3-2. For det andre står ikke den sjangeren som den mest sentrale i vurderingen av dette kravet ettersom *bulletinformen* i sin karakter er kort og nåtidsorientert. Dette tar P4 høyde for i søknaden ved å trekke magasinprogrammene frem som eksponenter for de analytiske, kritiske og fordypende perspektivene.

Figur 4 viser differansen mellom søknadens og 2004-virksomhetens antall verbalinnslag innenfor de nevnte sjangrene:

Figur 4

Figur 4 viser at P4 innenfor nyheter og aktuelt har levert et lavere antall verbalinnslag innen både *kommentarer* og *debatter*, noe som representerer klare brudd på forpliktelsene innenfor ett av P4s to sentrale programområder. Når også temakategorien *samfunnsspørsmål* inkluderes i fremstillingen videreføres til en viss grad bildet da P4 leverer flere *innslag* enn

lovet også her, men igjen underleverer innen sjangeren *kommentarer*. Samlet sett for disse to forsterkes vridningen i mellom *innslag* og *kommentarer/debatter*.

3.3.2.3 Dekning av norske og internasjonale nyheter

Nyhets- og aktualitetssendingene til P4 skal i henhold til konsesjonsvilkårenes § 3-3 videre dekke både norske og internasjonale nyheter og aktualiteter.

Ifølge konsesjonssøknaden vil P4 sikre en bredde i nyhetstilfanget på nasjonalt nivå gjennom å ha journalister i flere norske byer; Lillehammer, Oslo, Kristiansand, Bergen, Trondheim, Tromsø og Kautokeino samt gjennom rapporter fra lokalradioer i Nordland, Troms og Finnmark. Den internasjonale dekingen skal ivaretas ved å bruke nyhetsjournalister som er fast stasjonert i europeiske land (Køln, London, Paris, Praha/Berlin og Jerusalem og i USA (New York), jf. konsesjonssøknaden s. 15f. Videre vises det til at P4 gjennom samarbeid med andre organisasjoner får tilgang til nyheter fra Sør-Amerika, Afrika og Asia. P4 lover at minst hver fjerde sak i nyhetene skal være utenriks for å sikre dette stoffets andel i fordelingen mellom nasjonale og internasjonale nyheter (konsesjonssøknaden s. 5 og 15).

Allmennkringkasterregnskapet viser at utenriksstoffet utgjorde 24,1 prosent av 19 473 nyhetssaker. P4 leverer således litt i underkant av den lovede andelen. Medietilsynet har merket seg at P4 leverer godt over målet av antall nyhetsbulletiner i 2004, noe som bekrefter at kanalen har fokus på nyhetsdekingen. Når ambisjonene om et internasjonalt perspektiv i nyhetssendingene var så fremtredende i søknaden om konsesjon, er det grunn til å stille spørsmål om hvorfor den internasjonale andelen likevel reduseres med 6 prosentpoeng hvis vi sammenligner med de senere års virksomhet i det som kan kalles ”gamle P4”²⁸. Medietilsynet savner en redegjørelse for hvorfor P4 ikke innfrir kravet, og hvilke tiltak kanalen iverksetter for å nå prosentandelen på 25 prosent. I forlengelsen av dette savner vi også at P4 redegjør for hvordan journalist- og korrespondentnettverk samt samarbeid på nasjonalt og internasjonalt plan får sitt uttrykk i programvirksomheten.

²⁸ Jf. tall fra de senere års allmennkringkasterregnskap fra P4 og Allmennkringkastingsrådets rapporter

3.3.2.4 Krav til samiske sendinger

§ 3-3 stiller også krav om at P4 skal ha minst to daglige nyhetssendinger på samisk.

Kravet samsvarer med P4s løfte i konsesjonssøknaden. Her er det også presisert at de samiske nyhetene skal plasseres i radioens ”primetime”, nærmere bestemt i tilknytning til aktualitetsprogrammet *Sytten Tretti*. (s. 16). Videre fremgår det her at de samiske nyhetene både skal speile det generelle nyhetsbildet og presentere nyheter som er spesielt interessante for den samiske befolkningen. I allmennkringkasterregnskapet redegjør P4 for at kanalen har sendt to daglige nyhetssendinger på samisk etter nyhetene, nærmere bestemt klokken 18.00 og 20.00. I allmennkringkasterregnskapet gis det imidlertid ulike opplysninger om hvilke dager dette har skjedd: På side 4 fremgår det at avviklingen av samiske nyheter skjer daglig, mens på side 10 står det at det skjer ”*alle hverdager*”. P4 har på forespørsel fra Medietilsynet opplyst at det er det sistnevnte som er korrekt²⁹. Nyhetssendingen produseres, i tråd med søknaden, sammen med Kautokeino Lokalradio (Guovdageinnu Lagasradio searvi³⁰). Samtidig viser tabell 1 over forpliktende programleveranser at P4 verken når målet for antall sendetimer eller antall nyheter på samisk, med henholdsvis ni timer og 75 innslag færre enn lovet, jf. tabell 1 ovenfor.

Medietilsynets konklusjon på dette punktet er at P4 delvis innfrir det grunnleggende kravet gjennom å sende to nyhetssendinger på samisk innenfor sentral sendetid. Medietilsynet vil være tilbakeholdne, der kravet til hyppighet er formulert som *daglig*, med å påvise klare brudd på kravet dersom allmennkringkasteren byr på det aktuelle tilbudet *alle hverdager*. Ved å ikke klare leveransemålet om 400 nyhetssendinger i året, innfrir imidlertid ikke P4 leveransemålet som er knyttet til kravet om å sende disse nyhetssendingene daglig. Dette er forhold som Medietilsynet forutsetter at P4 avklarer slik at kravet innfris i sin helhet. Når det gjelder de samiske nyhetssendingenes innhold, har ikke Medietilsynet hatt grunnlag for en nærmere vurdering i 2004. Vi legger således P4s redegjørelse om at de ”*inneholdt lokale, nasjonale og internasjonale nyheter av interesse for den samisk-språklige delen av befolkningen*” (s. 4) til grunn for at denne delen av kravet innfris.

²⁹ I e-post av 9. oktober 2005 fra P4 til Medietilsynet.

³⁰ Lokalradioens navn i henhold til Medietilsynets konsesjonærregister

3.3.3 Kultursendingene – Medietilsynets vurdering

Kulturdekningen er det andre sentrale programområdet i P4s konsesjon, som konsesjonen ytterligere presiserer kravene til sendingene for. De spesifikke kravene til kultursendingene er nedfelt i konsesjonsvilkårenes § 3-4:

- ”a) Dekningen av ulike kulturuttrykk skal være preget av bredde og variasjon. Også smale kulturuttrykk skal vies oppmerksomhet.*
- b) Kultursendingene skal ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv*
- c) Kultursendingene skal dekke både norsk og internasjonalt kulturliv*
- d) Konsesjonæren skal spille minimum 35 % norsk musikk.”*

3.3.3.1 Bredde og variasjon

Kravet om at P4s dekning av ulike kulturuttrykk skal være preget av bredde og variasjon finner vi i § 3-3 bokstav a). Det presiseres samme sted at også smale kulturuttrykk skal vies oppmerksomhet.

P4s konsesjonssøknad inneholder en segmenteringsmodell³¹ som grupperer den norske befolkningen ut fra kulturell og økonomisk kapital. Med hjelp av dette verktøyet har P4 utformet programtilbudet, og særlig kulturdekningen (søknaden s. 13). Her fremgår det også at P4 vil inkludere *”klassisk, visesang, blues, jazz, folkemusikk, opera, pop og rock...litteratur, teater, konserter, gallerier og utstillinger...friluftsliv, trening, reiser og restaurantliv”* i definisjonen av kultur. P4 sier i søknaden at alle kultursjangrer i prinsippet skal ha en plass i programtilbudet. En variert kulturmeny skal oppnås både gjennom brede kulturprogrammer og en rekke smalere definerte kulturprogram. Søknaden beskriver en rekke nysatsinger i forhold til smalere program som blant annet omfatter eget program for *”kulturelle nyskapninger”* med hovedvekt på nye billedkunstnere og forfattere, eget program for å speile det *”offisielle Kultur-Norge”* med blant annet direktesendinger fra festivaler, et eget debattprogram for kultursaker og flere egne program dedikert til smalere musikkjangrer (søknaden s. 19). I P4 skal kulturnyheter utgjøre en del av nyhetsdekningen, og kanalen skal hver dag ha minst fire faste sendinger med kulturnyheter (s. 15).

³¹ Modellen er utviklet av TNS Gallup i samarbeid med Bates og Lennart Rosenlund, jf. s. 12f i P4s konsesjonssøknad samt søknadens vedlegg nr. 2.

Ifølge allmennkringkasterregnskapet sendte P4 kultur- og underholdningsbulletiner fire ganger daglig samt en ”*lettere underholdningsbulletin for ungdom sent på kvelden*” (s. 12). P4 uttrykker her at kanalen har fått en tydeligere kulturprofil i 2004 gjennom P4s nye, brede kulturprogram *Colosseum*, som sendes alle hverdager i tidsrommet 13.00 til 15.00 og det smalere kulturprogrammet *Colosseum Spesial*, som sendes på kveldstid. Ifølge P4s supplerende opplysninger³² er kanalens overordnede kulturprofil bygget på følgende fem grunnpilarer:

”Et daglig bredt kulturprogram i primetime (”Colosseum”), et daglig smalere kulturprogram på tidlig kveldstid (Colosseum spesial), løpende kulturnyheter i primetime, en rekke smalere spesial- og sjangerprogrammer og det direktesendte helgeprogrammet Norge Nå lørdager og søndager. Både kulturnyheterne, Norge Nå og flere andre programmer, herunder det smalere Colosseum spesial, er nye av 2004.”

P4 viser videre til at en rekke av de planlagt smalere programmene har fått endret tittel, og at en slik frihet anses for å være viktig både i forhold til redaktørinstituttet og produktutvikling, ”*så lenge konsesjonens kvantitative og kvalitative mål og intensjoner oppfylles*”.

Medietilsynet har ingen innvendinger mot at tittelen på program endres. Det er innholdet i programmet som er av betydning i kvalifiseringen av om den faktiske programvirksomheten er i samsvar med programplanene som ble beskrevet i konsesjonssøknaden. Det er likevel slik at programtitler ofte er formulert slik at det gir en god indikasjon på hvilket innhold programmet skal by på, og at endring av en tittel kan gi en tilsvarende indikasjon på at også innholdet er endret. Det er selvsagt ikke på et slikt nivå Medietilsynet skal føre sitt tilsyn. Vi forutsetter at konsesjonærene, i henhold til de programbeskrivelser som fremgår av konsesjonssøknaden, redegjør for hva som innholdsmessig følger når titler endres. Medietilsynet vil i vårt løpende tilsyn med allmennkringkasterne også gjøre egne vurderinger av hvordan innholdet i bestemte program samsvarer med søknadens programbeskrivelser, men i den årlige evalueringen skal konsesjonærene gi sin beskrivelse av programtilbudet, jf. Delrapport I punkt 1.1.5, om kravene til allmennkringkasterregnskapet, og det er i denne sammenhengen ikke tilstrekkelig å definere programmet som ”smalt” uten å si noe konkret om innholdet.

³² P4s brev av 13. september 2005

I 2004 konstaterer Medietilsynet at P4 har etablert flere nye kulturprogrammer, som til dels avviker fra den planlagte programstrukturen som fremgår av konsesjonssøknaden. Det gir imidlertid ikke grunnlag for å konstatere at ikke programbeskrivelsene fullt ut ivaretas i det faktiske programtilbudet. I forhold til kravet om bredde og variasjon er det interessant å se forholdet mellom P4s kvantitative leveransemål på kulturområdet i søknaden og i allmennkringkasterregnskapet.

Med en musikkandel på 66, 7 prosent av sendetiden er det rimelig å forvente at P4, med et særlig ansvar på kulturområdet, har en god variasjon i tilbudet.

Musikkløfter og -leveranser i 2004 fremgår av følgende tabell:

Musikk totalt, forpliktende sjangrer	Søknad*	2004*
”Middle of the road, pop, rock, dance	1200	4422
Eldre pop, classic	500	244
Barnemusikk, viser	300	501
Folk- og samtid, jazz, country, roots, danseband	500	643
R&B, rap, reggae, world music, etnisk	800	620
Seriøs klassisk	25	**82
Seriøs, lett klassisk	100	**

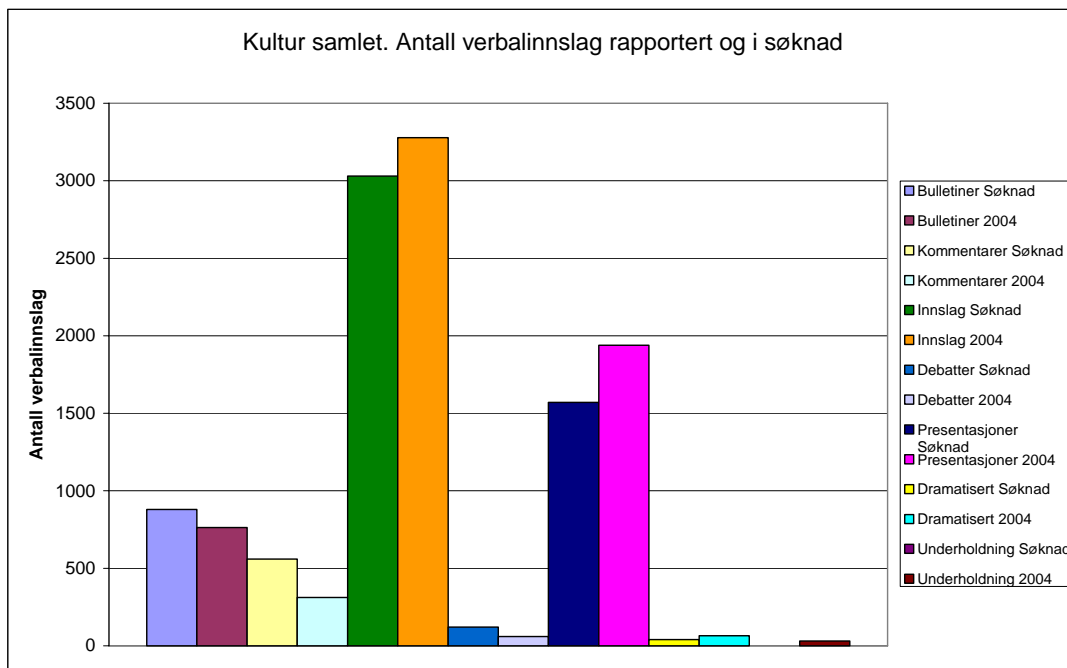
* Målt i timer per år, jf. konsesjonssøknad s. 23

** Ifølge allmennkringkasterregnskapet skiller ikke P4s produksjonssystem mellom *seriøs* og *lettere klassisk musikk*. Antallet på 82 timer utgjøre klassisk musikk sammenlagt. Andelen springer hovedsakelig ut av programmet *Klassisk Morgen*, som ifølge P4 kun byr på *seriøs klassisk*.

Tabellen viser at P4 ikke innfrir leveransemålene for tre av de definerte musikksjangrene, nærmere bestemt ”*eldre pop, classic*”, ”*R&B, rap, reggae, world music, etnisk*” samt ”*klassisk*”. I forhold til musikksjangeren *klassisk* kan de rapporterte tallene forstås som at P4 har sendt mer enn leveransemålet i forhold til *seriøs klassisk*, og ikke sendt noe innenfor *seriøs lett klassisk*. Det som imidlertid kan konstateres i tilsynssammenheng er at P4 samlet sett ikke har sendt tilstrekkelig mange timer klassisk i 2004.

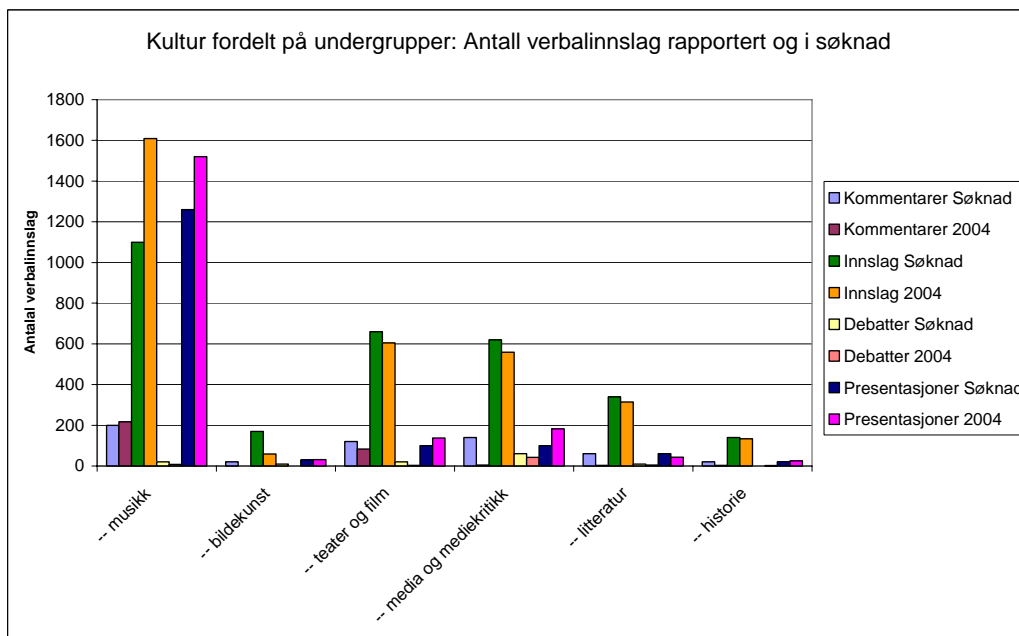
De ulike temaer og sjangrer som P4 har tallfestet minimumsproduksjon for, fremgår av tabell 2 i punkt 3.2.2 ovenfor. Figurene 5a og 5b viser differansen mellom søknadens og 2004-virkenshetens antall verbalinnslag innen ulike sjangrer i kulturdekningen:

Figur 5a

Figur 5a viser avvikene i antall verbalinnslag mellom rapporterte tall for 2004 og konsesjonssøknaden i den totale kulturdekningen. Den følgende figuren (5b) viser avvikene i antall verbalinnslag mellom rapporterte tall for 2004 og konsesjonssøknaden, fordelt på undergrupper i det lovede kulturtilbudet:

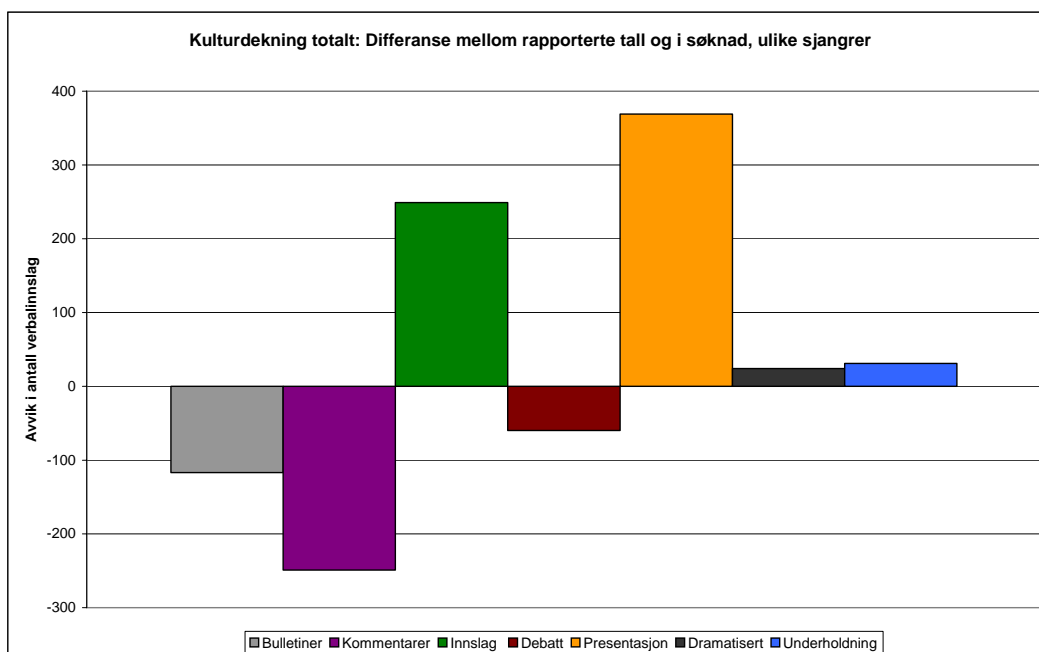
Figur 5b

Både figur 5a og 5b viser at P4 har levert et lavere antall verbalinnslag innen sjangrene *bulletiner*, *kommentarer* og *debatter* enn forespeilet i søknaden, og således ikke har innfridd programløftene. Handlingsrommet i konsesjonsvilkårene er utnyttet til å levere flere *innslag* og *presentasjoner* på temaområdet kultur, enn forespeilet i søknaden.

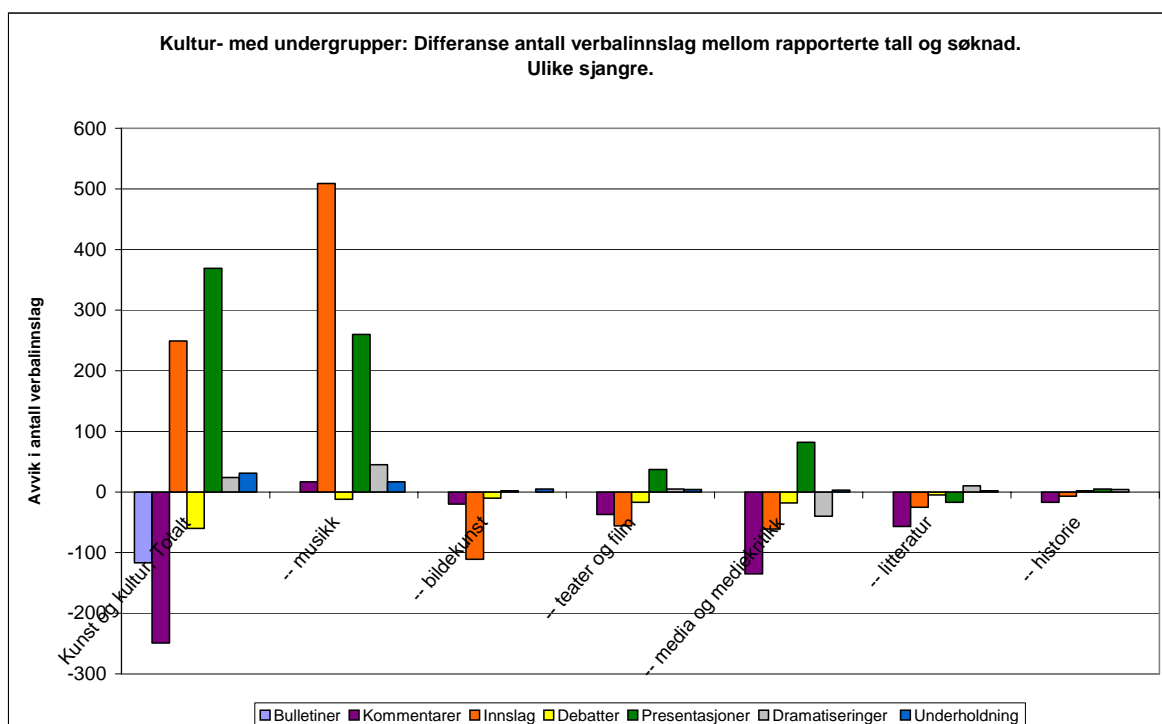
Figur 6 illustrerer også avvikene i antall verbalinnslag mellom rapporterte tall for 2004 og konsesjonssøknaden, men kun for kultur totalt.

Figur 6

Figur 7 viser både strukturen i kulturdekningen og måloppnåelsen som følger fra den faktiske rapporteringen. Her ser vi at kanalen særlig har økt sin satsing på musikk, spesielt innenfor sjangrene *innslag* og *presentasjoner*. De øvrige kulturelle undergruppene er i hovedsak karakterisert av at P4 i 2004 har levert færre verbalinnslag enn forespeilet innenfor de fleste sjangrene.

Figur 7

Samlet sett konkluderer Medietilsynet med at P4s kulturdekning ikke har den bredden og variasjonen som programplanene i konsesjonssøknaden la opp til. Sammenligningen av de kvantitative leveransemålene i søknad og tallene for 2004 viser, med unntak for kategorien *musikk*, at P4 underleverer innenfor samtlige av underkategoriene på kulturområdet. Leveransemålene i disse underkategoriene; *bildekunst*, *teater og film*, *media og mediakritikk*, *litteratur* og *historie* forteller, sammen med måltallet for *musikk*, noe om den tematiske bredden og variasjonen i kulturdekningen som P4 forpliktet seg til i konsesjonssøknaden. Den andre dimensjonen, sjangerbredden, blir også illustrert i disse figurene, men blir nærmere vurdert nedenfor i bokstav b). Til tross for at P4 i allmennkringkasterregnskapet og i de supplerende opplysningene mener at programtilbudet i 2004 ivaretar de programplaner som ble beskrevet i søknaden, forteller sammenligningen av de kvantitative leveransemålene og P4s tall for 2004 om klare brudd på forpliktelsene innenfor dette sentrale programområdet. Dette understreker nødvendigheten av at avvik mellom søknadsmål og virksomheten i 2004 følges av en forklaring for hvorfor de kvantitative programløftene ikke er innfridd.

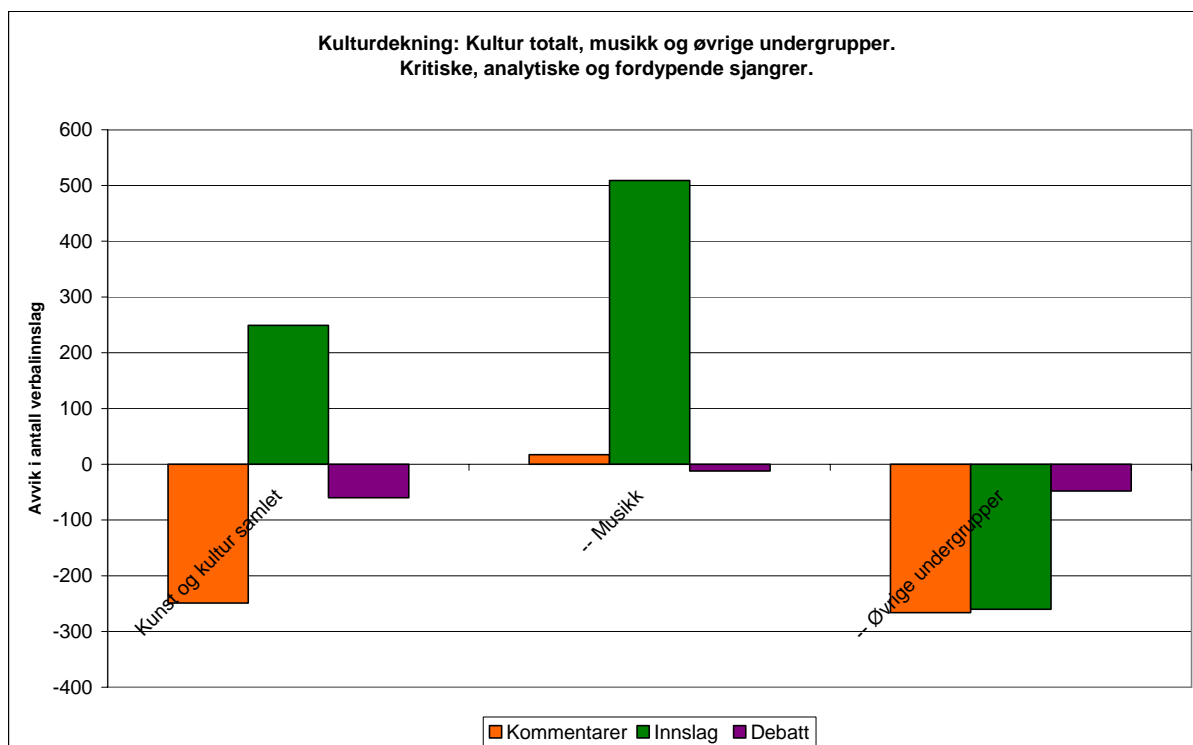
3.3.3.2 Analytisk, kritisk og fordypende perspektiv

I likhet med nyhetssendingene skal også kultursendingene ha et analytisk, kritisk og fordypende perspektiv, jf. konsesjonsvilkårenes § 3-3 bokstav b).

I søknaden om konsesjon sier P4 at kanalen skal ha en klar kulturprofil: Med tittelprogram ”fordype seg mer i visse tema og gjøre det enklere for lytterne å finne frem og velge slike programmer” (s. 9). P4 har ”gjennom journalistikk, opplevelse, debatt og ... en konstruktiv kritisk holdning til de ulike kultuttrykkene” et mål om ”å sette en ny standard for kulturfokus i norsk radio” (s. 17). I sammendraget av programløftene fremgår det at P4 skal ha et daglig analytisk kulturmagasinet, daglige, fordypende og analyserende smalere kulturprogrammer og to ukentlige, kommenterende kulturprogrammer.

Figur 8 ser nærmere på forekomsten av de fordypende perspektivene i P4s kulturdekning slik de fremkommer i tabell 2. Her er samlet kulturdekning vurdert opp mot undergruppene musikk og øvrige grupper, innenfor sjangrene kommentarer, innslag og debatt:

Figur 8

Figur 8 viser at P4 innenfor kunst og kultur samlet har levert færre verbalinnslag i 2004 enn spesifisert i søknaden innenfor både *kommentarer* og *debatter*. Særlig stort er avviket for

kommentarer. Samtidig har P4 levert flere *innslag* enn forespeilet i søknaden. Ser en på fordelingen av innslag mellom underkategorier mener Medietilsynet det er verdt å merke seg at det innenfor kategorien *musikk* at *innslagene* synes konsentrert. I de øvrige undergrupper er det betydelige underleveranser innen samtlige tre sjangrer, også for sjangeren *innslag*. Konsentrasjonen om musikk i kulturdekningen viser med all tydelighet at den tematiske bredden ikke innfris i henhold til leveransemålene i søknaden.

3.3.3.3 Dekke norsk og internasjonalt kulturliv

Kultursendingene til P4 skal dekke både norsk og internasjonalt kulturliv. Dette kravet fremgår av § 3-3 bokstav c) i konsesjonsvilkårene.

Ifølge konsesjonssøknaden vil P4 ”*tilby en levende dekning av nasjonalt og internasjonalt kulturliv og forsøke å fange dynamikken*” (s. 17). I oppsummeringen av programløftene er det blant annet vist til at P4 skal ha egne kulturmedarbeidere i de viktigste norske kulturbyene og kulturkorrespondenter i viktige kulturhovedsteder i verden. Som for nyhetsdekningen forpliktet P4 seg til at hvert fjerde innslag i kulturnyhetene skulle være av internasjonal karakter.

I allmennkringkasterregnskapet og de supplerende opplysningene fremgår det at P4 i 2004 hadde egne medarbeidere i Oslo, Tromsø, Bergen og Kristiansand som i hovedsak arbeidet med kultur- og featurejournalistikk på fulltid. Når det gjelder det internasjonale perspektivet leverer utenrikskorrespondentene både kultur- og nyhetssaker til P4. P4 førte imidlertid ikke en egen statistikk over andelen internasjonal kultur i 2004, men kanalen har startet med dette i 2005. P4 viser til at statistikken for månedene april-mai 2005 viste at 27,5 prosent av kulturnyhetene var internasjonalt orientert.

Medietilsynet konstaterer at P4 inkluderer internasjonale saker i kulturdekningen. Om kanalen også innfrir løftet om at hvert fjerde innslag i kulturnyhetene skulle være av internasjonal karakter, har ikke P4 statistikk på. Medietilsynet forutsetter således at en slik fordeling presenteres i neste års allmennkringkasterregnskap, jf. P4s opplysning om at slik statistikk nå føres. I dette kravet ligger også en forutsetning om en bredde i dekningen av kulturlivet nasjonalt og internasjonalt. I tråd med det som er sagt om tematisk og sjangermessig variasjon

i kulturdekningen ovenfor er det grunn til å tro at denne er mer begrenset enn P4 forespeilet i konsesjonssøknaden. Dette har blant annet en side til bredden i stofftilfanget som P4 benytter seg av, eksempelvis når det gjelder hvordan korrespondentene i utlandet benyttes. Medietilsynet vil derfor be P4 om å redegjøre nærmere for dette i neste års regnskap.

3.3.3.4 Norsk musikk

P4 skal i følge vilkårenes § 3-3 bokstav d) spille minimum 35 % norsk musikk i sine sendinger.

Kravet samsvarer med P4s løfte om 35 prosent norsk musikk i søknaden. Videre har P4 forpliktet seg til at minimum 50 prosent skal være "norsk på norsk" (konsesjonssøknaden s. 5) og at "*minimum en låt i timen i primetime*" skal være "norsk på norsk" (søknaden s. 6 og 22). Musikkloftene omtales videre på sidene 17 til 23. Om norsk musikk sier P4 blant annet at kanalen vil "*...stimulere og hjelpe frem nye norske talenter innenfor for eksempel musikk og litteratur. ...bidra med programmer om norske musikk talenter som ikke når opp hos de store, internasjonale selskapene som dominerer musikkmarkedet*" (s. 18). Videre skal P4 etablere et nytt musikkmagasin viet til norsk popmusikk, "*en ren norsk liste*". Gjennom samarbeid med FONONO, organisasjonen for norske plateselskaper, skal P4 "*tilby ukentlige programmer om og med norsk musikk*" (begge sitater hentet fra søknaden s. 21). Sammen med Music Export Norway skal P4 både dekke norske artisters møte med utlandet og formidle konserter med sentrale norske artister i Norge og i utlandet (søknaden s. 22). Den sjangermessige bredden i formidlingen av norsk musikk er presentert i en egen tabell over forpliktende leveransemål i antall timer per år og følges opp i allmennkringkasterregnskapet for 2004:

Tabell 4

Norsk musikk, forpliktende sjangre	Søknad*	2004*
Norsk barnemusikk og viser	150	325
Norsk folkemusikk, country, roots, danseband	125	150
Norsk jazz	125	93
Norsk pop og rock	1100	1570
Norsk R&B, rap, world music, etnisk (samisk)	100	98
Norsk musikk, totalt	1600	2236
- herunder ”norsk musikk på norsk”	**800	750

* Målt i timer per år, jf. konsesjonssøknaden s. 23.

** P4 har per e-post bekreftet at leveransemålet for ”norsk på norsk” skal tilsvare 50 prosent av 1600

Ifølge allmennkringkasterregnskapet var 34 prosent norsk musikk i 2004, noe som tilsvarer 2 236 sendetimer. P4 definerer norsk musikk som ”*musikk med norske utøvere*” (allmennkringkasterregnskapet s. 18). Det fremgår også at 750 timer var ”norsk på norsk”, noe som tilsvarte 13,5 prosent. P4 har på forespørsel fra Medietilsynet redegjort nærmere for de ulike timetall- og prosentangivelsene³³. Her opplyser P4 at prosentandelen 13,5 ”norsk på norsk” er hentet fra *enhets/antall-statistikken*, og følgelig er basert på en opptelling av antall ”norsk på norsk” låter av samtlige låter spilt i 2004. 13,5 prosent er altså andelen ”norsk på norsk” i det totale musikk tilbudet (13 054 norsk på norsk låter av totalt 96 609 låter i 2004). Når det gjelder timetallangivelsen på 750 timer er den hentet fra P4s *tid/sendetid-statistikk* som registrerer og kategoriserer hvert sendesekund. P4 viser i e-posten at de to angivelsene samsvarer tilfredsstillende, selv om de er hentet fra ulike databaser og registrering av programinnholdet.

Det er andelen ”norsk på norsk” av det totale norsk musikk-tilbudet som P4 har gitt konkrete løfter om i konsesjonssøknaden. Andelen skal være på 50 prosent. P4 har i den samme epost-redegjørelsen bekreftet at det korrekte timeantallet ”norsk på norsk” i tabell 4 ovenfor således skal være 800, noe som tilsvarer 50 prosent av leveransemålet om 1600 timer norsk musikk. Konsesjonssøknadens angivelse er således feil. Vi har lagt de korrigerede opplysningene til grunn i vår vurdering. Den endelige beslutningen om å akseptere endringer av konsesjonssøknadens angivelser ligger imidlertid til Kultur- og kirke departementet.

Medietilsynet merker seg at P4 ikke innfrir kravet om 35 prosent norsk musikk. I lys av dette er det interessant at samtidig som kanalen mangler ett prosentpoeng for å innfri

³³ I e-poster av 26. september og 9. oktober fra P4 til Medietilsynet.

prosentandelen, viser tabellen ovenfor at P4 har sendt hele 636 timer mer norsk musikk enn det kanalen forpliktet seg til gjennom søknaden. Andelen ”norsk på norsk” når heller ikke søknadens løfte på 50 prosent, da den i 2004 var på 46,8 prosent. P4 sendte 750 timer mot løftet på 800 timer.

Prosentandelen norsk musikk, herunder ”norsk på norsk”, er et uttrykk både for hvilket rom P4 skal gi denne delen av norsk kultur og for fordelingen mellom norsk og ikke-norsk musikk i sendingene. Kravet bør etter Medietilsynets oppfatning leses sammen med det overordnede allmennkringkastingsprinsippet om at sendingene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Det er også av betydning at P4 er tildelt en konsesjon, hvor det ved utlysning og tildeling ble lagt stor vekt på at sendingene skulle ha en tydelig kulturprofil. I dette ligger en forutsetning om bredde i kulturdekningen. Musikkens viktige posisjon bekreftes både av det P4 selv sier om musikk i søknaden og i allmennkringkasterregnskapet, og ikke minst av hvor stor andelen musikk er i fordelingen mellom musikk, redaksjonelt stoff og reklame, jf. det som er sagt ovenfor under bokstav a). Ved å spesifisere en presentsats for norsk musikk påvirker endringer i det totale musikkomfanget det absolutte timetallet som er nødvendig for å innfri kravet. I vurderingen ovenfor fremgår det at P4 sender flere timer musikk enn søknadsprofilen tilsier, herunder også antall sendetimer norsk musikk. Dette forholdet understreker etter vårt syn betydningen av at P4 leverer en programprofil som følger den fordelingsnøkkelen mellom norsk og ikke-norsk musikk som fremgår av søknadsprofilen. Timeangivelsene for de ulike musikkgenrene i tabellen ovenfor representerer den bredden i norsk musikk P4 har forpliktet seg til å ha. Medietilsynet er derfor kritisk til at samtidig som P4 sender hele 636 timer flere timer norsk musikk i 2004 enn søknaden angir oppfylles ikke det absolutte timetallet for hver av musikkgenrene som er spesifisert. I dette tilfellet gjelder det for *Norsk jazz* og *Norsk R&B, rap, world musikk, etnisk*, med henholdsvis 32 og 2 timer.

Medietilsynet kan således ikke konkludere med at P4 har innfridd leveransmålene for norsk musikk i 2004, men vil samtidig bemerke at kanalen klart byr på et norsk musikktilbud i sine sendinger og at tilbudet i 2004 ikke ligger langt fra søknadens leveransmål på dette området.

3.3.4 Målformer og dialekter – Medietilsynets vurdering

Ettersom allmennkringkasterrollen innebærer at kringkasteren skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur, er det naturlig at konsesjonsvilkårene også omfatter krav knyttet til bruk av det norske språket. For P4s vedkommende finner vi et slik krav i § 3-5.

Bestemmelsen lyder som følger:

”Konsesjonæren skal benytte begge de offisielle målformene og skal tilstrebe en bred sammensetning av dialekter fra hele landet.”

Ifølge konsesjonssøknaden har P4 som mål at 30 prosent av verbalinnslagene ikke skal være på bokmål (s. 28). Videre fremgår det at P4 skal ha et mangfold av norske dialekter og unngå en øst-norsk dialektdominans i sendingene.

I allmennkringkasterregnskapet viser P4 til at begge målformer var representert blant programledere og nyhetsopplere i 2004. I tillegg presenterer P4 denne oversikten over dialektbruken blant programledere og nyhetsopplere³⁴:

Dialektbruk	Antall
Østlandet	68,5 %
Vestlandet	11,8
Sørlandet	1,0
Midt-Norge	0,4
Oslo	16,1
Ikke norsk*	1,3
Nord-Norge	0,9 %

* Ifølge P4 utgjør denne andelen i hovedsak svensk

Medietilsynet mener omfanget av øst-norske dialekter er betydelig i P4s sendinger. Med en andel på 84,6 prosent (andelene for Østlandet og Oslo sammenlagt) er det rimelig å si at disse har en dominerende posisjon. Andre dialekter er, med unntak for vest-norske, representert med svært lave andeler. Ut fra den statistikken P4 presenterer over dialektbruken i sendingene er det klart at kanalen ikke innfrir kravet om en *bred sammensetning av dialekter fra hele landet*. Medietilsynet forutsetter at P4 kan presentere en forpliktende plan for hvordan dette kravet for fremtiden kan oppfylles.

³⁴ Tabellen inkluderer ikke reportere på innslagsnivå

Når det gjelder bruken av nynorsk og bokmål i sendingene, presenterer ikke P4 en tilsvarende prosentvis oversikt. Medietilsynet vil likevel ikke konkludere med at P4 ikke innfrir kravet om å *benytte begge offisielle målformer*. Tatt i betraktning at P4 har et eget prosentuelet mål for verbalinnslag på nynorsk/bokmål bør en slik prosentvis fordeling kunne innrapporteres. P4 bør som minimum kunne gi en mer konkret henvisning til hvilke innslag/program og sendeflater hvor målformene benyttes, slik at det gir mulighet for etterprøving/kontroll fra tilsynets side. Merknadene på dette punktet knytter seg således til hvilken form redegjørelsen for innfrielsen av dette kravet skal ha. Dette temaet vil vi gjennom en dialog med P4 klargjøre før innleveringen av allmennkringkasterregnskapet for 2005.

3.4 GENERELLE, AVSLUTTENDE BEMERKNINGER

P4 har gjennomgående levert det forutsatte tallmaterialet knyttet til å redegjøre for kanalens måloppnåelse innenfor de enkelte programkravene. Medietilsynet mener at P4 har demonstrert at rapporteringsverktøyet er vel tilpasset de kvantifiserte leveransemål i kanalens konsesjonssøknad. At dette er på plass er avgjørende for tilsynet med at kravene oppfylles.

Allmennkringkasting er noe mer enn tallfestede leveransemål. Dette er P4 selv tydelige på i sin konsesjonssøknad. I tråd med konsesjonsvilkårenes krav til rapporteringen skal allmennkringkasterne også redegjøre for hvordan programforpliktelsene innfris og kvaliteten på det som er sendt. Medietilsynet savner i den forbindelse P4s redegjørelser på områder der statistikken med all tydelighet viser at kanalen ikke innfrir de selvdefinerte, kvantitative målene. Medietilsynet forventer at en slik redegjørelse minst inneholder en forklaring på hvorfor ikke målene ble nådd og konkrete tiltak fra allmennkringkasterens side på hvordan dette skal oppnås i den videre programvirksomheten. Medietilsynet vil tillegge slike redegjørelser vekt når det gjelder vurdering og utmåling av relevant sanksjon for konstaterte brudd på konsesjonsvilkårene de neste årene.

DELRAPPORT IV

4 VURDERING AV TV 2s PROGRAMVIRKSOMHET I 2004

TV 2 AS har konsesjon for riksdekkende, reklamefinansiert fjernsyn formidlet via analoge bakkesendere for perioden 1. januar 2003 til 31. desember 2009.

4.1 VURDERINGSGRUNNLAG

Ved utlysningen av det riksdekkende fjernsynsnettene gjorde Kultur- og kirkedepartementet det klart at ”forpliktende planer for realisering av allmennkringkastingsforpliktelsene” ville tillegges størst vekt ved tildelingen av konsesjon³⁵. TV 2 AS (TV 2) hadde hatt konsesjon for riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn i en tiårsperiode, og søknadsdokumentet kunngjorde at konsesjonen skulle tildeles for en ny periode. Departementet presiserte her at det ville stilles krav til en detaljert redegjørelse for søkerens plan for å oppfylle allmennkringkastingsforpliktelsene, og at samtlige programplaner kunne fastsettes som vilkår i konsesjonen. I søknadsdokumentet ble det opplyst at programprofilen i konsesjonen skulle baseres på prinsippene for allmennkringkasting, noe som ble presisert til blant annet å innebære at ”kanalens programprofil skal være av allmenn karakter og interesse, og at det skal tilbys program for så vel smale som brede seergrupper”. Samtidig ble følgende programkategorier og tjenester angitt som minimumsvilkår for hva som skulle inngå i sendingene:

³⁵ Søknadsdokument for fjernsynskonsesjon av 29. mars 2001. Tilgjengelig den 12. januar 2002 på <http://odin.dep.no/kkd/norsk/tema/medier/konsesjon/018041-990012/dok-bn.html>. Øvrig dokumentasjon om fjernsynskonsesjonen, som TV 2s konsesjonssøknad, vedtak om tildeling og konsesjonsvilkår er også tilgjengelig på hovedsiden om kringkastingskonsesjoner: <http://odin.dep.no/kkd/norsk/tema/medier/konsesjon/043061-990017/dok-bn.html>.

- *daglige nyhetssendinger med nasjonale og internasjonale nyheter som presenterer og kommenterer både det norske og internasjonale nyhetsbildet*
- *aktualitetsprogrammer*
- *dokumentarprogrammer*
- *tematisk og genremessig bredde i norskspråklige programmer spesielt rettet mot barn og unge*
- *programmer på samisk for den samiskspråklige befolkning og programmer for andre minoriteter*
- *egne kulturprogrammer som gjenspeiler mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv*
- *livssynsprogrammer*
- *tematisk og genremessig bredde i norskspråklig drama og underholdning*
- *bruk av de offisielle norske målformene og dialekt*
- *norsk teksting av sendingene, eller annen tilgjengeliggjøring for hørselshemmede*

Videre ble det presisert krav om minst 50 prosent norskspråklige programmer, om europeisk programandel³⁶ samt etterlevelse av prinsippene for ytringsfrihet, redaksjonell selvstendighet og uavhengighet i forhold til eierne. Det ble også opplyst at det kunne bli fastsatt vilkår om hyppighet og omfang av ulike programkategorier og -tjenester, og at endelig fastsettelse av vilkårene for konsesjonen ville skje ved tildelingen av konsesjonen.

Da TV 2 fikk fornyet konsesjon for riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn, ga departementet med henvisning til forvaltningsloven § 24 andre ledd ingen nærmere begrunnelse for vedtaket, men kommenterte enkelte forbehold og forutsetninger som TV 2 hadde presentert i konsesjonssøknaden. Ettersom ingen av disse merknadene er direkte knyttet til vilkårene som utgjør allmennkringkasteroppdraget, gjengis de ikke her.

Konsesjonsvilkårene til TV 2 omfatter både programkrav og krav knyttet til driften. I Medietilsynets årlige gjennomgang av allmennkringkastingsregnskapene er det primært oppfyllelsen av programforpliktelsene som skal vurderes. Vi legger til grunn at TV 2s planer for programvirksomheten i søknaden skal inngå som et moment i vurderingen av om TV 2 innfrir konsesjonsvilkårene. Dette i tråd med at ”forpliktende planer for realisering av allmennkringkastingsforpliktelsene” fremgår av utlysningsteksten som det primære kriterium for konsesjonstildelingen. Det dreier seg likevel ikke om å binde TV 2 til konkrete programposter, men mer å legge beskrivelsene av planlagte satsingsområder til grunn i

³⁶ Jf. bestemmelsene om europeisk programmateriale i fjernsyn i kringkastingsloven § 2-6 og kringkastingsforskriften kapittel 2.

etterprøvingen av om programkravene oppfylles. Vi vurderer innfrielsen av de enkelte programkravene med basis i fire kilder:

- 1) allmennkringkasterregnskapet for 2004
- 2) programplaner og programprofil i TV 2s søknad om konsesjon
- 3) myndighetenes uttalte formål med utlysningen av en riksdekkende fjernsynskonsesjon, som også ble lagt til grunn ved tildelingen
- 4) TV 2s nettsider med programoversikter og annen programinformasjon

På punkter der kravene til sendevirksomheten bygger på kvalitative begreper, vil vi se på TV 2s refleksjoner, både i konsesjonssøknad og i allmennkringkasterregnskapet, over hvordan disse kravene kommer til uttrykk i programvirksomheten. I denne forbindelse vil også mediefaglige beskrivelser, herunder Allmennkringkastingsrådets presiseringer av allmennkringkastingsprinsippene, inngå som momenter i våre vurderinger.

4.2 KONSESJONSVILKÅR

I tråd med utlysningen har TV 2s konsesjon både overordnede og mer spesifikke krav til programvirksomheten. Flere av de spesifikke kravene setter mål for omfang og hyppighet for bestemte programtilbud og programinnslag, om enn ikke på et like detaljert nivå som for radiokonsesjonene. Samtidig presiseres og konkretiseres bestemte temaer og programtypers forutsatte tilstedeværelse i sendingene i de spesifikke kravene. I TV 2s konsesjon setter også ett av de overordnede kravene et kvantitativt mål om at minst 50 prosent av sendingene skal være norskspråklige. Generelt sett er det likevel slik at en samlet vurdering av oppfyllelsen av de ulike spesifikke kravene sier mye i vurderingen av om de overordnede kravene er innfridd, jf. også orienteringen om Medietilsynets tilsynsopplegg i denne rapportens del I.

I tråd med konsesjonsutlysningen og konsesjonsvilkårenes § 3-2 tredje ledd skal TV 2s årlige allmennkringkasterregnskap inneholde programstatistikk i overensstemmelse med de til enhver tid gjeldende standarder fra den europeiske kringkastingsunionen (European Broadcasting Union, EBU). TV 2 har utarbeidet et allmennkringkasterregnskap som inneholder slik programstatistikk. I tråd med de rapporteringsbehov Medietilsynet har gitt uttrykk for, tar allmennkringkasterregnskapet for seg hvert enkelt konsesjonsvilkår og redegjør for hvordan TV 2 ivaretar forpliktelsen. Programstatistikken TV 2 leverer er basert

på kanalens totale sendevirksomhet, og gir slik et bilde av bredden og variasjonen i programtilbudet som helhet.

Med basis i programstatistikken og de beskrivelser av virksomheten som TV 2 har levert for 2004, vil Medietilsynet vurdere om TV 2 innfrir konsesjonens krav til programvirksomheten. Innledningsvis presenterer vi allmennkringkasterregnskapets programstatistikk, ettersom den er et sentralt element i vurderingen av flere av de konkrete programkravene.

Tabell 1

<i>Programkategorier</i>	2003	2004
Drama	20,6	22,5
Nyheter	7,8	8,9
Menneske og samfunn	12,9	14,1
Komedie	11,1	11,3
Show	9,4	9
Sport	9,1	8,8
Krim, action, eventyr	11,3	8,4
Dokumentar, natur	3,4	2,8
Været	1,4	1,2
Musikk, kultur	2,5	2,6
Religion, livsfilosofi	0,8	0,6
Barne-tv	6,4	7,6
Gameshow	3	1,9
Annet	0,5	0,3
Totalt	100	100

I prosent av total sendetid. Avrundet til nærmeste tittel.

Medietilsynets tilsyn med allmennkringkastingsforpliktelsene trådte i kraft i 2004. Følgelig er det programvirksomheten i 2004 som er gjenstand for vår vurdering. I vurderingen av om de ulike programkravene innfris, kan det imidlertid være grunn til over tid å se hen til utviklingen for de enkelte programområdene og det relative forholdet mellom dem. Ettersom TV 2s konsesjonsperiode startet 1. januar 2003, og Medietilsynet følgelig nå skal vurdere år nummer to, er det relevant å ha programstatistikken for det første året 2003 med som grunnlag for vurderingene. TV 2 har selv i sin presentasjon av programstatistikken inkludert både statistikken for 2002 og 2003, og synes således å dele Medietilsynets oppfatning. Vi har valgt å kun ta med programstatistikken for inneværende konsesjonsperiode, altså for 2003 og 2004.

4.3 PROGRAMKRAVENE I TV 2s KONSESJON

TV 2s konsesjon har en innledende bestemmelse i § 1-1 som lyder som følger:

”Konsesjonens formål er å fastsette plikter og rettigheter som bidrar til at konsesjonæren utøver sin rett og plikt til å sende riksdekkende reklamefinansiert fjernsyn på en måte som i størst mulig grad bidrar til at norske TV-seere får et enkelt tilgjengelig, bredt og kvalitativt høyverdig radiotilbud som ivaretar hensynet til alle grupper i det norske samfunnet.”

Medietilsynet ser formålsbetraktningene i konsesjonens § 1-1 som en del av grunnlaget for å vurdere TV 2s innfrielse av programkravene i konsesjonsvilkårenes kapittel 3. Formålet speiler prinsipper som står sentralt i definisjonen av allmennkringkasting, slik som tilgjengelighet, variasjon i programtilbud og publikumshenvendelse samt innsikt og kunnskap om samfunnet vi lever i. Kravet om at TV2s sendinger skal baseres på prinsippene for allmennkringkasting fremgår av konsesjonens § 3-2, og gjelder i tråd med ordlyden for programtilbudet i sin helhet. § 3-2 nedfeller følgende overordnede krav til sendingene:

- a) programmenyen skal ha tematisk og sjangermessig bredde, både hva gjelder sammensetningen av programkategorier og sammensetningen innenfor den enkelte programkategori, jf. også § 3-3.***
- b) det skal være programmer for både brede og smale grupper***
- c) sendingene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur***
- d) minst halvparten av TV 2s sendinger skal være norskspråklige***

Videre inkluderer de overordnede kravene en ”intensjonserklæring” fra TV 2s konsesjonssøknad, hvor det heter at ”TV 2 har som intensjon å styrke andelen norskspråklig produksjon i konsesjonsperioden”.

Presiseringene som fremgår av bestemmelsens bokstav a) til d) angir hovedkriterier for vurderingen av dette vilkåret, og danner strukturen for vår gjennomgang av dette *overordnede kravet* til TV 2s sendinger. De *spesifikke kravene* til sendingene fremgår av konsesjonsvilkårenes § 3-3 og vurderes i punkt 4.3.2 nedenfor. § 3-3 presiserer de krav som stilles til bestemte programområder, og i flere tilfeller krav til hyppighet.

4.3.1 Overordnede krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

4.3.1.1 Tematisk og sjangermessig bredde

TV 2s konsesjon stiller i § 3-2 bokstav a) krav om at sendingene skal ha tematisk og sjangermessig bredde.

Tematisk bredde dreier seg om å ta for seg et bredt utvalg av saker, interesser og oppfatninger innenfor ulike livs- og samfunnsområder, som natur, vitenskap, kultur, livssyn, sport, underholdning og samfunnsspørsmål, for å nevne noen. Innenfor disse temakategoriene skal det også være bredde i deknningen. Det betyr eksempelvis at ulike kulturuttrykk og ulike livssyn skal vies oppmerksomhet. *Sjangermessig bredde* dreier seg om å ta i bruk et bredt utvalg av typer innslag/program eller måter å behandle og formidle temaene på. Eksempler på ulike sjangrer er nyheter, debatt, intervju, reportasje/dokumentar, dramatisering og underholdning. En veksling mellom sjangrer forutsettes både i programsammensetningen og innenfor den enkelte programkategori.

I konsesjonssøknaden sier TV 2 blant annet dette om den overordnede programprofilen:

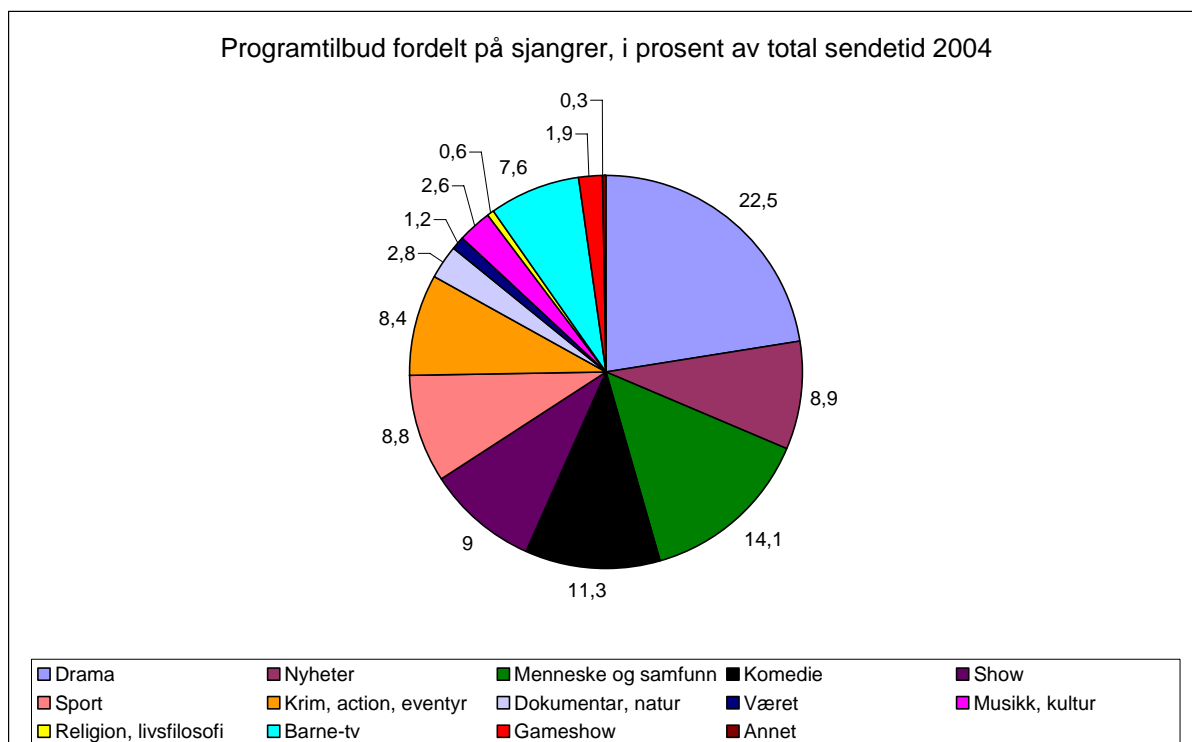
”Innenfor rammene av kommersielle vilkår og sunne økonomiske prinsipper vil TV 2 i den kommende konsesjonsperiode tilby et mangesidig programtilbud av høy kvalitet og med god kombinasjon av bredde og dybdetilnæringer. Vi vil videreutvikle en sterk allmennkringkastingsprofil med tilbud til alle seergrupper, samtidig som vår posisjon som aktør på det kommersielle mediemarkedet stiller særlige krav til utformingen av sendeflaten. ... Det betyr ikke at det ikke rom for tradisjonelt ”smalere” og ”tyngre” tema på TV 2, men at vi alltid vil bestrebe oss på i størst mulig grad å gjøre disse tilgjengelig for et større publikum.” (s. 3f).

I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at den totale sendetiden på TV 2 var 7 309 timer i 2004. Den rene programflaten var 6 045 timer. Da er reklamen, egenpromotering og pauseinnslag trukket fra. I forhold til 2003 representerer dette en økning på 95 timer, noe TV 2 forklarer med økt sendeflate for *barne-tv*. Til programstatistikken, som er gjengitt i tabell 1 i punkt 4.2 ovenfor, kommenterer TV 2 også økningen i *nyheter* fra 7,8 prosent av programflaten i 2003 til 8,9 prosent i 2004. Økningen forklares med at antallet daglige nyhetssendinger på hverdager økte fra åtte til ti. Kategorien *drama* økte med to prosentpoeng, men samtidig gikk kategorien *krim, action, eventyr* tilbake med tre prosentpoeng. Samlet

andel fiksjonsprogram forblir således nærmest uendret. TV 2 viser også til at kategorien *mennesker og samfunn* har økt i 2003, og forklarer dette med tidligere sesongstart på *God morgen, Norge* og nye informasjonsprogrammer av typen *Tid for hjem* og *Spillmagasinet*. Ifølge TV 2 tyder seeropplutning og reklamemarkedsposisjon på at TV 2 har ”etablert en *programmiks som fungerer godt både for seere og annonsører*” (s. 11). Dette er bakgrunnen for at den sjangermessige sammensetningen av programtilbudet er så stabil fra år til år.

Medietilsynets vurdering er at TV 2s sendinger både har tematisk og sjangermessig bredde i 2004. Det er likevel visse forhold Medietilsynet finner grunn til å bemerke i forhold til dette kravet om at TV 2 skal ha en variasjon i programtilbudet. Figur 1 viser programtilbudet til TV 2 i 2004, basert på prosentangivelsene i programstatistikken i tabell 1 i punkt 4.3 ovenfor.

Figur 1

Figur 1 illustrerer at andelen fiksjonsprogram/dramasjangrer er dominerende programkategorier i sendeflaten med over 40 prosent. Medietilsynet vil her peke på kravet til bredde i sammensetningen av tema og sjangrer innenfor den enkelte programkategori, og at fiksjonsprogrammernes betydelige andel av sendeflaten gjør det rimelig å forvente sjangermessig bredde innenfor dette tilbudet. Her viser vi også til vurderingen av det norskspråklige dramatilbudet i

punkt 4.3.2.4 nedenfor. Når det gjelder den tematiske bredden mener Medietilsynet det er grunn til å bemerke temakategorien *religion, livsfilosofi*, som har en liten prosentandel i det totale programtilbudet, jf. vurderingen av livssynsprogrammer under punkt 4.3.2.8 nedenfor. Vi finner også grunn til å bemerke at kategorien *mennesker og samfunn*, synes å inkludere et vidt spekter av tema og sjangrer, fra *debatt/aktualitet* og til *reise*. Samtidig fremgår ikke et tema som *vitenskap* i den ordinære programstatistikken til TV 2, jf. tabell 1 i 4.3 ovenfor. Temaet er imidlertid inkludert i statistikken TV 2 har gjengitt med programklassifiseringen fra Info-tv-basen, og som viser at temakategorien *vitenskap* utgjorde 0,1 prosent i 2004.

Etter Medietilsynets oppfatning kan utviklingen i det relative forholdet mellom de ulike kategoriene over tid være et viktig moment i vurderingen av om dette overordnede kravet innfris.

4.3.1.2 Brede og smale seergrupper

Kravet om at TV 2s sendinger skal inneholde programmer for både brede og smale seergrupper er presisert i konsesjonsvilkårenes § 3-2 bokstav b).

I konsesjonssøknaden understreker TV 2 at en kommersiell kanal må ”*tenke seerflyt på en annen måte enn ikke-kommersielle kanaler. Det betyr ikke at det ikke er rom for tradisjonelt smalere og tyngre tema på TV 2, men at vi alltid vil bestrebe oss på i størst mulig grad å gjøre disse tilgjengelig for et større publikum.*” (s. 3f). Senere i søknaden appellerer TV 2 til at departementet ”*ikke fastsetter kvoter for de ulike delene av programtilbudet på en måte som begrenser konsesjonærens naturlige redaksjonelle frihet*” (s. 11).

TV 2 har supplert allmennkringkasterregnskapets beskrivelser med en redegjørelse for dette punktet, som understreker at det er et viktig mål for TV 2 å skape et tilbud som appellerer til ulike målgrupper samtidig som det er vanskelig å jobbe ut fra et mål om at et bestemt programtilbud skal være attraktivt bare for et fåtall seere. TV 2 reiser også spørsmål om hva som egentlig definerer en smal gruppe, og mener vurderingen av om TV 2 innfrir dette kravet vil avhenge av hvordan dette begrepet tolkes. I redegjørelsen fremgår det at TV 2 søker å ivareta kravet om et tilbud til brede og smale publikumsgrupper ved at konkrete deler av programflaten er innrettet mot målgrupper (eksempelvis barn, samer, kulturinteresserte eller

religiøse) og gjennom en tematisk bredde i sammensetningen av programstoff enten i faste programposter eller i egne programmer. Her viser TV 2 til kanalens aktualitets- og dokumentartilbud samt underholdningstilbudet, og trekker frem følgende programeksempler: *Mens vi venter på operaen* (kulturmagasin), *Arena* (kulturprogramserie), *Villmarksliv* (friluftsmagasin), *Søndagsåpent* (livssynsserie), *Spillmagasinet* (data- og tv-spill-magasin), *TV 2 Junior* (barnetilbud), *Maina Sofies Jul* (samisk dramaserie), *Et år for livet* (dokumentarserie), *Mozarts Requiem*, *Fiskefeber* (naturserie) og *Dokument 2*. TV 2 mener kanalen har et godt tilbud til en rekke målgrupper, brede som smale, men viser samtidig til at ”dagens konkurransesituasjon ikke tillater den aller smaleste målgruppeinnretningen i beste sendetid”.

Medietilsynet mener konsesjonsvilkåret dreier seg om en variasjon i publikumshenvendelse i betydningen ulike interesse- eller aldersgrupper. Hva som ligger i begrepene brede og smale lyttergrupper er presisert på en beskrivende måte av Allmennkringkastingsrådet i forbindelse med utarbeidelsen av kriterier for evaluering av allmennkringkasting³⁷ slik:

”Publikumshenvendelse: En variasjon i publikumsorientering som ligger innbakt i genre- og temamangfoldet. Det innebærer et krav om veksling mellom programmer som i prinsippet er henvendt til alle eller de fleste over en viss alder og programmer som er vendt til spesielle alders- eller interessegrupper (i betydningen ”med spesielle interesser”). De ”brede” programmene tenkes som brede enten fordi de omhandler forhold man mener i prinsippet angår alle, eller fordi de har et innhold man ut fra formodninger og viten om kulturell smak mener vil falle i smak hos et flertall eller i alle fall en stor del av befolkningen. ”Nisjeprogram” er sendinger/innslag der publikumspotensialet kan være begrenset.” (Allmennkringkastingsrådets rapport for 2003, s. 101.)

En allmennkringkasters programtilbud skal således inneholde både bredere og smalere anlagte programmer. I tilsynet med at allmennkringkasterne faktisk innfrir dette kravet, vil det imidlertid ofte være slik at det er hvordan tilbudet til de smalere publikumsgruppene ivaretas som må vurderes nærmere. Dette har en sammenheng med at kringkasterne naturlig vil ha et ønskemål om å nå ut til de bredere publikumsgruppene, og derigjennom sørge for en bred publikumsopplutning. I et allmennkringkastingsperspektiv er således viktigheten av å understreke de smalere publikumsgruppens krav om et tilbud ofte det meste fremtredende, selv om det åpenbart er slik at en allmennkringkaster også skal ha et tilbud til brede grupper.

³⁷ For en nærmere beskrivelse se Allmennkringkastingsrådets rapporter i perioden 1996-2004. Tilgjengelig 30. oktober 2005 på <http://www.smf.no/sw2509.asp>.

Medietilsynets vurdering er at TV 2 har et programtilbud som i beste sendetid i hovedsak er vendt til brede publikumsgrupper. De enkelte programområdene gis en inngående vurdering nedenfor i punkt 4.3.2 om de spesifikke kravene til sendingene. Vurderingene viser at TV 2 tilbyr egne program for smale grupper, men at kanalen på visse områder har et stykke igjen før oppfyllelsen også ivaretar formålet med de ulike kravene til egne programtilbud for bestemte målgrupper. Som det fremgår av det som er sagt i vurderingen av den tematiske og sjangermessige bredden i punkt 4.3.1.1 ovenfor, er det også visse tema som får en beskjeden dekning i programtilbudet som helhet. Medietilsynet vil over tid følge utviklingen i forhold til ivaretagelsen av dette overordnede kravet.

4.3.1.3 **Styrke norsk språk, identitet og kultur**

TV 2s konsesjon har to bestemmelser i de overordnede kravene som dreier seg om ivaretagelsen av det norske i sendingene. Dette gjelder bokstav c) om at sendingene skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur og bokstav d) om at minst 50 prosent av sendingene skal være norskspråklige. Her er også TV 2s intensjon om å styrke andelen norskspråklig produksjon i konsesjonsperioden tatt med.

I konsesjonssøknaden beskriver TV 2 et mål om ”å *skape norske alternativer til populære formater der utenlandske versjoner lenge har vært enerådende*” (s. 2). Videre vises det her til ulike prosjekter og program (blant andre: frokost-tv, daglige sportsnyheter, økonominyheter, kultur- og underholdningsnyheter, situasjonskomedie, tv-såpe) hvor TV 2 har bidratt til å utvikle norsk programskapning og fjernsynstilbud. TV 2 vil i følge søknaden opprettholde en norskandel av sendingene på over 50 prosent (s. 4). Søknaden inneholder for øvrig beskrivelser av prosjekter innenfor de ulike programområdene, herunder også for barn og unge, den samiskspråklige befolkningen og andre minoriteter (s. 5f).

I allmennkringkasterregnskapet følger TV 2 opp søknaden med å bekrefte ”*en sterk vilje til å skape norske versjoner av populære, internasjonale tv-sjangere*”, og viser til tilbudet innenfor nyheter, aktualiteter, dokumentarer, norsk såpe og situasjonskomedie, norske talkshow og realityserier (s. 15). I 2004 var norskandelen i TV 2s sendinger på 60,5 prosent, noe som tilsvarer nivået året før. TV 2 viser også til at sendeflaten om morgenen, på formiddagen og i

beste sendetid om kvelden i hovedsak er norsk. I tidsrommet 17.30 til 21.35 sendes utelukkende norske produksjoner. Utenlandske produksjoner dominerer på ettermiddag, sen kveld og natt. TV 2 presenterer også følgende oversikt over fordelingen av opphavsland i sendeflaten:

Tabell 2

Opphavsland	2003*	2004*
Norge	60,2	60,5
USA	26,7	31,2
Australia	6,8	4,1
England	2,8	2,2
Danmark	0,2	1
Sverige	0,8	0,4
Østerrike	1,1	0,3
Annet**	1,4	0,3

*Alle tall avrundet til nærmeste tittel

** Omfatter totalt 23 sendetimer fra Italia, Bosnia, Frankrike, Canada, Portugal, Spania og Hong Kong

TV 2 kommenterer økningen i andelen amerikanske produksjoner, og forklarer den høye andelen med at ”produksjonsvolumet er stort samtidig som kvaliteten og seerappellen jevnt over er høy” (allmennkringkasterregnskapet s. 15). TV 2 viser til at andelene australske og britiske produksjoner samtidig gikk ned, og dermed bidro til at den totale andelen engelskspråklige produksjoner ikke øker så mye fra 2003 til 2004. For øvrig viser TV 2 til kravene om europeisk programandel som fremgår av kringkastingsforskriften §§ 2-1 og 2-2. Når det gjelder målet å styrke det europeiske tv-markedet i konkurranse med USA deler TV 2 ønsket, men mener det er ”vanskelig å finne europeiske serier som har det rette formatet og kan konkurrere med amerikanske serier i kvalitet og appell til TV 2-seerne” (s. 16). TV 2s erfaring er at tyskspråklige serier har fått ”brukbar” oppslutning, britiske serier har hatt begrenset oppslutning, mens danske og svenske produksjoner fungerer godt.

Medietilsynets vurderinger av TV 2s innfrielse av de øvrige konsesjonskravene er at TV 2 på vesentlige områder bidrar til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Særlig er TV 2s satsing på norsk dramaproduksjon, visning av norsk film og den generelle nyhets- og aktualitetsdekningen viktige bidrag til innfrielsen av kravet. Vi viser for øvrig til vurderingen av de spesifikke kravene til norskspråklig programtilbud, herunder norskspråklig barne- og ungdomstilbud samt norskspråklig drama nedenfor. Norsk identitet og kultur favner imidlertid

et mangfold av kulturer og identiteter, og TV 2s innfrielse av kravene til egne programmer for ulike minoritetsgrupper vil ha betydning for om kanalen kan sies å oppfylle også dette overordnede kravet, jf. vurderingene av tilbudet til den samiske befolkning og til etniske minoriteter i punktene 4.3.2.6 og 4.3.2.7 nedenfor. Forståelsen av det å være norsk har også en side til forståelsen av forhold i andre land, slik at det i et allmenkringkastingsperspektiv er relevant å se på hvilken internasjonal dekning av kultur og identitet som finnes i kanalen. Medietilsynet kommer ikke til gå dypere ned i vurderingen av denne siden av dette kravet enn å følge utviklingen i fordelingen mellom opphavsland i TV 2s sendeflate, samt å se noe på hvilken type produksjoner som finnes bak prosentandelene. Her vil vi påpeke at TV 2s statistikk bekrefter engelskspråklige, og særlig amerikanske, produksjoners dominerende posisjon i sendeflaten. Samtidig er det grunn til å understreke at TV 2s redegjørelse også viser at norske produksjoner dominerer i beste sendetid.

Når det gjelder det kvantitative kravet om at minst 50 prosent av sendingene skal være norskspråklige, innfrir TV 2 klart dette kravet i 2004. Medietilsynet vil følge utviklingen med hensyn til intensjonen om å øke denne andelen i løpet av konsesjonsperioden.

4.3.2 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

I § 3-3 om spesifikke krav til sendingene er en rekke sentrale programforpliktelser regnet opp i nr. 1 til 9. I det følgende tar Medietilsynet for seg hvert enkelt programkrav som er fastsatt i § 3-3:

4.3.2.1 Egenproduserte nyhetssendinger

I konsesjonsvilkårenes § 3-3 nr. 1 fremgår det at TV 2 skal ha daglige egenproduserte nyhetssendinger.

Konsesjonssøknaden til TV 2 beskriver hvordan nyhetsdekningen skal ivaretas. TV 2s nyheter skal *”bidra til at befolkningen får den informasjon de trenger for å kunne vite om og kunne ta stilling til viktige samfunnsspørsmål”* (s. 4). Videre fremgår det at TV 2s nyheter skal ivareta en *”bredest mulig representasjon i folket”*, ha en sentral nyhetsredaksjon i Bergen samt dekke lokal- og stortingsvalg og andre viktige konstitusjonelle begivenheter. Når det gjelder

utenriksdekning vil TV 2 ha ”vekt på utviklingen i Norges nærområder og viktige utviklingstrekk i verdenssamfunnet generelt” og organiseringen skal være fleksibel, uten mange kostnadskrevende stasjonære korrespondenter (s. 4).

I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at *nyheter* utgjorde 8,9 prosent av sendeflaten i 2004. I sendetimer tilsvarte det 536 timer *nyheter*, fordelt på ti faste, daglige nyhetssendinger og ”opp mot 100 ekstrasendinger” (s. 17). TV 2 viser til at å sikre befolkningen viktig informasjon om viktige samfunnsforhold er en av de viktigste oppgavene for en allmennkringkaster, og gir uttrykk for at et viktig mål for kanalens nyhetssendinger er å se og formidle sakene ut fra enkeltmenneskenes ståsted, i et forbrukerperspektiv. Med en målsetting om å være ledende på hendelsesnyheter ble TV 2s daglige nyhetstilbud utvidet fra åtte til ti sendinger i 2004, med første utsendelse klokken 06.30 og den siste 23.30. TV 2 viser også til utfordringene tv-nyhetene møter som følge av at nettavisene har blitt en sentral nyhetskilde for mange, og at kanalens svar på dette er å dyrke tilstedeværelse, at de viktigste nyhetssakene tilføres nye perspektiver og vinklinger og at journalistiske egensaker blir viktigere (s. 18).

Medietilsynets vurdering er at TV 2 har redegjort tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet til daglige, egenproduserte nyhetssendinger. Vår konklusjon er at TV 2 innfrir kravet.

4.3.2.2 **Aktualitetsdekningen**

Konsesjonen stiller også krav til TV 2s aktualitetsdekning. Kravet fremgår av konsesjonsvilkårenes § 3-3 nr. 2 hvor det fremgår at TV 2 jevnlig skal sende aktualitets- og dokumentarprogrammer.

Konsesjonssøknaden forteller at TV 2 skal bidra og stimulere til debatt om viktige samfunnsproblemer gjennom faste debatt- og aktualitetsprogrammer. Ikke bare speile pågående samfunnsdebatt, men også sette dagsorden og skape debatt, herunder prioritere undersøkende journalistikk (s. 5). Om dokumentartilbudet viser TV 2 i konsesjonssøknaden til satsingen på norske samtidsdokumentarer gjennom samarbeid med utdanningsinstitusjoner, filmfond og uavhengige produsenter. TV 2 har også ambisjoner om å gjøre seg gjeldende på

eksportmarkedet, og viser til muligheten for å bruke egen kompetanse i nyhets- og aktualitetsavdelingen for å produsere dokumentarer knyttet til det aktuelle nyhetsbildet.

I allmennkringkasterregnskapet viser TV 2 til at kanalen har et omfattende aktualitets- og dokumentar tilbud i sentral sendetid. De viktigste faste aktualitetstilbudene i 2004 var *Tabloid* (kl 20.30), *Holmgang* (kl 21.45) og *Dokument 2* (kl 22.35). I tillegg er forbrukermagasinet *TV 2 hjelper deg* og TV 2s morgensending *God morgen, Norge* en viktig del av TV 2s mer faktaorienterte tilbud. Sommeren 2004 sendte TV 2 ”*det noe mykere*” aktualitetsmagasinet *Nettopp nå* (s. 23). TV 2 sendte ukentlig det amerikanske aktualitetsmagasinet *60 Minutes* i 2004. TV 2 redegjør videre for satsingen på samtidsdokumentarer, og viser til at norsk samtidsdokumentar er prioritert i 2004 gjennom nesten 60 nye, enkeltstående norske dokumentarprogrammer. I tillegg sendte TV 2 dokusåpeserier som *Stortinget* og *Et år for livet* (s. 24). TV 2 er opptatt av at høyt volum ikke kan gå på tvers av kravene til kvalitet, og viser til kanalens målsetting om at dokumentarprogrammene skal gi ny innsikt. Programserien *Tonje Steinsland møter* var ifølge TV 2 en ny og viktig satsing i 2004. TV 2 viser til at formatet ”*med to kameraer, to mennesker i fortrolig samtale og ingen øvrige virkemidler*” er modig og atypisk for en kommersiell allmennkringkaster (s. 24). For øvrig trekker TV 2 frem programposten *Dokument 2*, som kanalen sendte 24 programmer under i 2004.

Medietilsynets vurdering er at TV 2 redegjør tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar dette kravet ved at det både gis et bilde av innhold, regularitet og omfang i tilbudet. Vår konklusjon er således at TV 2 innfrir kravet om å jevnlig sende aktualitets- og dokumentarprogrammer.

4.3.2.3 Barne- og ungdomstilbudet

TV 2 er forpliktet gjennom konsesjonsvilkårene til å tilby programmer for barn og unge.

Kravene til *barnetilbudet* er nedfelt i § 3-3 nr. 3 som sier at TV 2 skal ha daglige norskspråklige sendinger for barn under 12 år med mindre det foreligger spesifikke redaksjonelt begrunnede unntak.

I konsesjonssøknaden sier TV 2 at kanalen vil fastholde de etablerte sendetidspunkter for barneprogrammer, som fortrinnsvis er på morgenen. TV 2 viser også til inngåtte avtaler om norskprodusert barne-tv, og at kanalen ”*ønsker å bidra til norskprodusert barne-tv innen ulike sjangere og av høy kvalitet*” (s. 5). Et siktemål for TV 2 er også å produsere formater med eksportpotensial, slik at de finansieringsmuligheter som foreligger på produksjonssiden blir utnyttet.

I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at TV 2 sendte 460 timer barne-tv i 2004, tilsvarende 7,6 prosent av sendeflaten. Dette er en økning i forhold til 2003 hvor andelen var på 6,4 prosent. TV 2 forklarer økningen med utvidet sendetid for barne-tv i helgene, om sommeren og i julen. Barne-tv er definert som programmer rettet mot målgruppen 3 til 11 år i TV2. Dette betyr at programmer som har en bredere familieinnretning ikke er medregnet i timeantallet. I 2004 sendte TV 2 blant annet *Pippi, Flåklypa, Karlsson på taket, Kaptein Sabeltann, Olsenbandens første kupp, Jakten på den magiske diamanten, Reisen til julen og Emil*. TV 2s barne-tv tilbud på hverdager er ti minutter i frokost-tv-sendingen *God morgen, Norge*, og består hovedsakelig av tegnefilmer oversatt med norsk tale. TV 2 viser til at tilbudet sendes under egen vignett til fast sendetid, og at tilbudet dermed fremstår som fast og gjenkjennelig selv om det sendes i en større magasinflate (allmennkringkasterregnskapet s. 35). TV 2 sender hovedtyngden av barne-tv-tilbudet i helgene og skoleferiene og dette tilbudet ble utvidet i 2004. Tilbudet i sommerferien og juleferien ble utvidet fra to til tre timer daglig og helgetilbudet ble utvidet fra to til to og en halv time. Helgetilbudet består i hovedsak av tegnefilmer med norsk tale, men er utvidet med TV 2s egenproduserte barnemagasin *TV 2 Junior*. TV 2 viser i allmennkringkasterregnskapet til at utvidelsen av barne-tv-tilbudets sendetid økte seeropplutningen i målgruppen 3 til 11 år. TV 2 viser også til at de nevnte ”familieinnrettede” filmene følges av mange barn i denne målgruppen.

Medietilsynet mener TV 2 redegjør tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet om sendinger for barn. Vår konklusjon er også at TV 2 ved å sende ti minutter barne-tv hver morgen alle hverdager og to og en halv time i helgen tilfredsstiller kravet om daglige sendinger, selv om omfanget av hverdagstilbudet klart må sies å være på et minimumsnivå. En reduksjon i denne delen av tilbudet vil således ikke være i samsvar med kravet. Ifølge TV 2s redegjørelse består det regulære tilbudet i hovedsak av tegneserier med norsk tale, selv om helgetilbudet inkluderer et barnemagasin. Medietilsynet forutsetter derfor at TV 2 i neste års allmennkringkasterregnskap redegjør for utviklingen i tilbudet til barn i henhold til

søknadens intensjon om sjangermessig variasjon og for produksjon av formater med eksportpotensial.

Kravene til *ungdomstilbudet* er nedfelt i § 3-3 nr. 4 hvor det fremgår at TV 2 jevnlig skal ha norskspråklige sendinger for unge.

Om tilbudet til ungdomsgruppen sier TV 2 i søknaden om konsesjon at kanalens underholdningstilbud blir svært godt mottatt i aldersgruppene 12-19 og 20-29. TV 2 viser også til kanalens eget magasinprogram rettet mot ungdom *Sone 2*, som sendes alle hverdager med temaer som spesielt ”engasjerer og inspirerer ungdom på deres egne premisser” (konsesjonssøknaden s. 6). Videre fremgår det at TV 2 har planer om å opprettholde et eget magasintilbud rettet mot ungdom også i den nye konsesjonsperioden. TV 2 ønsker også å tilby drama egnet for ungdom, og viser til produksjonskontrakt om en ny serie med arbeidstittelen *Alle disse dager*, som tematiserer problemstillinger og forhold unge er opptatt av. TV 2 ser det også som naturlig at en del av TV 2s årlige vederlag³⁸, som går til film- og tv-produksjon, også kommer produksjon av drama egnet for yngre seergrupper til gode. TV 2 viser også til mål om utvikling av egne, norske underholdningskonsepter som også vil appellere til ungdom.

I allmennkringkasterregnskapet tar TV 2 opp spørsmålet om hva som ligger i begrepet *tv for unge* og hvem som faller inn i målgruppen *unge tv-seere*. TV 2 viser til MMIs årlige barne- og ungdomsundersøkelse, hvor det fremgår at kanalen står i en ”*særstilling hva popularitet i aldersgruppen ungdom og unge voksne angår*” (s. 39). Forholdet gjelder TV 2s sendinger innen en rekke programkategorier, herunder nyheter, sport og serier. ”*TV 2 tolker ikke konsesjonen dit hen at kanelen må ha en fast programpost rettet mot ungdom*” (s. 40). Nedleggelsen av ungdomsmagasinet *Sone 2*, som gikk daglig på ettermiddagstid i perioden 2000-2004, ble ifølge TV 2 gjort på grunn av at programmet ikke oppnådde ønsket oppslutning i målgruppen. Våren 2004 ble *Sone 2* besluttet nedlagt ”*til fordel for andre satsinger som også har ungdom som viktige målgrupper*” (s. 40). *Klisterhjerne*, en kunnskapskonkurranse mellom elever fra barne-, ungdoms- og videregående skole blir trukket frem som et av de viktigste tilbudene direkte rettet mot ungdom i 2004. *Spillmagasinet*, et helgeprogram, henvendte seg ifølge TV 2 først og fremst til yngre målgrupper. For øvrig viser

³⁸ TV 2 skal i henhold til konsesjonsvilkårenes § 2-2 om inntektsuavhengig vederlag årlig betale 25 millioner kroner til Norsk Filmfond.

TV 2 til Norway cup, ungdoms-NM i håndball, nyhetssendingen *Absolutt underholdning*, talkshowet *Senkveld*, underholdningsprogrammet *Idol*, musikkserien *Nordic Music Awards countdown*, realityprogrammene *Nr. 19*, *Farmen* og *Jakten på kjærligheten*, som eksempler på programmer som har ungdom/unge voksne som viktige målgrupper. TV 2 viser også til at TV 2s aktualitets- og debattprogrammer klart foretrekkes av de yngre seerne.

Medietilsynet mener det ikke er tvilsomt at store deler av TV 2s programtilbud appellerer til unge. TV 2s redegjørelse viser også at kanalen i 2004 sendte programmer som var spesielt rettet til ungdom i 2004, herunder *Sone 2* frem til 14. mai samme år, *Klisterhjerne* og *Spillmagasinet*. Vurderingen av om TV 2 innfrir kravet slik det er formulert i § 3-3 nr. 4 må imidlertid ta stilling til hvilken grad av hyppighet som med rimelighet kan sies å tilsvare begrepet jevnlig og hvilken aldersgruppe som går inn under begrepet unge.

Når det gjelder hvilken målgruppe kravet er ment å ivareta, er det etter Medietilsynets oppfatning ikke urimelig å legge til grunn at dette gjelder aldersgruppen som normalt defineres som ungdom. Dette understøttes av at konsesjonsutlysningen særskilt trekker frem barn og unge som gruppe, og at det også er i konteksten allmennkringkasternes særlige ansvar for å ha et *barne- og ungdomstilbud* at kravet er formulert. Medietilsynet mener således det er vektige grunner som tilsier at målgruppen unge ikke bør defineres aldersmessig vidt, og at det motsatte vil undergrave hele formålet med bestemmelsen. Det bør være klart at målgruppen unge, i en bredere definisjon av begrepet, er en attraktiv gruppe kringkasterne av rent kommersielle betraktninger programsetter tilbud for, og som således ikke trenger et spesielt vern gjennom konsesjonsforpliktelsene. I forlengelsen av dette følger det at formålet med å stille krav om egne programmer spesielt rettet mot unge må være at sendingene skal tilby en arena dedikert til temaer ungdom er opptatt av, og at programmene skal bidra til å reflektere norske ungdomsidentiteter. Medietilsynet mener således det ikke er tilstrekkelig for å innfri dette kravet at kanalen i sitt generelle programtilbud, herunder underholdningsprogrammer, har ungdom/unge voksne som viktige målgrupper.

Når det gjelder forståelsen av begrepet jevnlig er det etter Medietilsynets oppfatning interessant å se hvilke programområder det stilles tilsvarende krav til hyppighet til. I tillegg til program for unge, benyttes kravet om jevnlige sendinger i tilknytning til *aktualitets- og dokumentarprogrammer*. Dette indikerer at konsesjongiver anser begge programområder som tilsvarende viktige, og har ansett det som nødvendig å formulere et konkret krav i de to

vilkårenes ordlyd om en viss regularitet i tilbudet. Medietilsynet vil på dette grunnlaget ikke sette et absolutt mål i årets rapport for hva som anses som tilstrekkelig hyppig til å tilfredsstille kravet om jevnlig sendinger. Vi mener kravets ordlyd understreker behovet for at TV 2 selv redegjør for sin fortolkning og hvordan denne får sitt uttrykk i programsettingen av et jevnlig tilbud til unge. I lys av det TV 2 selv uttrykte i konsesjonssøknaden om å opprettholde en magasinflate for ungdom, er det etter Medietilsynets vurdering rimelig å legge til grunn at kanalen skal ha et tilbud som gir ungdom en arena hvor temaer behandles på de unges egne premisser. Medietilsynet har ingen oppfatninger om hvordan TV 2 formmessig skal innrette dette tilbudet.

4.3.2.4 Norskspråklig drama

Ifølge konsesjonsvilkårenes § 3-3 nr. 5 skal TV 2 sende norskspråklig drama.

I konsesjonssøknaden forteller TV 2 om det etablerte norskspråklige dramatilbudet i kanalen, og viser til produksjoner innenfor ulike sjangrer (situasjonskomediene *Mot i brystet* og *Karl & Co.*, politiserien *Fox Grønland* og tv-såpen *Hotel Cæsar*). Ifølge søknaden skal TV 2 ”utvide sjangerbredden ytterligere” og at dette er et langsiktig prosjekt (s. 8). Videre fremgår det at TV 2 vil fortsette med *Fox Grønland* og at kanalen er i forhandlinger om og har gitt midler til forprosjekt knyttet til en ny dramaserie (med arbeidstittel *Alle disse dager*). Serien handler ifølge TV 2s beskrivelse ”om allmenngyldige, mellommenneskelige relasjoner, og vil ta TV 2s dramatilbud enda noen skritt i tyngre retning” (s. 8). Det fremgår også av søknaden at TV 2 ønsker å bidra til levedyktige produksjonsmiljøer i Bergen samt å støtte film- og dramaproduksjoner uavhengig av de 25 millioner kroner som årlig skal avsettes fra TV 2 til denne typen produksjoner. TV 2 orienterer om visningsretter til en rekke norske filmer, og til nordisk samfinansiering for å sikre både egne prosjekter og sørge for et rikt tilfang av kvalitetsdrama (s. 9).

I allmennkringkasterregnskapet sier TV 2 om dramatilbudet at kanalen så langt har hatt lettere underholdningsdrama og komiserier som de fremste satsingsområdene, men at TV 2 har tatt viktige skritt for å utvide sjangerbredden de siste årene. I 2004 utgjorde norsk drama 266 timer. TV 2 viser til at dette er populære tilbud, som ”som regel sendes i beste sendetid”

(s. 30). I 2004 er *Hotel Cæsar* fremdeles et av de viktigste tilbudene uavhengig av sjanger. TV 2 redegjør for produksjonsforhold, med produksjon av én episode for visning hver eneste dag, og for seeropplutning, som i 2004 gjennomsnittlig var på 37,4 prosent for de 180 episodene. TV 2 viser også til situasjonskomedier som *Mot i brystet*, *Karl & Co* og den nye serien *Hos Martin*, samt 10 sendte episoder av serien *Seks som oss*, serien *Olsenbandens første kupp* (julekalender) og miniserien *Reisen til julen*, beregnet på hele familien. TV 2 uttrykker også at realiseringen av en del dramaprojekter avhenger av hvordan Norsk filmfond forvalter sin rolle som bidragsyter til produksjonen av norsk drama. TV 2 viste åtte nyere, norske spillefilmer i 2004 i tillegg til en rekke norske klassikere.

Medietilsynets vurdering er at TV 2 har redegjort tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet om å sende norskspråklig drama i 2004. Dramasjangerens omfang i TV 2s programtilbud er stort, jf. vurderingen i punkt 4.3.1.1 om tematisk og sjangermessig bredde. I 2004 utgjør det samlede dramatilbudet 1 360 timer, og av disse er 266 timer norsk drama. Timetallet tilsvarer en prosentandel på nesten 20 prosent. Som for dramatilbudet i sin helhet er det også av betydning for ivaretagelsen av kravet om norskspråklig drama at det har en viss sjangermessig bredde. I tråd med TV 2s redegjørelse kan det slås fast at tilbudet har en klar hovedvekt i lettere sjangerer som underholdningsdrama og komiserier. Medietilsynet vil følge utviklingen innenfor dette tilbudet, også i forhold til den intensjonen om sjangerutvidelse som TV 2 ga uttrykk for i konsesjonssøknaden.

Medietilsynets konklusjon på dette punktet er at TV 2 innfrir kravet om å sende norskspråklig drama i 2004.

4.3.2.5 Kulturdekningen

Konsesjonens krav til TV2s kulturdekning er formulert i § 3-3 nr. 6. Her fremgår det at TV 2 skal ha egne programmer som gjenspeiler mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv.

I konsesjonssøknaden sier TV 2 følgende:

”Vi vil utvide TV 2s kulturtilbud i den nye perioden. Kultur som aktuelt stoff vil fortsatt få bred plass i våre aktualitets- og magasinprogrammer, samtidig som vi vil legge større vekt på å vise mangfoldet i norsk og internasjonalt kulturliv gjennom egne

kulturprogrammer. Dette kan være både gjennom programserier eller programmer som sendes regelmessig, slik dagens "Arena"-serie er uttrykk for, og gjennom enkeltstående programmer som i sum og over tid vil gi et fylldig bilde av kultursektoren.

...

Kulturprogrammene vil i sum inneholde både et mangfold av kulturaktiviteter og kulturelle ytringer og analytiske og fordypende perspektiver på viktige sider ved norsk og internasjonalt kulturliv og kulturelle strømninger." (s. 7).

I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at TV 2 sendte 143 timer *kulturprogrammer*, tilsvarende 2,2 prosent av programflaten i 2004. Ser vi på prosentandelen i tabell 1 i punkt 4.3.1 ovenfor, viser den at *musikk* og *kultur* utgjør en samlekategori på til sammen 2,6 prosent av programflaten. Musikkprogrammene utgjør 23 timer, tilsvarende 0,4 prosent av programflaten. TV 2 redegjør for hvordan kanalen kategoriserer program og innslag i disse programkategoriene. I 2004 ble det sendt 12 programmer i kulturmagasinet *Mens vi venter på Operaen*, som beskrives av TV 2 som både samtale- og reportasjebasert, og med en bred innretning i forhold til dekingen av "kulturelle og kunstneriske uttrykksformer" (s. 43). Det andre tilbudet som TV 2 beskriver er *Absolutt underholdning*, kategorisert som *kulturnyheter*, og som inneholder *aktuelt kultur- og underholdningsstoff fra inn- og utland* (s. 43). Primært dekker programmet "populærkulturelle uttrykk som tv, film, populærmusikk og ulike typer scenekunst", og formmessig er det basert på en "miks av intervjuer, debatt, anmeldelser og aktuelle reportasjer" (s. 43). TV 2 viser også til at kanalen har sendt enkeltstående kulturprogrammer om litteratur, teater og musikk i 2004. I tillegg har TV 2 sendt programmer som viser ulike kunstneriske uttrykk i praksis; Nidarosdomens guttekor og Leif Ove Andsnes og Norsk Kammerorkester. De nevnte eksemplene er imidlertid kategorisert som *musikk*.

Medietilsynet mener TV 2 har gitt en fyllestgjørende redegjørelse for hvordan kanalen har ivaretatt kravet om egne kulturprogrammer i 2004. Dertil går det også klart frem hvordan de ulike programmene er kategorisert samt tematisk og formmessig innrettet. I dette kravet ligger det en forutsetning om en bredde i dekingen av kulturlivet, nasjonal og internasjonalt. Grovt sett kan kravet om bredde i kulturdekingen forstås som en forpliktelse til å ivareta både populærkultur og såkalt smalere kulturuttrykk. Det fremgår av TV 2 s redegjørelse at den definitive hovedvekten i sendetimeomfang er *kulturnyheterne* med hele 126 av 143 timer. Det fremgår også at det i hovedsak er populærkulturelle tema som dekkes i disse sendingene. Det andre hovedtilbudet i 2004 var *Mens vi venter på Operaen*, som ifølge beskrivelsen tok for seg en bredde i kulturelle og kunstneriske uttrykksformer. Det redegjørelsen ikke gir

tilstrekkelig informasjon om i 2004 er hvordan TV 2 tilrettelegger programmene for å ivareta dekningen av både nasjonalt og internasjonalt kulturliv. (Selv om det nevnes i beskrivelsen av *Absolutt underholdning* at stofftilfanget er basert på ”inn- og utland”.) Vi forutsetter at denne dimensjonen ved redegjørelsen inkluderes i neste års allmennkringkasterregnskap.

Samlet sett konkluderer Medietilsynet med at TV 2 oppfyller kravet om å ha egne programmer som gjenspeiler norsk og internasjonalt kulturliv, men at kanalen ikke fullt ut kan sies å gjenspeile mangfoldet i dette kulturlivet.

4.3.2.6 Samisk tilbud

TV 2 skal i følge konsesjonsvilkårenes § 3-3 nr. 7 ha egne programmer eller programinnslag for den samiske befolkning. Disse skal som hovedregel være på samisk.

I konsesjonssøknaden trakk TV 2 frem dokumentartilbudet som eksponent for dekningen av samiske forhold på samisk, og viste til planer om en dokumentarserie på samisk om samenes kultur og historie. Videre orienterte TV 2 om at tilbudet om dubbing av barne-tv på samisk ville opprettholdes i den nye konsesjonsperioden. Ifølge TV 2 er kanalens viktigste bidrag i forhold til dekning av den samiske minoriteten ”*den naturlige plass samenes kultur, levesett og livsvilkår har fått i våre [TV 2s] riksdekkende nyhetssendinger. ... Ut fra ønsket om å spille hele samfunnet i våre nyhetssendinger ser vi det som naturlig å opprettholde denne profilen også i den nye konsesjonsperioden.*” (s. 6, vår tilføyelse).

I allmennkringkasterregnskapet sier TV 2 at kanalen har lagt vekt på å synliggjøre den samiske minoriteten i det nasjonale nyhetsbildet, og viser til at nyhetssendingene inneholdt rundt 30 reportasjer om samiske forhold i 2004. Sju sendinger ble tilrettelagt på samisk. Det var ifølge TV 2 de tre dokumentarene *Lebesbymannen - mannen som ville advare keiseren*, *Fra kringkasting til reindrif* og *Vidda – Ráfehís Áiggít!* samt *Maina Sofies Jul* i fire episoder. Den sistnevnte produksjonen ble sendt ettermiddagstid i julen 2004, og er ifølge TV 2 ”*ikke først og fremst et program... om samiske forhold, men et populært tv-format på samisk*” (s. 48).

Medietilsynet konstaterer at TV 2 opprettholder tilsvarende nivå på dekningen av samiske forhold i nyhetssendingene som både ble beskrevet i konsesjonssøknaden og som kanalen har hatt de senere årene. I tillegg har TV 2 tilrettelagt sju sendinger på samisk, hvorav tre av dem var dokumentarer og de øvrige fire episoder av dramaserien *Maina Sofies Jul*. Serien er også sendt på TV 2 tidligere år, og ifølge allmennkringkasterregnskapet ble det produsert en oppfølger til serien i 2004. Oppfølgeren skulle ifølge TV 2 sendes påsken 2005. I vurderingen av om TV 2 innfrir kravet om å ha et programtilbud for den samiske befolkningen, vil vi, som for vurderingen av oppfyllelsen av kravet om å ha egne programmer eller programinnslag for etniske minoriteter i punkt 4.3.2.7 nedenfor, ta *formålet* med vilkåret med i betraktningen. De spesifikke kravene om egne programmer for bestemte målgrupper kan sies å fungere utfyllende i forhold til det overordnede kravet i allmennkringkastingsprinsippet om at kanalen skal ha programmer for både brede og smale publikumsgrupper. I TV 2s konsesjon er det i de spesifikke programkravene særlig stilt krav om egne programmer for de såkalt *smalere publikumsgruppene*, herunder egne program for minoritetsgrupper. I tillegg til at prinsippene for allmennkringkasting inkluderer dette hensynet, har Norge gjennom nasjonalt regelverk og internasjonale avtaler forpliktet seg til å arbeide for å sikre at minoritetene blir likestilt med majoritetsbefolkningen³⁹. Den samiske befolkningsgruppen er en minoritetsgruppe som har en særstilling i Norge⁴⁰. Sameloven fastslår blant annet at norsk og samisk er likeverdige språk (jf. § 5). I kringkastingspolitikken har dette forholdet blant annet fått sitt uttrykk i at samtlige av allmennkringkasterne er pålagt å ha et samisk tilbud, og at deler av tilbudet skal være på samisk. Vilåret i TV 2s konsesjon konkretiserer ikke mål for omfang og hyppighet av slike programmer. Formålet med krav om program eller programinnslag for den samiske befolkning og bruk av samisk språk er mangesidig. Hensynet til ytrings adgang, informasjon og representasjon for denne særskilte minoritetsgruppen samt synliggjøring og bevaring av samisk språk og kultur, er relevante betraktninger, jf. også det som er sagt om formål under punkt 4.3.2.7 om tilbudet til etniske minoriteter nedenfor. Innfrielse av formålet forutsetter etter Medietilsynets vurdering en viss regularitet i tilbudet.

³⁹ Her viser vi til ILO-konvensjon nr. 169 (1989) som blant annet omhandler samenes rettigheter som urfolk og det internasjonale minoritetsvernet som ligger i artikkel 27 i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, som fastslår at personer som tilhører etniske, religiøse eller språklige minoriteter har rett til, sammen med andre medlemmer av sin gruppe, å dyrke sin egen kultur, utøve sin egen religion eller bruke sitt eget språk samt Den europeiske paktens for vern av regions- og minoritetsspråk, som blant annet Norge har ratifisert. Ifølge St.meld. nr. 55 (2000-2001) *Om samepolitikken* er det bare paktens del III som legger konkrete plikter på myndighetene. Norge ratifiserte paktens del III bare for samisk (kapittel 7.1).

⁴⁰ St.meld. nr. 55 (2000-2001) *Om samepolitikken*, jf. også Sameloven av 12. juni 1978.

Medietilsynets konklusjon er at TV 2 ved å sende sju programmer tilrettelagt på samisk innfrir kravet om å sende egne program, hovedsakelig på samisk, for den samiske befolkning i 2004. Det er også slik at et visst omfang reportasjer om samiske forhold i den ordinære nyhetsdekningen bidrar til å innfri den delen av formålet som handler om å synliggjøre den samiske gruppen i samfunnet. Når det gjelder omfanget av de egne programmene i 2004 er likevel Medietilsynet av den oppfatning at det er beskjedent og preget av produksjoner som allerede har vært sendt flere ganger før. Det må således anses som problematisk at TV 2 har sendt færre program i 2004 enn i 2003, og at tendensen basert på de to første årene TV 2 har dette spesifikke kravet, synes å være et lavere omfang av egne program enn kanalen sendte mot slutten av forrige konsesjonsperiode. Medietilsynet ser positivt på at TV 2 viser til produksjonen av nye program som står på sendeplanen i 2005, og vil følge utviklingen i dette tilbudet på TV 2. Vi forutsetter at redegjørelsen i neste års allmennkringkasterregnskap inkluderer opplysninger om samtlige av de programmer og programinnslag som er repriser.

4.3.2.7 Tilbud til etniske minoriteter

TV 2 skal også ha egne programmer eller programinnslag for etniske minoriteter. Det går frem av konsesjonsvilkårenes § 3-3 nr. 8.

I konsesjonssøknaden sier TV 2 at utviklingen av et flerkulturelt norsk samfunn representerer vesentlige trekk ”som i seg selv krever oppfølging av en allmennkringkaster som tar mål av seg å gjenspeile hele samfunnet både gjennom nyhets- og aktualitetsprogrammer og i andre sammenhenger” (s. 7). Følgelig vil TV 2 ta opp ”tema knyttet til fremveksten av store etniske minoriteter”, men sier samtidig at ”[i] den grad dette skal behandles i egne programserier, vil ... TV 2 i størst mulig grad gjøre dette til programmer av allmenn interesse og med stor rekkevidde” (begge sitater fra s. 7). Her opplyser TV 2 også at kanalen gjennom livssynsprogrammene vil fokusere mer på minoritetsreligioner i Norge.

I allmennkringkasterregnskapet sier TV 2 at programmer for minoriteter ikke er en ”tung post på TV 2s sendeskjema”, men at kanalen bestreber seg på at tilbudet skal bestå av ulike programtyper, både formmessig og tematisk (s. 49). Tilbudet til etniske minoriteter er ifølge TV 2 dekket gjennom dokumentarprogrammer og serier om religiøse minoriteter i Norge.

TV 2 sendte også den norske spillefilmen *Schpaa*, som handler om Oslo-ungdom av ulik etnisk opprinnelse. Programmer som nevnes er filmen *Tradra – I går ble jeg tater*, et portrett av en mann som i voksen alder får vite at han er tater, to *Dokument 2*-programmer, henholdsvis *Dommen*, om en innvandrerkvinnens brudd med egen familie og *Ankerbarna*, om barneflyktninger alene på asylmottak i Norge samt dokumentaren *Drømmen om Lollywood*. TV 2 viser også til to programmer kalt *Allah og Buddha i Per Gynts rike*, som var samtaler mellom mennesker med ulik religiøs bakgrunn, samt serien *Gull, røkelse og Mekka*.

Medietilsynet konstaterer at TV 2 har hatt programmer for etniske minoriteter, men at omfanget er beskjedent. Dette samsvarer med det TV 2 selv gir uttrykk for i sin redegjørelse. Medietilsynet ser at kravet ikke konkretiserer mål for omfang eller hyppighet av slike programmer. I et allmennkringkastingsperspektiv må likevel *formålet* med å stille krav om programmer for bestemte målgrupper tas i betraktning i vår vurdering. Formålet med å stille krav om at allmennkringkasterne skal ha et tilbud til etniske minoriteter har både en side til retten til representasjon i offentligheten for denne minoritetsgruppen og til at programtilbudet til allmennkringkasterne skal speile at Norge er et flerkulturelt samfunn. Av dette følger det at en viss regelmessighet i tilbudet må forutsettes for at formålet skal innfris. Formålet er også ivaretatt i det overordnede kravet om at allmennkringkasterne skal ha en variasjon i publikumshenvendelse gjennom å veksle mellom programmer som i prinsippet er vendt til brede og smale grupper. Etniske minoriteter er en såkalt smal gruppe. Medietilsynet vil understreke at disse formålsbetraktningene ikke står i motstrid til behovet TV 2 uttrykker for å presentere slike temaer i ”programmer av allmenn interesse og med stor rekkevidde”, som er referert fra konsesjonsvilkårene ovenfor. Det er snarere slik at presentasjon og inkludering av flerkulturelle temaer i en bredere programmessig kontekst og i programtyper som står sentralt i TV 2s programvirksomhet, vil styrke oppnåelsen av formålet. Etter vår fortolkning ivaretas disse betraktningene gjennom bestemmelsens krav om program *eller* programinnslag for etniske minoriteter.

I vurderingen av hvordan TV 2 ivaretar kravet om et tilbud til etniske minoriteter er det følgelig således en styrke at kanalen søker å gi et tilbud som består av ”ulike programtyper både formmessig og tematisk”. Dette fordi det også innenfor et målgrupperettet tilbud må legges til grunn at det overordnede kravet om tematisk og sjangermessig variasjon får anvendelse. I denne sammenheng er det følgelig interessant å se hvilken variasjon i programmer/programinnslag som TV 2 tilbyr over tid. I vurderingen av tilbudet til etniske

minoriteter i 2004 har Medietilsynet merket seg at dokumentaren *Drømmen om Lollywood* var en reprise fra 2003. De øvrige programmene er ikke opplyst å være repliser. Både de to programmene *Allah og Buddah i Per Gynts rike* og serien *Gull, røkelse og Mekka*, en programserie om minoritetsreligioner som har gått på TV 2 i flere år, dreier seg om flerkulturelle perspektiver innenfor religion og livssyn. Graden av ”fornyelse” og hvilke flerkulturelle aspekter som inkluderes i dette tilbudet, forteller noe om hva TV 2 legger i å lage et tilbud til etniske minoriteter. Her vil utviklingen ut over i konsesjonsperioden være av interesse i vår vurdering. Vi forutsetter derfor at TV 2 opplyser om samtlige av de programmer og programinnslag som er repliser i neste års allmennkringkasterregnskap.

Samlet sett konkluderer Medietilsynet med at TV 2 innfrir kravet om å ha egne program for etniske minoriteter i 2004, men at det begrensede tilbudet vanskelig kan sies å oppfylle formålet med bestemmelsen.

4.3.2.8 Livssynsprogrammer

Ifølge konsesjonsvilkårenes § 3-3 nr. 9 skal TV 2 sende livssynsprogrammer.

TV 2 sa i konsesjonssøknaden at kanalen ville ”oppretholde et variert tilbud av livssynsprogrammer” i den nye konsesjonsperioden, og viste til den regulære programserien *Søndagsåpent* og ”et fylldig tilfang av livssynsprogrammer i forbindelse med de kristne høytidene” (s. 7). Innenfor denne rammen skulle TV 2 legge økt vekt på å ”reflektere andre livssyn enn det luthersk-protestantiske som tradisjonelt har fått mye fokus i kanalen” (s. 18).

Programstatistikken som er gjengitt i tabell 1 under punkt 4.2 ovenfor, viser at livssynsprogrammene utgjorde 0,6 prosent av programflaten, eller 37 av 6 045 sendetimer, på TV 2 i 2004. TV 2 anser denne andelen for å være betydelig på en kommersiell kanal med en sendetid på godt over 6 000 timer, og hevder det vil være vanskelig å finne en ”annen kommersiell, livssynsnøytral kanal i Europa som har viet livssynsprogrammer like stor plass og ikke minst redaksjonelle ressurser” (allmennkringkasterregnskapet s. 47). Om innretningen på tilbudet viser TV 2 til serien *Søndagsåpent* som kanalens viktigste programtilbud, men at kanalen i de senere årene også bestreber seg på å tilby programmer om ikke-kristne religioner. Det sistnevnte ble ifølge TV 2 ivaretatt i serien *Gull, røkelse og Mekka*, som tok for seg

minoritetsreligioner i Norge. TV 2 sendte også *Allah og Buddha i Per Gynts rike* i to programmer, hvor seks mennesker med ulik religiøs bakgrunn drøftet spørsmål knyttet til tro. TV 2 redegjør også for at kanalen sendte en rekke programmer med religiøst tilsnitt i forbindelse med kristne høytider.

Generelt fremgår det også i allmennkringkasterregnskapet at livssynsprogrammer skal være av ikke-forkynnende karakter. TV 2 har ”*tatt spørsmålene om tro og tvil ut av det kirkelige rom og underlagt dem journalistisk behandling på lik linje med andre samfunnstema*” (s. 47). Livssynsprogrammene sendes i følge TV 2 i hovedsak søndag ettermiddag/tidlig kveld, mens programsettingene i høytidene også inkluderer religiøse programmer i andre deler av sendeflaten.

Medietilsynet vil også i forbindelse med dette kravet peke på at selv om ikke bestemmelsen setter konkrete mål for omfang eller hyppighet, må det som følge av betraktninger om formålet med å forplikte allmennkringkasterne til å sende livssynsprogrammer, forutsettes en grad av regelmessighet i tilbudet. Etter vår vurdering innfrir TV 2 dette i 2004 gjennom et ukentlig tilbud, som i følge TV 2 er lagt til helgen, og at programsettingen for øvrig åpner for en større dekning i forbindelse med høytider. Graden av innfrielse har også en side til bredden og variasjonen i tilbudet, jf. det som ble sagt om fokus på minoritetsreligioner i vurderingen av tilbudet til etniske minoriteter ovenfor. Medietilsynet har selvsagt ingen innvendinger mot at ett og samme program fyller flere formål og således bidrar til innfrielse av flere programkrav. Samtidig vil omfanget av program som defineres å høre inn under de ulike områdene som konsesjonen setter spesifikke krav til, åpenbart være av betydning for vurderingen av hvordan TV 2 oppfyller allmennkringkasteroppdraget, jf. vurderingen av de overordnede kravene i § 3-2 bokstav a) og b) under punktene 4.3.1.1 og 4.3.1.2 ovenfor.

Medietilsynets konklusjon er at TV 2 innfrir kravet om å sende livssynsprogrammer i 2004. Det er også vår vurdering at kanalen har hatt en viss bredde i perspektivene, selv om redegjørelsen utvilsomt bekrefter at hovedinnretningen i TV 2s dekning er basert på den kristne trosretningen. Programplanene for 2004 om å erstatte *Søndagsåpent* med en dokumentarserie om tilværelsen som misjonær på Mali (*Et himla liv*), indikerer at TV 2 vil videreføre denne innretningen i dekningen. I neste års allmennkringkasterregnskap ber vi TV 2 om å redegjøre for sendetidspunkter og eventuelle repriser i dette tilbudet som helhet. Når det gjelder livssynsprogrammenes andel i den totale sendeflaten vil ikke Medietilsynet

uttrykke noen absolutt oppfatning om hvilket nivå denne bør ligge på, men understreke at utviklingen i den relative fordelingen av programkategoriene vil følges gjennom vårt tilsyn. I denne forbindelse vil vi hevde at livssynsprogrammene relativt sett har en beskjeden prosentandel i programflaten. Tatt det lave nivået i betraktning, er nedgangen fra 0,8 prosent i 2003 til 0,6 prosent i 2004 etter Medietilsynets vurdering problematisk i et allmennkringkastingsperspektiv.

4.3.3 Bruk av målformer og dialekter – Medietilsynets vurdering

TV 2s konsesjon setter i tillegg til de overordnede kravene i § 3-2, og som er vurdert ovenfor, noen andre generelle krav til sendingene. Dette gjelder blant annet kravet om at TV 2 skal benytte begge de offisielle norske målformene, noe som fremgår av konsesjonsvilkårenes § 3-4.

Konsesjonssøknaden tallfester ingen prosentangivelse eller annet kvantitativt mål for andelen nynorsk og bokmål i TV 2s sendinger. Tvert i mot mener TV 2 slike kvoter ikke er nødvendig og at det er *”viktigere å sørge for en forsvarlig fordeling mellom målformene over tid enn å innføre programsatser som medfører unødvendig administrasjon og kortsiktig fokus på fordelingen bokmål/nynorsk”* (s. 9). Ifølge TV 2 er begge målformer godt eksponert på kanalen.

I allmennkringkasterregnskapet uttrykker TV 2 at *”språksammensetningen over tid skal gjenspeile et tverrsnitt av befolkningen”* (s. 51). TV 2 utarbeider ingen statistikk over den prosentvise fordelingen mellom målformene, men sentrerer redegjørelsen rundt henvisninger til hvilke programmer kanalen har nynorsktalende programmedarbeidere og fordelingen av medarbeidere som benytter de ulike målformene i sentrale programmer. Her fremgår det at TV 2 særlig har lagt vekt på at begge målformer skal være godt representert i nyhetssendingen; av fire faste nyhetsankere snakket to nynorsk og to bokmål i 2004. Fra 2005 reduserte TV 2 antallet nyhetsankere fra fire til tre, og av de tre snakker én nynorsk og to bokmål. Reporterne blir, med visse normeringer, oppfordret til å bruke egen dialekt. I TV 2s ukentlige nyhetsmagasin *Magasinet*, snakker én av to faste programledere nynorsk. TV 2 viser også til at flere av kanalens værpresentatører snakker *”tilnærmet nynorsk eller sin egen dialekt”* (s. 51) og at programledere for flere av de mest populære

underholdningsprogrammene, som Arne Hjeltnes i *Klisterhjerne* og Gaute Grøtta Grav i *Farmen*, snakker nynorsk. TV 2 opplyser også at kanalen vil tekste utvalgte deler av sendingene på nynorsk fra februar 2005, og viser til at dette dels gjelder utenlandske serier der teksten ligger åpent i tv-bildet og dels teksting for hørselshemmede via tekst-tv.

Medietilsynet tar til etterretning at TV 2, med henvisning til at kanalen ikke er pålagt bestemte kvoter for målformbruken, ikke utarbeider statistikk over prosentvis fordeling mellom de to målformene i sendingene. For at Medietilsynet skal kunne føre tilsyn med hvordan kravet om å benytte de to målformene etterleves, forutsetter det imidlertid at allmennkringkasterne redegjør for representasjonen av målformene med konkrete henvisninger til sendingene. Fortrinnsvis med henvisninger til hvilke innslag/program hvor de ulike målformene brukes og/eller opplysninger om fordelingen av medarbeidere som bruker de to målformene innenfor sentrale programområder. Medietilsynet konstaterer at TV 2s redegjørelse for hvordan kanalen ivaretar dette kravet er i samsvar med disse retningslinjene. Medietilsynets konklusjon er også at TV 2 innfrir kravet om å benytte begge offisielle målformer i sine sendinger.

4.3.4 Teksting for hørselshemmede – Medietilsynets vurdering

Konsesjonen til TV 2 stiller også et krav til at programtilbudet skal gjøres tilgjengelig for hørselshemmede. Kravet er nærmere presisert i § 3-5, og lyder slik:

”TV 2 skal tekste sendingene i tidsrommet 1800 til 2200 hver dag for hørselshemmede. Dette gjelder programmer der teksting er teknisk og praktisk mulig i forhold til produksjonstid. Lar det seg ikke gjøre å tekste hele sendingen skal enkeltinnslag om mulig tekstes.

TV 2 skal ta i bruk teknologi for automatisert simultanteksting av sine direktesendte nyhets- og aktualitetsprogrammer så snart slik teknologi er tilgjengelig og kvalitetsmessig tilfredsstillende. Inntil slik teknologi tas i bruk skal TV 2 tekste repriser på direktesendte aktualitetsprogrammer.”

TV 2 gir i konsesjonssøknaden uttrykk for betydningen av at viktige deler av kanalens programtilbud tilrettelegges for hørselshemmede, og vil *”i første omgang tekste en del sentrale aktualitetsprogrammer som har en produksjonstid som muliggjør dette.”* (s. 9). TV 2 vil videre *”tekste repriser på direktesendte debattprogrammer”*, og på sikt *”tekste deler av*

drama- og underholdningstilbudet” (s. 9). I søknaden redegjør TV 2 for konkrete avtaler med et utviklingselskap innen språkteknologi på Voss. Målet med samarbeidet var ”å utvikle et produksjonssystem for automatisert teksting (simultanteksting av tv-programmer) av tv-programmer basert på løpende tale” (s. 10).

I allmennkringkasterregnskapet redegjør TV 2 for at kanalen tilrettelegger norske programmer for hørselshemmede i sentral sendetid. Nærmere bestemt tekster TV 2 ”*alle ikke-direktesendte norske programmer*” mellom klokken 18.00 til 22.00, ”*noe som blant annet omfatter de aller fleste underholdnings- og dramaprogrammene*” (s. 52). TV 2 tekster også reportasjene i 18.30- og 21.00-nyhetene der det er teknisk mulig, men viser til at mange reportasjer ”*redigeres helt opp mot og ofte også inn i sending, slik at teksting av disse har vært praktisk umulig.*” (s. 52). Ifølge TV 2s opplysninger var omfanget av nyhetstekstingen på linje med nivået i 2003 med et snitt på knappe fem reportasjer per 21-sending i 2004, noe som tilsvarer i underkant av halvparten av reportasjene i en normal sending. Snittet for 18.30-nyhetene var noe høyere i 2004 enn i 2003 med knappe fire reportasjer per sending. Når det gjelder sportstekstingen har TV 2 økt andelen tekstede reportasjer i 2004 fra et gjennomsnitt på to og en halv reportasje i 2003, til 3,8 reportasjer i 2004. TV 2 uttrykker likevel at nyhets- og sportsdekningen vil kunne oppfattes som mangelfull for de hørselshemmede ”*så lenge verken nyhetsankere, sportsankere eller direktesendinger tekstes*” (s. 53). TV 2 økte tekstingen fra norsk til norsk fra 730 timer i 2003 og til 800 timer i 2005. Ifølge TV 2 ligger hovedårsaken til økningen i tekstingen av sportsreportasjer og høyere andel norske programmer i ”*beste sendetid*” (s 53).

Når det gjelder utviklingen av automatisert direkteteksting viser TV 2 til utfordringer knyttet til å få en norsk talegjenkjenningsteknologi på grunn av at Norge er et lite språksamfunn og dermed ikke like attraktiv for teknologileverandørene. Konesjonssøknadens omtalte samarbeid med Nordisk Språkteknologi på Voss viste seg å ikke gi de ønskede resultater, og dette selskapet gikk konkurs i 2003. TV 2 har i samarbeid med NRK ”*lett etter potensielle utviklere og leverandører på det internasjonale markedet*”, men har ikke lyktes (s. 54). TV 2 er i tråd med konsesjonspålegget innstilt på å ta i bruk automatisert direkteteksting så snart teknologien er tilstrekkelig utviklet for norsk, men mener samtidig at konsesjonens pålegg om å ta i bruk en teknologi som ennå ikke eksisterer er uheldig. TV 2 viser her til den tilsvarende situasjonen i Danmark, hvor det er etablert et utviklingsprosjekt der både staten gjennom Kulturministeriet og Videnskapsministeriet og allmennkringkasterne Danmarks Radio og

dansk TV 2 bidrar økonomisk i et utviklingsprosjekt for teksting. ”TV 2 og NRK har derfor i fellesskap tatt et initiativ overfor Kulturdepartementet for å diskutere mulighetene for å etablere et nasjonalt samarbeidsprosjekt på området.” (allmennkringkasterregnskapet s. 54).

Medietilsynets vurdering er at TV 2 har redegjort tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet til teksting av sendingene i tidsrommet 18.00 til 22.00 og hvilke utfordringer som knytter seg til hva som er *teknisk og praktisk mulig*. Vår konklusjon er at TV 2 også innfrir de formulerte forpliktelsene. Vi ønsker likevel ved neste årlige rapportering en redegjørelse for hvorfor teksting av nyhetsankere og sportsankere ikke gjennomføres all den tid vi antar at det disse snakker om i all hovedsak er basert på manuskripter utarbeidet på forhånd. Når det gjelder fremdrift og tidsperspektiv for utviklingen av automatisert simultanteksting basert på norsk talegjenkjenningsteknologi, tar Medietilsynet TV 2s redegjørelse til etterretning, jf. også Delrapport I punkt 1.3 om Medietilsynets løpende tilsyn, nærmere bestemt punkt 1.3.2.1 om teksting for hørselshemmede i TV 2. Spørsmålet om eventuell statlig deltakelse i utviklingen av slik teknologi er av politisk art, og er ikke gjenstand for vurdering fra vår side. Medietilsynet viser for øvrig til Bondevik II-regjeringens vedtak om å bevilge fire millioner til et prosjekt for simultantekstingsteknologi i det fremlagte budsjettforslaget i oktober 2005.

4.4 DEKNINGSGRAD

Et sentralt prinsipp i allmennkringkastingen er at sendingene skal være et tilbud til hele befolkningen. I hvilken grad sendingene faktisk er tilgjengelige for allmennheten avhenger således av dekningsgraden for allmennkringkasterens sendinger. Konesjonsvilkårenes § 1-4 fastsetter at TV 2 skal opprettholde den samme dekningsgraden ved formidling via analoge bakkesendere som i foregående konsesjonsperiode.

I konsesjonssøknaden orienterte TV 2 om at kanalen hadde en dekning på 97 prosent på landsbasis, og at dekningen i all hovedsak var basert på analogt mottak. En andel på seks prosent av norske husstander tok ifølge TV 2 inn kanalen ved hjelp av digital set-top-boks.

I allmennkringkasterregnskapet opplyser TV 2 om en dekningsgrad på 97,5 prosent i 2004, og viser til at denne er den samme som ved utgangen av 2002⁴¹. Den tekniske dekningen via analoge bakkesendere opplyses å være uendret i perioden, men TV 2 mener det er sannsynlig at dobbeldekningen har økt noe. Det betyr at flere kan ta inn TV 2 både via analogt bakkenett og via kabel eller satellitt. TV 2 redegjør videre for at dekningsgraden i 2004 var på godt over 90 prosent i alle fylker, og illustrerer variasjonen ved å vise til at Oslo med 99,5 prosent har den høyeste dekningen og Finnmark med 91,5 prosent har den laveste dekningen. TV 2 vil med henvisning til planene om nær forstående digitalisering av sendenet, ikke treffe tiltak for å øke dekningen av analoge bakkesendere.

Medietilsynet mener TV 2 har redegjort tilfredsstillende for hvordan kanalen oppfyller kravet om å opprettholde tilsvarende dekningsgrad via analoge bakkesendere som TV 2 hadde i forrige konsesjonsperiode, og konkluderer på bakgrunn av denne redegjørelsen med at TV 2 innfrir kravet.

4.5 GENERELLE, AVSLUTTENDE BEMERKNINGER

Medietilsynets vurdering er at TV 2 har en gjennomgående beskrivende og detaljert redegjørelse for hvordan kanalen ivaretar de enkelte programkravene i konsesjonen. Vi mener imidlertid det er behov for å be TV 2 opplyse om omfanget av repriser i enkelte sammenhenger. Særlig er dette av betydning der programomfanget er beskjedent og rettet mot såkalte smalere publikumsgrupper.

⁴¹ Den foregående konsesjonsperioden utløp 31. desember 2002. TV 2 var også i den foregående perioden innehaver av konsesjonen for riksdekkende reklamefinansiert bakkesendt fjernsyn,.

DELRAPPORT V

5 VURDERING AV NRKs PROGRAMVIRKSOMHET I 2004

Norsk rikskringkasting AS (NRK) har en lovfestet rett til å drive kringkasting. Retten fremgår av kringkastingsloven § 2-1 første ledd med følgende ordlyd:

”Norsk rikskringkasting har rett til å drive kringkasting. Andre enn Norsk rikskringkasting må ha konsesjon for å drive kringkasting eller lokalkringkasting som formidles via senderanlegg som er konsesjonspliktige etter § 2-2. Konsesjon skal være tidsavgrenset.”

5.1 VURDERINGSGRUNNLAG

NRKs lovfestede rett til å sende setter det statlige selskapet i en annen posisjon enn de øvrige allmennkringkasterne, som alle er underlagt konsesjonsplikt. I forlengelsen av at staten eier alle aksjene i NRK, er det Kultur- og kirkedepartementet som forvalter eierskapet til NRK. Generalforsamlingen utgjøres av kultur- og kirkeministeren.

NRKs formålparagraf er fastsatt i kringkastingsloven § 6-1 tredje ledd, hvor det heter:

”Norsk rikskringkasting AS har til formål å drive allmennkringkasting og virksomhet som har sammenheng med dette. NRK kan gjennom datterselskap delta i annen virksomhet. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om regnskapsmessige forhold mellom Norsk rikskringkasting AS og datterselskap.”

Formålparagrafen forteller at hovedformålet til NRK er å drive allmennkringkasting, og at annen virksomhet må ha tilknytning til dette hovedformålet. Det fremgår også at NRK gjennom datterselskap kan ta del i forretningsvirksomhet uten at det er avgrenset til formål som har med allmennkringkasting å gjøre. Begrunnelsen for å utvide NRKs rammer for forretningsmessig virksomhet var behovet for å opprettholde NRK som en sterk norsk

allmennkringkaster⁴². Allmennkringkastingen har en sterk tradisjon i Norge, og en lang rekke kringkastingspolitiske dokumenter inneholder formuleringer om NRKs spesielle oppgaver. I NRKs vedtekter er selskapets oppfatning av allmennkringkasteroppdraget utdypet, og disse vedtektene ble i generalforsamling den 14. juni 2004 endret. Endringene innebar en presisering av allmennkringkasteroppdraget til NRK, og hadde sin bakgrunn både i et behov for å presisere hvilke aktiviteter kringkastingslisensen skal finansiere⁴³ og i et behov for å presisere hvilket programtilbud NRK skal by på. Kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland formulerte det slik i sin orientering om NRK i Stortinget 4. mai 2004 (s. 2):

”Utgangspunktet for arbeidet med å presisera oppdraget til NRK var, som nemt, EU-kommisjonens retningslinjer. EU aksepterer ein vid definisjon av allmennkringkasteroppdraget. Samstundes må definisjonen vera presis nok til å kunne kontrollere at lisensen ikkje har vore nytta til aktivitetar som fell utanfor oppdraget. EU slår også fast at aktivitetar som ikkje har samanheng med dei demokratiske, sosiale og kulturelle behova i samfunnet, ikkje kan omfattast av oppdraget.

Utfordringa blir å presisere oppdraget på ein slik måte at det samsvarar med EUs krav, samstundes som definisjonen ikkje blir så detaljert at han blir ei tvangstrøye i høve til nyskaping og utvikling i NRK. Definisjonen må samstundes gjera det klart for publikum kva NRK skal levera. Definisjonen må også vera så klar at staten på ein enkel måte kan føra tilsyn med verksemda og føra ho i rett retning dersom noko går gale.”

Statsrådets redegjørelse ble gjort på forespørsel fra Stortinget i budsjettinnstillingen for 2004, og var en oppfølging av tidligere orienteringer om departementets arbeid med å presisere allmennkringkasteroppdraget til NRK. I redegjørelsen i mai 2004 begrunnet statsråden også hvorfor det er nødvendig med mer detaljert utformede programkrav for de kommersielle selskapene enn for NRK, samtidig som hun understreket at det må stilles strengere og flere krav til NRK som lisensfinansiert, statlig selskap:

“NRK sitt oppdrag går i dag fram av kringkastingslova og vedtektene. Kringkastingslova slår fast at NRK har til formål å driva allmennkringkasting og verksemd som har samanheng med dette. Vedtektene utdjupar kva dette oppdraget inneber.

⁴² Jf. Kulturdepartementets forslag om å endre § 6-1 tredje ledd i kringkastingsloven i Ot.prp. nr. 55 (1998-99) om rammene for den forretningsmessige verksemda til Norsk rikskringkasting AS.

⁴³ EU-kommisjonens kommunikasjon om statsstøtteregele og allmennkringkasting stiller blant annet krav om at allmennkringkasteroppdraget skal ha en klar rettslig forankring og krav knyttet til statlig finansiering av allmennkringkasterne. Kommunikasjonen stiller også krav om et kontrollsystem som er uavhengig av kringkasteren for å sikre at kravene innfris (Communication from the Commission on the application of State Aid rules to Public Service broadcasting, 2001).

TV 2, Kanal 24 og P4 har òg eit allmennkringkasteroppdrag. Krava går fram av konsesjonane deira. Dersom ein les vedtektene og konsesjonane til desse selskapa isolert, kan det sjå ut som om dei kommersielle kringkasterane har strengare programkrav enn NRK. Programkrava til dei kommersielle selskapa er meir detaljert utforma enn det som gjeld for NRK. Og kvifor er det slik? Jo, programkrava til dei kommersielle kanalene kan vi i røynda berre fastsetja når konsesjonane blir tildelte. Med NRK er det annleis. Her kan vi kontinuerleg justera kursen m.a. gjennom vedtak i generalforsamlingar.

...

Når staten eig aksjeselskap, er det vanlegvis fordi staten vil tena pengar. Slik er det ikkje med NRK. NRK skal sjølvsagt ikkje gå med underskot, men selskapet skal heller ikkje generera økonomisk overskot til eigaren. NRK skal gi heile det norske folket avkastning i form av best mogleg allmennkringkasting. Dette skal òg dei kommersielle aktørane gjera, men dei skal i tillegg gi økonomisk avkastning. Vi må difor kunna stilla strengare og fleire krav til NRK enn til dei kommersielle aktørane. Eg meiner det er heilt avgjerande å sjå pliktene til NRK som allmennkringkaster og forventningane til NRK frå brukarar og eigarar i samanheng med lisensfinansiering og offentleg eigarskap.” (s. 1f)

Redegjørelsen om allmennkringkasteroppdraget til NRK ble behandlet i Stortinget den 11. mai 2004. I tråd med statsrådets redegjørelse ble NRKs allmennkringkasteroppdrag presisert gjennom et vedtak om å endre selskapets vedtekter i NRKs generalforsamling den 14. juni 2004. Fastsettelsen av NRKs allmennkringkasteroppdrag i vedtektsform gjør at Medietilsynet ikke kan føre tilsyn med NRK på lik linje med de øvrige allmennkringkasterne. For å kunne sanksjonere NRK måtte programkravene vært tatt inn i regelverket (lov/forskrift). Dette forholdet er nærmere omtalt i Delrapport I. Medietilsynet er i den årlige gjennomgangen av allmennkringkastingsregnskapene bedt om å inkludere en vurdering av NRKs oppfølging av sine forpliktelser, jf. Kultur- og kirke departementets brev av 10. november 2004. Departementet vil stå for eventuell videre oppfølging overfor NRK, jf. departementets brev av 26. april 2005.

I vår årlige gjennomgang av allmennkringkasternes virksomhet er det, som nevnt i vurderingen av de øvrige kringkasterne, primært oppfyllelsen av programforpliktelsene som skal vurderes. For NRK vurderer vi innfrielsen av de enkelte programkravene med basis i fire kilder:

- 1) Redegjørelsene for programvirksomheten 2004, herunder NRK i 2004 – Programdokumentasjon for radio og fjernsyn i henhold til krav fastsatt i NRKs vedtekter § 3-4 og § 3-5 (Utarbeidet av NRK Forskningen) og NRK 2004 – www.nrk.no/arsrapport. Den førstnevnte vil heretter omtales som **allmennkringkasterregnskapet** og den andre for **NRK i 2004**.
- 2) NRKs vedtekter
- 3) myndighetenes uttalte formål med presiseringen av NRKs allmennkringkasteroppdrag i statsrådets redegjørelse om allmennkringkasteroppdraget til NRK for Stortinget den 4. mai og den etterfølgende behandlingen i Stortinget 11. mai 2004
- 4) NRKs nettsider med programoversikter og annen programinformasjon

På punkter der kravene til sendevirksomheten bygger på kvalitative begreper, vil vi se på NRKs refleksjoner over hvordan disse kravene kommer til uttrykk i programvirksomheten. I denne forbindelse vil også mediefaglige beskrivelser, herunder Allmennkringkastingsrådets presiseringer av allmennkringkastingsprinsippene, inngå som momenter i våre vurderinger.

5.2 NRKs VEDTEKTER

NRKs vedtekter ble, som nevnt, endret i generalforsamling den 14. juni 2004 for å gi en nærmere presisering av allmennkringkasteroppdraget til NRK. Vedtektene inneholder både overordnede krav og mer spesifikke krav til NRKs allmennkringkastingstilbud. I tillegg definerer vedtektene hva som utgjør NRKs allmennkringkastingsvirksomhet, og presiserer hva som er NRKs kjernevirksomhet. NRKs vedtekter har en formålsbestemmelse i § 3-1 som lyder som følger:

”NRKs formål er å tilby allmennkringkasting for hele Norges befolkning i radio og fjernsyn samt på øvrige medieplattformer.”

§ 3-2 om NRKs virksomhet fastsetter hva som regnes som NRKs kjernevirksomhet innenfor allmennkringkastingsvirksomheten. Her heter det at NRKs allmennkringkastingsvirksomhet skal utgjøre:

- *Kjernevirksomhet i form av fjernsynskanalene NRK1 og NRK2 og radiokanalene P1, P2 og P3*
- *Annen redaksjonell virksomhet som omfatter tekst-tv, Internett og andre medieplattformer som egner seg til formidling av redaksjonelt innhold.*

Det fremgår også av vedtektsbestemmelsene at NRK kan drive kommersiell virksomhet med formål å skape inntekter til allmennkringkastingsvirksomheten, jf. kringkastingsloven § 6-4 og det som er sagt ovenfor om NRKs lovfestede formål i kapittel seks i kringkastingsloven.

Det er programtilbudet i NRKs kjernevirksomhet Medietilsynet skal vurdere. Forpliktelsene til radiokanalene P1, P2 og P3 og fjernsynskanalene NRK1 og NRK2 fremgår av vedtektenes §§ 3-4 om NRKs kjernevirksomhet og 3-5 om programkrav. Ifølge vedtektenes § 3-6 om allmennkringkasterregnskap er det også innfrielsen av forpliktelsene som fremgår av disse to bestemmelsene, som NRK årlig skal redegjøre for i sitt allmennkringkasterregnskap.

NRKs nye vedtekter presiserer at NRK skal innfri de spesifikke programkravene både i det riksdekkende radiotilbudet og i det riksdekkende fjernsynstilbudet. Kravene er formulert slik at de angir hva programtilbudet i det minste skal inneholde. Medietilsynet gjør oppmerksom på at vårt tilsyn følgelig vil ha en annen tilnærming til NRK enn Allmennkringkastingsrådet har hatt de åtte årene rådet evaluerte allmennkringkastingsvirksomheten. Rådet vurderte hver enkelt allmennkringkastingskanal, henholdsvis NRK1s, NRK2s, P1s, P2s og P3s, innfrielse av allmennkringkastingsforpliktelsene i forhold til de forskjellige kanalers profiler⁴⁴.

Medietilsynet vil i henhold til presiseringen i vedtektenes § 3-5 legge det samlede programtilbudet i henholdsvis radiokanalene og fjernsynskanalene til grunn for vurderingen av om de spesifikke programkravene innfris. Vi vil imidlertid, på grunnlag av NRKs egen redegjørelse og programstatistikk, fremstille eventuelle tyngdepunkt innenfor programtilbudet i den enkelte kanal samt hvilken kanal innenfor radio eller fjernsyn som bidrar til å innfri det aktuelle kravet. Dette er etter Medietilsynets vurdering i samsvar med statsrådets begrunnelse for presisingen av NRKs vedtekter, hvor hun blant annet pekte på behovet for å gjøre publikum oppmerksom på hvilket programtilbud NRK skal levere, jf. punkt 5.1 ovenfor.

NRK har utarbeidet et eget allmennkringkasterregnskap som, i tråd med de rapporteringsbehov Medietilsynet har gitt uttrykk for, tar for seg hver enkelt programforpliktelse. Sammen med rapporten **NRK i 2004** gis det også en skriftlig redegjørelse for hvordan NRK mener kravene ivaretas. Programstatistikken NRK leverer er for de fleste kanalene basert på kanalens totale sendevirksomhet, og gir slik et bilde av bredden og variasjonen i programtilbudet som helhet. For enkelte av radiokanalene er

⁴⁴ Utfyllende redegjørelse for Allmennkringkastingsrådets tilnærming finnes i rådets rapport for 1996, kapittel 6.

statistikken basert på dagtid, ettersom det om natten samsendes med andre kanaler som har et rent musikktilbud. Dette vil gå klart frem for samtlige av fremstillingene i vår rapport.

Med basis i programstatistikken og de beskrivelser NRK har levert om kjernevirksomheten i 2004, vil Medietilsynet vurdere om NRK innfrir vedtektenes krav til programvirksomheten. Innledningsvis presenterer vi programstatistikken i tabeller basert på kakediagrammene NRK presenterer i **allmennkringkasterregnskapet**. Dette fordi programstatistikken naturlig er et sentralt element i vurderingen av flere av de konkrete programkravene.

Programtilbudet i NRKs kjernetilbud kan deles i henholdsvis de to riksdekkende fjernsynskanalene og de tre riksdekkende radiokanalene. I tabell 1 og 2 presenteres programtilbudet for de to riksdekkende fjernsynskanalene. Tallene er hentet fra NRKs allmennkringkasterregnskap der programstatistikken er rapportert i kakediagram med følgende prosentandeler:

Tabell 1: Programstatistikken for NRK 1

Programkategorier	Programtilbud i prosent	
	2003	2004
Barneprogram	12*	9
Drama	19	16
Informasjonsprogram	13***	25
Kunst /Kultur / Medier	3	3
Musikk	3	4
Vitenskap	4**	1
Naturprogrammer	**	1
Nyheter	18	20
Undervisning	1	0
Religion, livsfilosofi	1	1
Sport	11	12
Underholdning	11	8
Programinformasjon	3	
Pauseprogrammer		0
Totalt	99	100

*I 2003 het programkategorien *barn og ungdom*. I 2004 inkluderer andelen kun program for barn opp til 12 år.

** I 2003 var kategoriene *vitenskap* og *natur* gruppert sammen.

*** NRK har variert kategoriseringen av *samfunnsspørsmål*, *hjem/fritid/hobby* og *portretter* hver for seg og i en samlekategori. I 2003 rapporterte NRK etter de tre nevnte underkategoriene. I 2004 benyttes en samlekategori.

Tabell 2: Programstatistikken for NRK2

Programkategorier	Programtilbud i prosent	
	2003	2004
Drama	22	9
Informasjonsprogram	12*	5
Kunst /Kultur / Medier	5	1
Rock		17
Pop		18
Hip hop/ R & B		11
Electronica, dance, trance		11
Div. musikk		12
Musikk i 2003	12**	
Nyheter	3	1
Sport	11	5
Barn	4	
Vitenskap	2	
Religion / livsfilosofi	1	
Underholdning	24***	10
Annet / programinformasjon	4	
Totalt	100	100

* NRK har variert kategoriseringen av *samfunnsspørsmål*, *hjem/fritid/hobby* og *portretter* hver for seg og i en samlekategori. I 2003 rapporterte NRK etter de tre nevnte underkategoriene. I 2004 benyttes en samlekategori.

** Musikkandel uten *Svisj*. I 2003 var andelen 20 prosent når musikkprogrammet var medregnet.

*** I 2003 het programkategorien *lett underholdning*.

Programtilbudet i de tre riksdekkende radiokanalene presenteres i tabell 3 til 5.

Tabell 3: Programstatistikken for P1

Programkategorier	Programtilbud i prosent	
	2003	2004
Musikk	30	29
Underholdning	21	20
Hjem / fritid / livsstil	1	1
Vitenskap	1*	1
Religion / livsfilosofi	2	2
Samfunnsspørsmål	9	8
Nyheter	11	11
Barneprogrammer	1	2
Regionale sendinger	15	15
Sport	3	2
Annet	6	8
Drama	1	1
**Totalt	100	100

* I 2003 var kategoriene *vitenskap* og *natur* gruppert sammen

**Prosentandelene er beregnet ut fra sendingene hele døgnet

Tabell 4: Programstatistikken for P2

Programkategorier	Programtilbud i prosent	
	2003	2004
Drama	5	4
Musikk	29	33
Kunst / kultur / medier	16	11
Underholdning	1	1
Hjem / fritid / livsstil	1	1
Vitenskap	6*	7
Religion / livsfilosofi	1	1
Samfunnsspørsmål	13	14
Nyheter	18	20
Portretter	1	1
Barneprogrammer	4	1
Regionale sendinger		2
Samiske program	2	
Annet	4	4
**Totalt	101	100

* I 2003 var kategoriene *natur* og *vitenskap* gruppert sammen

** Prosentandelene er beregnet ut fra sendetiden mellom 06.00 og 00.00. I P2 sendes NRK Alltid Klassisk om natten, og er derfor ikke med i programprofilen

Tabell 5: Programstatistikken for P3

Programkategorier	Programtilbud i prosent	
	2003	2004
Pop / rock	45	50
Hip hop, Dance m m	8	8
Heavy metal	2	2
Soul / funk	1	1
Div. musikk	8	4
Popkultur	3	1
Om film	1	1
Nyheter	7	11
Musikkjournalistikk	9*	10
Humor	8	3
Underholdning	3	5
Aktualiteter / samfunn**	3	3
Sex og samliv	1	1
Totalt	99	100

*I 2003 het kategorien *om musikk*. Det er således ikke gitt at den omfattet det samme i 2003 som i 2004.

** Kategorien aktualiteter er i 2004 endret til aktualitet/samfunn.

Medietilsynets tilsyn med allmennkringkastingsforpliktelsene trådte i kraft i 2004. Følgelig er det programvirksomheten i 2004 som er gjenstand for vår vurdering. I vurderingen av om de ulike programkravene innfris vil det imidlertid være grunn til å se hen til utviklingen for de enkelte programområdene, og det relative forholdet mellom dem, over tid. Dette må etter Medietilsynets oppfatning særlig gjelde for NRK, som har en lovfestet rett og en plikt til å drive med allmennkringkasting. Vi har valgt å kun ta med programstatistikken for de to siste årene. Som det fremgår av tabellene 1 til 5 er det visse forskjeller mellom kategoriseringen fra 2003 til 2004, men de gir likevel et bilde av utviklingen i programtilbudet.

5.3 PROGRAMKRAVENE I NRKs VEDTEKTER

NRK er ikke forpliktet til å rapportere hvordan selskapet innfrir de overordnede kravene til NRKs allmennkringkastingstilbud slik de er formulert i vedtektenes § 3-3, som representerer de overordnede betraktningene på NRKs allmennkringkasteroppdrag. § 3-3 spiller også prinsipper som står sentralt i definisjonen av allmennkringkasting, slik som tilgjengelighet, variasjon i programtilbud og publikumshenvendelse samt innsikt og kunnskap om samfunnet vi lever i. Medietilsynet mener den overordnede bestemmelsen i § 3-3 kan sees som en del av

grunnlaget for å vurdere NRKs forpliktelser, og har derfor valgt å gjengi den før vi går inn på vurderingen av de spesifikke kravene. Vedtektenes § 3-3 lyder slik:

”Det samlede allmennkringkastingstilbud skal via fjernsyn, radio og interaktive medier eller liknende sikre den norske befolkning et bredt tilbud av programmer og tjenester. I tilbudet skal det etterstribes høy kvalitet, allsidighet og mangfold. I tilbudet skal det legges avgjørende vekt på hensynet til informasjons- og ytringsfrihet og de demokratiske grunnverdier. Ved informasjonsformidlingen skal det legges vekt på saklighet, analytisk tilnærming, redaksjonell uavhengighet og upartiskhet. Virksomheten skal sikre befolkningen adgang til vesentlig samfunnsinformasjon og debatt. Den skal bidra til å styrke norsk språk, identitet og kultur. Virksomheten skal preges av høy etisk standard og over tid være balansert.”

Allmennkringkasterregnskapet til NRK skal ifølge vedtektene redegjøre for programvirksomheten i det foregående året, relatert til de forpliktelser som er fastsatt i §§ 3-4 og 3-5. Ifølge § 3-4 skal programtilbudet i NRKs kjernevirksomhet:

- ***ha tematisk og sjangermessig bredde, både når det gjelder sammensetningen av programkategorier og sammensetningen innenfor den enkelte programkategori.***
- ***inneholde programmer som er informerende og utviklende, og som øker befolkningens allmennkunnskap***
- ***ha et innhold som appellerer til brede lag av befolkningen og som ivaretar interesser til minoritetsgrupper og særskilte grupper***
- ***i hovedsak bestå av norskspråklige sendinger. Begge de offisielle målformene skal benyttes. Minst 25 prosent av verbalinnslagene skal være på nynorsk.***
- ***samlet ha en bred samfunnsmessig dekning og således avspeile mangfoldet av kultur, livssyn og levevilkår som finnes i de forskjellige delene av landet.”***

Presiseringene i de fem strekpunktene i § 3-4 danner strukturen for vår gjennomgang av disse kravene til NRKs kjernevirksomhet. De konkrete programkravene for henholdsvis radio- og fjernsynstilbudet i NRKs kjernevirksomhet fremgår av § 3-5 og vurderes nedenfor i punkt 5.3.2 Selv om det er åpenbare forskjeller i hvordan konsesjonsvilkårene for de kommersielle kringkasterne og vedtektene til NRK er formulert, er det på samme tid likheter i strukturen mellom de to vilkårstypene. Dette gjør at vurderingen av om de ulike programkravene i § 3-5 er innfridd, slik som for konsesjonsvilkårenes spesifikke og overordnede programkrav, samlet sett sier mye om graden av oppfyllelse av kravene som stilles i § 3-4, jf. også orienteringen om Medietilsynets tilsynsopplegg i Delrapport I.

5.3.1 Kravene til NRKs kjernevirksomhet – Medietilsynets vurdering

5.3.1.1 Tematisk og sjangermessig bredde

Ifølge vedtektenes § 3-4 første ledd, første strekpunkt, skal NRK i programtilbudet i sin kjernevirksomhet ha tematisk og sjangermessig bredde, både når det gjelder sammensetningen av programkategorier og sammensetningen innenfor den enkelte programkategori.

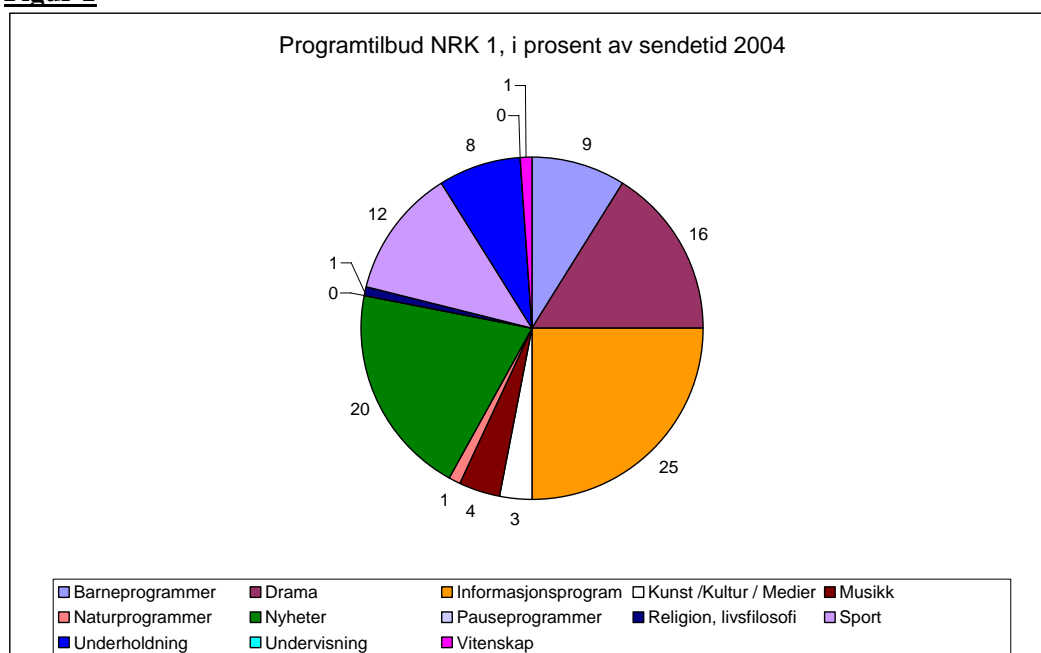
Tematisk bredde dreier seg om å ta for seg et bredt utvalg av saker, interesser og oppfatninger innenfor ulike livs- og samfunnsområder, som natur, vitenskap, kultur, livssyn, sport, underholdning og samfunnsspørsmål, for å nevne noen. Innenfor disse temakategoriene skal det også være bredde i deknningen. Det betyr eksempelvis at ulike kulturuttrykk og ulike livssyn skal vies oppmerksomhet. *Sjangermessig bredde* dreier seg om å ta i bruk et bredt utvalg av typer innslag/program eller måter å behandle og formidle temaene på. Eksempler på ulike sjangrer er nyheter, debatt, intervju, reportasje/dokumentar, dramatisering og underholdning. En veksling mellom sjangrer forutsettes både i programsammensetningen og innenfor den enkelte programkategori.

I lys av det som er sagt ovenfor om hvordan programkravene i NRKs vedtekter setter minstemål på hva henholdsvis de riksdekkende radiokanalene og de riksdekkende fjernsynskanalene skal tilby, vil også tilsynet med ivaretagelsen av kravene vurdere det samlede tilbudet både i radio og i fjernsyn. I samsvar med redegjørelsen om NRKs allmennkringkasteroppdrag og Stortingets etterfølgende debatt om denne, er det samtidig forutsatt at strengere krav bør stilles til den offentlige, lisensfinansierte allmennkringkasteren NRK enn til de kommersielle allmennkringkasterne. Det er etter vår oppfatning følgelig viktig at det gis en fremstilling av hvilket programtilbud NRK har i hver enkelt av kanalene i sin *kjernevirksomhet*. Medietilsynet vurderer NRKs allmennkringkastingsvirksomhet slik den fremgår av programstatistikken for NRK1 og NRK2, samt for P1, P2 og P3. Medietilsynet vurderer bredden i det samlede programtilbudet både i radio og i fjernsyn, men også programtilbudet innefor hver enkelt kanal for på den måten å avdekke komplementære og substituerbare strukturer i NRKs allmennkringkastingsvirksomhet.

I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at NRK sendte 14 791 timer **fjernsyn** i 2004. Dette fordelte seg med 6 291 timer i NRK1, og 8 500 timer i NRK2. I sendetimetallet for

NRK2 er det medregnet 5 211 timer interaktiv-TV, som består av musikkprogrammene *Svisj* og *Blender*. Dette betyr at hovedtilbudet i NRK2 består av musikk, sendt i flater som innbyr til ulike former for interaktivitet fra publikum. Som det fremgår av tabell 2 i punkt 5.2 ovenfor har naturlig nok også medregningen av dette tilbudet en innvirkning på den relative fordelingen mellom programkategorier i det totale programtilbudet sammenlignet med statistikken for 2003, hvor musikktilbudet i det interaktive programtilbudet *Svisj* ikke var medregnet. Programtilbudet i de to kanalene målt i prosent av deres faktiske sendetid er illustrert i figur 1 og i figur 2. Disse figurene er basert på de prosentandelene som fremgår i tabellene 1 til 5 i punkt 5.2 ovenfor, men figurene illustrerer bedre det relative forholdet mellom de ulike programkategoriene i sendeflaten som helhet. Det er også slik NRK selv har fremstilt programstatistikken i sitt allmennkringkasterregnskap for 2004. Tabellene i punkt 5.2 gir en mulighet for å se programvirksomheten i 2004 relatert til virksomheten i 2003.

Figur 1

Figur 1 viser at *informasjonsprogrammer*, *nyheter* og *drama* er dominerende programkategorier i **NRK1s** sendeflate, med andeler på henholdsvis 25, 20 og 16 prosent. Kategorien *informasjonsprogrammer* er en samlekategori som inkluderer en rekke ”underkategorier” som NRK for eksempel i 2003 rapporterte enkeltvis. Det synes likevel som om andelen er økt betydelig sammenlignet med programtilbudet i 2003 (spesifisert i tabell 1 punkt 5.2 ovenfor). Når vi ser på samlekategoriens andel i 2004 er den på hele 25 prosent,

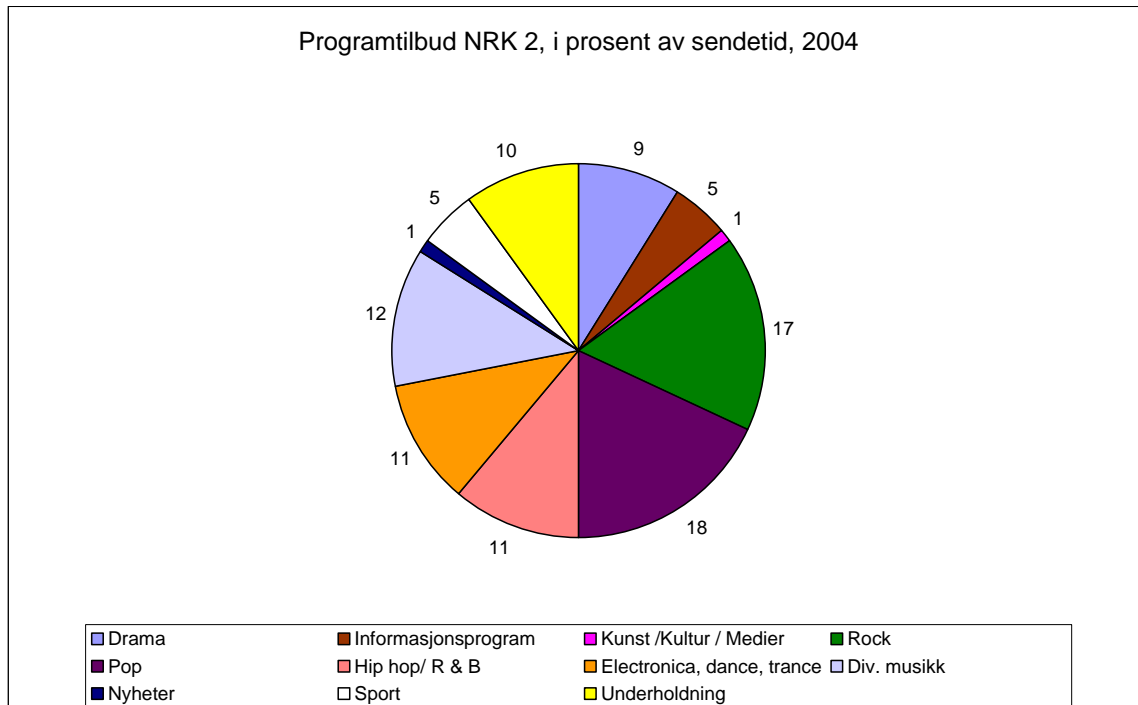
mens den, når vi tar med de underkategorier NRK tidligere har rapportert om, kun utgjør 13 prosent i 2003. Medietilsynet har ikke tilstrekkelig informasjon til å kunne si hva som ligger i den tilsynelatende betydelige endringen i NRK1s programtilbud. Faktisk er det slik at de opplysninger som fremgår av NRKs redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet om kravet om informasjonsprogram, og som Medietilsynet vurderer i punkt 5.3.1.2 nedenfor, indikerer at økningen kan ligge i endret kategorisering av enkelte programmer i NRK. Dette understreker etter Medietilsynets oppfatning to ting: 1) For å kunne vurdere om et programtilbud byr på en tematisk og sjangermessig bredde er det ikke hensiktsmessig med en kategorisering i for store ”sekkeposter”. Bruken av samlekategori forutsetter en klar redegjørelse for hvilke programtyper, tematisk og sjangermessig, som faktisk inkluderes i den aktuelle kategorien, og 2) I de tilfeller kategoriseringen av program endres er det avgjørende for tilsynet at det redegjøres konkret om hva endringen består i, slik at eventuelle utslag dette gir i statistikken ikke tolkes som reelle programmessige endringer.

Med disse begrensningene i vurderingsgrunnlaget er likevel Medietilsynets konklusjon at NRK1 har en sjangermessig bredde i programtilbudet i 2004. En mer åpen kategorisering og en sammenligning over tid vil lette denne vurderingen. Når det gjelder den tematiske bredden i NRK1 vil Medietilsynet peke på at andelen *barneprogram* er lavere enn tidligere. Kategorien *undervisningsprogram* er representert med 0 i programstatistikken. Dette er et tilbud i NRKs programvirksomhet som tradisjonelt har hatt et opplysende innhold, og som det i Stortingets debatter om NRKs allmennkringkasteroppdrag er fokus på. Omfanget av *religion/livsfilosofi* og av *natur/vitenskap* er svært lavt. Sistnevnte programkategori er dessuten halvert fra 2003 til 2004. Dersom dette representerer en tendens, er det etter Medietilsynets oppfatning problematisk i et allmennkringkastingsperspektiv. At NRK1 er NRKs hovedkanal innenfor kjernevirksomhetens fjernsynstilbud medfører en særskilt forpliktelse til å innrette programtilbudet slik at allmennkringkasteroppdraget innfris.

Dette bekreftes også av hvordan programtilbudet er innrettet i **NRK2**, noe som illustreres i figur 2. Figurens prosentangivelser tilsvarer tallene som fremgår av tabell 2 i punkt 5.2 ovenfor. Figur 2 illustrerer at musikkens andel av sendeflaten er dominerende i NRK2. Dette har åpenbart en sammenheng med at NRK i programstatistikken for 2004 inkluderer det interaktive tv-tilbudet som i hovedsak utgjøres av nettopp musikkprogrammene *Svisj* og *Blender*. Med et så stort musikktilbud er det interessant å se hvilken bredde det er i dette

tilbudet, og figur 2 illustrerer også fordelingen av ulike sjangrer innenfor musikktilbudet i NRK2:

Figur 2:

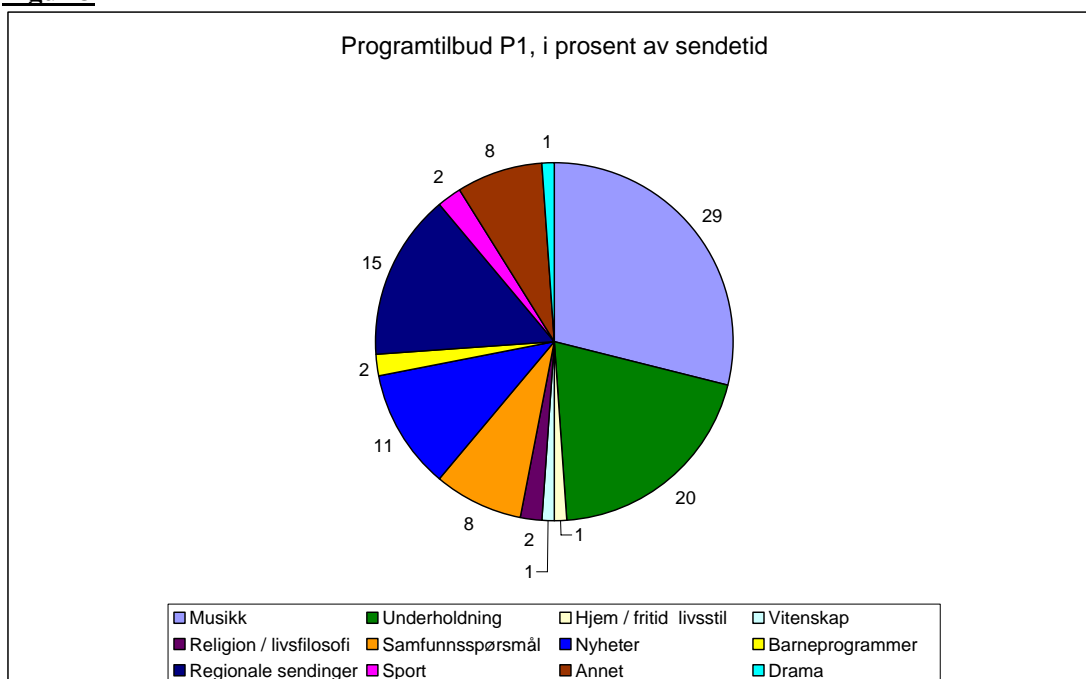

Figur 2 viser at programkategoriene *pop* og *rock* er dominerende, med henholdsvis 18 og 17 prosent av sendeflaten. Kanalens programprofil preges også av kategorier som *hip hop*, *electronica* og *diverse musikktyper*. Ettersom NRK i 2004 rapporterer musikk splittet på underkategorier, mens det i 2003 ble rapportert for musikk samlet, er det vanskelig å direkte sammenligne musikkens omfang og spredning på sjangrer. Kanalen har imidlertid redusert omfanget av *underholdningsprogrammer* fra 24 prosent i 2003 til 10 prosent i 2004. Det er imidlertid usikkert om dette er en følge av endret kategorisering av programtilbudet i forhold til i 2003. Vi viser til de merknadene som er gjort om rapporteringen under figur 1 om NRK1 ovenfor. Med en større åpenhet i kategoriseringen og tilstrekkelige forklaringer til statistikk og utviklingstrekk, vil et fremtidig tilsyn både kunne si noe om NRK2s betydning for den tematiske og sjangermessige bredden i NRKs fjernsynstilbud og om utviklingen i NRK2s programtilbud spesielt. I denne sammenheng er Medietilsynets konklusjon at NRK2 når det gjelder bidraget til tematisk og sjangermessig bredde i hovedsak fungerer som en tilleggskanal i NRKs fjernsynstilbud, hvor blant annet interaktivt tv utprøves og hvor sport, film/drama og underholdning er satsingsområder.

NRK sendte samtidig 24 090 timer **radio** i 2004. Dette fordelte seg med 8 760 timer i P1, hvorav 1 307 timer var regionale sendinger og 20 timer var fra NRK Sàmi Radio, 8 7 60 timer i P2, hvorav 8 timer regionale sendinger og 127 timer for den samiske befolkningen, og 6 570 timer i P3. Timetallet for P3 inkluderer ikke natten, for da har P3 samsendinger med P1.

Programprofilen i de tre kanalene er illustrert i figurene 3, 4 og 5, og kan på samme måte som for fjernsynsfigurene sees sammen med tabell 3, 4 og 5 for de respektive kanalene i punkt 5.2 ovenfor. Figur 3 viser programtilbudet i **P1**:

Figur 3

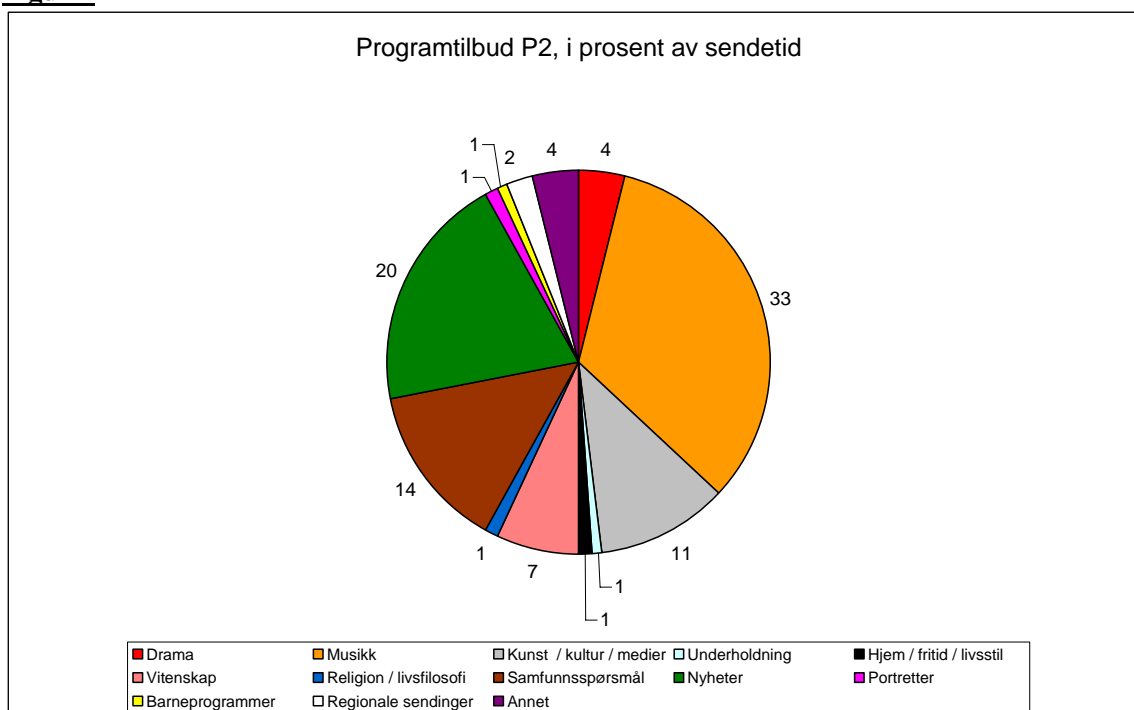
Figur 3 viser hvordan kategoriene *musikk* og *underholdning* står sentralt i P1s programprofil, med andeler på henholdsvis 29 og 20 prosent, noe som nært tilsvarende halve programtilbudet. Med et slikt musikkomfang⁴⁵, vil det være interessant å se hvilken musikk som spilles. En redegjørelse for hvilke musikkjangerer som er representert er nødvendig for å kunne si noe om hvilken bredde det er i denne delen av tilbudet. Et annet tyngdepunkt i P1s programtilbud er de regionale sendingene med 15 prosent. Programprofilen i P1 viser små endringer sammenlignet med 2003. Til forskjell fra kategoriseringen av fjernsynstilbudet, er det for radiokanalene P1 og P2 rapportert etter flere underkategorier. Når det gjelder vurderingen av

⁴⁵ Ettersom programstatistikken er basert på sendingene hele døgnet bidrar nattsendingene i P1, med en høy andel musikk, til å øke musikkandelen relativt sett for fremstillingen av programtilbudet som helhet.

den tematiske bredden i P1 i 2004, vil Medietilsynet peke på en generell utfordring i forhold til rapporteringen av den reelle tematiske bredden i magasinflater/brede sendeflater. I forhold til P1 er det også spørsmål om hvilken tematisk og sjangermessig bredde de regionale sendingene byr på. Beskrivelsene av de ulike programmene i P1 i rapporten **NRK i 2004** og på NRKs nettsider reflekterer likevel at P1 har en tematisk og sjangermessig bredde i tilbudet. Medietilsynet vil imidlertid mene at det må kreves av NRK at det redegjøres konkret og systematisk for hvordan dette kravet ivaretas i tilbudet.

I figur 4 presenteres programtilbudet i **P2** basert på sendetiden 06.00 til 00.00. NRK begrunner dette med at P2 samsender med Alltid Klassisk om natten:

Figur 4

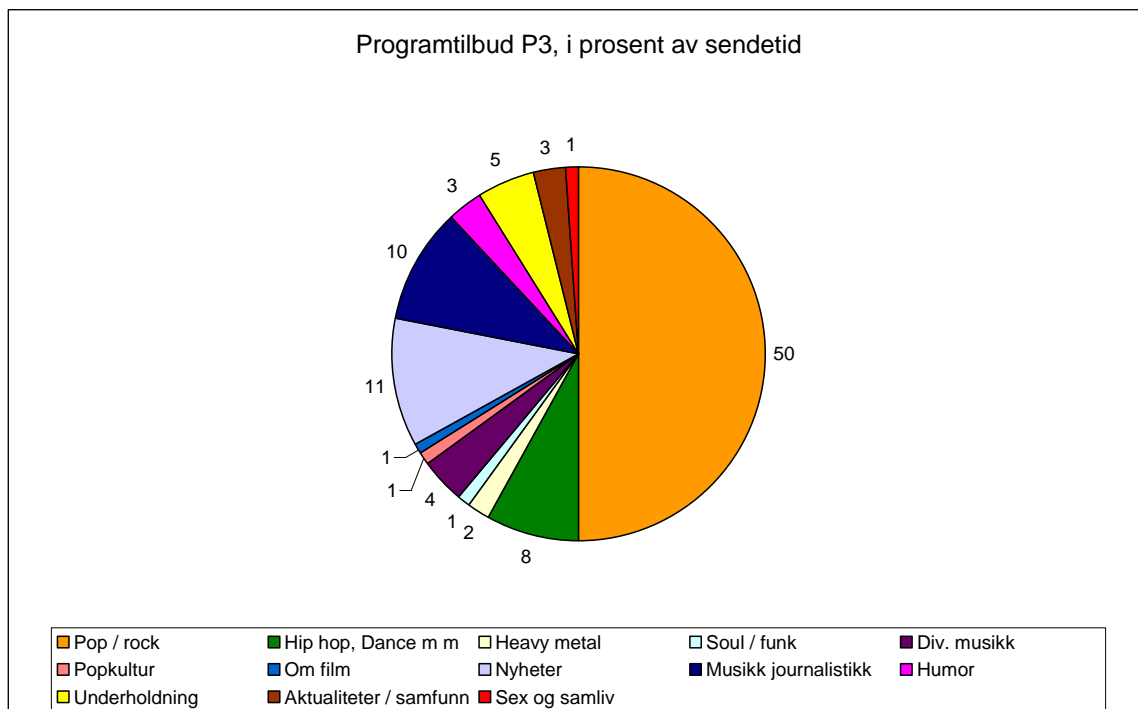

Figur 4 viser hvordan kategoriene *musikk*, *samfunnsspørsmål* og *nyheter* dominerer programprofilen i P2, med andeler på henholdsvis 33 prosent, 14 prosent og 20 prosent. Samtlige av andelene innenfor de tre kategoriene har økt fra 2003 til 2004. Når det gjelder kategorien *musikk*, som med en økning på fire prosentpoeng utgjør 33 prosent av dagtilbudet i 2004, mener Medietilsynet NRK bør redegjøre nærmere for hvilken bredde det er i dette tilbudet. I allmennkringkasterregnskapet viser NRK til hvordan *Nyhetstimen*, som sendes alle hverdager fra 07.00 til 08.00 tematisk er innrettet. Her fremgår det at timen byr på ”*nyheter*,

økonominytt, utenriks, kåseri, lokalnyheter, sport og politikk” (s. 9). I 2004 er kategorien *kunst/kultur/medier* på 11 prosent mot 16 prosent i 2003. Dette tilsvarer en reduksjon på fem prosentpoeng, og nesten en tredel av tilbudet innenfor denne kategorien. Beskrivelsen av P2s programtilbud gir et klart inntrykk av at den tematiske bredden ivaretas, blant annet gjennom en rekke tematisk avgrensede program. Det vil imidlertid være problematisk i forhold til NRKs innfrielse av kravet om tematisk og sjangermessig bredde dersom den betydelige reduksjonen innenfor *kunst/kultur/medier* representerer en tendens. Kategorien representerer et programområde som P2 tradisjonelt har oppebåret en bred og fordypende dekning innenfor, og som må sies å stå sentralt for oppfyllelsen av allmennkringkasteroppdraget til NRK. Dette betegnes blant annet av at vedtektene nedfeller spesifikke programkrav for dekningen av kultur, blant annet i § 3-4 andre ledd om NRKs rolle som formidler av norsk og samisk kunst og kultur samt i § 3-5 bokstav h) om at NRK skal dekke et mangfold av kulturuttrykk. Disse forpliktelsene er nærmere vurdert nedenfor i henholdsvis punkt 5.3.1.6 og 5.3.2.8. Etter Medietilsynets vurdering er det ikke tvilsomt at P2 bidrar til en tematisk og sjangermessig bredde i radiotilbudet til NRK, men at visse trekk i programstatistikken tilsier at utviklingen må følges. Her skal også nevnes at kategorien *barneprogrammer* ble redusert fra 4 prosent av programtilbudet i 2003 til 1 prosent i 2004. Medietilsynet vil anta at NRK mener tilbudet til barn i radio primært programsettes i P1.

I figur 5 presenteres programtilbudet i **P3** basert på sendetiden mellom 06.00 og 00.00. NRK forklarer dette med at P3 samsender med P1 om natten:

Figur 5:

Figur 5 viser at *nyheter* utgjør 11 prosent av sendeflaten, noe som betyr at P3 har økt sin satsing på *nyheter* med 4 prosentpoeng fra 2003 til 2004. Figur 5 illustrerer samtidig den tunge satsingen på musikk i P3. Programkategorien *pop/rock* dominerer kanalens programtilbud med en andel av sendeflaten på 50 prosent, mot 45 prosent i 2003. Kanalens sterke musikkprofil kommer også til syne gjennom at *musikkjournalistikk* dekker 10 prosent av sendeflaten, mens *hip hop/dance* har 8 prosent. Med 65 prosent musikk innenfor daglig sendetid, er det grunn til å påpeke at andelen er så stor at den begrenser rommet for andre sjangrer og temaer. Når NRKs målgruppeinnretning av de tre radiokanalene i kjernevirksomheten har lagt ungdomstilbudet i en egen kanal, kan det etter Medietilsynets vurdering av formålet med NRKs oppdrag være grunn til at tilbudet i denne kanalen baseres på prinsippene for allmennkringkasting. Det synes rimelig å legge til grunn at dette forutsetter en tematisk og sjangermessig bredde i tilbudet til ungdom.

Medietilsynets konklusjon er således at tilbudet innenfor henholdsvis fjernsyn og radio samlet sett må sies å ha en bredde i temaer og sjangrer. Samtidig er det slik at enkeltkanaler i NRKs kjernevirksomhet har en konsentrasjon av bestemte temaer og sjangrer som begrenser den variasjonen som allmennkringkasteroppdraget forutsetter.

5.3.1.2 Informasjonsprogram

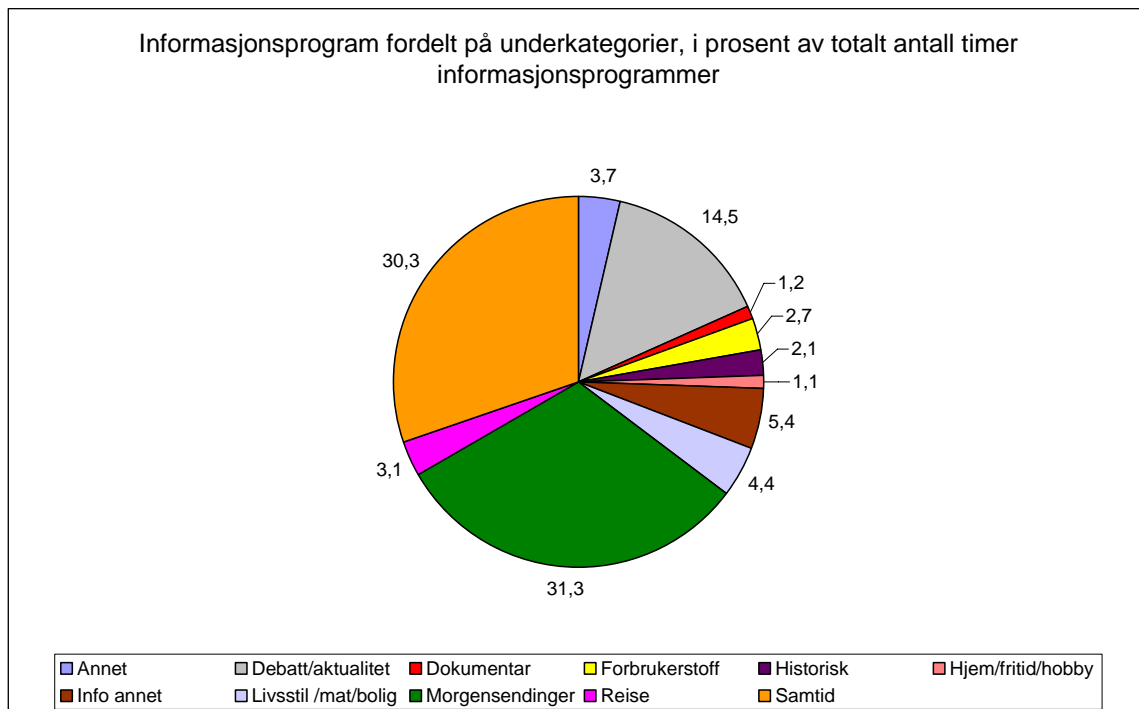
NRK skal i sin kjernevirksomhet tilby program som er informerende og utviklende, og som øker befolkningens allmennkunnskap. Dette fremgår av vedtektenes § 3-4 første ledd, andre strekpunkt.

Etter Medietilsynets oppfatning er dette et krav som fordrer kvalitative undersøkelser av innholdet i de programmer NRK angir bidrar til å innfri denne forpliktelsen. Vi har ikke gjennomført slike undersøkelser i 2004. På grunnlag av programtitler og beskrivelser NRK gir av tilbudet i sin kjernevirksomhet, herunder den store andelen *informasjonsprogram* i NRK1s tilbud, mener Medietilsynet det likevel ikke er tvilsomt at NRK i sin virksomhet byr på slike programmer. Klassifisering av programmer som kan sies å informere, utvikle og øke befolkningens allmennkunnskap, krever informasjon om hvordan programmene er innrettet. Enkelte programmer synes imidlertid klart å falle innenfor i en klassifisering av slike programmer. Programmer i kategoriene *informasjonsprogram*, *samfunnsprogram*, *kunst/kultur/medier* samt *nyheter* vil som regel by på slike perspektiver. NRKs dekning av områdene *samfunn*, *nyheter* og *kunst/kultur/medier* kommenteres spesielt i punktene 5.3.1.3, 5.3.2.4 og punkt 5.3.2.8.

NRK benytter ulik kategorisering for henholdsvis radio og fjernsyn, med større bruk av samle kategorier i programstatistikken for fjernsyn. Kategorien *informasjonsprogram* utgjorde hele 25 prosent av sendetiden i NRK1 i 2004. I radiokanalene var programkategorier som tradisjonelt byr på informasjon og fordypning særlig utbredt i P2 med 14 prosent *samfunnsspørsmål*, 11 prosent *kunst/kultur/medier* samt 7 prosent *vitenskap*.

Tatt den spesielle strukturen i NRKs samlede programtilbud innen denne kategorien i betraktning, kan det være illustrativt å se nærmere på tilbudet av informasjonsprogrammer. NRK viser i allmennkringkasterregnskapet en oversikt over det antall timer de enkelte underkategoriene i samle kategorien *informasjonsprogram* utgjør. Det presenteres ingen tilsvarende oversikt over radiotilbudet. Figur 6 viser fordelingen av informasjonsprogrammer på ulike underkategorier rapportert i allmennkringkasterregnskapet for 2004, målt i prosent av totalt omfang informasjonsprogrammer i NRK1:

Figur 6:

Figur 6 viser hvordan underkategoriene *morgensendinger* og *samtidsprogrammer* dominerer med henholdsvis 31,3 og 30,3 prosent av det samlede tilbudet av *informasjonsprogram*. I tilfeller der programkategoriene er svært betydelige i sendeflaten, vil en konsentrasjon også innenfor den aktuelle kategorien ha en forsterkende effekt på graden av tematisk og sjangermessig bredde i det samlede programtilbudet. En nærmere vurdering av i hvilken grad *informasjonsprogrammene* og de øvrige kategoriens programmer er informerende og utviklende, betinger som nevnt kvalitative undersøkelser.

5.3.1.3 Brede og smale publikumsgrupper

Programtilbudet i NRKs kjernevirksomhet skal ifølge vedtektenes § 3-4 første ledd, tredje strekpunkt, ha et innhold som appellerer til brede lag av befolkningen og som ivaretar interessene til minoriteter og særskilte grupper.

Allmennkringkasterregnskapet viser til NRKs profilundersøkelsen i 2004⁴⁶, hvor det fremgår at 90 prosent av befolkningen mener NRK oppfyller mandatet som allmennkringkaster. Det

⁴⁶ NRK viser i allmennkringkasterregnskapet s. 12 til seer og lytterstatistikk fra TNS Gallup.

vises også til at 60 prosent av all radiolytting tilfalt NRKs radiokanaler og at 44 prosent av all fjernsynsseing tilfalt NRKs fjernsynskanaler. NRK redegjør også for NRKs Sameundersøkelse, som viste at store deler av den samiske befolkningen benytter seg av tilbudet til NRK Sàmi Radio. I den samiske befolkningen lytter 67 prosent til P1 daglig og 24 prosent til P2 daglig, mens 86 prosent så Oddasat (nyhetssendingen i fjernsyn) ukentlig i 2004 (alle tall fra s. 13).

Dette kravet dreier seg om en variasjon i publikumshenvendelse i betydningen ulike interesse- eller aldersgrupper. Hva som ligger i begrepene brede og smale lyttergrupper er presisert på en beskrivende måte av Allmennkringkastingsrådet i forbindelse med utarbeidelsen av kriterier for evaluering av allmennkringkasting⁴⁷ slik:

”Publikumshenvendelse: En variasjon i publikumsorientering som ligger innbakt i genre- og temamangfoldet. Det innebærer et krav om veksling mellom programmer som i prinsippet er henvendt til alle eller de fleste over en viss alder og programmer som er vendt til spesielle alders- eller interessegrupper (i betydningen ”med spesielle interesser”). De ”brede” programmene tenkes som brede enten fordi de omhandler forhold man mener i prinsippet angår alle, eller fordi de har et innhold man ut fra formodninger og viten om kulturell smak mener vil falle i smak hos et flertall eller i alle fall en stor del av befolkningen. ”Nisjeprogram” er sendinger/innslag der publikumspotensialet kan være begrenset.” (Allmennkringkastingsrådets rapport for 2003, s. 101.)

Slik kravet er formulert i NRKs vedtekter er det Medietilsynets oppfatning at NRK har redegjort for at kjernetilbudet innenfor radio og tv-området har et tilbud som appellerer til brede lag av befolkningen. Når det gjelder tilbudet til minoriteter og andre smalere grupper, viser vi til vurderingene i rapportens punkt 5.3.2 om de spesifikke programforpliktelsene.

5.3.1.4 Norskspråklige sendinger og bruk av målformer

NRKs vedtekter fastsetter at programtilbudet i NRKs kjernetilbud i hovedsak skal bestå av norskspråklige sendinger. I bestemmelsen fremgår det også at begge de offisielle norske målformene skal benyttes, og at minst 25 prosent av verbalinnslagene skal være på nynorsk. Kravet er nedfelt i vedtektenes § 3-4 første ledd, fjerde strekpunkt.

⁴⁷ For en nærmere beskrivelse se Allmennkringkastingsrådets rapporter i perioden 1996-2004. Tilgjengelig 30. oktober 2005 på <http://www.smf.no/sw2509.asp>.

I allmennkringkasterregnskapet oppgir NRK prosentandelene for nynorsk i radio, med 24 prosent i P1, 20 prosent i P2 og 28 prosent i P3, og for nynorsk i fjernsyn, med 23 prosent i NRK 1 og 19 prosent i NRK2.

Medietilsynet konstaterer at det kun er P3 som har en prosentandel som klart innfrir kravet til bruk av nynorsk. P1 og NRK1 ligger tett opptil nynorskkravet med sine prosentandeler på henholdsvis 24 og 23 prosent. Det er P2 og NRK2 som klart underleverer i forhold til dette kravet med henholdsvis 20 og 18 prosent. Medietilsynets konklusjon er således at NRK bare delvis kan sies å innfri kravet om bruken av nynorsk i sin kjernevirksomhet i 2004. Når det gjelder den delen av kravet som dreier seg om å i hovedsak tilby norskspråklige sendinger, ble dette spesifikt omtalt i statsrådets redegjørelse i Stortinget den 4. mai 2004. Her sa hun at NRK har *”ei viktig rolle i å tilby norskspråklege sendingar, og dette må i framtida bli en endå meir sentral del av verksemda”* (s. 4). Dette har også en side til det overordnede kravet om å styrke norsk språk og identitet og kultur, som er nedfelt i formålsbestemmelsen (§ 3-3, gjengitt i punkt 5.3 ovenfor). Medietilsynets vurderinger av om NRK innfrir kravene om norskspråklig tilbud for barn og unge, kulturprogrammer, norsk drama samt norsk musikk, og ikke minst de regionale sendingene, forteller mye om graden av innfrielse av dette mer overordnede kravet til NRKs kjernevirksomhet. NRK tar ikke dette kravet spesifikt for seg i sine redegjørelser om virksomheten i 2004, men kringkastingssjef John Bernander uttrykker i forordet til rapporten **NRK i 2004** en overbevisning om at *”det norske folk foretrekker et kvalitetstilbud og en stor norsk egenproduksjon”* (s. 6). Medietilsynet mener det ikke er tvilsomt at NRK har en betydelig andel norskspråklige programmer i 2004. Dersom tilsynet skal vurdere innfrielsen av dette kravet mer spesifikt, forutsetter det imidlertid at NRK redegjør for hvor stor andel av sendingene som er norskspråklige, og fortrinnsvis noe om hvordan NRK programsetter norskspråklige program i sendeflaten. Med en slik innretning på redegjørelsen er det både mulig å se utviklingen i NRK over tid, og å se NRKs virksomhet i forhold til de øvrige allmennkringkasterne. En slik tilnærming kan begrunnes i henholdsvis forventningen om en styrking på dette området i statsrådets redegjørelse om NRKs allmennkringkasteroppdrag og at eksempelvis TV 2 har tilsvarende krav om norskspråklige programmer i sine konsesjonsvilkår. Vi viser også til at den påfølgende debatten i Stortinget om NRKs allmennkringkasteroppdrag bekreftet bred politisk enighet om at NRK må

underlegges minst like strenge programkrav som de kommersielle allmennkringkasterne, jf. referat fra Stortingets møte 11. mai 2004⁴⁸.

5.3.1.5 Bredde i den samfunnsmessige dekningen

Ifølge kravene til NRKs kjernevirksomhet skal programtilbudet samlet ha en bred og samfunnsmessig dekning og således avspeile mangfoldet av kultur, livssyn og levevilkår som finnes i de forskjellige delene av landet. Dette fremgår av vedtektenes § 3-4 andre ledd, femte strekpunkt.

I allmennkringkasterregnskapet viser NRK til livssynsprogrammet *Mon tro* på NRK1, samt gudstjenester, *Salmesus fra Sørlandet* og *Josef og Maria*. NRK gir også en oversikt over hvilke underkategorier som er representert i *kunst/kultur/medier*, og hvor mange de timer den enkelte av disse kategoriene utgjorde i 2004. Underkategoriene omfatter *film/kino* (eksemplifisert ved programmet *Filmplaneten*), *historisk* (eksemplifisert ved *Profil: Olympias menn*), *kringkasting/presse* (eksemplifisert ved *Mediemenerne*), *teater* (eksemplifisert ved *Jeppe på Bierget*), *kunst/kultur/medier* (eksemplifisert ved *Musikk på søndag: Claudio Abbado*), *litteratur* (eksemplifisert ved *Bokbadet*), *musikk* (eksemplifisert ved *Klangen av Paris: Opera og elektronika*), *samtid* (eksemplifisert ved *Kulturnytt*), *annet* (eksemplifisert ved *Nøtteknekkeren av Peter Tsjajkovskij*) og *talk/chat/show* (eksemplifisert ved *Store Studio*). For NRK1 vises det også til *distriktssendingene* alle hverdager, som sendes både fra 18.40 til 19.00 og fra 20.55 til 21.00, og til programmet *Norge i dag*, som inneholder reportasjer laget av NRKs distriktkontorer og som formidler nyheter fra hele landet. Det sistnevnte programmet sendes i *Dagsrevyen 21*. Når det gjelder radio er det henholdsvis P1s *regionale sendinger* og *religion/livssynsdekning* samt P2s *kulturdekning* som trekkes frem i NRKs redegjørelse i allmennkringkasterregnskapet. I P1 utgjorde de *regionale sendingene* 15 prosent av døgntilbudet i P1, jf. tabell 4 i punkt 5.2 og figur 4 i punkt 5.3.1.1. NRK viser også til at 1,3 millioner nordmenn lyttet til de *regionale sendingene* daglig i 2004 (s. 16). P1s *religion og livssynsdekning* beskrives ved livssynsprogrammet *Mellom himmel og jord*, som etter utvidelse til en hel time høsten 2004 sendes søndager på formiddagen. For øvrig omfattet dekningen høymesse hver søndag, andakt alle hverdager og programmer som *Salmer til alle*

⁴⁸ Tilgjengelig den 30. oktober 2005 på Stortingets nettsider, nærmere bestemt <http://www.stortinget.no/stid/2003/s040511-01.html>

tider og *Det skjedde i de dager* i helgen. Når det gjelder P2 mener NRK kanalen byr på ”en rekke programmer som bidrar til å speile mangfoldet av kultur, livssyn og levevilkår i Norge” (allmennkringkasterregnskapet s. 17). Dette eksemplifiseres ved *Kunstreisen*, *Norge i 100*, *Barbeint*, *Boktilsynet*, *Et delikat problem*, *Filmfront*, *Klassisk opplesning*, *K-punkt*, *Kulturbeitet*, *Kulturnytt*, *Ordfront*, *Sånn er livet*, *Verdt å vite*, *Wok*, *Studio Sokrates*, *Verdt å lese* og *Verdibørsen*, som alle klassifiseres under kategorien kunst/kultur/medier i P2. Medietilsynet finner at NRKs redegjørelse bekrefter de vurderinger som gjøres i tilknytning til graden av innfrielse av flere av vedtektsbestemmelsene. Vi viser til vurderingene i punkt 5.3.2.8 om kulturdekningen, i punkt 5.3.2.9. om livssyns/religionsdekningen samt i punkt 5.3.2.15 om den regionale programvirksomheten. Etter Medietilsynets vurdering har NRK i sin samlede kjernevirksomhet programmer som bidrar til en bred samfunnsmessig dekning. Det er henholdsvis NRK1 på fjernsynssiden og P1 og P2 på radiosiden, som med sine ulike bidrag er eksponenter for denne programvirksomheten. De regionale sendingene bidrar utvilsomt til at ulike deler av landet speiles i programtilbudet. Medietilsynet finner grunn til å nevne at verken NRK2 eller P3 trekkes frem i NRKs beskrivelse av hvordan dette kravet innfris. Når det gjelder P3 mener Medietilsynet at det tilligger NRK et særlig ansvar for å tilby et mangfoldig og bredt allmennkringkastingstilbud til ungdom, jf. vurderingen i punkt 5.3.1.1 om tematisk og sjangermessig bredde.

5.3.1.6 NRKs rolle som utvikler og formidler av norsk og samisk kunst og kultur

Ifølge vedtektenes § 3-4 andre ledd skal NRK i sin kjernevirksomhet legge særlig vekt på sin rolle som utvikler og formidler av norsk og samisk kunst og kultur.

I allmennkringkasterregnskapet redegjør NRK for hvordan radiokanalene ivaretar denne rollen gjennom *P1-scenen* hver fredag kveld i P1, som sender opptak fra konsertscener og festivaler landet rundt med norske og internasjonale artister hele året. I P2 var det faste, ukentlige orkestresendinger torsdag kveld, hele året. Her ble direkteoverføringer fra de fem store orkestrene og diverse festivalopptak sendt, herunder fra statsstøttede festivaler. Kanalen sender *Folkemusikktimen* ukentlig, som også byr på konserter og festivalopptak. I 2004 var den årlige adaptasjonen fra scene til Radioteatret forestillingen *Undset* fra Riksteatret. I P3 sendes både *P3sessions*, som er eksklusive intimkonserter med norske artister, og det ble

sendt sju slike i 2004. *Urørt* er et spesielt prosjekt i NRK hvor norsk, usignert musikk lagt ut på radio, TV og nett. Hver uke velges det ut en *Ukas Urørt*, som presenteres i P3, i radioprogrammet som går mandag til fredag, kl. 22.00-00.00. Når det gjelder fjernsyn viser NRK i allmennkringkasterregnskapet til *Store Studio*, *Safari*, *Lydverket* og *Kulturnytt* på NRK1.

Medietilsynets vurdering er at NRKs redegjørelse for utvalgte deler av programtilbudet, i radio som i fjernsyn, samlet sett viser at NRK bidrar til å utvikle og formidle norsk kunst og kultur. NRK redegjør imidlertid ikke tilsvarende for hvordan kanalen ivaretar sin rolle som utvikler og formidler av samisk kultur. Vår vurdering av NRKs samiske tilbud under punkt 5.3.2.3 nedenfor er at NRK har en regelmessighet i tilbudet, men at redegjørelsen viser et klart tyngdepunkt i nyhetssjangeren. Dette gir visse begrensninger i den tematiske og sjangermessige bredden i tilbudet, og gir tilsvarende en indikasjon på visse begrensninger når det gjelder ivaretagelsen av rollen som utvikler og formidler av samisk kunst og kultur.

5.3.1.7 **Teksting for hørselshemmede**

NRKs vedtekter stiller krav til at allmennkringkastingstilbudet i fjernsyn skal gjøres tilgjengelig for døve og hørselshemmede ved at NRK skal ta sikte på at alle programmer skal tekstes. Kravet er nedfelt i vedtektenes § 3-4 tredje ledd om NRKs kjernevirksomhet.

Ifølge allmennkringkasterregnskapet har NRK en spesiell tjeneste for døve seere gjennom *NRK1 Tegnspråk*, en digital tv-kanal som tolker NRK1s sendinger. Det er i hovedsak barne-tv, sport, nyheter, faktaprogrammer, diskusjonsprogram og underholdningsprogram innenfor tidsrommet 18.00 og 21.30 som tolkes, samt noe ekstranyheter og partilederdebat (s. 20). For øvrig vises det til tekst-tv side 777. Rapporten **NRK i 2004** har ingen opplysninger om tekstede program. NRKs tekstredaksjon har på forespørsel fra Medietilsynet supplert redegjørelsen med opplysninger om teksting. Ifølge de supplerende opplysningene tekster NRK alle program som er ferdigprodusert i så god tid før sending at de kan forhåndstekstes⁴⁹. Dette gjelder program som på grunn av det verbale innholdet er aktuelle for teksting. Både direktesendte nyheter (*Dagsrevyen*, *Dagsrevyen 21*, *Norge i dag*, *Lørdagsrevyen*, *Søndagsrevyen*) og de fleste direktesendte debattprogram (*RedaksjonEN*, *Standpunkt*) blir

⁴⁹ De supplerende opplysningene er gitt i e-post fra NRK Kringkasting, teksteredaksjonen av 19. oktober 2005.

tekstet. I tillegg tekstes kulturprogrammet *Store Studio* og enkelte sportssendinger (herunder *Sportsrevyen*). Teksteredaksjonen opplyser også statistikk som oppgis å være representativ for teksteomfanget en vanlig uke i NRK1 og NRK2, med henholdsvis 59,30 timer og 38,88 timer.

Medietilsynet vil i vurderingen av NRKs innfrielse av kravet om teksting i fjernsyn se hen til at TV 2 har et tilsvarende krav i konsesjonsvilkårene om å tekste sendingene i tidsrommet 1800 til 22.00 hver dag for hørselshemmede. For TV 2 gjelder kravet programmer der teksting er teknisk og praktisk mulig i forhold til produksjonstid. Medietilsynets konklusjon er at NRK har redegjort tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet til teksting, og at tekstingens omfang synes tilfredsstillende innenfor de rådende tekniske rammebetingelser.

I TV 2s konsesjon er det i tillegg satt krav om at TV 2 skal ta i bruk teknologi for automatisert simultanteksting av sine direktesendte nyhets- og aktualitetsprogram så snart slik teknologi er tilgjengelig og kvalitetsmessig tilfredsstillende (§ 3-5 i TV 2s konsesjon). I sitt allmennkringkasterregnskap for 2004 viser TV 2 at kanalen sammen med NRK har ”*tatt et initiativ overfor Kulturdepartementet for å diskutere mulighetene for å etablere et nasjonalt samarbeidsprosjekt på området.*” (TV 2s allmennkringkasterregnskap s. 54). Medietilsynet merker seg at det ikke finnes noe tilsvarende krav om å ta i bruk automatisert simultanteksting i NRKs vedtekter. Temaet har imidlertid vært oppe i Stortingets drøftinger om NRKs allmennkringkasteroppdrag, senest i debatten den 11. mai 2004. Helt konkret sluttet Stortinget i 2003 seg til Familie-, kultur- og administrasjonskomiteens henstilling til Kultur- og kirkedepartementet om å bidra til at NRK iverksetter de tiltak som er mulige innenfor dagens teknologi for å imøtekomme krav fra Hørselshemmedes Landsforbund, som blant annet dreier seg om teksting og automatisert simultanteksting⁵⁰. For å sikre likebehandling mellom NRK og de kommersielle allmennkringkasterne er det rimelig at NRK også forpliktes til å redegjøre for hvordan ny teknologi planlegges tatt i bruk for å tilrettelegge sendingene for døv og hørselshemmede. Medietilsynet viser for øvrig til Bondevik II-regjeringens vedtak om å bevilge fire millioner til et prosjekt for simultantekstingsteknologi i det fremlagte budsjettforslaget i oktober 2005.

⁵⁰ Jf. Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen B.innst. S. nr. 2 (2002-2003). Tilgjengelig på <http://www.stortinget.no/innb/2002/innb-200203-002.html>, den 10. oktober 2005.

5.3.2 Spesifikke krav til sendingene – Medietilsynets vurdering

I § 3-5 om programkrav er en rekke sentrale programforpliktelser konkretisert i bokstavleddene a) til o). For samtlige av programkravene gjelder at de skal inkluderes i NRKs samlede riksdekkende programtilbud både i radio som i fjernsyn. Det fremgår også at kravene er formulert som minstemål, altså at NRKs programtilbud minst skal inneholde det programkravene spesifiserer. I det følgende tar Medietilsynet for seg hvert enkelt programkrav som er fastsatt i vedtektenes § 3-5:

5.3.2.1 Egenproduserte nyhetssendinger

NRK skal i sitt riksdekkende programtilbud både i radio som i fjernsyn ha daglige egenproduserte nyhetssendinger. Dette fremgår av vedtektenes § 3-5 bokstav a) om programkrav.

I rapporten om **NRK i 2004** forteller NRK at nyhetsoppdraget anses som viktig, og at det i NRKs journalistikk legges stor vekt på etterrettelighet i informasjonen (s. 30). Her vises det også til NRKs erfaring med betydningen av at allmennkringkasterne er tilstede og formidler informasjon når viktige ting skjer, for eksempel ved dekning av naturkatastrofer, slik som tsunamien i 2004 (s. 28f). Allmennkringkasterregnskapet til NRK forteller at samtlige nyhetssendinger i radio som i fjernsyn er egenproduksjon. I fjernsyn utgjorde *nyheter* 20 prosent av sendetiden i NRK1, noe som tilsvarer 1 229 sendetimer og 1 prosent i NRK2, tilsvarende 96 sendetimer. I NRK sendes *nyheter* hver halve time i tidsrommet 06.30 til 09.00 (*Frokost TV*) og deretter hver time fra 10.00 til 16.00. Samiske nyheter sendes i *Oddasat* kl. 17.00 og *nyheter på tegnspråk* sendes kl. 17.55. Etter dette sendes nyheter hver time vekselvis mellom NRK1 og NRK2 (allmennkringkasterregnskapet s. 22 og **NRK i 2004** s. 82ff). I de tre radiokanalene var det P2 som hadde den største andelen nyheter i sine sendinger med 19 prosent av den sendetiden mellom 06.00 og 00.00, noe som tilsvarer 1 277 sendetimer. P1 og P3 hadde like stor andel nyheter i sine sendinger, begge med 11 prosent, noe som i sendetimer tilsvarte henholdsvis 974 sendetimer og 745 sendetimer (P3s programstatistikk er beregnet ut fra sendetiden mellom 06.00 og 00.00, mens den for P1 er beregnet for hele døgnet). P3 har egne nyheter for unge i *P3 Nå*. I P1 sendes nyheter hver time hele døgnet, og utvidede sendinger kl. 06.30, 07.30, 08.30, 12.30 og 16.30. I P2 sendes nyheter hver time

hele døgnet, og utvidede sendinger kl. 06.30, 07.30, 08.30, 12.30 og 16.30. I P3 sendes *Dagsnytt/P3-nyheter hver time* (NRK i 2004 s. 76ff).

Etter Medietilsynets oppfatning redegjør NRK tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet om egenprodusert nyhetsproduksjon, som sendes daglig i både radio og fjernsyn. Vår konklusjon er at NRK klart tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet. Vi vil imidlertid peke på at det i kravene til de kommersielle allmennkringkasterne på radiosiden stilles krav til at nyhetsdekningen skal presentere både nasjonale og internasjonale nyheter. I lys av at det må kunne stilles minst like sterke forpliktelser til NRKs programvirksomhet, vil det etter Medietilsynets oppfatning være rimelig å vurdere også denne dimensjonen i nyhetsdekningen i NRKs kjernevirksomhet.

5.3.2.2 Norskspråklig tilbud til barn under 12 år

I NRKs vedtekter stilles det i § 3-5 bokstav b) krav om at NRK i sitt programtilbud i både radio som fjernsyn skal tilby daglige norskspråklige programmer til barn under 12 år.

Ifølge rapporten **NRK i 2004** satser NRK på ”norske og nordiske produksjoner samt utenlandske serier av høy kvalitet”. Det fremgår videre at NRK vil ”forsvare norsk kultur, språk og identitet, men samtidig bidra til økt bevissthet og forståelse for andre kulturer” (begge sitater fra s. 51). I allmennkringkasterregnskapet redegjør NRK for de ulike kanalenes tilbud til barn. Her fremgår det at NRK1 er hovedkanalen for barneprogram på TV. Ifølge programstatistikken i tabell 1 i punkt 5.2 ovenfor utgjorde barneprogrammene 9 prosent av sendetiden, noe som tilsvarer 566 sendetimer. 42 prosent av tilbudet var egenproduksjoner, og norskproduserte barneprogrammer (egenproduksjon + produksjoner fra andre norske produsenter) utgjorde 47 prosent av dette tilbudet. NRK2 sender ikke barneprogram. På radiosiden er det P1 som har et tilbud til barn, og alle programmene er egenproduserte. I 2004 utgjorde barneprogrammene 2 prosent av sendetiden i P1, noe som tilsvarer 137 sendetimer. Programtilbudet bestod av *Barnetimen for de minste* alle hverdager sendt rett etter *Barne-TV* på NRK1 samt *Lørdagsbarnetimen* hver lørdag. P2 og P3 sender ikke barneprogram.

Medietilsynet finner at NRK har redegjort tilfredsstillende for hvordan kravet til daglige norskspråklige program til barn under 12 år ivaretas i kjernetilbudet. Vår konklusjon er at NRK gjennom et slikt tilbud i NRK1 på fjernsynssiden og i P1 på radiosiden innfrir kravet

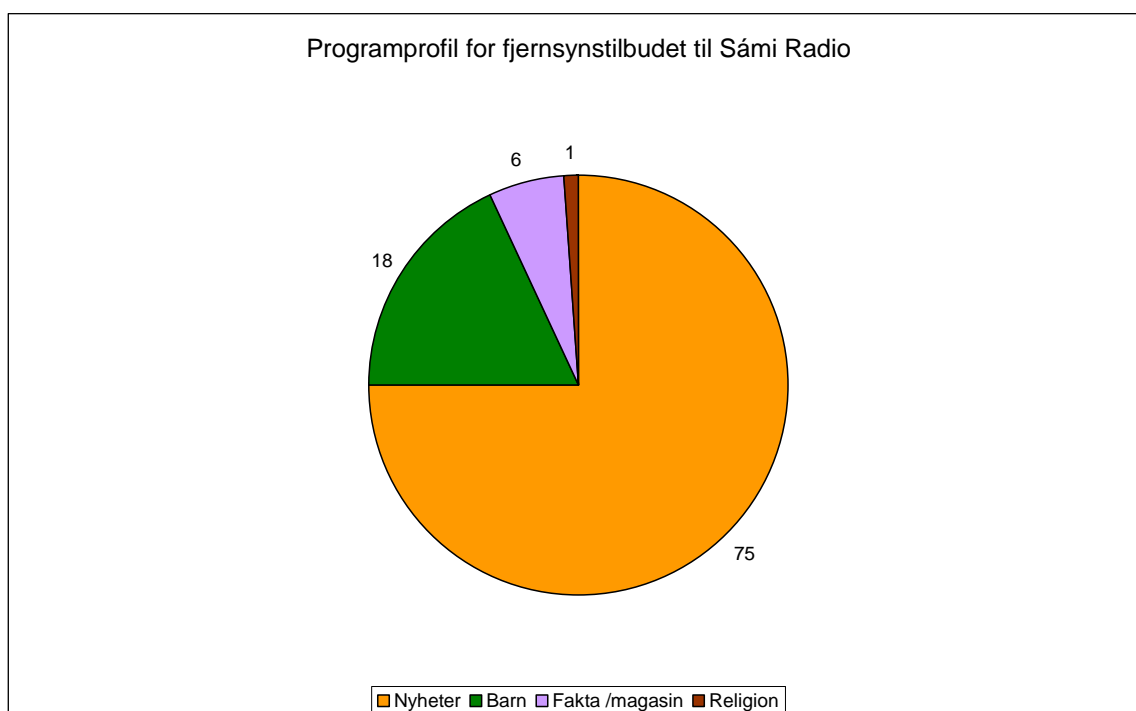
slik det er formulert i vedtektene. Vi finner grunn til å gjøre oppmerksom på at radiotilbudet til barn, etter det som er opplyst, ikke fullt ut kan sies å innfri kravet til hyppighet, ettersom det ikke opplyses å være sendinger for barn under 12 år i noen av radiokanalene på søndager. Her, som for flere andre krav hvor begrepet *daglig* beskriver graden av hyppighet, vil Medietilsynet være tilbakeholdne med å påvise klare brudd på forpliktelsen dersom allmennkringkasteren byr på sendinger *alle hverdager*. Det kan likevel argumenteres for at NRK bør ha et radiotilbud til barn under 12 år på søndager også, all den tid samtlige programkrav forplikter NRK til å i det minste tilby det innholdsmål som det aktuelle kravet presiserer.

5.3.2.3 Samisk tilbud

Ifølge programkravene i vedtektene skal NRK i radio som i fjernsyn ha daglige sendinger for den samiske befolkning. Dette fremgår av § 3-5 bokstav c).

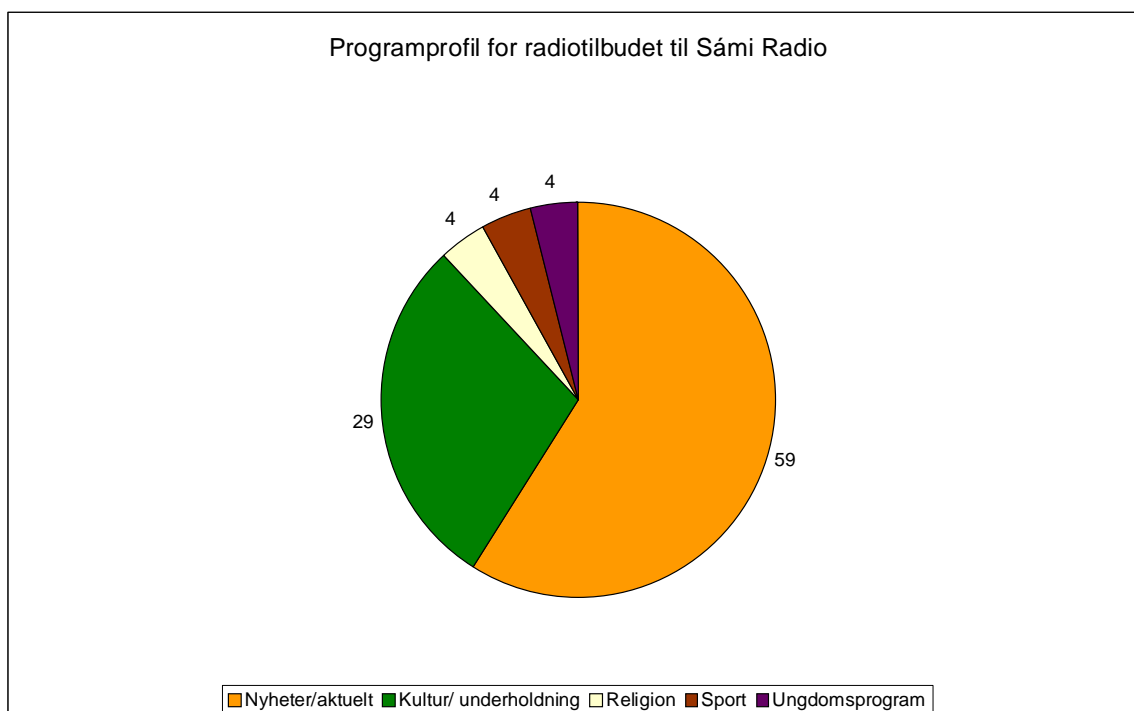
NRK gir i rapporten **NRK i 2004** uttrykk for at det samiske programilbudet i radio og fjernsyn fremdeles kvantitativt er lite, og at ”*det samiske samfunnet forventer betydelig mer samisk fjernsyn enn NRK kan tilby*” (s. 65). Ifølge allmennkringkasterregnskapet utgjorde Sámi Radios sendinger på fjernsyn til sammen 116 timer, hvorav 64 timer var egenprodusert. Nyhetssendingen *Oddasat* ble sendt alle hverdager i NRK1. Den prosentvise fordelingen for ulike programmer i det samiske fjernsynstilbudet illustreres i figur 7:

Figur 7:

Den prosentvise fordelingen for ulike programmer i det samiske tilbudet i radio illustreres i figur 8:

Figur 8:

I radio utgjorde Sámi Radios sendinger til sammen 1 699 timer, hvorav 430 timer samnordisk og 70 timer repriser er inkludert. 128 av 1 699 timene var rikssendinger på P1 og 71 av dem rikssendinger på P2, mens de øvrige 1 500 timene var regionale sendinger. En daglig radionyhetsssending på norsk ble etablert i september 2004, etter ønske fra den delen av NRKs samiske publikum som ikke forstår samisk (NRK i 2004, s. 63).

Medietilsynet konstaterer at NRK med nyhetssendinger på samisk alle hverdager i NRK1 kan sies å tilby daglige sendinger for den samiske befolkningen. Her er det imidlertid slik at tilbudet ikke omfatter helgen, jf. vurderingen i siste avsnitt under punkt 5.3.2.2 ovenfor. I radio er det også tilsvarende daglige nyhetssendinger på samisk, og fra september 2004 også én daglig nyhetssending på norsk. Både i radio og i fjernsyn består hoveddelen av tilbudet i *nyheter*, noe figur 7 og 8 illustrerer. Formålet med krav om program eller programinnslag for den samiske befolkning og bruk av samisk språk er både hensynet til ytringsadgang, informasjon og representasjon for denne særskilte minoritetsgruppen. En viktig del av formålet er også å synliggjøre og bevare samisk språk og kultur. I tillegg til at prinsippene for allmennkringkasting inkluderer hensynet til minoritetsgrupper gjennom det overordnede kravet om et tilbud til brede og smale publikumsgrupper, har Norge gjennom nasjonalt regelverk og internasjonale avtaler forpliktet seg til å arbeide for å sikre at minoritetene blir likestilt med majoritetsbefolkningen⁵¹. Den samiske befolkningsgruppen er en minoritetsgruppe som har en særstilling i Norge⁵². Sameloven fastslår blant annet at norsk og samisk er likeverdige språk (jf. § 5). I kringkastingspolitikken har dette forholdet blant annet fått sitt uttrykk i at samtlige av allmennkringkasterne er pålagt å ha et samisk tilbud, og at deler av tilbudet skal være på samisk. Innfrielse av formålet forutsetter etter Medietilsynets vurdering i tillegg til viss regularitet i tilbudet, også at det er en bredde i tema og sjangrer, jf. vurderingen under punkt 5.3.1.6 ovenfor. Det synes også rimelig å forvente at NRK har en større bredde i tilbudet til den samiske befolkningen enn det som kreves av de kommersielle allmennkringkasterne. En slik tilnærming er også i tråd med Stortingets forutsetninger i tilknytning til debatten om NRKs allmennkringkasteroppdrag.

⁵¹ Her viser vi til ILO-konvensjon nr. 169 (1989) som blant annet omhandler samenes rettigheter som urfolk og det internasjonale minoritetsvernet som ligger i artikkel 27 i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, som fastslår at personer som tilhører etniske, religiøse eller språklige minoriteter har rett til, sammen med andre medlemmer av sin gruppe, å dyrke sin egen kultur, utøve sin egen religion eller bruke sitt eget språk samt Den europeiske paktens for vern av regions- og minoritetsspråk, som blant annet Norge har ratifisert. Ifølge St.meld. nr. 55 (2000-2001) *Om samepolitikken* er det bare paktens del III som legger konkrete plikter på myndighetene. Norge ratifiserte paktens del III bare for samisk (kapittel 7.1).

⁵² St.meld. nr. 55 (2000-2001) *Om samepolitikken*, jf. også Sameloven av 12. juni 1987.

5.3.2.4 Aktualitets- og dokumentarprogrammer

Ifølge vedtektenes § 3-5 bokstav d) skal NRK i sitt samlede riksdekkende programtilbud både i radio som i fjernsyn inkludere jevnlig aktualitets- og dokumentarprogrammer.

I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at NRKs radiokanaler har en rekke program som er kategorisert under *samfunns spørsmål* eller, som for P3, *aktualitet/samfunn*. Andelen var størst i P2 med 14 prosent av programtilbudet (tilsvarer 905 timer), nest størst i P1 med 8 prosent (tilsvarer 716 timer) og minst i P3 med 3 prosent (tilsvarer 165 timer). For P2 nevnes blant andre følgende programmer: *Ukeslutt* (lørdager), *Verden på lørdag* (lørdager), *Søndagsavisa*, *Politisk kvarter* (hverdager) og *Økonominytt* (hverdager). I fjernsynstilbudet fremgår det av programstatistikken i tabell 1 i punkt 5.2 ovenfor at NRK1 sender en betydelig andel *informasjonsprogram*. Det fremgår av NRKs redegjørelser at denne samlekategorien blant annet inkluderer 217 timer *debatter/aktualiteter* og 18 timer *dokumentarer*, jf. figur 6 i vurderingen av § 3-4, andre strekpunkt om informasjonsprogram i punkt 5.3.1.2 ovenfor. I rapporten **NRK i 2004** fremgår det at NRK1 sender blant andre følgende programmer: *Standpunkt* (tirsdager), *RedaksjonEN* (mandag/onsdag) og *Urix* (torsdager, reprise fra NRK2). I rapporten **NRK i 2004** fremgår det at NRK gjennom dokumentar- og diskusjonsprogram ser det som ”sin oppgave å bidra til ytringsfrihet, informasjon og samfunnsdebatt” (s. 44). Når det gjelder dokumentarprogrammer trekker NRK frem *Brennpunkt* og *Faktor* i NRK1 og *Radiodokumentaren* i P2.

Medietilsynet mener NRKs redegjørelse viser at tilbudet i radio og fjernsyn på aktualitets- og dokumentarområdet har en slik grad av hyppighet at det klart er på et jevnlig nivå. Vår konklusjon er også at NRK særlig gjennom NRK1 og P2 innfrir kravet til at slike programmer skal tilbys både i radio og fjernsyn.

5.3.2.5 Norskspråklig tilbud til unge

I NRKs vedtekter stilles det i § 3-5 også krav til at NRK både i radio som i fjernsyn skal sende jevnlig norskspråklige programmer for unge. Dette fremgår av programkravenes bokstav e).

I allmennkringkasterregnskapet redegjør NRK for følgende programmer i NRK1 som har sin primære målgruppe 10 til 14 år: *Puggandplay* (sendes mandag, tirsdag og onsdag), *Guru* (overtok sendeflaten etter programmet *Etter skoletid*, og sendes mandag, tirsdag, onsdag og torsdag), dramaproduksjoner i sendeflaten 18.30 til 19.00 på lørdager (i 2004 sendte NRK egenproduksjonen *Johnny og Johanna* og den Norsk Film-produserte *Veddemålet*) samt *Newton* (som er et ukentlig vitenskapsprogram for unge). Videre viser NRK til programmer som er rettet mot målgruppen ungdom/voksne, som *VG-lista Topp 20* (NRK1), *Lydverket* (NRK1) og *Svisj* (NRK2). Samtlige av disse er musikkprogrammer. I rapporten **NRK i 2004** redegjør NRK for tilbudet i radiokanalen P3, hvis hovedmålgruppe er alderen 15 til 30 år. Det fremgår også av programbeskrivelsene på side 80 at kanalen har en rekke programmer for *barn og ungdom/Ungdom/Musikk*.

Medietilsynet mener NRK redegjør tilfredsstillende for fjernsynstilbudet til unge, herunder spesifikt tilbudet til ungdomsgruppen 10 til 14 år. Når det gjelder NRKs radiotilbud er kanalen P3 målrettet nettopp mot unge mennesker, nærmere definert til aldersgruppen 15 til 30 år. Medietilsynet mener imidlertid det er rimelig å legge til grunn at formålet med å stille et særskilt krav om programmer for unge tilsier at det er et eget tilbud til det som normalt defineres som ungdom som gjelder. Det er i konteksten allmennkringkasterens særskilte ansvar for et tilbud til barn og ungdom at kravet er formulert, og her er særlig NRKs spesielle rolle trukket frem i Stortingets debatter om allmennkringkasteroppdraget til NRK, jf. blant annet den siste redegjørelsen og etterfølgende debatten om allmennkringkasteroppdraget om NRK i Stortinget våren 2004. Medietilsynet finner at P3 blant annet gjennom egne, nyheter for ungdom og satsinger som *Urørt* jevnlig byr på programmer for denne målgruppen, men mener NRK bør redegjøre mer konkret for hvordan radiotilbudet programsettes for å ivareta denne smalere aldersdefinerte gruppen av unge mennesker. Samlet sett er Medietilsynets konklusjon at NRK innfrir kravet om å tilby slike programmer jevnlig i sitt radio og fjernsynstilbud. For å kunne vurdere hvordan NRK oppfyller formålet med bestemmelsen er det imidlertid behov for en mer spesifikk redegjørelse for hvordan dette tilbudet innrettes i radio. Medietilsynet finner også grunn til å påpeke at de kommersielle allmennkringkasterne, og da særlig radiokanalene, har konkrete krav om et ungdomstilbud.

5.3.2.6 Samisk-språklig tilbud til barn og unge

Programtilbudet til NRK skal ifølge programkravenes bokstav f) både i radio som i fjernsyn også inkludere jevnlige programmer for barn og unge på samisk.

Allmennkringkasterregnskapet til NRK viser at det ble sendt 33 timer samisk barne-tv i NRK1. Tilbudet heter *Mánáid TV* og ble sendt to ganger i uken, nærmere bestemt hver mandag klokken 17.15 og i reprise søndager klokken 10.00. Ifølge NRKs rapport **NRK i 2004** er målet å etablere et daglig programtilbud til samiske barn i fjernsyn, og at sendingene høsten 2005 skal utvides til fire ukentlige sendinger (to program og to repriser). På radiosiden ble det regionalt i P2 sendt 59 ungdomsprogrammer (*Kakáos, Diedat og Sámi Grand Prix*).

I vurderingen av om NRK innfrir kravet slik det er formulert i § 3-5 bokstav f) må det tas stilling til hvilken grad av hyppighet begrepet jevnlig forutsettes å tilsvare. Ut fra det tilbudet NRK beskriver for 2004 er det også nødvendig å ta stilling til om kravet legger opp til at NRK skal tilby sendinger for barn og unge både i sitt radiotilbud og i sitt fjernsynstilbud, eller om kravet kan sies å være innfridd dersom NRK legger et tilbud til barn i fjernsyn og et tilbud til unge i radio. Etter Medietilsynets vurdering tilsier ordlyden i § 3-5 om at ”*NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio som i fjernsyn i det minste inneholde” (våre understrekninger) at NRK skal tilby jevnlige program både for barn og for unge på begge plattformer. I så fall er det slik at NRK ikke kan sies å innfri kravet ved å legge et samisk-språklig barnetilbud i fjernsyn og et samisk-språklig ungdomstilbud i radio. Medietilsynet mener dette er et forhold som bør avklares all den tid NRK tydelig legger opp til å ivareta forpliktelsen på en slik måte. Som følge av at bestemmelsen har et eksplisitt krav om at NRK i sitt riksdekkende programtilbud skal ha et visst programtilbud, mener Medietilsynet det er tvilsomt om NRK kan sies å innfri kravet ved å legge et samisk-språklig tilbud i regionnettet i P2.*

5.3.2.7 Tilbud til nasjonale og språklige minoriteter

Ifølge vedtektenes § 3-5 bokstav g) er det et krav at programtilbudet i NRKs kjernevirksomhet, både i radio som fjernsyn, skal inneholde programmer for nasjonale og språklige minoriteter.

I allmennkringkasterregnskapet viser NRK til programmet *Migrapolis*, som ble sendt på NRK1 og NRK2 i 2004. Det ble ifølge NRK sendt 74 programmer, tilsvarende 36 timer. For øvrig viser NRK til redegjørelsen for tilbudet gjennom Sámi Radio.

Etter Medietilsynets vurdering er ikke NRKs redegjørelse om hvordan tilbudet i radio og fjernsyn ivaretar kravet om programmer for nasjonale og språklige minoriteter tilfredsstillende. Først og fremst er det nødvendig å klargjøre hvilke minoritetsgrupper dette kravet er ment å ivareta. Slik Medietilsynet oppfatter det omfatter dette kravet ikke bare de nasjonale minoritetene, men også andre minoritetsgrupper. Det samiske tilbudet er ivaretatt i en egen vedtektsbestemmelse, og skal således ikke undergis nærmere vurdering her. De nasjonale minoritetsgruppene omfatter jøder, kvener, rom, romanifolket og skogfinner⁵³. I tråd med St.meld. nr 15 (2000-2001) om nasjonale minoriteter i Norge er det slik at de nasjonale minoritetene nyter et særlig vern som også bør gjøre seg gjeldende i allmennkringkastingstilbudet. Medietilsynet mener samtidig det må være rimelig å legge til grunn at NRK, minst like omfattende som de kommersielle allmennkringkasterne, skal ha et tilbud til de ulike etniske minoritetsgruppene i det norske samfunnet.

I et allmennkringkastingsperspektiv må *formålet* med å stille krav om programmer for bestemte målgrupper tas i betraktning i vår vurdering. Formålet med å stille krav om at allmennkringkasterne skal ha et tilbud til etniske minoriteter har både en side til retten til representasjon i offentligheten for denne minoritetsgruppen og til at programtilbudet skal speile at Norge er et flerkulturelt samfunn. Av dette følger det at en viss regelmessighet i tilbudet må forutsettes for at formålet skal innfris. Formålet er også ivaretatt i det overordnede kravet om at allmennkringkasterne skal ha en variasjon i publikumshenvendelse gjennom å

⁵³ St.meld. nr. 15 (2000-2001) *Nasjonale minoriteter i Norge – om statleg politikk overfor jødar, kvener, rom, romanifolket og skogfinner* ble fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet 8. desember 2000 og godkjent i statsråd samme dag. Denne meldingen er en oppfølging av at Norge i 1999 ratifiserte Europarådets rammekonvensjon om vern av nasjonale minoriteter. Konvensjonen inneholder til dels minimumsnormer for statenes politikk overfor nasjonale minoriteter, og dels mål statene forplikter seg til å arbeide for å nå.

veksle mellom programmer som i prinsippet er vendt til brede og til smale grupper. Etniske minoriteter er en såkalt smal gruppe. I tillegg til at prinsippene for allmennkringkasting inkluderer dette hensynet, har Norge gjennom nasjonalt regelverk og internasjonale avtaler forpliktet seg til å arbeide for å sikre at minoritetene blir likestilt med majoritetsbefolkningen⁵⁴.

Medietilsynet mener NRK gjennom det faste programmet *Migrapolis* har et regelmessig tilbud som kan ivareta kravet om programmer for minoritetsgrupper i fjernsynstilbudet. NRK har ikke redegjort for tilsvarende tilbud i radio, noe som klart synes å være i strid med vedtektene. Medietilsynet kan ikke se at NRK har redegjort for hvordan tilbudet til nasjonale minoriteter spesifikt er ivaretatt i 2004. Tatt strukturen i NRKs kjernevirksomhet i betraktning, der to fjernsynskanaler følges av tre radiokanaler, synes det for Medietilsynet rimelig å forvente større bredde og omfang i programtilbudet overfor disse gruppene enn i de kommersielle allmennkringkasterne.

5.3.2.8 Kulturprogrammer

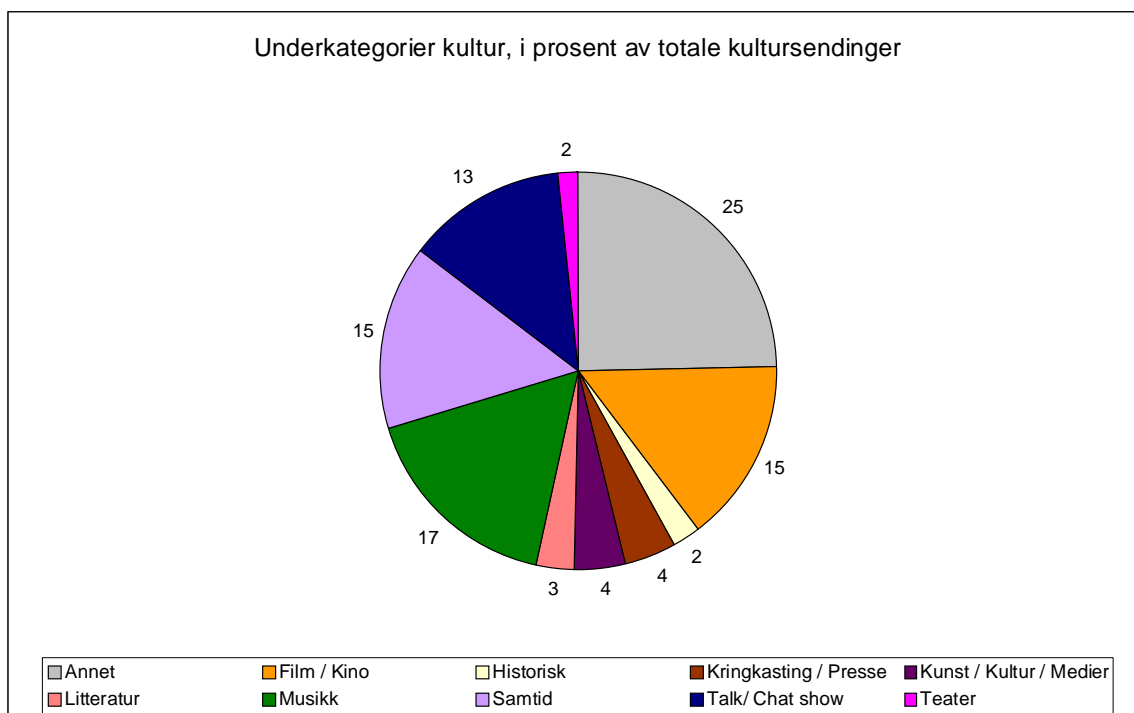
Vedtektenes krav til NRKs kulturdekning er formulert i § 3-5 bokstav h). Her fremgår det at NRK skal ha programmer som gjenspeiler mangfoldet i norsk kulturliv i det riksdekkende programtilbudet både i radio og i fjernsyn.

I allmennkringkasterregnskapet viser NRK til at alle kulturprogrammene i radiokanalene P1, P2 og P3 er egenproduserte. I regnskapet redegjør NRK nærmere for hvilke programmer som utgjør kulturtilbudet i P2. Det dreier seg om *Kunstreisen, Norge i 100, Barbeint, Boktilsynet, Et delikat problem, Filmfront, Klassisk opplesning, K-punkt, Kulturbeitet, Kulturnytt, Ordfront, Sånn er livet, Verdt og vite, Wok, Studio Sokrates* og *Verdibørsen*. I P2 ble det sendt 691 timer med programmer som faller inn under kategorien *kunst/kultur/medier*, noe som tilsvarer 11 prosent av programtilbudet, jf. programstatistikken i tabell 4 i punkt 5.2 ovenfor. Rapporten **NRK i 2004** viser blant annet til programmet *Kulturnytt*, som sendes både på P2

⁵⁴ Her viser vi til ILO-konvensjon nr. 169 (1989) som blant annet omhandler samenes rettigheter som urfolk og det internasjonale minoritetsvernet som ligger i artikkel 27 i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, som fastslår at personer som tilhører etniske, religiøse eller språklige minoriteter har rett til, sammen med andre medlemmer av sin gruppe, å dyrke sin egen kultur, utøve sin egen religion eller bruke sitt eget språk samt Den europeiske paktens for vern av regions- og minoritetsspråk, som blant annet Norge har ratifisert. Ifølge St.meld. nr. 55 (2000-2001) *Om samepolitikken* er det bare paktens del III som legger konkrete plikter på myndighetene. Norge ratifiserte paktens del III bare for samisk (kapittel 7.1).

og i NRK1, og som i følge NRK er blant de programmene som dekker kulturlivet regelmessig og i bred forstand (s. 18). I allmennkringkasterregnskapet redegjør NRK for omfanget av programmer innenfor kategorien *kunst/kultur/medier* i fjernsynskanalene i 2004. I NRK1 utgjorde denne kategorien 3 prosent av programtilbudet, noe som tilsvarer 179 timer. 132 timer var norskproduserte kulturprogram, og av disse var 112 timer egenprodusert og tre timer samproduksjon. I NRK2 var det 92 timer norskproduserte kulturprogram. 112 timer var egenprodusert og 3 timer samproduksjon (samtlige tall hentet fra s. 30). For samlekategorien *kunst/kultur/medier* i NRK1 presenterer NRK også en oversikt over sendetimetallene for de ulike underkategoriene. Oversikten illustreres i kakediagrammet i figur 9, hvor tallene er omgjort til prosent av totalt kulturtilbud i NRK1:

Figur 9:

Figur 9 illustrerer at NRK1 har en bredde i kulturdekningen, jf. også det som er sagt i punkt 5.3.1.5 om bredde i den samfunnsmessige dekningen ovenfor.

Medietilsynets vurdering er således at NRK har redegjort for en bredde i kulturdekningen både i radio og i fjernsyn. Dette understøttes av vurderingene av NRKs oppfyllelse av flere av vedtektsbestemmelsene. Medietilsynet vil likevel bemerke at konsesjonsvilkårene til de

kommersielle allmennkringkasterne presiserer krav om dekning av bredden i internasjonalt kulturliv på lik linje med det nasjonale. Medietilsynet finner det ikke tvilsomt at NRK også inkluderer internasjonale perspektiver i kulturdekningen, men ser behovet for en tilsvarende presisering for NRK, dersom det er ønskelig at tilsynet med samtlige av allmennkringkasterne harmoniseres.

5.3.2.9 Livssynsprogrammer og religiøse programmer

Ifølge programkravene i vedtektenes § 3-3 bokstav i) skal NRK sende livssynsprogrammer og religiøse programmer i både radio som i fjernsyn.

Ifølge allmennkringkasterregnskapet sendte NRK1 51 timer *kristne andakter/gudstjenester* og 18 timer *diverse religion/livsfilosofi*. I programstatistikken tilsvarer dette 2 prosent av NRK1s programtilbud, jf. tabell 1 i punkt 5.2 ovenfor. Programmer som ble sendt i NRK1 i 2004 var *Mon tro*, som blir beskrevet som en serie med livssynsportretter og livssyns-talkshow. Det ble også sendt *gudstjenester* samt programmer som *Josef og Maria* og *Salmesus fra Sørlandet*. I NRK2 ble det sendt én time *andakter/gudstjeneste* og én time *diverse religion og livsfilosofi*. I programstatistikken for NRK2 tilsvarer dette 1 prosent av programtilbudet, jf. tabell 2 i punkt 5.2 ovenfor. På radiosiden var det ifølge allmennkringkasterrapporten P1 og P2 som bød på programmer om religion og livssyn. I P1 ble det sendt 85 timer *andakter/gudstjenester*, 16 timer *kristen religion* og 46 timer *diverse religion og livsfilosofi*. I programstatistikken tilsvarer dette 2 prosent av programtilbudet, jf. tabell 3 i punkt 5.2 ovenfor. I P2 ble det sendt 83 timer *diverse religion/livsfilosofi*. P1 beskrives som ”*landets kirkerom, med høymesse hver søndag, andakt alle hverdager og programmer som ”Salmer til alle tider” på søndager og ”Det skjedde i de dager på lørdag”* (allmennkringkasterregnskapet s. 16).

Livssynsprogrammet *Mellom himmel og jord* ble fra høsten 2004 utvidet fra en halv til hel time hver søndag. Rapporten **NRK i 2004** forteller at NRK mener ”*radiogudstjenesten fortsatt bør være en del av NRKs brede programtilbud, samtidig som det skal gis plass til å speile andre livssyn og trosretninger*” (s. 25).

Etter Medietilsynets vurdering bekrefter NRKs redegjørelse for dette tilbudet i 2004 at hovedinnretningen i NRKs dekning er basert på den kristne trosretningen. Redegjørelsene viser også at disse programmene ikke utgjør en stor del av programtilbudet i noen av kanalene

verken i radio eller i fjernsyn, selv om det åpenbart er slik at det er en regularitet i tilbudet særlig i forhold til overføring av gudstjenester og andakter. NRKs redegjørelse går ikke nærmere inn på hva som inkluderes i kategorien *diverse religion/livsfilosofi*. En slik redegjørelse må til dersom Medietilsynet skal kunne vurdere hvorvidt NRK har en bredde i tilbudet innenfor *livssyn og religion*. Etter vår vurdering er det rimelig å legge til grunn at NRK har et særskilt ansvar for å speile et mangfold av religioner og livssyn i det norske samfunnet. NRKs redegjørelse indikerer etter vår oppfatning at dekingen av religioner og livssyn ikke har en slik bredde i 2004.

5.3.2.10 Norsk drama

Programkravene i § 3-5 inkluderer en bestemmelse om at NRK i sitt programtilbud i radio og fjernsyn skal inneholde formidling og produksjon av drama som gjenspeiler norsk språk, identitet og kultur.

Ifølge allmennkringkasterregnskapet ble det sendt 900 timer drama i NRK1 i 2004. Av dette var 148 timer norskprodusert drama. I rapporten **NRK i 2004** viser NRK til egenproduksjoner som *Svarte penger – hvite løgner*, en krimserie fra norsk hverdag, *Skolen*, om skolehverdagen og forestillingen *Suzannah* om Ibsens kone, skrevet av Jon Fosse. NRK2 bød på 739 timer drama, hvorav 39 timer var norskprodusert drama. Både i NRK1 og NRK2 ble det sendt nordiske dramaproduksjoner, og i 2004 utgjorde dette tilbudet henholdsvis 73 timer og 51 timer. Noen av disse produksjonene er samproduksjoner. I radiotilbudet ble det sendt dramaproduksjoner i P1 og P2 med henholdsvis 61 timer og 289 timer. I rapporten **NRK i 2004** beskriver NRK *Radioteatret* som ”Norges største teater” med en halv million lyttere hver uke (s. 14). *Radioteateret* bød på 200 sendinger i 2004, og premieresendingene fordelte seg med 11 i P2-teatret, 8 i P1-krimmen og 10 barnehørespillsendinger som går både i P1 og P2. I tillegg ble det sendt 43 nye *Hallo i uken*.

Medietilsynets vurdering er at NRKs allmennkringkasterregnskap og rapporten **NRK i 2004** til sammen gir en tilfredsstillende beskrivelse av hvordan kravet om norsk drama ivaretas. Det fremgår av beskrivelsene i **NRK i 2004** at dramatilbudet i radio både presenterte unge som etablerte dramatikere, og at det er en viss sjangerbredde i tilbudet. Beskrivelsen av egenproduksjonene i NRK1 tilsier at dramatilbudet både speiler norsk samtid og historie. Vår

vurdering er at NRK innfrir kravet om formidling og produksjon av norsk drama både i radio og i fjernsyn.

5.3.2.11 Norsk musikk

NRKs samlede riksdekkende programtilbud skal både i radio som i fjernsyn inneholde formidling og produksjon av norsk musikk. Dette fremgår av vedtektenes § 3-5 bokstav k). Programkravet setter også et kvantitativt mål på at minst 35 prosent av sendingene skal bestå av norsk musikk.

I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at andelen norsk musikk for NRKs radiokanaler er over 35 prosent, og at fordelingen mellom de tre radiokanalene var NRK P1 med 41 prosent, NRK P2 med 30 prosent og NRK P3 med 33 prosent (s. 33). I rapporten **NRK i 2004** fremgår det at P1 spiller mye av den norske musikken på dagtid, og at kanalen ønsker å bringe frem nye norske talenter samt egenprodusert musikk (s. 76). Kanalen har også et eget program som heter *Norsk på norsk*. Allmennkringkasterregnskapet har ingen tilsvarende opplysninger om formidlingen av norsk musikk i fjernsyn.

Medietilsynet fortolker kravet i bokstav k) som å representere en side til det overordnede kravet i formålet til NRK om å styrke norsk språk, identitet og kultur. Bestemmelsen inneholder ingen nærmere definisjon av hva som skal forstås med begrepet ”norsk” musikk, og legger således relativt vide rammer for hva som kan betegnes som norsk musikk. Det vil være opp til Kultur- og kirkedepartementet som eier å beslutte om eventuell ytterligere presisering av dette kravet er nødvendig. Med henvisning til statsrådens redegjørelse om presiseringen av NRKs allmennkringkasteroppdrag vedrørende strengere krav for NRK, vil det imidlertid være nødvendig å operasjonalisere dette begrepet ytterligere dersom tilsynet skal være tilsvarende mer konkret. I redegjørelsen om presiseringen av NRKs allmennkringkasteroppdrag for Stortinget den 4. mai 2004 viste statsråden til at de kommersielle radiokanalene er forpliktet til å sende en viss prosentandel norsk musikk (35 prosent), og understreket at ”NRK må liggja høgare enn dette, og det gjeld alle kanalane, både i radio og i fjernsyn” (s. 4). Medietilsynet finner grunn til å påpeke at de kommersielle allmennkringkasterne har mer konkrete og presise krav, herunder krav om at tilbudet skal ha vekt på norskspråklig og norskkomponert musikk samt krav om en bestemt andel norsk på

norsk. Medietilsynet vil her også påpeke at NRK ikke redegjør spesifikt for formidlingen av norsk musikk i fjernsynssendingene i 2004, og at dette må anses som mangelfullt i forhold til at kravet omfatter sendingene i radio som i fjernsyn.

5.3.2.12 Underholdningsprogram

Ifølge vedtektenes § 3-5 bokstav l) skal NRKs programtilbud i radio og fjernsyn inneholde underholdningsprogram.

NRKs programstatistikker for fjernsyns- og radiotilbudet i 2004 viser at programkategorien *Underholdning* er representert i samtlige av kanalenes tilbud. Med utgangspunkt i NRKs egen programstatistikk⁵⁵ var det NRK1 med 15 prosent og P1 med 20 prosent som hadde de største andelene *underholdning* i sitt programtilbud innenfor henholdsvis fjernsyn og radio. I rapporten **NRK i 2004** redegjør NRK for en økt satsing på underholdningsprogram, og viser til at "[a]ntall sendetimer på fjernsyn er fordoblet fra 2001 og 2004, mens budsjettet bare er økt med 20 prosent" (s. 57). I 2004 sendte NRK1 *Nytt på nytt, Sommeråpent, Først & sist, Store Studio, Beat for beat – tone for tone, Team Antonsen, Sketsj-show, Det svakeste ledd, Du skal høre mye mer..., Myter, Retro, Løvebakken, Edel vare, Hodejegerne, Båtliv, Hundehjørnet, Typisk norsk* (allmennkringkasterregnskapet s. 34). Også NRK2 hadde en relativt betydelig andel *underholdning* i programtilbudet med 10 prosent. Tilbudet omfattet blant annet et spørreprogram om popmusikk (Popquiz). På radio hadde *underholdningsprogrammene* i 2004 også et "godt år" ifølge NRK i rapporten **NRK i 2004** (s. 58). P1 sendte *Sommeråpent, Reiseradioen, Nostalgia* samt ett tidligere programkonsept *20 spørsmål* som ble satt på sendeplanen. I P3 utgjorde *underholdning* 5 prosent av tilbudet på dagtid, og inkluderte blant annet programmet *Et Norge i krig* (Kristopher Skaug).

Medietilsynet mener NRK har redegjort tilfredsstillende for hvordan kanalen ivaretar kravet om underholdning i sitt programtilbud både i radio- og i fjernsyn. Det er ikke tvilsomt at NRK

⁵⁵ I allmennkringkasterregnskapet er det benyttet tall fra to ulike baser, henholdsvis NRKs egen programstatistikk og Info-TV-basen (denne databasen ligger til grunn for Norsk Gallups TV-meterundersøkelse, og er et samarbeid mellom NRK, TV 2, TV3 og TVNorge. Info-TV-basen opererer med større samlekategorier enn NRKs egen programstatistikk, og kategoriseringen er også noe annerledes. Når det gjelder punktet om *underholdningsprogram* er det slik at NRK selv klassifiserer *Frokost-tv* i kategorien *underholdning*, mens Info-TV-basen klassifiserer *Frokost-tv* som *informasjonsprogram*. Dette medfører at andelen *underholdningsprogram* i programstatistikken for NRK1 presentert i tabell 1 i punkt 5.2. ovenfor utgjør 8 prosent, mens den utgjør 15 prosent i NRKs egen programstatistikk.

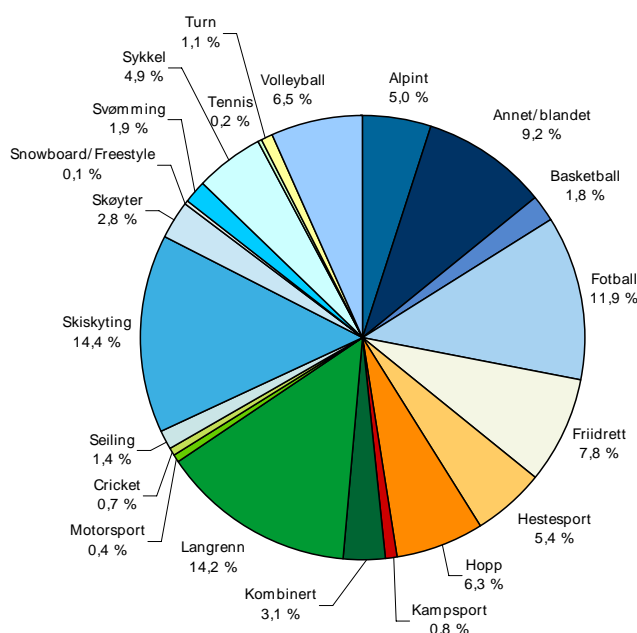
tilbyr underholdningsprogrammer på begge plattformer, gjennom flere av kanalene innenfor både radio og fjernsyn.

5.3.2.13 Sportssendinger

Vedtektenes § 3-5 bokstav m) stiller krav om at NRK både i radio og fjernsyn skal ha sportsendinger som dekker både bredden i norsk idrettsliv – herunder funksjonshemmedes idrettsliv – og store idrettsbegivenheter.

I rapporten **NRK i 2004** og i allmennkringkasterregnskapet redegjør NRK for hvordan kravet om bredde i sportsdekningen ivaretas i fjernsyn. Programstatistikken for NRK1 viser at sport utgjør 12 prosent av sendingene, jf. tabell 1 i punkt 5.2 ovenfor. NRK har også presentert et kakediagram som viser hvilken bredde NRK1 har i sportsoverføringene:

Figur 10

Fordelingen stemmer overens med det NRK sier i rapporten **NRK i 2004** om at hovedsatsingsområdene har vært *skisport* om vinteren og *fotball* om sommeren. NRK viser til at en rekke norske idrettsarrangementer ble dekket i 2004, deriblant også Paralympics Athen.

OL i Athen var ifølge NRK det største sportsloftet i 2004, og ble dekket både på NRK1, NRK2 og NRK P1. Ifølge allmennkringkasterregnskapet var 46 prosent av alle sportssendingene på fjernsyn egenproduserte (s. 35). På NRK2 utgjør programkategorien 5 prosent av programtilbudet. NRK redegjør for å ha sendt mye fotball, blant annet gjennom programmet *4-4-2*, hvor samtlige serierunder i Tippeligaen ble kommentert samt sendinger fra cuprundene. Ifølge rapporten **NRK i 2004** har *Radiosporten* dekket mye fotball, herunder sendt direkte fra alle Tippeligarundene, alle landskamper, fulgt Rosenborg i Mesterligaen og dekket EM i fotball. *Radiosporten* er et program på P1, som for øvrig er den eneste av radiokanalene hvor *sport* utgjør en egen kategori med to prosentpoeng av programtilbudet.

Medietilsynet mener NRKs redegjørelse viser at fjernsynsdekningen av *sport* er betydelig med henholdsvis 12 prosent i NRK1 og 5 prosent i NRK2. Figur 10 om sportsoverføringene i NRK1 bekrefter det NRK sier i rapporten **NRK i 2004** om at *fotball* og *skisport* er satsingsområder. For øvrig er det Medietilsynets vurdering at NRK1s dekning også er relativt bred i forhold til at et antall ulike sportsgrener inkluderes. Etersom kakediagrammet i figur 10 ikke inkluderer den daglige dekningen av sport i nyhetene, gir det ikke grunnlag for å konkludere om bredden i NRKs samlede sportsdekning. Vi har heller ikke grunnlag for å vurdere om NRK dekker bredden i *norsk idrettsliv* i forhold til ”høyt og lavt” nivå. Store idrettsbegivenheter er ifølge redegjørelsen dekket i fjernsyn, både i NRK1 og NRK2. I den sistnevnte fjernsynskanalen er det *fotball* som dominerer. Når det gjelder radiodekningen viser programstatistikken at det kun er P1 som vier dette temaet plass, og ifølge rapporten NRK i 2004 har programmet *Radiosporten* dekket mye fotball samt OL i Athen. NRKs forskningsavdeling har også supplert redegjørelsen med opplysninger om sportsprofilen i P1 og P2⁵⁶, som samlet utgjør 226 timer. Her fremgår det at *tippeskamp* og *annen fotball* utgjør 55 prosent av tilbudet og at skisport som *langrenn*, *skiskyting*, *alpint* og *hopp* utgjør 19 prosent. Andre kategorier er *OL* med 4 prosent, *Håndball* med 5 prosent samt *Annen sport/diverse sport* med 17 prosent. Det opplyses også at de 13 timene med *sport* i P2 er klassifisert som *diverse sport*.

Etter Medietilsynets vurdering gir NRKs redegjørelse grunnlag for å konkludere med at NRK har en bredde i sportsdekningen i radio og i fjernsyn gjennom kanalene P1 og NRK1, men at *fotball* og *skisport* er tydelige satsingsområder.

⁵⁶ Supplerende opplysninger er gitt i e-post fra NRK av 17. oktober 2005

5.3.2.14 Scenekunst og musikk

Programkravene i vedtektenes § 3-5 bokstav n) fastsetter at NRK skal formidle scenekunst og musikk fra statlig finansierte kulturinstitusjoner både i radio og i fjernsyn.

I **NRK i 2004** sier NRK at det er en viktig allmennkringkasteroppgave å formidle scenekunst fra teatrene for slik å gjøre forestillingene tilgjengelige for publikum. Når det gjelder formidlingen i fjernsyn inngikk NRK en avtale med Den Norske Opera om rett til formidling av to forestillinger som TV-produksjoner og seks forestillinger som radioproduksjoner (s. 13). For øvrig sier NRK at slike overføringer kun skjer i begrenset grad i fjernsyn i dag. I allmennkringkasterregnskapet redegjør NRK for formidling i radio, nærmere bestemt P1, fra tre statsfinansierte festivaler i 2004; Ole Blues, Norwegian Wood og Notodden Bluesfestival. P1 gjør også opptak på konserter og festivaler rundt i landet som presenteres i et ukentlig program, *P1-scenen*. For øvrig vises det til faste orkestersendinger i P2 hver torsdag (kl. 19.25 til 21.30), som byr på direkteoverføringer fra de fem store orkestrene og opptak fra ulike festivaler, det ukentlige programmet *Jazzkubben* (med konserter fra festivaler som Jazzfestivalen i Molde) og det ukentlige programmet *Folkemusikktimen* (med opptak fra festivaler som Førde internasjonale folkemusikkfestival). I allmennkringkasterregnskapet vises det også til *P3sessions* i P3, som ble arrangert sju ganger i 2004 og bød på ulike artister og band.

Etter Medietilsynets vurdering er dette et krav som til en viss grad forutsetter at NRK får tid til å iverksette avtaler NRK inngikk i 2004, mulig som en følge av at en slik forpliktelse ble presisert i vedtektene sommeren samme år. NRK har etter vår vurdering redegjort for hvordan kravet allerede ivaretas gjennom kanalens radiosendinger, mens det for fjernsyn fortrinnsvis vises til avtalen med Den Norske Opera. Vi vil følge opp dette nærmere i neste års vurdering av allmennkringkastingsvirksomheten.

5.3.2.15 Regional programvirksomhet

Det siste programkravet i NRKs vedtekter dreier seg om regional programvirksomhet, og stiller konkret krav om daglige, egenproduserte distriktssendinger. Kravet er formulert i vedtektenes § 3-5 bokstav o).

Rapporten **NRK i 2004** viser distriktskontorstrukturen med 12 kontorer som fordeler seg slik i Norge: Troms/Finnmark, Nordland, Trøndelag, Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Sørlandet, Buskerud/Vestfold/Telemark, Østfold, Oslo/Akershus og Hedmark og Oppland. Ifølge NRKs redegjørelser ble det på fjernsynssiden sendt to regionale sendinger alle hverdager i NRK 1. Sendetidspunktene var fra kl. 18.40 til 19.00 og fra 20.55 til 21.00. Dette utgjorde til sammen 83 sendetimer i 2004. I allmennkringkasterregnskapet fremgår det at det var ti regioner for 18.40-sendingen og elleve regioner for 21.40-sendingen. For øvrig fremgår det i NRKs redegjørelser at distriktskontorene også lager andre programmer for fjernsyn, blant andre *Norge i dag*, *Norge Rundt*, *Grønn Glede* samt dokumentarprogrammer til *Brennpunkt* og *Faktor*.

På radiosiden forteller allmennkringkasterregnskapet at det sendes tre distriktssendinger på P1 daglig samt distriktsnyheter hver time fra klokken 06.00 frem til 18.03. Distriktsnyhetene sendes etter Dagsnytt, og på lørdager sendes de i tidsrommet 08.00 til 12.00. De regionale sendingene utgjør 15 prosent av sendetiden i programstatistikken for P1, noe som i sendetimer tilsvarer 1307 timer. I allmennkringkasterregnskapet vises det også til at *Distriktsnytt* sendes kl. 07.40 alle hverdager i P2s nyhetstime fra 07.00 til 08.00.

Medietilsynet mener NRK har redegjort tilfredsstillende for hvordan kravet om regional programvirksomhet ivaretas i radio- og fjernsynstilbudet. Vi finner at NRK oppfyller kravet om daglige egenproduserte distriktssendinger i radio som i fjernsyn, gjennom sitt tilbud i henholdsvis P1 og NRK1. Medietilsynets konklusjon er at NRK innfrir programkravet slik det er presisert.

5.4 GENERELLE, AVSLUTTENDE BEMERKNINGER

NRK har gjennom rapporten **NRK i 2004** og i allmennkringkasterregnskapet samlet sett gitt en utfyllende redegjørelse for hvordan selskapet ivaretar de fleste programkravene. Medietilsynet vil imidlertid bemerke at NRK i fremtiden forventes å integrere de to rapportene på en slik måte at det går klart frem hvordan de to kompletterer hverandre, med klare henvisninger til hvor måloppnåelsen av de ulike programkravene er beskrevet.